virtual-project.eu

Dragostea lui Missy Carmichael

BETH MORREY

BETH MORREY

DRAGOSTEA LUI MISS CARMICHAEL

Original: *Saving Missy*
[*The Love Story of Missy Carmichael*] (2020)

Traducere din limba engleză de:
SIMONA TATU

virtual-project.eu

LITERA®
2020

PARTEA ÎNTÂI

Aruncă-ţi mereu năvodul în iazul în care te aştepţi cel mai puţin...

Ovidiu

Capitolul 1

Era un frig năprasnic în ziua în care peştii au fost adormiţi cu ajutorul curentului electric. Atât de năprasnic, încât a fost cât pe ce să nu mă duc să privesc. În acea dimineaţă, stând întinsă în pat şi căscând ochii la pereţi de la primele ore ale zilei, nu m-am simţit niciodată mai bătrână sau mai apatică. Atunci de ce, până la urmă, m-am rostogolit din aşternut şi mi-am îndesat picioarele astea strâmbe în noii mei papuci îmblăniţi? Dintr-o curiozitate vagă, poate, aceea care ne face să ne agăţăm de ultima rămăşiţă a unei minţi iscoditoare şi nu ne lasă s-o luăm razna.

Îmbrăcată în halat, mi-am târşâit picioarele prin bucătărie, pregătind ceaiul şi verificându-mi e-mailurile ca să văd dacă nu primisem vreunul de la Alistair. Desigur, fiul meu era ocupat cu munca de teren. Papucii pe care mii făcuse cadou de Crăciun îmi dădeau o senzaţie de confort în răcoarea dimineţii. Primisem un mesaj de la fiica mea, Melanie, însă mi-l scrisese doar ca să mă informeze despre un documentar care credea că mi-ar plăcea. Deseori confunda gusturile tatălui ei cu gusturile mele. Am mâncat pâine prăjită şi am răsucit pe toate părţile cea mai recentă conversaţie pe care o avusesem cu ea „Nu m-ai vrut niciodată...” şi, pentru o secundă, ruşinea a făcut să mi se zburlească părul de pe ceafă. Dar, cum în ultima vreme puteam ignora mai uşor astfel de sentimente, m-am apucat, în schimb, să citesc ediţiile online ale ziarelor şi am aflat că murise David Bowie.

La vârsta mea, să citeşti necrologuri e un risc al generaţiei din care faci parte, întrucât contemporanii dispar unul câte unul;

fiecare anunţ e glonţul de argint din propria roată a destinului. O vreme am încercat să nu dau importanţă, ca şi cum ignorând moartea ai putea, cumva, să o păcăleşti. Dar oamenii mureau în continuare şi alţi oameni continuau să scrie despre asta, iar un drăcuşor pervers mă obliga să mă ţin la curent. Deşi nu am ascultat niciodată muzica lui Bowie, moartea lui m-a întristat mai tare decât a multor altora. Mi-l aduceam aminte din prezentarea pe care o făcea unui scurtmetraj de animaţie, *Omul de zăpadă*, deşi, atunci când am privit din nou filmul împreună cu nepotul meu, de Crăciun, înlocuiseră prezentarea cu altceva. Aşa că singura mea amintire despre Bowie era imaginea lui purtând o eşarfă şi având o expresie gravă, iar, pentru nu ştiu ce motiv, imaginea aceasta mă tulbura. Patul lăsat nefăcut mă chema înapoi, dar mi-au răsunat atunci în minte cuvintele lui Leo, care îmi zicea deseori:

„Înveseleşte-te, doamnă Carmichael! Mergi mai departe, nu privi înapoi!”

Aşa că m-am dus sus, în camera mea, ca să pun pe mine cea mai călduroasă pereche de colanţi şi o fustă de lână, strâmbându-mă la vederea venelor mele vineţii şi trosnind din toate încheieturile pe treptele scârţâitoare în timp ce mă întorceam la parter ca să-mi iau pardesiul. Luptându-mă cu nasturii, m-am aşezat pentru un moment ca să-mi trag răsuflarea, iar atunci mi-am adus aminte de anunţul din parc, pe care îl văzusem săptămâna trecută.

Depresia ce mă cuprinde de obicei după Crăciun a fost deosebit de grea anul ăsta, strălucirea caldă a sărbătorilor fiind tulburată de plecarea lui Alistair şi, odată cu el, a lui Arthur, nepotul meu cu bucle bălaie, care începuse deja să vorbească, având acea intonaţie înaltă, în stil australian. Încă îmi e greu să vin în parc fără să-mi amintesc de Leo. Era un mare adept al plimbărilor regulate; îi plăcea să ironizeze alergătorii plini de ei şi să dojenească cu jovialitate bicicliştii. Fiecare punct de atracţie din parc avea acum un ecou trist, care mă îndemna să revin iar şi iar, eram doamna cu părul alb, din cartier, care hoinărea cu mintea în altă parte. În plimbările noastre, treceam mereu prin faţa unui stejar. Lui Leo îi plăcea trunchiul bătrân şi noduros şi spunea că era un fel de versiune a lui în lumea copacilor, din ce în ce mai zbârcită de bătrâneţe. Aş fi stat ore întregi visând aşa, cu ochii deschişi, dar un copil care semăna la

voce cu Arthur al meu mi-a atras atenţia. Un băieţel de-o seamă cu Arthur se agăţa, neliniştit, de mama lui, în timp ce femeia citea o notiţă prinsă de balustrada care împrejmuia fiecare lac. M-am apropiat, prefăcându-mă că citeam şi eu.

— Mammmmmiiiiiii!

Băieţelul avea bucle blond-roşcate şi firimituri de biscuiţi în colţul gurii, care parcă implorau să fie scuturate. Copiii sunt atât de frumoşi, perfecţi şi senini, asemenea unor castane proaspăt ieşite din coajă. Ce păcat că cresc cu toţii şi se transformă în adulţi îngrozitori! Dacă am putea păstra gândirea aceea din copilărie, entuziasmată de orice nouă perspectivă, când primeşti totul cu braţele deschise.

— Doamne, Otis, mai dă-mi pace, a spus mama, cu un pronunţat accent irlandez, îndepărtându-l de ea.

Avea părul vopsit roşcat şi am detestat-o imediat. Mi-a aruncat o privire piezişă, ca unei baborniţe care se uita cu jind la fiul ei, şi m-am prefăcut din nou că citeam inscripţia.

— Ce crezi, Oat?

Oat? Doamne Dumnezeule, oamenii din ziua de azi.

— Vor electrocuta peştii! Vrei să priveşti?

Pentru ca peştii să fie mutaţi dintr-un lac în celălalt, trebuia ca îngrijitorii parcului să-i ameţească pe toţi cu ajutorul curentului electric. Pescuit electric. Nu mai auzisem sau văzusem niciodată aşa ceva, şi nici nu părea deosebit de interesant, dar poate că, dacă l-aş fi putut zări pe „Oat” din nou, nodul pe care îl aveam în gât de când Ali şi Arthur se urcaseră în avion s-ar mai fi putut alina. M-ar fi ţinut ocupată, la urma urmei...

Din după-amiaza aceea, cu o săptămână în urmă, mă răzgândisem de nenumărate ori, reflectând iar şi iar la ce decizie să iau, aşa cum fac numai cei plictisiţi de moarte şi nesiguri pe ei. În cele din urmă, hotărâsem să merg ca să am ce să-i povestesc lui Alistair. Viaţa mea devenise atât de limitată încât eram din ce în ce mai îngrijorată că el m-ar fi putut considera plictisitoare, aşa că citeam ziarele (inclusiv necrologurile) doar ca să ştiu la ce se referea atunci când pomenea de gafa unui politician sau întreba ce piese noi se jucau în West End. Iar Ali fusese cu adevărat impresionat, mi-am dat seama de asta atunci când mersesem la expoziţia Turner, ceea ce însemna că timpul petrecut în ploaie aşteptând autobuzul nu fusese timp irosit.

Să priveşti un crap electrocutat nu e chiar cea mai grozavă idee de promenadă prin oraş, dar era mai bine decât nimic. Am pornit, aşadar, să văd cum erau ameţiţi peştii, îmbrăcată în cea mai bună haină de iarnă a mea, schiţând deja în minte e-mailul pe care aveam să-l scriu la întoarcere. Poate că aveam să mă întâlnesc întâmplător cu micuţul Otis şi aveam să hrănim raţele împreună, şi chiar să stau la coadă împreună cu mama lui ca să ne luăm o cafea şi... în acel moment am început să merg fără ţintă. Aproape că m-am întors din drum, dar picioarele îmi încremeniseră de la ger, iar banca de pe malul lacului era cea mai apropiată.

Un mic grup se adunase ca să privească. Cineva împărţea croasanţi şi, când mi-a oferit şi mie, am luat unul, nu pentru că mi-era foame, ci pentru că doar eram recunoscătoare să fiu remarcată. L-am dus la gură şi mi-am adus aminte că am fost odată la Paris cu Leo şi am mâncat *pain au chocolat* pe cheiurile Senei, iar apoi am intrat într-o librărie şi el a dispărut pe o scară şubredă în timp ce eu mângâiam o pisică ghemuită pe o canapea uzată, scoţându-mi resturile de patiserie dintre dinţi şi făcându-mi griji că nu mai ştiam cu care dintre mâini făcusem una şi cu care cealaltă. Nu găsisem nicăieri un loc unde te puteai spăla, iar mâinile mi-au mirosit a ciocolată şi a pisică tot restul zilei. Ochii mi s-au umplut de lacrimi: eu şi Leo nu aveam să mai mergem niciodată la Paris, deşi amintirea în sine nu era deosebit de plăcută. Oraşul mi se păruse murdar şi neprietenos, nu existau spaţii verzi şi, în ciuda faptului că Leo vorbea fluent franceza, localnicii strâmbau din nas pentru că avea un accent prea britanic şi nu îngâmfat, precum croasanţii lor.

M-am clătinat, apoi m-am prăbuşit pe o bancă, clipind şi luptându-mă să-mi recapăt suflul, până când o voce caldă şi distinsă mi-a spus:

— Dragă, nu te speria aşa, nu sunt de la Greggs sau ceva de genul ăsta. Le-am făcut chiar eu.

O femeie trecută de prima tinereţe, cu ochii ca murele, îmi zâmbea fluturând un şerveţel, aşa că am ciugulit demonstrativ din croasant, ba am mai mormăit şi câteva mulţumiri, făcându-mi reproşuri că mă purtasem ca o babă sărită de pe fix. A continuat să meargă prin mulţime oferindu-şi produsele de patiserie şi remarcile amabile, în timp ce toată lumea s-a năpustit în faţă. Aşa că am făcut şi eu un efort. M-am ridicat din

nou în picioare, tocmai la timp ca să privesc doi bărbaţi cu cizme de cauciuc şi jachete în culori ţipătoare, care navigau de-a lungul iazului într-o barcă ce avea un aspect bizar.

La mai bine de un metru de pră atârna o maşinărie circulară, prevăzută cu mici bare care pătrundeau în apă, ca un set gigantic de clopoţei de vânt. Lângă mine, un flăcău îi explica procedeul unei femei din apropiere. Dispozitivul funcţiona în combinaţie cu un conductor electric aflat pe carenă, care crea un câmp electric în jurul bărcii, iar curentul era controlat cu ajutorul unui mâner aflat la bord. Bărbaţii din barcă descriau cercuri largi în jurul lacului, unul dintre ei cârmind şi, în acelaşi timp, manevrând maneta electrică, pe când celălalt îngenunchea, înarmat cu un năvod. O vreme nu se întâmplă nimic, după care ceva asemănător unei balize gri săltă, vesel, la suprafaţă – primul peşte ameţit.

— Oooo! exclamară privitorii, aplaudând politicos.

După asta au început să iasă la suprafaţă peste tot, strălucitori şi moi, aşteptând să fie pescuiţi. De fiecare dată când cel de al doilea bărbat scotea câte unul din apă, mulţimea care privea ovaţiona şi ciocnea paharele de plastic pline cu vin fiert.

Dar cu cât dura mai mult, cu atât devenea mai tulburător. Un „pleosc” ritmic atunci când peştii tresăltau la suprafaţa apei, vâjâitul prelung al năvodului, o bufnitură care se auzea în momentul în care se loveau de container. *Pleosc*, *vâj*, *buf. Pleosc*, *vâj*, *buf.* După care... *fâl.* Ameţeala dura doar până când peştele ajungea în barcă. Crapii aceia uriaşi, cu aspect preistoric, acoperiţi cu noroi de iaz, erau târâţi la bord, unde imediat începeau să se zvârcolească şi să se rostogolească. *Pleosc, vâj, buf, pleosc, vâj, buf. Fâl, fâl, fâl.*

Într-o clipă înaintezi lin, fără nicio grijă, pentru ca apoi o vergea uriaşă să-şi facă apariţia şi să te năucească, după care totul se schimbă, iar tu gâfâi din cauza şocului. Nu e nicio biruinţă dacă supravieţuieşti, pentru că înoţi la nesfârşit în cerc într-un alt lac, căscând gura fără niciun rost. Aş fi preferat să-mi curme cineva suferinţa. Din ţărână ne-am născut, în ţărână ne întoarcem. Nu mai poţi respira, te întorci. *Pleosc, vâj*, *buf.* Aş fi putut privi în altă parte, iar atunci ar fi dispărut. Nu gândi, nu gândi. *Buf, buf, buf.* M-am prins strâns de balustradă, încercând să ignor ramurile ameninţătoare de deasupra, dar simţeam cum

pielea începea să mă furnice, apoi să se dilate, şi mi-am dat seama că mă prăbuşeam în mijlocul unor mâini care se întindeau spre mine. Am auzit strigăte îndepărtate, apoi întunericul a pus stăpânire pe tot...

Capitolul 2

Ceva aspru mi se freca de obraz, mişcându-se în sus pe faţa mea asemenea unui burete abraziv. Am gemut şi m-am ferit, întorcându-mi capul.

— Îşi revine, dă-te la o parte!

Buretele abraziv şi-a făcut din nou apariţia, aspru şi cald, însoţit de o respiraţie acră. Am strâmbat din nas în momentul în care duhoarea mi-a copleşit nările.

— Las-o să respire! Nancy, fugi de-aici!

Întinzând cu greu braţele în faţă, am dat cu mâna de blană. Apoi, am simţit buretele abraziv pe mână. O limbă. Am dat-o la o parte şi am gemut din nou.

Probabil că mi se făcuse rău, pentru că atunci când, în cele din urmă, mi-am venit în simţiri, zăceam pe o bancă având pardesiul cuiva pus sub cap. Femeia cu ochii ca murele, care împărţea produse de patiserie, îmi ţinea un şerveţel umed pe frunte, ceilalţi trecători aruncând câte o privire pe lângă umerii ei. Luptându-mă să revin la realitate, transpirată şi dezorientată, simţeam încă legătura cu lumea de dincolo, oricare ar fi fost aceasta, şi am închis din nou ochii în speranţa că totul fusese doar un vis.

— Doamne, ai ameţit un pic, dragă, a spus femeia în timp ce mă ţinea de încheietura mâinii. N-am nici cea mai vagă idee de ce fac chestia asta cu pulsul, a continuat ea, scuturându-mi mâna cu delicateţe. Cum e cel mai bine, la urma urmei? Şaptezeci, optzeci? Nu ştiu. Nu, nu te ridica încă.

— O, nu, chiar sunt bine, am asigurat-o în timp ce-mi azvârleam picioarele jos de pe bancă. Scuze că am fost aşa o pacoste, nu ştiu ce mi s-a întâmplat.

Întunericul se risipea, făcând loc unei transpiraţii stânjenitoare, la fel de reci. Obrazul şi palma îmi erau acoperite de un fel de substanţă lipicioasă şi simţeam dorinţa de a merge

să mă spăl.

— Vremea e de vină probabil, dragă. E un pic răcoare, nu-i aşa? Să stăm o clipă şi să ne uităm la copaci. Nu-i aşa că sunt minunaţi? Mai vrei un croasant? Haide, adună-ţi puterile! Apropo, numele meu e Sylvie. Acestea două sunt Nancy şi Decca.

Deşi confuză încă, mi-am dat seama că ea arăta spre doi câini de talie mică, cu blana cenuşiu-deschis, care ţopăiau în jurul ei. S-a aşezat pe bancă alături de mine, flancată de cele două animale, iar eu a trebuit să mă retrag mai spre margine ca să le fac loc, ştergându-mi dosul palmei de fustă. Stăteam toţi patru mâncând croasanţi şi privind în sus spre copacii care alcătuiau un peisaj frumos în felul său, mohorât, dezolant şi tumultuos, proiectat pe fundalul unui cer sidefiu, câteva raze firave de soare pătrunzând printre nori şi împestriţând lacul. Mulţimea se împrăştiase, dar cei doi oameni continuau să se învârtă cu barca, scoţând din apă peştele care mai rămăsese.

— A fost ceva toxic în apă, se pare, a remarcat Sylvie, făcând semn cu capul înspre lac. Sper că peştii vor supravieţui mutării. Apropo, cine e Leo? Fiul tău? Vrei să se ducă cineva să-l cheme?

Leo.

Nimic nu mi-aş fi dorit mai mult pe lumea asta. Să meargă cineva după el, să mi-l aducă înapoi. Ar fi venit spre mine în pas cadenţat, mi-ar fi luat mâna într-a lui şi mi-ar fi spus:

„Missy! Ce-ai mai pus la cale, bătrânico?”

Iar apoi am fi mers acasă împreună şi am fi făcut focul în şemineu, ca să alungăm frigul. Lacrimile au dat din nou să-mi curgă, iar când le-am îndepărtat uşor, picăturile calde mi-au rămas pe degetele albe.

— Îmi pare rău, a zis Sylvie, mângâindu-mi şi strângându-mi mâna îngheţată. Nu ar fi trebuit să întreb. I-ai spus numele şi m-am gândit că poate... În orice caz, hai să stăm aici o vreme, ce părere ai? Nu ne grăbeşte nimeni.

Am stat aşa, aproape în tăcere. Sylvie îmi arăta câte o plantă, o pasăre sau un câine mai deosebiţi, iar eu am fost în stare să-i răspund la obiect, fără să-mi fac griji că o plictiseam sau că spuneam ceva greşit. Apoi mi-am terminat croasantul şi m-am scuturat de firimituri, gata să mă ridic şi să-mi iau la revedere de la acea femeie blândă şi fără pretenţii, prima persoană străină care îmi vorbise în ultimele săptămâni. Deşi nu-mi

doream, am hotărât să pun punct conversaţiei, de teamă că în curând ea avea să fie cea care să nu mai vrea să stea de vorbă.

— Mulţumesc foarte mult, am zis întinzându-i, jenată, mâna încă lipicioasă. Sunteţi foarte amabilă, dar trebuie să plec...

— La naiba, am ratat-o!

Ne-am întors amândouă şi am văzut-o pe mama lui Otis, femeia aceea cu părul roşcat, târându-şi fiul bosumflat în josul aleii dintre lacuri. Băieţelul purta o pelerină, iar peste ghidonul trotinetei avea prins un scut. Părul roşcat i se revărsa în toate direcţiile. Îmi venea să i-l aranjez frumos, după care să i-l ciufulesc din nou.

— Vezi, ţi-am spus eu că o să moară în lipsa noastră, a gâfâit ea, aruncându-şi pe umăr o geantă enormă, plină ochi, şi aplecându-se ca să mângâie câinii.

— Angela, dragă, a spus Sylvie. Ai întârziat, ca de obicei. Ce zici de o cafea? Tocmai voiam să o întreb pe... ăăă...?

S-a întors către mine, aşteptând un răspuns.

— Millicent, am şoptit, nevenindu-mi să-mi cred urechilor.

Oare ar fi fost nimerit să accept? Oare meritam cu adevărat o trataţie? Dar nu voiam să par prea nerăbdătoare.

— Millicent... să ni se alăture.

Angela a oftat şi şi-a săltat geanta din nou.

— Să mergem, atunci. Aş fi vrut să văd cum sunt omorâţi peştii. Şi Otis ar fi vrut, dar nu şi-a găsit costumul de Spiderman, dragul de el.

— Millicent, ai vrea să vii să bei o cafea cu noi? Sau ceai, bineînţeles, nu vreau să-ţi impun ce băutură să comanzi!

Lui Sylvie i-au apărut cute în jurul ochilor mici şi veseli în timp ce o prindea de braţ pe Angela şi îi întindea mâna lui Otis.

Păreau o mică gaşcă destul de veselă. Bineînţeles că nu doreau pe cineva de modă veche, ca mine, să le ţină companie, aşa că am spus că trebuia să ajung la o întâlnire şi i-am privit cum se îndepărtau, pe alee, în direcţia cafenelei. Cerul s-a înseninat şi mai mult în timp ce mergeam către casă, iar eu mă simţeam înveselită de acea ieşire. Cel puţin mă întrebaseră. I-am povestit lui Leo, amplificând unele detalii astfel ca istorisirea să pară mai dramatică. Dar bineînţeles că nu conta felul în care îi povesteam, pentru că nimeni nu mă asculta. După ce i-am lăsat nişte flori şi am făcut puţină curăţenie, am pornit spre locuinţa mea pustie.

În bucătăria de acasă nu se auzea decât *tic-tic-tic,* ticăitul ceasornicului, şi niciun alt sunet care să-l acopere, iar scaunul din sufragerie al lui Leo era gol şi nu îmi făcusem niciun prieten nou. Nu aveam să-i mai văd niciodată pe Sylvie, pe Angela sau pe Otis, şi trebuia să evit să mai merg în parc, ca să nu creadă cumva că aş fi încercat să-i întâlnesc din întâmplare.

Am făcut curăţenie în casă şi mi-am adus aminte cum era pe vremea când aveam copii mici şi era imposibil să păstrezi ordinea. Acum totul era imaculat şi se menţinea aşa. În timp ce prânzeam mâncând un ou fiert tare, am citit mai multe despre David Bowie şi m-am gândit la eşarfă şi la *Omul de zăpadă*. Îi tricotasem lui Arthur o eşarfă ca să i-o dau de Crăciun, uitând că în Sydney era vară. Acum andrelele zăceau în sertarul cu tacâmuri, amintindu-mi de gafa pe care o făcusem. Mai târziu, neavând chef să-mi pregătesc nimic pentru cină, am mâncat doar nişte cereale. M-am gândit să mă uit la televizor, poate la documentarul acela, dar, serios, care era rostul? Alistair se uita la posturile australiene acum şi îmi cumpărase papuci australieni. Am mers la culcare devreme, verificând dulapurile şi tremurând în vreme ce, vârâtă între pături, aşteptam ca ele să se încălzească.

Sibyl mi-a spus... înainte să moară. Nu cred că îşi dădea seama de ceea ce spunea.

Am clipit ca să fac să dispară imaginea fiicei mele, Melanie, aşa cum am văzut-o cândva, la mine în bucătărie, dându-se înapoi şi cu ochii măriţi de groază. Sentimentul de vinovăţie mă rodea în continuu din ziua aceea cumplită. De fiecare dată când încercam să înăbuş senzaţia, mi se adâncea şi mai mult în suflet.

Ziua s-a terminat, aşadar, la fel de jalnic pe cât începuse. Dar am simţit totuşi scânteia aceea. Începutul a ceva. Sau sfârşitul. Cine ştie?

Capitolul 3

— Vino mai aproape, Missy!

Kensington, 1942, iar Fa-Fa, netulburat de bubuielile de deasupra noastră, s-a aplecat asupra lumânării ca să dea foc

unei aşchii de lemn, făcându-şi, apoi, mâinile uriaşe căuş în jurul pipei şi suflând ca s-o aprindă de la aşchie. Cu fiecare respiraţie, faţa lui brăzdată de riduri strălucea în lumina arzătoare. Un zgomot de deasupra capului m-a făcut să tresar, dar eram prea prinsă de povestire ca să fiu atentă la bombe, aşa cum stăteam înghesuiţi unul într-altul pe patul nostru de campanie, cuibăriţi sub pătura aspră, strivind în mâini sandviciuri cu morcovi pe jumătate mâncate. Fa-Fa a suflat un jet de fum şi s-a instalat confortabil pe scaunul lui.

— Mesopotamia, 1916. Muştele zburau în jurul feţei mele asemenea funinginii, a spus el, îndepărtând, cu o mişcare din mână, fumul cenuşiu dimprejur.

Aproape că le puteam zări în faţa ochilor.

— Febra aia afurisită, eram prea vlăguit ca să le pot da la o parte... Când m-am însănătoşit, mi-au dat voie să plec acasă în permisie. Era minunat să fii din nou în Londra, după căldura aceea teribilă. Am fost împreună cu bunica voastră la un restaurant, unde era asta, Jette? Pe Swallow Street? Ca să sărbătorim întoarcerea mea.

Aşezată într-un colţ întunecat, bunica îşi trăgea nasul. Nu-mi puteam imagina cum cineva ar fi vrut să ia cina cu ea – abia dacă deschidea vreodată gura, nici măcar ca să mănânce sau ca să vorbească. Ne-a aruncat un zâmbet abia perceptibil şi şi-a ferit capul atunci când un alt sunet ascuţit s-a auzit deasupra. A urmat apoi o pauză, precum cea dintre fulger şi tunet. Bubuitura care a urmat n-a fost atât de puternică precum ne aşteptaserăm.

— Am petrecut pe cinste, după care ne-am întors pe jos în Piccadilly ca să găsim o birjă. Nu puteai fluiera după una şi mai era şi întuneric beznă, aşa că ne-am căutat drumul bâjbâind pe străzile lăturalnice, puţin chercheliţi, trebuie să recunosc.

Râdea pe înfundate şi trăgea din pipă, iar eu şi Henry chicoteam imaginându-ni-l pe Fa-Fa, dar mai ales pe bunica noastră, într-o astfel de stare. Fără doar şi poate, acesta era motivul pentru care îl iubeam.

— Iar apoi, în întuneric, Jette s-a împiedicat şi a căzut, iar în timp ce o ajutam să se ridice, un hoţ s-a repezit spre noi şi i-a smuls poşeta, nenorocitul! Am pornit imediat pe urmele lui.

Aşezat pe scaunul scund, fără spătar, Fa-Fa şi-a schimbat poziţia, iar eu şi Henry, amândoi cu respiraţia tăiată, ne ţineam

strâns unul de celălalt. Jette rămânea cocârjată în penumbră, asemenea unui şoricel. Nu-i puteam vedea chipul în întuneric, ci doar mâna încleştată pe batistă.

— L-am prins din urmă destul de uşor, l-am răsucit către mine şi am văzut că era un tip tânăr, prea tânăr ca să lupte pe front, dar suficient de în vârstă ca să fure în vreme de război. În poşetă nu erau lucruri de valoare, câteva monede, poate, dar nu aveam de gând să vin înapoi la Jette fără poşeta aia. L-am atins uşor, ca să-l atenţionez că nu plecam nicăieri. Am crezut că avea să mi-o dea, dar o ţinea cu îndârjire, de parcă întreaga viaţă i-ar fi depins de asta. Oricât de tare am încercat, nu am putut să i-o smulg din strânsoare. Îşi ţinea degetele încleştate pe ea, pur şi simplu nu voia să-i dea drumul.

Fa-Fa şi-a ridicat pumnul încleştat în sus, cu tendoanele în relief, scăpând câteva firimituri de tutun pe podea. Înainte să continue, s-a aplecat ca să le strângă de pe jos.

— În cele din urmă, a trebuit să-i trag o cafteală zdravănă, să-l scarmăn bine, dar, oricât de mulţi pumni i-am cărat în faţă, mâinile lui nu lăsau poşeta din strânsoare.

A tras din nou din pipă *puf, puf, puf* acompaniat de lumina incandescentă a jăraticului. Jette tot trăgea de rochie cu degetele ei subţiri.

— Pumn, croşeu, pumn! Dar nu voia să slăbească strânsoarea. Ţinea pumnul încleştat aşa cum un câine strânge osul.

Bum! se auzeau bombele. Bunica şi-a suflat nasul. Eram cu toţii învăluiţi în aerul îmbâcsit de fumul lui Fa-Fa. Ochii îmi lăcrimau, dar nu-mi puteam lua privirea de la el.

— Am început să-i dau la gioale, călcându-l pe glezne. Ţipa, dar nu dădea drumul. Când am terminat cu el, zăcea ghemuit la picioarele mele, dar mâinile lui strângeau în continuare poşeta. Care era acum murdară şi mânjită de sânge. Mi-am dat seama că, şi dacă o luam înapoi, Jette n-ar mai fi vrut-o. Aşa că l-am lăsat acolo, zăcând pe caldarâm, smiorcăindu-se ca un bebeluş, cu geanta încă încleştată în mâinile alea însângerate.

N-a mai scos nimeni niciun cuvânt, şi parcă şi bombardamentele de deasupra s-au potolit o vreme, timp în care Fa-Fa, cu ochii apoşi, şi-a pus pipa jos şi şi-a lustruit ochelarii, absorbit întru totul de această activitate. Apoi şi i-a pus la loc pe nas, cu un uşor tremurat.

— Nemernicul ăla a rămas cu poşeta. L-am admirat pentru asta. Orice şi-ar fi dorit din poşeta aia, bravo lui!

Aplecându-se în faţă, Fa-Fa şi-a umezit degetele şi a stins lumânarea cea mai apropiată de patul nostru.

— Şi asta e morala poveştii din seara asta. Dacă vrei ceva cu adevărat, te agăţi bine. Nu dai bir cu fugiţii. Te ţii cu dinţii, ca şi cum viaţa ta ar fi în joc.

— Chiar dacă cineva te bate până te învineţeşte? l-a întrebat, dintr-odată, Henry.

— Chiar şi aşa! i-a dat replica Fa-Fa, ciufulindu-i părul. Chiar dacă *primeşti palme*, a continuat el, ciupindu-l pe Henry de ureche. Chiar dacă eşti *altoit*, i-a zis, dându-i, în joacă, un pumn în stomac lui Henry, după care a repetat gestul, dar cu mai multă forţă. Chiar dacă te bat de nu mai ştii de tine, rezişti!

El şi Henry au început să se bată în joacă, dar, cum bombele se auzeau din nou, distracţia s-a transformat în altceva. Fa-Fa l-a apucat pe Henry de gât, faţa fratelui meu a devenit roşie-vineţie, iar ochii îi străluceau de la atâta agitaţie sau de la lacrimi, nu mi-era clar care din două. Jette s-a ridicat în picioare şi şi-a întins în faţă, ca pe un scut, mâna în care încă mai ţinea batista cea albă.

— Tată! Ce faci?

Mama se strecurase, neobservată, pe uşa pivniţei. Şi-a desfăcut eşarfa de un roşu aprins de la gât, palidă din cauza frigului şi furioasă ca de obicei. Jette s-a repezit înaintea ei ca să o îmbrăţişeze, dar mama a ignorat-o, privindu-l, în continuare, nervoasă pe bunicul. Fa-Fa s-a uitat în sus şi i-a dat drumul lui Henry din strânsoare, iar băiatul s-a prăbuşit înapoi pe pat, cu mâinile în jurul gâtului.

— Când o să înveţi să fii blând atunci când ai de-a face cu copiii? Nu sunt soldaţii tăi. Presupun că le-ai spus din nou poveşti înspăimântătoare. Acum, Milly, Henry, trebuie să vă băgaţi în pat, e mult prea târziu ca să fiţi treji.

A început să-şi facă rondul matern şi să ne învelească pe fiecare, adunând bucăţile de pâine mâncate pe jumătate şi punându-le deoparte pentru dimineaţă.

Fa-Fa s-a refugiat pe un scaun, într-unul dintre colţuri, şi şi-a pregătit o altă pipă, bosumflat, în timp ce mama s-a lungit pe salteaua ei de paie. Ultimul lucru pe care mi-l amintesc e imaginea ei stingând ultima lumânare, precum şi sentimentul

reconfortant pe care mi-l dădea arderea mocnită a pipei, căci bunicul urma să-şi petreacă noaptea fumând. Apoi, cu ochii la pereţii împestriţaţi cu umbre în formă de pete de cerneală, m-am cufundat într-un somn adânc, pe care nici măcar bombele de afară nu-l mai puteau tulbura.

∴

În noaptea care a urmat, o bombă SC250 a căzut pe drumul din apropierea casei noastre, făcând gardul grădinii una cu pământul. Nimeni nu a fost rănit, numai că suflul exploziei a făcut ca ochelarii lui Fa-Fa să cadă şi să se spargă. După asta, mama a hotărât că ne-ar fi fost mai bine la ţară, aşa că ne-a făcut bagajele şi ne-a trimis la mătuşa Sibyl, în Yorkshire. Se pare că decizia fusese luată nu atât din cauza bombardamentelor, cât a poveştii cu poşeta, pe care Henry i-a istorisit-o din nou mamei a doua zi de dimineaţă, declanşând o nouă tiradă. Comportamentul lui Fa-Fa era reprobabil, spunea poveşti scandaloase care probabil că nici măcar nu erau adevărate (Jette n-a confirmat, dar nici n-a negat atunci când a fost întrebată), era şi timpul să respirăm nişte aer de ţară et cetera. Am pornit, aşadar, către Kirkheaton, ca să locuim într-o veche casă parohială răcoroasă, unde dormeam într-o mansardă, căutam vârcolaci în ascunzătorile preoţilor[1], ne făceam culcuşuri în pădure şi uitam de război, precum şi de obiceiurile bizare ale bunicului.

Nu am dat însă uitării povestea aceea, ne-am istorisit-o unul altuia, tolăniţi în paturile înguste şi tari de sub streaşină. De fiecare dată, o mai înfrumuseţam puţin – o înfloritură dramatică, vreun detaliu sordid –, până când nu mai eram siguri unde începea povestea lui Fa-Fa şi unde se termina a noastră. O inventase el sau o inventaserăm noi? Se petrecuse în realitate ceva din toate astea, sau nimic nu era adevărat? Odată cu trecerea anilor, tind să cred în ultima variantă.

Totuşi, morala poveştii e adevărată, nu? Dacă vrei ceva cu tot dinadinsul, trebuie să te ţii cu dinţii de acel ceva.

[1] Camere secrete construite în casele vechilor familii catolice britanice, folosite drept ascunzători pentru clerici în vremurile persecutării catolicilor, mai ales în timpul domniei reginei Elisabeta I (1558–1603).

Capitolul 4

Trecuse o săptămână şi nu se întâmplase nimic despre care să-i pot scrie lui Alistair într-un e-mail. Nu prea ieşisem din casă decât ca să iau câteva chestii, nişte gât de miel de la măcelărie şi o reţetă de la farmacie. Mi s-a părut că am văzut-o pe Sylvie în faţa mea la coadă, aşa că mi-am aplecat capul ca să nu mă recunoască, dar s-a dovedit că nu era nici pe departe ea, ci o altă femeie cam de vârsta ei, care cumpăra pastile pentru indigestie.

Pe drumul înapoi spre casă am irosit nişte bani pe o sticlă de vin, deşi să beau de una singură nu părea o idee prea bună. Dar serile erau lungi, iar un pahar de ceva le dădea sinapselor mele un reglaj discret, furnizându-le un pic de *entheos*, zicerea grecească pentru entuziasm. Doar un pahar, poate două mai mici, iar apoi am încercat să-mi deturnez atenţia de la ce mai rămăsese în sticlă, cotrobăind prin diferite camere, multe dintre ele pustii şi fără rost. La ce îmi mai trebuia oare o sufragerie? De unde atâtea dineuri?

Praful din biroul lui Leo mi-a declanşat un acces de tuse. Ar fi trebuit, într-adevăr, să împachetez toate cărţile şi să scap de ele, dar asta l-ar fi îngrozit de-a dreptul; unele exemplare erau ediţii princeps sau rare, iar eu nu aveam suficiente cunoştinţe despre ele ca să mă asigur că aş fi obţinut un preţ corect. Aşa că, în schimb, le-am şters de praf şi am citit dedicaţiile: „Dragului meu Leo, Crăciun ’86, cu dragoste”; „Leo, citeşte asta şi, te rog, fii blând, Asa”. „Tată, un alt tom vechi pentru tine, Mel”. *Tómos* fiind cuvântul grecesc pentru „felie”. Fiecare carte o felie din om. Niciuna nu îmi aparţinea. După ce se născuseră copiii, încetasem să mai citesc.

După încă o noapte şi o altă vizită la magazinul de vinuri, m-am trezit în camera lui Alistair, rămasă neschimbată de pe vremea când era copil. Afişele lui cu Arsenal, machetele Lego, fosilele. Fiul meu, arheologul! Camera era asemenea unuia dintre şantierele lui; plină de artefactele şi rămăşiţele vreunui faraon venerat. Iar acum, aici dormise succesorul la tron. Am netezit perna pe care se odihnise capul cu păr auriu al lui Arthur. Cât de dor îmi era de el! Un loc liber în raftul pe care ar fi trebuit să stea ediţia princeps.

În ziua în care Ali plecase de acasă, l-am dus cu maşina la căminul studenţesc. Leo mormăia ceva despre cărămizile roşii, în timp ce eu rămăsesem fără cuvinte de la efortul de a nu plânge. Mă mai şi sileam să zâmbesc în timp ce-i coboram bagajele din maşină şi îl instalam în camera aceea sărăcăcioasă, de parcă trebuia, pur şi simplu, să mă gândesc ce minunat era că ieşise în lume ca să-şi construiască propriul drum. Ce aventură minunată! La final, însă, atunci când ne-am luat la revedere iar el m-a îmbrăţişat, mi-am dat seama că nu mă puteam desprinde. În cele din urmă, Leo mi-a descleştat degetele de pe tricoul lui Alistair şi m-a bătut pe spate, reconfortant.

„Va fi din nou acasă de Crăciun”, mi-a spus din tot sufletul.

Crăciunul şi iar Crăciunul proiectându-şi luminile festive deasupra banalităţii existenţei noastre de zi cu zi.

Am mers din nou la frigider, apoi în camera lui Mel, ca să-i împachetez câteva dintre cărţi. Avea apartamentul ei în Cambridge şi nu era ca şi cum încă ar mai fi venit să mă viziteze, cel puţin nu după acea după-amiază groaznică. Am verificat uşile de la dulap şi, în timp ce mă îndreptam spre dormitor, mi-am amintit că luminile rămăseseră aprinse în sufragerie, aşa că a trebuit să mă târăsc din nou pe scări. După ce camera s-a cufundat în întuneric, am zărit, pe strada luminată din faţa locuinţei mele, un cuplu de tineri strâns îmbrăţişaţi care se îndreptau spre casă după o ieşire în oraş. Ea îi zâmbea, lăsând să i se vadă dantura strălucitoare în lumina felinarului de pe stradă, iar el îşi îndesa, plin de hotărâre, mâna sub braţul ei, în timp ce o săruta pe creştetul capului. Veseli şi vioi, cu mare parte din greşelile pe care cu toţii le comitem de-a lungul vieţii încă nefăcute. Puteam fi eu şi Leo, cu o jumătate de secol în urmă. Am tras perdelele, am mai verificat o dată toate cele, apoi m-am târât către pat.

∴

A doua zi, ca să-mi doftoricesc migrena, am mers din nou la farmacie şi iar am zărit o femeie care semăna cu Sylvie, doar că de data aceasta *era* chiar Sylvie. M-am eschivat, dar era prea târziu.

— Aici erai! a exclamat ea, de parcă lipsisem doar cinci minute. Ai plecat în grabă zilele trecute. Cum te simţi?

— Bine, mulţumesc.

Am înaintat încet, odată cu coada, sperând ca ea să nu observe paracetamolul, pe care îl ascundeam mereu de Leo. O mahmureală era ca o recunoaştere a vinovăţiei. Dacă nu mă lua durerea de cap însemna că nu băusem suficient în seara de dinainte.

Poc! Sylvie şi-a împins coşul spre mine.

— Mă simt de parcă aş avea un monstru îngrozitor în spatele ochilor. Mi-am făcut-o cu mâna mea, bineînţeles. Angela ţine la băutură. E jurnalistă şi e antrenată în materie de băute. Tu ce mai faci?

Avea un aer de parcă totul în viaţă ar fi fost o glumă straşnică, cu o lejeritate care mă făcea să îmi doresc să-mi azvârl pantofii din picioare şi să conversez despre verze şi regi[2], să aparţin unei lumi unde lucrurile nu erau luate atât de mult în serios. Dar singurul răspuns pe care am putut să-l dau a fost să ridic uşor din umeri.

— Ai chef să mergem la o cafea? m-a întrebat ea, schiţând un semn din cap către cafeneaua de pe partea cealaltă a străzii.

La fel de tentant şi de prietenos ca Sylvie însăşi, localul era luminat cu lămpi discrete şi decorat cu lemn natur şi cu plăci ceramice în stilul celor din staţiile de metrou londoneze. Înăuntru se vedeau mai mulţi inşi care lucrau la laptopuri, bătând de zor în tastatură, două mame cu cărucioare, care discutau în timp ce îşi drăgăleau odraslele, şi un cuplu care se ţinea de mâini, cufundat adânc în conversaţie. Nu simţeam că m-aş fi putut integra în locul acela, în mijlocul unei comunităţi atât de numeroase şi de sârguincioase, şi nu aveam nici cea mai vagă idee de ce Sylvie îmi făcuse o astfel de invitaţie.

— A, mulţumesc, dar chiar trebuie să plec.

I-am dat vânzătorului monedele şi mi-am luat punga de hârtie cu analgezicele.

— Bine, atunci ne mai vedem, sper. Millicent, şi-a amintit ea.

— De fapt, Missy, mi-a scăpat, în timp ce ea a deschis uşa, al cărei clopoţel a zăngănit vesel.

Sylvie s-a întors către mine, cu o sprânceană ridicată.

— Cum?

— Ei bine, numele meu e Millicent, dar toată lumea îmi spune Missy, m-am bâlbâit eu, scăpând restul din mână şi simţind cum căldura îmi inunda obrajii.

[2] Aluzie la poemul „Morsa şi Dulgherul“ de Lewis Carroll.

— Bine atunci, Missy să fie! mai mult ca sigur că o să ne întâlnim din nou, sunt mereu prin zonă, mi-a spus Sylvie făcându-mi cu mâna, după care a ieşit, ţinându-şi coşul de răchită pentru cumpărături de parcă ar fi fost o gospodină din anii 1950.

Am ieşit din farmacie tulburată şi îngrijorată. Nimeni nu îmi mai spusese aşa. În afară de Leo şi, înaintea lui, de Fa-Fa. Sylvie crezuse, probabil, că eram total dusă cu pluta. Încă roşie în obraji, m-am trezit traversând strada spre cafenea. Dacă era acolo, aveam de gând să beau bucuroasă o cafea cu ea, gata cu prosteala.

Tastele laptopurilor făceau un zgomot neîntrerupt, mamele bârfeau şi cloncăneau deasupra bebeluşilor, însă cuplul se făcuse nevăzut. Sylvie nu se vedea nicăieri; am comandat totuşi o cafea, şi m-am aşezat la o masă, rigidă şi jenată, convinsă că toată lumea mă privea, întrebându-se ce căuta acolo o bătrână singură. Nimeni nu părea să mă remarce, iar, încetul cu încetul, m-am lăsat absorbită de căldura şi de zumzetul locului. Cineva lăsase un ziar pe masa de vizavi. L-am luat şi am citit despre Jeremy Corbyn, care locuia în apropiere, despre astronautul Tim Peake, care locuia mult mai departe, şi despre Alan Rickman, care acum nu mai locuia niciunde. Jucase într-unul dintre filmele noastre preferate, al lui Leo şi al meu, despre o fantomă care încerca să-şi înveselească soţia îndoliată. Eu eram un pic ca Nina, soţia, rătăcind prin casa pustie şi punându-mi speranţa într-o înviere miraculoasă. Întotdeauna am crezut că Nina făcuse o greşeală pentru că nu rămăsese cu soţul ei, Jamie, chiar dacă el era mort.

Am stat acolo o vreme, sorbindu-mi cafeaua şi citind ziarul. Când am terminat, chelneriţa mi-a luat ceaşca, zâmbitoare, mamele au mutat cărucioarele ca să-mi facă loc, iar un bărbat s-a ridicat din faţa laptopului ca să-mi ţină uşa deschisă. Am mers agale către casă, privind caldarâmul presărat cu ace de pin, dar ridicându-mi, din când în când, faţa către soarele firav de iarnă.

Când am ajuns, în loc să mă apuc de obişnuita tură de curăţenie, am urcat la etaj, în camera de oaspeţi, şi am adus jos o cuvertură veche cu model paisley[3], întinzând-o, de probă, pe canapea. Apoi am urcat din nou şi am adus o lampă, pe care am pus-o pe un scaun scund, în lateral. Am contemplat o vreme

[3] Model de imprimeu de inspiraţie persană, în formă de frunză.

aranjamentul; apoi, o senzaţie de uşor ridicol m-a făcut să merg la bucătărie ca să-mi fac o ceaşcă de ceai.

Mai târziu, însă, pe când începea să se întunece, lampa şi cuvertura au prins să arate destul de confortabil. De data asta am renunţat la cereale şi mi-am pregătit nişte paste, pe care le-am pus pe o tavă şi le-am mâncat stând pe canapea, în timp ce m-am uitat la un film de epocă lansat de curând. Leo ar fi luat în râs anacronismele, dar era reconfortant să te laşi absorbit de frământările de tot felul ale distinselor personaje de pe ecran. M-am gândit să-mi închei seara într-un mod plăcut, cu un pahar de vin, însă mi-am amintit că terminasem sticla cu o noapte înainte. Ei bine, puteam, la o adică, să cumpăr alta în ziua următoare. Cine ştie cu cine mai puteam să mă întâlnesc absolut din întâmplare?

Tot nu aveam prea multe lucruri despre care să-i scriu lui Alistair, dar, cel puţin, fusesem invitată la o cafea şi, într-un fel, dădusem curs invitaţiei. Paşi mici, de copil care învaţă să meargă. Paşi de doamnă în vârstă. Chiar dacă nu eram prea sigură încotro mă ducea drumul.

Capitolul 5

Jos, jos, jos, şi e 1956 şi sunt în Cambridge, îngenunchind pe podea şi încercând să aprind focul.

Iată-mă, eram Milly Jameson, în anul doi la colegiul Newnham, stând deprimată într-o cameră îngheţată şi prefăcându-mă că-mi plăcea să citesc Homer. Celelalte studente erau atât de exuberante, alergând, gălăgioase, pe culoarele lungi şi aducând pe furiş bărbaţi în cămin. Fata din camera alăturată era vorbăreaţă şi captivantă, total diferită faţă de felul meu de a fi. Micuţă şi bine proporţionată, cu părul vopsit blond şi aranjat în bucle perfecte, ţinea o sticlă de gin sub pat pentru „Ora Magică”, aşa cum numea cocktailurile servite numeroşilor să-i invitaţi. Alicia Stewart şi seratele ei legendare! În fiecare noapte sunetele gramofonului ajungeau până la mine, şi îi băteam în perete atunci când se apuca să cânte „Domnule barman, adu-mi ceva de băăăăut... Să fie atât de tare încât să nu mai pot

gâââândi”[4]. Nu pricepeam cum avea de gând să-şi ia diploma de absolvire, probabil, folosindu-şi farmecul ca să îmblânzească subiectele de pe foaia de examen.

Cu toate acestea, cocktailurile monstru ale Aliciei au fost unele dintre puţinele lucruri care m-au ajutat să mă relaxez, iar ea mi-a devenit un fel de prietenă sau, cel puţin, persoana care îmi înlesnea consumul de alcool. Camera mea de cămin avea o fereastră ce se deschidea în mod convenabil către un şopron, folosit drept traseu de evadare pentru cei care se trezeau închişi în clădirea colegiului după ora stingerii, aşa că, la schimb, o lăsam pe Alicia să-i scoată pe furiş pe domnii cu care se împrietenea. Ea se jura că nu era vorba despre nimic altceva decât mângâieri sexuale, ca şi cum eu aş fi putut fi în vreun fel arbitru în astfel de chestiuni, pricepându-mă la giugiuleală la fel de mult cum m-aş fi priceput să cânt cu fetele de la The Chordettes.

Pe la jumătatea celui de-al doilea an de studii s-a vădit că nu eram vreo mană cerească pentru lumea academică, aşa cum îmi imaginasem. Profesorul meu coordonator mă descria ca pe „o piatră care sare pe suprafaţa apei”, o prezentare corectă, de altfel, căci cine ar fi vrut să contemple adâncimile? După unsprezece ani de la moartea tatii, devenisem expertă în ignorarea apelor adânci.

În loc să mă iau la trântă cu Poemul 85 al lui Catul, „Odi et amo”, stăteam pe preşul jerpelit în acea seară friguroasă de februarie, încercând să conving flacăra să se aprindă în cămin. Ne aflam în Peile Hall, o clădire veche şi expusă curentului, unde nu montaseră încă instalaţia de încălzire cu gaz. În schimb, eram dotaţi cu nişte foi metalice pe care le ţineam în faţa vetrei ca să tragă aerul. Se numeau Sydneys, dar erau numai vreo două şi trebuia să treacă pe la toată lumea. Eram nevoiţi să hoinărim pe culoare ciocănind pe la uşi ca să prindem una, aşa că, atunci când am auzit o bătaie în uşă, am presupus că era cineva care căuta un Sydney. În schimb, era Alicia, deja ameţită bine, rezemându-se de tocul uşii.

— Milish... Milishilent. Ce e cu mirosul ăsta?

— Fum. Încerc să fac focul.

— De ce?

[4] Aluzie la versurile melodiei „Mr. Sandman“, interpretată de grupul feminin The Chordettes şi lansată în 1954.

— Pentru că e frig.

— Ţi se pare? Nu contează. E o petrecere pe aici, pe undeva. A unei noi reviste de poezie.

— Perfect. Distracţie plăcută!

— Nu. Trebuie să vii cu mine.

— De ce?

— Pentru că nu reuşesc s-o găsesc.

— Nu am nimic potrivit de îmbrăcat.

— Împrumută ceva!

— Nu prea am chef.

— O să fie vin. Şi căldură.

Şi aşa m-am trezit purtând una dintre rochiile negre ale Aliciei, prea scurtă şi prea largă la piept, în timp ce ne împleticeam pe aleile din Cambridge căutând Sindicatul Femeilor din Falcon Yard[5]. Atunci când, în cele din urmă, am ajuns acolo, îmi doream să nu fi făcut efortul de a veni. Era atât de zgomotos şi de întunecat, cu reflectoare orbitoare care luminau orchestra de jazz şi cu oameni care recitau versuri ce mă făceau să mă crispez. Întotdeauna mi s-a părut că poezia, în special cea citită cu voce tare, era ceva îngrozitor. Asemenea religiei sau exersatului la Bongo Boards[6], cel mai bine era să le practici în particular.

Alicia mi-a făcut cu mâna un semn de bun-rămas şi a dispărut, aşa că am pornit în căutarea vinului pe care mi-l promisese. Cu toată aglomeraţia şi în aerul acela irespirabil, cel puţin *era* cald. Într-un colţ, un poet stătea cu capul dat pe spate, recitând, în faţa unui grup de oameni cu atitudini serioase, nişte versuri despre fese şi cristale. Dumnezeule mare, erau de-a dreptul îngrozitoare!

Stăteam cu spatele la perete, sorbind cu lăcomie din vin, analizându-mi pieptul care nu se preta la decolteul rochiei şi întrebându-mă cât de repede aş fi putut evada de acolo. Apoi, deodată, l-am zărit în partea cealaltă a sălii. Cherchelit şi el, aşa cum era toată lumea de acolo, dar singurul bărbat care purta costum şi nu helancă, detaliu care, dacă pun la socoteală şi înălţimea personajului, îl făcea demn de remarcat. M-a văzut şi

[5] Sala de festivităţi din Cambridge, unde, la o petrecere literară care a avut loc pe 25 februarie 1956, poeta americană Sylvia Plath l-a cunoscut pe viitorul ei soţ, poetul britanic Ted Hughes.

[6] Placă pentru echilibristică, folosită în cadrul acrobaţiilor de circ sau în scopuri recreative.

a schiţat o grimasă de parcă m-ar fi cunoscut, iar, în acel moment, m-am simţit din nou în largul meu. A venit spre mine, continuând să zâmbească. Apoi, apropiindu-se, mi-a spus:

— Ei, drăcie, îmi pare rău! Te-am confundat cu altcineva!

Văzându-l de aproape, am constatat că era şi mai beat decât crezusem, clătinându-se ca un stejar secular într-o furtună. Foarte atrăgător, înalt şi blond, ca un câine mare de vânătoare, şi, pentru că vinul îmi dăduse curaj, l-am întrebat:

— Vrei să fiu altcineva?

Niciodată nu m-am priceput la cochetărie. Pur şi simplu nu-mi iese, nici măcar atunci când sunt sub efectul unui stimulent. Din fericire, era atâta gălăgie înăuntru, jazz, poezie şi oameni care spărgeau pahare, încât nu părea să conteze.

— Ei bine, pentru că fata cu care te-am confundat nu pare să fie aici, mai luăm o băutură?

M-a condus la o masă lungă, pe care se îngrămădeau mai multe sticle, şi mi-a turnat un pahar în timp ce eu mă gândeam la o replică inteligentă.

— Ce nume groaznic pentru o revistă, *St. Botolph*[7]! Sună ca şi cum ar avea legătură cu biserica, am spus, fără să mă gândesc foarte mult.

Fir-ar! Probabil că el era chiar unul dintre redactori. Însă, spre uşurarea mea, a râs.

— Ştiu, dar petrecerea asta demonstrează exact contrariul. Nu e nimic dumnezeiesc aici.

S-a ferit de o sticlă de vin care zburase pe lângă el, apoi m-a întrebat:

— Îţi place poezia?

— Nu chiar. E prea excentrică.

Nu ştiu de ce, dintr-odată, eram atât de directă. Probabil că alcoolul era de vină, dar aveam şi un sentiment ciudat că mă puteam desfăşură în voie, ca o floare care se deschide către soare.

— Chiar aşa? Ce studiezi?

— Literatură clasică. În general, prefer proza.

— Vorbeşte-mi despre ceva care îţi place.

Mi-am rotit privirea prin încăpere.

— O jumătate din lume nu poate înţelege plăcerile celeilalte

[7] Revistă literară editată de câţiva studenţi de la Cambridge şi în care au fost publicate pentru prima dată versurile poetului Ted Hughes.

jumătăţi.[8]

Mă simţeam foarte erudită.

— Trist, nu? mi-a răspuns el, făcându-mă să mă simt din nou o şcolăriţă stângace.

În cealaltă parte a încăperii, un cuplu se săruta cu asiduitate, într-un fel care semăna cu o luptă corp la corp, încât era greu să-ţi dai seama despre care dintre cele două activităţi era vorba. Trebuia să fac ceva spectaculos, *să fiu* spectaculoasă, astfel încât momentul de faţă să-i rămână întipărit în minte, iar, atunci când oamenii aveau să întrebe cum ne-am cunoscut, noi să putem spune:

„Ei bine, e o întreagă poveste.”

Agitând în mână un pahar cu vin, Alicia Stewart a ales şi ea tot momentul acela ca să revină în încăpere şi, împiedicându-se de o sticlă aruncată pe jos, s-a agăţat de o faţă de masă pentru a-şi încetini căderea şi a împroşcat un jet spectaculos de vomă pe fosta ei rochie neagră, înăuntrul căreia mă aflam eu. Poetul s-a oprit din recitat pentru o secundă, privindu-ne curios, după care şi-a reluat declamaţia despre „nişte netrebnici balonaţi”.

— La dracu’! a spus Alicia, aşezându-se pe podea, cu stropi de vin prinşi în gene asemenea unor picături de sânge.

Râzând în hohote, cavalerul meu s-a aplecat şi a ajutat-o să se ridice în picioare. Înconjurată de braţele lui, Alicia s-a uitat în sus la el cu admiraţie.

— O, ce amabil eşti! a exclamat ea, apoi mi-a aruncat o privire. Milly, eşti plină de vomă. Arăţi groaznic. Ar trebui să mergi acasă, înainte să te faci de râs.

I-am aruncat o privire morocănoasă şi am folosit faţa de masă ca să mă curăţ.

— Sunt onorat să vă conduc pe amândouă, ne-a spus eroul nostru, oferind câte un braţ fiecăreia.

— Minunat, a bolborosit Alicia, apucându-l de braţ asemenea unei femei pe cale să se înece. Eu sunt Alishia, iar ea este Milish... Milish... Misha.

— Bună, Misha. Eu sunt Leo.

— O, leul Leo! a cotcodăcit Alicia. Du-ne la vizuina ta, Leo!

Am păşit cu grijă spre ieşire printre cioburile din sticlă, şterpelind, în drumul nostru, o sticlă de vin pe jumătate goală. Afară, în hol, o fată care suspina era consolată de un tânăr

[8] Citat din romanul Emma, de Jane Austen.

ciolănos care o mângâia încontinuu pe umăr, spunându-i:

— Nu-ţi face griji, oricum era un poponar.

Un astfel de personaj avea să fie mereu cel care să adune resturile ospăţului.

În gerul năprasnic de afară respiraţia se transforma în aburi, iar noi ne împleticeam pe străzile pavate cu piatră cubică. Cerul se înseninase odată cu scăderea temperaturii şi, atunci când am ajuns pe King’s Parade, era învăluit într-o pătură catifelată de stele ce licăreau deasupra capelei. Chiar şi ele râdeau de mine.

Am lăsat să treacă un interval acceptabil de timp, după care m-am desprins de braţul lui Leo şi am rămas în urmă, ca ei să poată merge alături. Am păstrat totuşi sticla de vin. Lămpile de pe stradă surprindeau nuanţele aurii din părul Aliciei, care privea în sus către el şi chicotea delicat şi jucăuş, aşa cum făcea când se afla în prezenţa bărbaţilor, râsul ei obişnuit semănând mai mult cu hohotul unei spălătorese.

Am traversat podul pe Silver Street şi am privit în jos la curgerea lentă a râului Cam, amintindu-mi cum îmi imaginasem că avea să fie oraşul Cambridge, plimbări cu barca până la Grandehester, mers pe bicicletă printre curţi, cu rochia fluturând în vânt, azvârlit de pietre care abia să atingă suprafaţa apei. În schimb, iată-mă acoperită de voma Aliciei, plecând precipitat de la St. Botolph la primele ore ale dimineţii, pe urmele vecinei mele bete criţă, în timp ce ea seducea persoana pe care eu pusesem ochii mai întâi. „Odi et amo”[9]. Dând pe gât ultimele picături din sticlă, am aruncat-o în râu şi am urmărit-o cum dispare, încet, în adâncuri. Probabil că mai e încă acolo, undeva.

Capitolul 6

În marţea următoare, la noua mea cafenea a izbucnit o ceartă.

După întâlnirea cu Sylvie la farmacie, am început să hoinăresc prin zona aceea comercială, oprindu-mă în special la cafenea, până când chelneriţa cea zâmbitoare a început să mă recunoască şi să-mi aducă cafeaua cu lapte rece, nu cu spumă

[9] „Iubesc şi urăsc“, titlul unui distih al poetului latin Caius Valerius Catullus (84–54 î.Hr.) în lb. latină în text.

din aia de doi bani. Mi-au dat o cartelă care se ştampila de fiecare dată când cumpărai o cafea, urmând ca la sfârşit să primeşti o băutură gratis. Pâinea de la magazinul turcesc de alături era ieftină şi proaspătă, şi răsfoiam volume de literatură pentru copii într-o librărie de caritate de unde am cumpărat pentru Arthur o carte din seria *Locomotiva Thomas,* pe care am dat 50 de penny.

Nu mă mai ostenisem niciodată cu vreo astfel de explorare locală, fusesem ocupată cu copiii şi cu gospodăria, iar apoi, după ce s-a îmbolnăvit, îl îngrijisem pe Leo. Pe atunci nu duceam nici grija finanţelor, pe când acum îmi petreceam timpul scormonind după câte un chilipir amărât, de parcă asta ar fi schimbat lucrurile în vreun fel. Cutreieratul prin magazine a reuşit să-mi omoare timpul şi banii de buzunar, dar Sylvie nu apărea de nicăieri.

Marţea aceea, în timp ce-mi savuram cafeaua „Americano”, nu mică mi-a fost surpriza s-o văd pe Angela intrând, de data aceasta fără Otis. În stilul ei caracteristic, avea un aspect răvăşit, cu zulufi desprinşi din cocul în care îşi legase părul de un roşu prea aprins, cu dermatograful scurs, jachetă de piele şi ghete şleampete cu catarame care zăngăneau în timpul mersului. La început nu am remarcat-o pe femeia care o însoţea, dar, cum se aşezaseră împreună într-un colţ, am văzut că plângea, iar Angela părea că o îmbărbăta. Cuvintele îi ieşeau iute din gură, convingător, însă femeia scutura în continuare din cap, tot ştergându-şi pometii. Era îngrozitor de slabă, cu o figură vlăguită care m-a făcut să cred că, probabil, se droga.

Deodată, Angela s-a dat înapoi pe spate, a bătut în masă, în semn că terminase, iar cealaltă femeie a ieşit ca din puşcă din cafenea. Angela s-a ridicat pe jumătate în picioare şi a strigat ceva care semăna cu „Paparazzii!”, dar poate că doar a înjurat. Femeia s-a oprit în dreptul uşii şi s-a întors, cu rimelul prelingându-i-se în dâre pe laturile scobite ale feţei şi cu gura strâmbată într-un bombănit:

— Nu înţelegi, nu-i aşa, a rostit ea printre dinţi. N-o să înţelegi niciodată.

Niciuna dintre cele două femei nu părea să conştientizeze prezenţa celorlalţi clienţi, care încetaseră să mai vorbească şi priveau spectacolul peste marginile ceştilor, savurând această mică scenă de telenovelă.

— Vreau să te ajut, a spus Angela. Te rog, a stăruit ea, întinzându-i celeilalte o mână.

Aşa cum se întâmplă la un meci de tenis, toate privirile au ţâşnit dinspre Angela şi s-au aţintit asupra femeii din dreptul uşii.

— Atunci nu-ţi mai băga nasul. Lasă-mă în pace! s-a zborşit femeia, punând mâna pe mânerul uşii.

În momentul următor, s-a întâmplat un lucru extraordinar. Angela a făcut un salt înainte şi s-a împins în uşă, închizând-o şi blocându-i drumul celeilalte femei; aceasta a încercat s-o dea deoparte, astfel că s-au luptat în dreptul uşii împingându-se una pe alta când într-o parte, când în cealaltă. Din când în când, una dintre cele două femei spunea „Nu!” sau „Nu face asta!” în timp ce-şi continuau târâiala stângace, fără să bage în seamă privitorii rămaşi cu gura căscată. Deodată, cealaltă femeie şi-a retras mâna şi a plesnit-o pe Angela peste faţă. Angela s-a dat înapoi, cu un ţipăt scurt, iar cei din cafenea au scos un suspin în cor; unul dintre cei care lucrau la laptop s-a ridicat în picioare ca şi cum ar fi vrut să-şi manifeste dezaprobarea, după care s-a răzgândit, iar Hanna, chelneriţa, s-a repezit la Angela şi a tras-o, silind-o să facă un pas în spate. Cealaltă femeie le-a privit preţ de-o clipă, cu respiraţia întretăiată, cu părul ciufulit, apoi a răsucit mânerul uşii şi a ieşit, împleticindu-se, în stradă.

Ieşirea ei a fost însoţită de un abia perceptibil oftat de dezamăgire din partea publicului. Nici nu începuse bine distracţia, că se şi terminase, însă mie, personal, astfel de încercări de a ne da în spectacol mi se păruseră întotdeauna groteşti. Eu şi Leo ne certaserăm odată la o petrecere, însă am făcut-o *cu jumătate de voce*, în timp ce totuşi ridicam paharele şi înclinam din cap către invitaţii care treceau pe lângă noi. Oamenii din ziua de astăzi nu mai au norme de conduită; lasă toate sentimentele să dea pe dinafară.

Cu o urmă vineţie pe unul dintre obraji, Angela s-a scufundat din nou în scaun, a scos un pachet de ţigări din buzunar şi şi-a aprins imediat una. Hanna s-a întors la ea ca s-o certe, iar Angela, cu o grimasă, a stins ţigara pe o farfurioară. Apoi a stat, o vreme, cu capul în mâini, după care şi-a luat geanta şi s-a îndreptat spre uşă. Trecând pe lângă masa mea, m-a văzut şi a ridicat, ostenită, din sprâncene.

— O, bună, ăăă...

Spre deosebire de Sylvie, uitase cum mă cheamă.

— Millicent.

— Bună, Millicent. Ce mai faci?

— Bine, mulţumesc. Şi... tu?

Spre consternarea mea, şi-a aruncat geanta lângă mine, pe podea, şi s-a aşezat pe scaunul din faţă, făcându-i semn Hannei să vină să-i ia comanda.

— La dracu', mă simt oribil, după cum poţi să vezi. O să stau pur şi simplu aici cinci minute, dacă nu e nicio problemă. Nu mă lăsa să fac ceva prostesc.

Trăgându-şi zaharniţa mai aproape, a crănţănit un cub de zahăr între dinţii îngălbeniţi. Era foarte palidă, cu cearcăne întunecate sub ochi. Probabil că le avea de la beţiile făcute împreună cu Sylvie.

— Bineînţeles, am încuviinţat, sperând că asta nu însemna că trebuia să achit şi cafeaua ei.

Am tăcut amândouă timp de câteva secunde, pe când ea îşi zgândărea pielea din jurul unghiilor, roase din carne şi acoperite cu o ojă de duzină. Hanna i-a adus cafeaua, din care Angela a luat o sorbitură, ştergându-se apoi la gură cu mâneca.

— Eşti căsătorită? m-a întrebat în cele din urmă, aruncându-mi o privire piezişă.

Am tras aer adânc în piept.

— Da. Dar el nu e... el nu e...

Cu un gest din mână, ea a dat întrebarea deoparte.

— Eu nu sunt, mi-a spus, încruntată. Iar câteodată sunt atât de împăcată, ştii? Prea multă bătaie de cap fără rost.

Eram suficient de intrigată ca să mă încumet să pun şi eu, la rândul meu, o întrebare.

— Dar fiul tău? Ţii legătura cu... tatăl lui?

— N-am vrut să aflu cine era, a pufnit ea. E mai bine aşa, crede-mă pe cuvânt. În fine, nu vreau să vorbesc despre mine. Ai copii? Nepoţi?

— Da, doi copii. Şi un nepot.

— Băiat sau fată?

— Un băiat. Arthur.

— Pun pariu că e un mic terorist, a rânjit ea.

— Da, am răspuns. Un terorist.

Însă Angela a devenit din nou distantă, privind într-un punct fix din spaţiu şi bătând darabana cu degetele pe masă în ritmul

muzicii de jazz care se auzea în fundal.

— Trebuie să scoată copiii de acolo. Şi pe Bob. Ăsta e necazul, a mormăit, mai mult pentru sine decât ca să o aud eu.

Am rămas tăcută o vreme, aşteptând să-şi pună gândurile în ordine. Femeile ca ea mereu trec printr-o dramă de vreun fel. Tocmai pe când mă gândeam dacă ar fi fost nepoliticos să-i fac semn Hannei ca să ne aducă nota, Angela s-a lăsat pe spate în scaun, şi-a frecat faţa şi a scos un oftat prelung.

— Ai dreptate, nu pot să mă amestec, a spus ea.

Mi-am aplecat capul şi am făcut un schimb discret de priviri cu Hanna.

Angela şi-a ciupit cu degetele baza nasului şi a izbucnit din nou:

— La dracu'!

Deşi înjurăturile care punctează dialogurile din ziua de azi sunt deosebit de lipsite de gust, urâte şi fără imaginaţie, nu m-a deranjat atât cuvântul în sine, cât mai degrabă repetarea lui. Injuriile rostite de Angela erau atât de dese încât păreau un fel de puncte folosite la sfârşitul unei comunicări, provocând un spasm de dezgust şi un gust acru în gură, atât într-a ei, cât şi într-a mea. Vorbirea îi era la fel de neîngrijită ca şi pantofii scâlciaţi pe care-i purta. Mi-am luat geanta şi mi-am aşezat-o pe genunchi, gata de plecare.

Hanna ne-a adus nota de plată. Pe când punea farfurioara pe masă, în faţa noastră, i-a strâns, cu un gest scurt, umărul Angelei, dar, înainte să-mi dau seama ce însemna acest gest, Angela a apucat hârtiuţa între degete.

— Plătesc eu.

— O, nu, te rog, nu, am spus, clătinând din cap şi scormonind în geantă după monede.

Angela mi-a respins încercarea printr-un semn cu mâna.

— Nu, insist. Am dat buzna peste tine, măcar atât să fac şi eu.

A trântit o bancnotă de cinci lire pe masă şi i-a făcut un semn aprobator Hannei, care se învârtea, ocupată, de colo colo.

— Ei bine, nu era nevoie. Chiar deloc. Dar îţi mulţumesc.

M-am ridicat, cuprinsă de un sentiment bizar, aşa cum mi se întâmpla întotdeauna atunci când o conversaţie se sfârşea şi începea o alta. Începuturile şi sfârşiturile niciodată n-am ştiu cu certitudine cum ar fi trebuit să se desfăşoare.

— La revedere, atunci! Sper să reuşeşti să... rezolvi lucrurile.

Dar, în timp ce mă îndepărtam, Angela şi-a luat geanta şi s-a strecurat afară din scaun.

— Te însoţesc, aş avea nevoie de nişte aer proaspăt.

Am mormăit şi eu o înjurătură, una în stilul meu.

Când am ajuns afară, Angela şi-a aprins o ţigară şi a tras în piept „aerul proaspăt" despre care tocmai vorbise. Cum stătea aşa, cu capul pe spate şi cu ochii închişi, am observat că vânătaia de pe obrazul ei începea deja să se închidă la culoare. Angela s-a întors către mine, scoţând fuioare de fum pe nările dilatate.

— Unde e Arthur?

A fost cât pe ce să mă împiedic, fiind atât de tulburată şi de ofensată de întrebare, încât o vreme nici nu i-am răspuns. Femeia asta era deranjant de directă şi de intensă.

— Locuieşte cu tatăl lui, fiul meu. În Australia. S-au mutat acolo cu trei ani în urmă.

Am rostit aceste cuvinte cu o mare sforţare, ca şi cum toată fiinţa mea protesta împotriva lor. Angela m-a fixat preţ de o secundă, după care s-a întors şi a lovit o frunză căzută.

— Trebuie să fie al naibii de greu, a spus ea. Povesteşte-mi despre el.

Mă simţeam din nou ca şi cum cineva mă strângea de gât.

— Are patru ani. Îi plac Lego, fotbalul şi Batman, şi toate lucrurile obişnuite care atrag un copil de vârsta lui, cred. Am făcut o pauză, după care mi-am dat seama că nu mă puteam opri. E mereu ocupat. Se joacă în permanenţă, aleargă, se ciondăneşte. Abia dacă stă locului o clipă, debordează de energie în fiecare secundă, iar atunci când se opreşte, vrei să-l... să-l faci să stea în loc, să-l ancorezi cumva. E atât de greu să ţii ritmul cu el. Dar eu vreau s-o fac. Vreau să păstrez o versiune a lui la fiecare vârstă. Pe măsură ce creşte, e tot mai simpatic. Dar mi-e dor de toate versiunile de bebeluş şi de băieţel prin care a trecut, şi le vreau pe toate înapoi.

Am redus ritmul, cuprinsă de ruşine.

— Da, aşa stau lucrurile, nu? spuse Angela, aprobând uşor din cap.

— Cum e Otis?

— E un băiat tare dulce, a spus ea. Nu seamănă deloc cu mine. Şi nici cu taică-său, slavă Domnului. Nu are nimic repezit, nimic aspru. Câteodată mă înspăimântă iubirea mea pentru el.

Eu am fost tare ca piatra – eram nevoită, având în vedere meseria pe care o fac. Dar el m-a îmblânzit, m-a înmuiat. Ca atunci când baţi carnea pentru friptură.

— O frăgezeşti, am spus.

— Exact. M-a frăgezit, afurisitul ăsta mic. La naiba, nu mai sunt bună de nimic la slujbă.

Angela continua să-mi displacă într-o oarecare măsură, dar ea îl avea pe Otis, iar eu îl aveam pe Arthur.

— Sylvie spunea că lucrezi ca jurnalistă?

— Da, dar liber-profesionistă, aşa că trebuie să mă agit mereu pentru următorul angajament, mi-a spus, apoi a comutat din nou pe modul interogativ. Eşti pensionată, nu? Ce meserie ai avut?

— Am fost bibliotecară. Înainte să devin mamă.

— Se închid toate bibliotecile acum, a remarcat ea, cu mâhnire în glas.

— Bine atunci, eu locuiesc aici, am spus, punând mâna pe poartă.

Angela aruncă o privire în sus.

— Ei, nu zău?! Toată casa? Eu stau mai în josul străzii, dar într-un apartament de la ultimul etaj. Cutie de chibrituri. *Toată casa* e a ta?

— Am cumpărat-o în anii 1960. Zona asta nu era modernizată atunci.

Vorbind, mi-am adus aminte de toate revoltele, grevele, spargerile. De gunoiul care stătea neridicat în stradă. Fuseserăm printre primii locuitori ai cartierului.

Mă resemnasem deja la gândul că Angela dorea să intre în casă. Totuşi, am făcut o ultimă încercare, deşi ştiam că avea să fie sortită eşecului.

— Unde e Otis? am întrebat, sperând că avea să-şi aducă aminte că trebuia să meargă după el.

— E cu bona, mi-a răspuns ea, continuând să privească în sus. Toată casa, Dumnezeule!

În timp ce descuiam uşa de la intrare, o simţeam în spatele meu lăsându-se de pe un picior pe celălalt, de nerăbdare. Am deschis, apoi am păşit amândouă înăuntru.

Prima dată când am intrat în holul ăsta a fost în 1964. Eram gravidă în ultimele luni şi, intimidată de vastele scări în spirală, am mers în pas legănat spre stânga, unde am descoperit cel

mai fermecător salon. Lumina soarelui, care pătrundea printr-un imens bovindou, inunda încăperea, aruncând raze de-a lungul duşumelei lăcuite; întuneric şi lumină, particule de praf care jucau înăuntrul razelor, iar eu mă plimbam printre ele. Era nemobilat, proprietarul de dinainte murise şi, evident, rudele dăduseră buzna şi căraseră tot ce găsiseră, aşa că nu mai rămăsese nimic. În timp ce Leo se ciondănea cu agentul imobiliar pe tema igrasiei, casa îmi şoptise că voia să fie a mea.

Desigur că în ziua de azi, atunci când oamenii se mută într-o locuinţă nouă, mai întâi evacuează spaţiul, curăţă şi dau totul afară, ca apoi să îngrămădească alte obiecte în loc. Noii proprietari sunt foarte dornici să-şi „pună amprenta" pe lucruri, un termen atât de agresiv, ca şi cum o casă ar putea fi însemnată la modul propriu de personalitatea cuiva. Noi am preferat să lăsăm însăşi natura clădirii să iasă la lumină. Aşa că nu am schimbat nimic, cu excepţia unuia dintre dormitoare, pe care l-am zugrăvit din nou atunci când a venit bebeluşul. De fapt, în afara lucrărilor generale de întreţinere, casa a rămas la fel cum fusese în vremea când, în ea, doamna Edith Crawshay trecuse la cele veşnice.

— Fir-ar să fie, a spus Angela când a dat cu ochii de bucătărie. Zici că am călătorit în timp.

Mai degrabă demodat, aş fi spus eu, cu dulapurile acelea din anii 1950. Aveam o maşină de gătit marca Aga, care părea nelalocul ei într-o casă de oraş, dar funcţiona perfect şi, ca să fac o demonstraţie, am pus ceainicul pe plită. Dar Angela plecase deja în căutarea prăzii. Am pornit iute în urma ei, hotărâtă să o opresc înainte să ajungă la...

Biroul lui Leo. Uşa era deja întredeschisă. Cum îndrăznea să dea buzna în casa mea şi să-mi facă inventarul în felul ăsta? Dar tocmai când mă pregăteam să deschid gura ca să o dojenesc, s-a întors, iar faţa îi era atât de transfigurată de uimire încât m-am oprit brusc.

— O, Millicent, a şoptit ea. E ceva *fabulos!* a zis, mângâind cu respect un volum de-al lui Leo, din opera lui John Milton. E un cufăr al comorilor. *Priveşte!*

— A fost al soţului meu, am spus, luându-i-l din mână şi aşezându-l înapoi pe raft.

— Era un colecţionar în toată puterea cuvântului, a remarcat ea, netulburată, plimbându-se până la colecţia Dickens,

acoperită încă de praf. El e în poza asta? m-a întrebat, oprindu-se în dreptul biroului şi ridicând o fotografie cu noi doi, făcută la scurt timp după ce ne căsătoriserăm.

— Da.

— Chipeş, a observat ea, după care s-a uitat la mine, cântărindu-mă din ochi. Amândoi. A luat o altă fotografie.

— Copiii tăi? Fiul care e în Australia? Dar fata cine e?

— Melanie. Locuieşte în Cambridge.

Am rezistat tentaţiei de a-i smulge fotografia din mână.

— O vezi des? m-a întrebat.

Se mutase deja în zona cărţilor de istorie.

— Nu prea. E foarte ocupată. E profesoară la universitate.

Mi-am amintit din nou de Melanie, din ziua aceea când bătea în retragere, în bucătărie.

Ceea ce ai făcut... n-a fost greşit... N-ar trebui să te învinovăţeşti...

— Cine e Leonard Carmichael? m-a întrebat Angela, arătând spre raftul plin cu cărţile lui, numele repetându-i-se iar şi iar pe cotoare.

— Soţul meu, am spus, cu un tremur uşor în voce. A scris biografii istorice, în special politice.

Ea a rămas în aceeaşi poziţie incertă şi m-a privit fără să spună nimic, după care ceainicul a început să fluiere şi m-am grăbit să mă ocup de el. Când am adus ceaiul în camera de zi, Angela era deja acolo, legănându-se pe tocuri şi privind în jur cu gura deschisă.

— Ai scos vechiturile la vânzare? m-a întrebat, cuprinzând, cu un gest, toată încăperea.

— Ce vrei să spui?

— Păi... camera e un pic cam golaşă, nu crezi?

În afara cuverturii şi a lămpii pe care le adusesem seara trecută, în sufragerie nu mai era mare lucru, cu excepţia unei canapele, a unui scaun fără spătar pe post de măsuţă pentru servitul cafelei şi a televizorului aşezat pe un suport. Nu erau covoare, tablouri pe pereţi, nu expusesem niciun obiect decorativ. Uram harababura. Pe când copiii erau mici parcă mă înecam în dezordine, aşa că, treptat, degajasem spaţiul şi, cu cât aveam mai puţine *catrafuse* în jurul meu, cu atât mă simţeam mai liniştită, îmi dădusem eu seama. Lui Leo îi era indiferent atât timp cât avea cărţile, era fericit.

— De fapt, multe dintre lucruri sunt în pod.

Angelei i-au scânteiat ochii la gândul unei comori nedezvăluite, dar cu siguranţă că nu aveam să deschidem acea cutie a Pandorei. Aşa că şi-a băut ceaiul şi a mormăit ceva despre un termen-limită. Apoi mi-a spus că voia să scrie un articol despre „case uitate de vreme” şi să o folosească pe a mea drept exemplu, de parcă m-aş fi învoit să reflectez asupra unui lucru atât de vulgar. Dar, pe când era pe picior de plecare, şi-a trecut un deget de-a lungul balustradei şi, aruncând o ultimă privire la candelabrul murdar de deasupra scării, mi-a strâns, brusc, mâna, de parcă urma să punem la cale o conspiraţie.

— Ascultă, dă-mi numărul tău. Vineri nu merg la muncă şi îl scot pe Otis în parc. Ar trebui să vii şi tu. I-ar plăcea să te vadă. Nu are bunică, cel puţin nu aici, în ţară.

Era o absurditate, bineînţeles. Otis abia dacă ştia că exist. Dar chipul mi să învăpăiat de satisfacţie.

— Poate, am spus. Dacă e vreme frumoasă.

Am închis uşa după ea, acordându-mi un rar moment în care să mă bucur de victorie. Cel puţin, avea să fie ceva despre care să scriu în e-mailul către Alistair.

Capitolul 7

Angela îşi dorea o bonă. Iată motivul cel adevărat.

Joi noaptea nu am putut dormi de nerăbdare, după ce toată ziua verificasem prognoza meteo online ca să mă încredinţez că nu avea să plouă. Planificasem ce ţinută să port – pantaloni, pentru eventualitatea în care aveam să fiu nevoită să fac vreo aplecare în parc. Mă întrebam dacă trebuia să aduc o gustare de picnic pentru Otis, în cazul în care i s-ar fi făcut foame. Nu ştiam însă ce părere avea maică-sa despre gustări, aşa că m-am mulţumit să iau una dintre maşinuţele lui Arthur şi s-o pun la îndemână în buzunarul de la haină, pentru orice eventualitate.

Când Mel era mică, începuse să fie interesată de teatru pentru amatori şi dădea audiţii pentru roluri în piese şcolare. Se agita fără sens înainte, alergând ca un uragan prin toată casa şi spunând ba că nu-şi putea aminti replicile, ba că nu înţelegea

textul, ba că nu avusese timp să se pregătească. Eu nu aveam răbdare cu astfel de scene, dar Leo le tolera, luând-o în biroul lui ca să repete împreună monologurile. Acum, aşa cum stăteam înfofolită în pături, mă simţeam de parcă eram pe cale să ratez o audiţie.

∴

În dimineaţa următoare, irascibilă şi cu privirea oglindind o hotărâre nestrămutată, m-am trântit la masa din bucătărie, bând un ceai tare ca să-mi iau doza de cofeină şi punându-mă la curent cu ştirile. Mortul zilei era Harper Lee. Cu zece ani mai în vârstă decât mine. Oare aveam să mai rezist alţi zece ani? Eram într-o formă fizică bună, sănătoasă, *compos mentis.* Dar, cum toţi ceilalţi cădeau ca seceraţi, mă simţeam din ce în ce mai mult ca şi cum n-aş mai fi fost bine-venită pe lumea asta. Câteodată singurătatea era copleşitoare. Nu doar existenţa solitară a cuiva care locuia de unul singur într-o casă enormă, cu cei dragi plecaţi departe, ci o izolare mai abstractă, cosmică, precum cea a unei bărci legănându-se în larg, fără nicio ancoră şi la mare depărtare de ţărm. M-aş fi putut scufunda sau aş fi putut pluti în virtutea inerţiei, din ce în ce mai departe, şi nu eram sigură care dintre cele două posibilităţi era cea mai rea.

Tocmai pe când mă întrebam dacă să-i telefonez Angelei şi să-i spun că nu mă simţeam bine şi că nu puteam ieşi din casă, am auzit un ciocănit puternic în uşă. În timp ce intram în hol, vocea Angelei răsuna de afară:

— Dumnezeule, Otis, o să spargi uşa dacă baţi aşa.

Erau amândoi pe trepte, Otis costumat în incredibilul Hulk, cu o pălărie de vrăjitoare cocoţată ca nuca-n perete deasupra măştii. Deşi nu-i puteam vedea faţa, am simţit un val de încântare. De parcă acolo, dedesubt, ar fi fost Arthur.

— Bună, Hulk, i-am spus, trăgându-l de pălărie.

— Eu sunt Bruce Banner, a mormăit o voce de sub mască.

— Salut, Bruce.

I-am condus pe amândoi în bucătărie, întrebându-mă dacă erau biscuiţi în cutia pentru pâine.

— Scuză-ne că am dat buzna aşa, mi-a zis Angela, împingându-l înăuntru pe Otis.

Semnul de pe obraz i se estompase şi căpătase diverse nuanţe de albastru.

— El s-a trezit la 5.30 dimineaţa, iar eu am înnebunit. Ooo,

spune „mulţumesc”, Otis! a adăugat ea, în timp ce eu îi întindeam lui Otis un biscuit digestiv cam întărit.

— Vrei un ceai?

— Nu, mulţumesc, o să-mi iau doza în parc.

Mi-am pus haina, verificând buzunarele ca să găsesc maşinuţa, şi am pornit împreună prin lumina soarelui de iarnă. Otis mergea târşâit, lovind frunzele cu picioarele şi ridicându-şi, din când în când, poalele costumului, în timp ce mama lui tuna şi fulgera împotriva guvernului. Am observat că picioarele de Hulk ale lui Otis se târau şi lăsau să se prindă de ele resturi de pe stradă. Ar fi trebuit să i le suflecăm odată ce ajungeam la locul de joacă. Cum vocea Angelei devenea din ce în ce mai ascuţită, m-am prefăcut că Otis era Arthur, deşi, de fapt, erau destul de diferiţi. Nepotul meu avea o personalitate mai degrabă energică, în timp ce Otis părea mai meditativ. Amândoi aveau însă acel farmec plin de năzdrăvănie şi drăgălăşenie propriu băieţeilor.

— În orice caz, o să fie bine, a concluzionat Angela, terminând să se despovăreze de acel ceva care constituise subiectul peroraţiei de până atunci.

Am ajuns, apoi, la aleea mărginită de copaci care ducea la cafenea. Puţinele frunze ce încă mai atârnau pe ramuri se zburleau precum nişte castaniete delicate. Aerul era rece, iar ziua avea o prospeţime plăcută, ca şi cum lumea abia s-ar fi născut.

Angela a făcut un semn din cap către lac.

— Circulă zvonul că toţi peştii ar fi murit. Şocul a fost prea mare pentru ei.

— Şocul electric?

— Nu, şocul de a se trezi într-un alt lac.

A plecat ca să-şi ia o cafea, în timp ce eu şi micuţul am rămas să ne uităm la caprele din parc, care mergeau împiedicat prin micul lor ţarc. După un minut sau două de linişte, el mi-a spus:

— Caprele au dreptunghiuri în ochi.

M-am uitat la masca fără expresie, prin orbitele căreia două cerculeţe întunecate la culoare mă priveau solemn.

— Chiar aşa? Nu ştiam asta.

— Da, m-a asigurat el, trăgându-mă mai aproape de gard. Uite!

Atunci când capra cu blana mai întunecată a trecut pe lângă

noi şi a fornăit aproape de sârmă, copilul a arătat către unul dintre ochii animalului, care se tot roteau. Aplecându-mă şi uitându-mă cu atenţie, am văzut pupila de formă rectangulară, ca o despicătură orizontală. Arăta mai degrabă neliniştitor.

— Cât e de fascinant, am zis eu, strângându-i mâna într-a mea. De ce crezi că arată aşa?

— E pentru că – avea un fel tare amuzant de a vorbi – pentru că este vânat. Animalele vânate au ochii pătraţi. Ochii acelor animale care le vânează pe ele sunt rotunzi.

— Şi noi avem ochii rotunzi, am observat eu.

— Da, a adeverit el. Asta înseamnă că suntem vânători.

A zbughit-o la Angela, care se apropia ţinând în mână un pahar de hârtie din care ieşeau aburi şi pufăind dintr-o ţigară.

— Luaţi-o înainte, trebuie să termin de fumat şi apoi intru. La naiba cu mamele astea isterice, a mormăit ea.

La acel moment al zilei, locul de joacă nu era foarte populat, se vedeau doar câteva mame stând la taclale în timp ce copiii lor se zbenguiau de colo colo. Otis s-a căţărat pe trambulină dintr-o suflare, împiedicându-se de picioarele costumului de Hulk, cu pălăria de vrăjitoare alunecându-i într-o parte. Când Angela s-a întors, eu îi ţineam costumul, iar Otis alerga în hainele lui obişnuite, strângând în mâini maşinuţa lui Arthur.

Angela s-a aşezat lângă mine, tremurând în geaca de piele.

— Doamne, ce îngrozitor, nu-i aşa? Jumătate din timp sunt panicată ba că poate să spargă ceva, ba că-l poate răpi vreun pedofil, iar în cealaltă jumătate mă plictisesc de moarte. Mi-ar prinde bine o băutură, ar trebui să se deschidă aici un bar sau ceva de genul ăsta.

Mie mi se părea foarte plăcut să privesc jocul copiilor şi să mă bucur de aerul proaspăt, dar Angela tasta deja, cu furie, la telefon. Din când în când, se repezea în afara locului de joacă pentru a-şi saluta cunoscuţii, deşi părea mai interesată de câinii lor. Sincer vorbind, nu-l supraveghea pe Otis atât de bine pe cât ar fi trebuit, dar cred că ăsta era şi motivul pentru care mă invitase. Încă o pereche de ochi de vânător.

Când revenea, Angela se lansa de fiecare dată într-o nouă tiradă. Paznicii din parc căutau nod în papură, bicicliştii mergeau prea repede, alergătorii erau nişte idioţi, iar cei care otrăviseră lacul şi peştii meritau să bea chiar ei din apa aceea toxică. Trăncănea despre nenumărate subiecte, cu o altă ţigară în

vârful a două degete, în ciuda privirilor dezaprobatoare din jur, în timp ce Otis abandonase locul de căţărat ca să alerge după porumbei sau să scotocească după prăjituri de orez în geanta mamei lui. Angela nu-mi plăcea în mod special, dar era un povestitor redutabil, o trăsătură a profesiei sale, şi începuse să-mi placă şuvoiul de invective şi de bârfe pe care le colectam pentru Alistair. Un celebru corespondent de ştiri care făcea jogging a fost întrerupt de un câine din rasa cockapoo şi s-a luat, furios, la ceartă cu stăpânul acestuia: „de parcă mica lui alergare de rahat ar fi fost la fel de importantă ca războiul din Siria”. Un setter irlandez a pătruns în locul de joacă, iar distrugerile care au urmat i-au scos din pepeni pe părinţi „să închidă dracului porţile alea atunci, nu-i aşa?”. Un copoi a şterpelit peruca unei bătrâne: „Ea era furioasă, dar vina nu fusese a nenorocitului de câine, nu? Totul s-a întâmplat din cauza beţivului de stăpânu-său, care era mult prea ocupat să agaţe o pipiţă care plimba un chihuahua”.

Angela a făcut o pauză ca să respire.

— Otis, nu ai voie! a răcnit ea. Acolo fac pipi şi alte alea vagabonzii.

S-a întors din nou către mine.

— Auzi, pentru că veni vorba de câini... Trebuie să te întreb ceva cu privire la prietena mea. Cea pe care ai văzut-o alaltăieri. Are nişte probleme şi mi-a venit o idee...

— Angela, iubito, de ce nu ţi-ai pus o haină ca lumea?

Ne-am întors şi am văzut-o pe Sylvie mergând agale spre noi, cu chipul zâmbitor, făcându-şi loc printre copiii care alergau încolo şi încoace.

— Mă simt ca un fel de intrusă aici, fără niciun omuleţ care să mă însoţească. Millicent! Ba nu, Missy! Ce drăguţ! Am venit să vă invit să luăm prânzul împreună. Mi-am cumpărat de curând o oală Le Creuset şi vreau să mă dau mare faţă de voi.

— De acord, a spus Angela. Ar fi mai bine să plecăm acum. Ai lăsat poarta deschisă, iar Decca şi Nancy au intrat în spaţiul de joacă.

— Dumnezeule!

Sylvie s-a rotit pe călcâie şi şi-a văzut câinii scurmând înnebuniţi în groapa cu nisip şi umplând de bale copiii din apropiere, care râdeau cu gura până la urechi şi îşi azvârleau nisip în faţă unul altuia, în timp ce mamele lor se năpusteau

spre noi, amenințând cu degetul.

— La naiba! a strigat Angela, înhățându-l pe Otis de pulover pe când trecea prin dreptul ei și împingându-l spre porți. Să o ștergem de aici înainte ca vreunul dintre câini să se răhățească pe balansoar.

Prânzul acasă la Sylvie: iată cum visul meu de bătrână nebună devenea realitate... Mă întrebam ce scuză să inventez ca să le refuz, dar se pare că ele nici nu-și puneau problema că n-aș fi acceptat, așa că am ridicat mașinuța lui Arthur, abandonată pe jos, simțind cum mă cuprindea amețeala.

— De ce Sylvie te-a strigat „Missy”? m-a întrebat Angela după ce Sylvie și-a luat câinii și ne-am îndreptat spre ieșire scuzându-ne în stânga și-n dreapta.

— E doar un nume prostesc de alint, am răspuns evaziv, simțindu-mă încă jenată.

— Ți se potrivește, a declarat Angela, și nu m-am putut hotărî dacă să mă bucur sau nu.

Sylvie locuia într-o casă elegantă, în stil georgian, la vest de parc, cu o poartă sclipitoare de fier forjat și având un mic și superb rond de flori în grădina din față. Ne-a condus pe poteca pavată cu piatră, iar, în timp ce descuia ușa de la intrare, s-a întors spre mine și mi-a făcut cu ochiul.

— Reședința mea, a spus ea, deschizând ușa.

Am fost întâmpinați pe loc de o aromă de scorțișoară și de o pisică foarte mare, cu blana în alb și negru, care ni s-a frecat de picioare după ce am intrat. Tapetul de pe pereți avea același model William Morris care îmbrăca dormitoarele din fostul meu cămin studențesc. Am simțit cum mă cuprindea nostalgia în timp ce mergeam pierzându-ne în aglomerarea veselă și pitorească de tigăi de aramă și de ghivece cu floarea Crăciunului spre bucătărie, o încăpere la fel de primitoare și de luminoasă ca Sylvie însăși. Amintindu-mi de casa mea golașă și desuetă, am hotărât că Sylvie nu trebuia s-o vadă niciodată.

Cocoțate pe scaune de bar (cu mine străduindu-mă să-mi păstrez echilibrul) în jurul peninsulei din bucătărie, am luat un prânz minunat: *hummus* făcut în casă și măsline cărnoase, o plăcintă caldă, abia scoasă din cuptor, brânză cu mucegai albastru, pâine nedospită înmuiată într-un amestec de fasole și de brânză feta generos, sărat și îmbietor. N-am considerat niciodată mâncarea ca fiind ceva pentru care merita să te agiți

prea tare, dar Sylvie mi-a transmis plăcerea firească cu care preparase totul, încurajându-mă să mă desfăt cu fiecare îmbucătură. Otis stătea pe canapeaua din sufragerie, acoperit de pisică şi de câini, mânjit de *hummus* la gură şi uitându-se la CBeebies[10]. Angela citea *Country Life*[11] plesnind, din când în când, câte o pagină ca să se plângă de cât de mari erau casele unora, iar Sylvie se fâţâia încoace şi încolo, aranjându-şi noile cratiţe.

— Cum v-aţi cunoscut? am întrebat, luând o măslină.

— I-am răpit câinele, a clefăit Angela, cu gura plină de pâine.

— E adevărat, a chicotit Sylvie. Acum patru ani. A furat-o pe Nancy din parc. Am apelat la o echipă de căutare şi am dat de câine în mansarda Angelei. Le-am găsit stând amândouă pe canapea, mâncând biscuiţi Hobnob şi uitându-se la *Bargain Hunt*[12].

— A fost o prostie, susţinu cu tărie Angela. Am crezut că era un câine vagabond.

S-a aplecat şi a mângâiat unul dintre câini – am presupus că aceea era Nancy, deşi încă nu le puteam deosebi. Eram un pic cu capul, abia ce se născuse Otis.

— M-am gândit că un câine ar fi fost potrivit pentru extinderea familiei.

Când umbrele au început să se alungească pe pereţi, au aprins lumânări şi deşi mi se părea că era mult prea devreme au deschis o sticlă de vin roşu. Am refuzat să beau, dar m-au convins, până la urmă, să accept un păhărel. În momentele care au urmat, cu muzica lui Frank Sinatra pe fundal, Angela a devenit mai zgomotoasă, dând pe gât paharul de vin şi dezlănţuindu-se din nou într-un discurs plin de invective. Sylvie mi-a pus o grămadă de întrebări despre mine, un lucru drăguţ din partea ei, deşi încercam să nu o plictisesc cu prea multe detalii. I-am povestit puţin despre Arthur şi am observat cum privirea i-a zburat către canapea, acolo unde stătea Otis.

În timp ce sorbeam din vin şi admiram flăcările săltăreţe din cămin, m-a cuprins toropeala, iar gândul mi-a zburat la familii şi la *oikos*, un concept important al Greciei antice. Poate avea mai

[10] Canal britanic de televiziune, gratuit şi destinat copiilor.

[11] Revistă centrată pe stilul de viaţă şi casele specifice vieţii rurale.

[12] Emisiune britanică de televiziune în care concurenţii trebuie să cumpere antichităţi, pe care să le vândă apoi la licitaţie.

multe sensuri şi nu e o idee uşor de descris. Desemnează casa sau locuinţa, dar şi persoanele care trăiesc în aceasta. Ideea de acasă şi de cămin, de vatră. Mereu mi s-a părut interesant sensul referitor la vatră, căci mă gândesc la *oikos* ca la un fel de piatră, piatra de temelie a unei familii. Dar cât de mare trebuie să fie familia cuiva ca să întruneşti condiţiile acestui concept? Nu am simţit că lui Sylvie i-ar fi lipsit ceva, în timp ce solitudinea, golul meu sufletesc erau asemenea unui balon cu aer care mă trăgea după sine în depărtări. Dar când căminul mi-era plin, când îi aveam pe soţ şi pe copii alături, nu mi-am dat seama de lucrul ăsta, nu am preţuit valoarea *oikos*-ului. Sau poate că n-am avut niciodată această vatră. Poate că firul vieţii mele a fost mereu destrămat, imprevizibil, pe punctul de a scăpa de sub control.

— Millicent. Missy! a răcnit Angela, trezindu-mă la realitate. La ce te gândeşti? Parcă eşti la un milion de kilometri distanţă.

De fapt, doar la vreo zece mii. Sticla era aproape goală şi mi-am dat seama, deodată, că nu era cazul să mai rămân atunci când aveau să o deschidă pe a doua. Trebuia să ajung undeva.

— Mă pregătesc de plecare, am spus, coborând de pe scaunul înalt. Mulţumesc mult de tot, a fost minunat.

— O să-ţi fac o vizită săptămâna viitoare, mi-a promis Angela, înşfăcând un tirbuşon. Vreau să vorbesc cu tine despre ideea mea. Şi poate îl mai scoţi pe Otis în parc, ce zici? m-a întrebat, fixându-mă cu ochii ei rotunzi şi privindu-mă inocent.

După cum am spus, îşi dorea o bonă. Iar când venea vorba despre astfel de lucruri, eram o pradă uşoară. Am traversat camera de zi şi i-am ciufulit părul lui Otis, care se uita la un desen animat cu iepuraşul Peter.

Sylvie m-a condus prin hol, aprinzând luminile în drumul nostru.

— Ai o casă minunată, i-am spus, luându-mi poşeta.

— Mulţumesc, scumpo, mi-a răspuns Sylvie în timp ce mă ajuta să-mi pun paltonul. Am înţeles de la Angie că şi tu ai o casă superbă. E minunat să ai o casă spaţioasă în zona asta.

Nu şi dacă era pustie.

— Ar trebui să vii în vizită, m-am trezit spunând. Mi-ar fi plăcut ca locuinţa mea să semene mai mult cu a ta.

— Scumpo, sunt designer de interioare, eu trăiesc, pur şi simplu, pentru astfel de lucruri.

M-a sărutat pe obraz, iar, în acel moment, am simţit lacrimi adunându-se în colţul ochilor, aşa că mi-am aplecat capul şi am ieşit iute pe uşă, fredonând o melodie de-a lui Sinatra ca să-mi abat gândurile către altceva.

Odată ajunsă în stradă, am băgat de seamă că se înserase şi că era ora de vârf; o grămadă de navetişti mergeau, ca şi mine, cu capetele plecate, înfruntând frigul, alergând către vatră şi cămin. Mă îndreptam încetişor către ale mele, cu inima sfâşiată între speranţă şi melancolie. Fusese o zi minunată, dar căldura şi veselia nu făcuseră altceva decât să sublinieze mohoreala a ceea ce mă aştepta acum: un drum în singurătate către un loc şi mai solitar, în timp ce încercam să mă agăţ de firul unei vieţi trecute.

După ce am pornit într-un pelerinaj dezolant ca să-i ofer flori spaţiului gol care odinioară fusese Leo, m-am îndreptat spre casă, încercând să-mi ridic moralul. *Poate că* totuşi Sylvie avea să mă viziteze. *Poate că* aveam să-l duc pe Otis în parc. Am deschis uşa şi am aprins luminile, tresărind un pic din cauza strălucirii lor bruşte. M-am îndreptat spre bucătărie, am pus ceainicul pe foc şi mi-am deschis laptopul de ultimă generaţie primit în dar de la fiul meu, arheologul, apoi am intrat pe e-mail.

„Dragă Ali”, am început.

Capitolul 8

Bineînţeles că eram virgină. Cum altfel să fi fost în 1956? O fată crispată, de nouăsprezece ani, beneficiara unei educaţii distinse în Kensington şi Kirkheaton? Săptămâni întregi am ascultat sunetul paşilor lui defilând în susul şi în josul culoarului, în drum spre camera Aliciei. Gramofonul făcea un zgomot asurzitor, dar nu reuşea să acopere în totalitate sunetul acelei chicoteli care mă călca pe nervi. Odată am dat peste el în drum spre baie. Eram îmbrăcată în halatul de casă şi am dat din cap, stânjenită, cu obrajii arzându-mi de ruşinea respingerii, deşi bineînţeles că nici nu ajunseserăm vreodată până în acel punct. Din fericire, Alicia a avut decenţa să nu îmi ceară să-l las să plece pe fereastra mea după zburdălniciile la care se dedau ei noaptea târziu. Dar asta era dovada, nu-i aşa, că *ea* ştia. Am

renunţat să mai beau în compania ei, dar am găsit alte modalităţi de a-mi procura alcool.

În ciuda arsenalului meu limitat în ceea ce privea socializarea şi seducţia, nu eram întru totul o solitară. Luând parte cu conştiinciozitate la obişnuitele runde de petreceri şi reuniuni, mi-am făcut câţiva prieteni şi am primit chiar o invitaţie la o piesă de teatru, din partea unui tânăr de la colegiul St. Catharine. Mi-am pus cea mai frumoasă rochie verde din garderobă, cu un decolteu în formă de inimă, mi-am coafat părul în bucle frumos aranjate şi am pornit, pe bicicletă, spre teatrul ADC, unde ne dăduserăm întâlnire. Lui i se spunea Percy, dar nu eram sigură dacă ăsta îi era prenumele, sau numele de familie. Mă aştepta în faţa teatrului, iar, în lumina felinarului de pe stradă, mi-am dat seama că era predispus la chelie odată cu trecerea anilor. Spectacolul nu a fost cu adevărat o piesă de teatru, ci o serie de parodii pe care nu le-am găsit deloc amuzante, deşi toţi ceilalţi spectatori izbucneau mereu în hohote de râs.

După ce am luat o băutură groaznică în cafeneaua de după colţ, Percy m-a condus acasă, deşi nu era neapărat necesar, pentru că venisem cu bicicleta. Aşa că el o împingea, în timp ce eu îmi tot potriveam şalul, dorindu-mi să mă fi îmbrăcat cu ceva mai călduros. În dreptul intrării de la ghereta portarului, s-a repezit spre mine, lăsând, în focul pasiunii, bicicleta să se prăbuşească la pământ. Senzaţia acelei limbi vârâte cu forţa pe gât, mâinile care îmi frământau umerii şi-mi sfâşiau rochia, cu toatele mi-au creat o acută senzaţie de greaţă. Percy şi-a cerut iertare, apoi. Cred că experienţa asta l-a tulburat la fel de mult ca şi pe mine, aşa că i-am cerut şi eu iertare, iar el mi-a ridicat bicicleta, asemenea unui tânăr bine-crescut. A pornit apoi către facultatea lui, cu promisiunea că avea să mă sune săptămâna următoare, deşi ştiam amândoi că asta n-avea să se întâmple.

Când m-am întors în cameră, am plâns puţin şi am încercat să-mi aşez pe umeraş rochia care tot aluneca din cauza rupturii. Am scos apoi o sticlă cu vin de Xeres din dulap şi mi-am turnat un pahar, apoi un altul, iar când Leo a bătut la uşă, puţin după miezul nopţii, eram deja ameţită bine.

— Pot să intru? Iartă-mă, am avut o seară destul de proastă, mi-a spus, aplecându-se în cadrul uşii, clipind asemenea unei bufniţe şi agitând în mână o sticlă de vin pe jumătate goală.

Mi-am strâns cordonul halatului, bucuroasă că nu mi se stricase coafura. Bineînţeles că l-am lăsat să intre; l-aş fi lăsat să intre din momentul în care pusesem ochii pe el în încăperea aceea plină de lume.

Am băut împreună vinul care mai rămăsese în sticlă, iar Leo mi-a spus că Alicia îi dăduse papucii după ce cunoscuse pe altcineva, un viconte de la St. John. A părut destul de resemnat:

— Bineînţeles că nu pot face faţă concurenţei, el e proprietarul unui castel în Northumberland.

Şi nu m-a deranjat deloc atunci când m-a sărutat. Era atât de diferit de Percy sau de oricare dintre băieţii stângaci şi plini de ei pe care îi întâlnisem până atunci. Lângă el, mă simţeam cu adevărat în largul meu.

Când m-a condus către patul îngust, care trosnea din toate încheieturile, nu am opus rezistenţă, ba chiar i-am tras trupul peste al meu, ca să-i simt greutatea. La un moment dat, m-a privit în ochi şi mi-a spus:

— Să continui?

Iar eu am dat din cap cu înverşunare în semn că da, pentru că în clipa aceea exista o singură posibilitate: să fiu cu el, să fim împreună. Am stat apoi îmbrăţişaţi, la lumina jăraticului din cămin. El îmi răsucea părul pe unul dintre degete, iar eu mă simţeam întreagă, completă. Cântecul meu îşi primise răspunsul.

Mai târziu, însă, când lumina zorilor a străpuns perdelele subţiri, am zărit sângele de pe cearşaf. Inima şi creierul au început să-mi duduie, căci mi-am dat seama în ce încurcătură intrasem. De ce nu puteam fi şi eu la fel de sofisticată, de experimentată şi de evazivă ca Alicia şi celelalte fete, care se învârteau prin campusul de la Cambridge ca şi cum toată lumea ar fi fost a lor?

Leo încă dormea, iar eu m-am strecurat din pat ca să mă spăl şi să mă machiez. Din fericire, buclele scăpaseră intacte. Când s-a trezit, mă întorsesem în pat, arătând destul de acceptabil şi stăpână pe situaţie, în ciuda unei dureri atroce de cap. Cu un zâmbet vesel pe faţă, am făcut conversaţie în timp ce el se îmbrăca în grabă. Era evident că dorea cu disperare să plece, dar nu părea să-mi mai pese; îmi era indiferent. Am închis uşa în urma lui, zâmbind în continuare, zâmbind şi atunci când mi-a promis că avea să mă sune săptămâna următoare. Iar apoi m-

am lăsat să cad de-a lungul peretelui, plângând în tăcere până când am rămas fără suflu, gândindu-mă la sângele de pe aşternuturi şi la rochia sfâşiată. Poşeta lui Jette şi ochelarii zdrobiţi ai lui Fa-Fa – lucruri stricate, distruse, care nu mai puteau fi reparate.

După o vreme, m-am remontat, m-am aşezat la birou şi am deschis dicţionarul de latină ca să mă pregătesc pentru seminar. *Luó*, din grecescul *λύω* a dezlega, a deznoda, a desprinde, a distruge. Nici că putea exista un mesaj mai clar. Leo, *Luó*. Am renunţat într-un moment în care ar fi trebuit să continui. Dar atunci, chiar şi atunci, mai aveam o infimă urmă de optimism, o speranţă că, în ciuda evidenţei, *s-ar fi putut* să sune. *S-ar fi putut* ca el să mă sune.

Leo a absolvit facultatea şi a plecat din Cambridge în vara aceea. Aveau să mai treacă doi ani până să-l revăd.

Capitolul 9

Prânzul de la Sylvie m-a bine dispus într-o asemenea măsură încât m-am bucurat de acel sentiment reconfortant şi în următoarele câteva zile. Mi-am tot adus aminte de spaţiul primitor al bucătăriei, precum şi de camaraderia ce-mi încălzise sufletul în timp ce stătuserăm cocoţate cu toatele pe scaunele acelea înalte. Poate că nu eram atât de inadaptată social pe cât credeam; poate că ar fi fost cu putinţă să-mi construiesc un mic cerc de prieteni care să reprezinte un refugiu după pierderea lui Leo, a lui Ali şi a lui Arthur.

Mi-am continuat expediţiile prin oraş, aventurându-mă în câteva buticuri, făcând câte o vizită la bibliotecă sau explorând o bisericuţă construită din cărămidă roşie, situată în apropierea cafenelei. Nu am fost niciodată o adeptă fervent a mersului la biserică, religia nu juca niciun rol la noi în familie, şi orice referire la ea era întâmpinată cu priviri jenate. Nici măcar mătuşa mea, Sibby, soţie de vicar, nu vorbea decât arareori despre religie. Cu toate acestea, am aprins o lumânare pentru Leo, gândindu-mă la lumea crepusculară de orice fel în care se afla şi întrebându-mă dacă era fericit, dacă îşi mai aducea vreun pic aminte de mine.

Ocupată cu plimbările mele, a trecut mai bine de o săptămână înainte să-mi dau seama că Angela nu mai venise în vizită. În ciuda faptului că nici măcar nu-mi plăcea atât de mult de ea, eram dezamăgită, pentru că voiam să-l văd din nou pe Otis. Pe măsură ce zilele treceau şi nu aveam nicio veste de la ea, am devenit posomorâtă. Oare spusesem ceva în timpul prânzului cu care ea să nu fi fost de acord? Avea opinii destul de stângiste. Sau poate că fusese ceva ce *nu spusesem*? Nu eram un izvor de istorioare hazlii, n-aveam habar de niciuna dintre cunoştinţele comune despre care discutaseră ele două. Şi, mai presus de toate, eram atât de bătrână, atât de seacă, cine ar fi vrut să-mi fie prieten? Totuşi, Angela nu trebuia să mă placă. Ca să mă accepte ca bonă, Angela nu trebuia neapărat să mă placă. Însă era posibil să nu creadă că aş fi putut face faţă unei asemenea sarcini.

M-am retras din nou în casa mea care semăna cu o peşteră, rătăcind de colo colo în cămaşă de noapte, dezgropând albume vechi de fotografii şi cufundându-mă în ele timp de ore întregi. Eu, îmbrăcată în rochie, în grădinile din Newnham, după absolvire, alături de mama, care îşi trecuse un braţ pe după umerii mei, mândră şi radiind de fericire. Arătam de parcă eram în stare de şoc. Eram aşezate lângă o mică statuie de piatră, care reprezenta un băiat îmbrăţişând un delfin. Semăna cu Arthur gol, aşa cum stătea deseori şi nepotul meu cel neascultător.

Apoi o fotografie cu Leo şi cu mine în ziua nunţii, el zâmbind larg către obiectivul aparatului de fotografiat, eu cu ochii îndreptaţi către el şi cu vălul acoperindu-mi o parte din faţă. Mi-am privit chipul: eu, cea tânără, cu ochii aceia mari, aţintiţi asupra lui Leo de parcă era un fel de premiu, cu buclele brunete rostogolindu-se afară din plasa care îmi ţinea părul, firavă în rochia de mătase împrumutată, cu tenul neted, dar cu răni în suflet chiar şi pe atunci.

Ne-am căsătorit în capela colegiului King’s şi, după ce prietenul său, Tristan, un coleg tot de la istorie, ne-a făcut fotografia, Leo ne-a luat pe toţi pe sus şi ne-a dus la barul Anchor, unde toată lumea a devenit extrem de veselă. Abia dacă apucasem să sorb puţin din vin, că mă şi lua ameţeala la gândul că aveam şansa de a fi căsătorită cu această zeitate blondă, care-i eclipsa pe toţi cei din jur. Mai târziu, mama m-a

tras deoparte şi mi-a spus:

— Draga mea, eşti sigură?

...De parcă s-ar mai fi putut face ceva. Totul fusese hotărât din clipa în care îl văzusem în Falcon Yard. *Alea iacta est.*

Aveam douăzeci şi unu de ani pe atunci, iar când am împlinit douăzeci şi doi eram deja însărcinată cu Melanie, pregătindu-mă să devin mamă în căsuţa noastră nu foarte departe de Jesus Green. Am făcut un tort – era încă un lux pe atunci – şi l-am mâncat pe podea, în faţa focului, întrucât nu ne permiteam o canapea. Cea pe care am cumpărat-o în cele din urmă, după ce Leo a primit avansul pentru publicarea primei sale cărţi, se află şi astăzi în sufrageria mea. Şi iată-mă. O altă zi de naştere se apropia, dar nu aveam alături pe nimeni cu care să o petrec.

De unde îmi venea frica asta, spaima asta de a nu rămâne singură, când niciodată nu mă animase un spirit de turmă foarte pronunţat, iar, în realitate, făceam tot ceea ce-mi stătea în putinţă ca să evit evenimentele sociale? Mereu am simţit mai degrabă ca pe o corvoadă participarea la un dineu sau altul, unde inevitabil trebuia să beau ca să mă pot relaxa, ori îmi făceam griji că se făcea prea târziu, iar eu trebuia să mă trezesc devreme pentru copii. Leo era mai degrabă genul extravertit, dar era atât de ocupat cu clubul, cu partidele de golf şi cu cărţile sale, încât nu bănuia că refuzam invitaţii în numele lui. Să fi fost şi un alt motiv pentru care spuneam „nu”? Cu cât Leo întâlnea mai multă lume, mai multe *femei,* existau mai multe şanse să îşi dea seama de ceea ce îi lipsea acasă. Îl legasem de mine, dar mi-era mereu teamă că avea să desfacă nodurile.

Când Alistair a venit pe lume, leit taică-său, am crezut că întregirea familiei şi noua noastră casă *oikos* poate că aveau să ne facă atât pe el, cât şi pe mine să ne simţim în siguranţă. Mulţi ani după aceea, însă, am fost foarte obosită. Temniţa anostă a creşterii copiilor m-a epuizat şi viaţa a trecut pe lângă mine. Când am ieşit din acest tunel, el ajunsese deja pe culmile gloriei. Dr. Leonard Carmichael, reputat istoric, biograf apreciat, conferenţiar, zbura peste tot în lume, vorbea la radio, scria pentru reviste. Când ieşeam în oraş, simţeam că se uita mereu peste umărul meu, căutând pe altcineva cu privirea, exact aşa cum făcuse atunci când ne-am întâlnit.

Nu ştiu cum alunecasem pe panta autocompătimirii. Era de la vin, probabil. „Două pahare” formularea suna mai bine decât „o

jumătate de sticlă”. Ne *iubiserăm*. El nu făcea declaraţii pasionale, dar ştiam că fiecare dintre noi era refugiul celuilalt, vedeam asta în felul în care îmi aranja mereu de cu seară ceaşca de ceai pe masă, pregătită pentru dimineaţă; vedeam asta în notiţele scrise în latină pe care mi le lăsa prin casă pentru ca eu să le traduc; în felul în care mă striga „Missy”, aşa cum făcea Fa-Fa, şi era singurul care ştia *de ce* mi se spunea aşa. Nu era nevoie să o declare. Dragostea naşte dragoste, iar eu aveam atât de multă, suficientă cât să se reflecte înapoi.

Din toate astea nu mai rămăsese nimic acum, doar ecoul mai dăinuia în casa veche şi dărăpănată căreia îi lipseau zarva, lumina, tinereţea şi râsetele. După ce am sorbit ultimele picături din pahar şi am închis albumul la o fotografie cu mine în care nu mi se distingea faţa, am mers la culcare. Am lăsat draperiile date deoparte şi am urmărit umbrele proiectate pe pereţi de luminile străzii, până când m-am cufundat într-un somn agitat.

În dimineaţa următoare, a sosit momentul de care mă temeam atât de mult: ziua mea de naştere. Am încercat să mă mobilizez. Am mers în magazine şi am cumpărat ingrediente pentru un tort. Unul simplu sau cu blatul din chec, ca să marchez ocazia. Dacă pe drum mă întâlneam întâmplător cu cineva cunoscut, aş fi adus vorba, ca din întâmplare, despre asta. Imediat după ora nouă, a sosit poşta. Aşa cum făceam de fiecare dată, am lăsat deoparte facturile, răscolind febril printre plicuri în speranţa că primisem ceva de la Alistair. Poate că asta avea să se întâmple ziua următoare. E dificil să îţi dai seama care e cel mai potrivit moment ca să pui ceva la poştă în Australia. Data trecută, felicitarea pe care i-o trimisesem de ziua lui ajunsese cu o săptămână mai devreme. Totuşi, acum primisem o carte poştală din Cambridge, de la Mel, o felicitare scurtă, cu un scris mâzgălit, pe care nici nu o meritam după ceea ce se întâmplase anul trecut.

În aer se simţea un vag miros de primăvară. M-am bucurat de el în timp ce mă îndreptam către magazinele de pe strada principală. Am cumpărat ingredientele necesare, după care am decis să mă tratez cu o cafea. Hanna mi-a zâmbit şi mi-a spus:

— E gratuit pentru tine astăzi.

Pentru o secundă, am crezut că aflase cumva, dar mi-am dat seama apoi că se uitase la cardul meu, care avea opt ştampile. M-am îndreptat către masa mea obişnuită şi m-am aşezat,

uitându-mă după Sylvie sau după oricine altcineva cât de cât cunoscut. Am stat acolo timp de o oră, după care m-am plimbat de câteva ori în susul şi în josul străzii, fără să zăresc pe nimeni altcineva în afara unor străini nepăsători.

Acceptându-mi înfrângerea, mi-am luat cumpărăturile şi am pornit spre casă, iar după masa de prânz m-am apucat să fac tortul, combinând primejdios ingredientele, căci nu fusesem niciodată cine ştie ce bucătăreasă, iar, la urma urmei, aveam să fiu singura care să mănânce acel tort. Nu exista nicio şansă ca Angela să apară la uşa mea, iar eu să-i pot oferi, astfel, o felie lui Otis. Deşi blatul se arsese pe margini pentru că temperatura cuptorului Aga era mereu destul de greu de potrivit, mi-am tăiat o felie. Am mâncat-o cu ceaiul de după-amiază şi mi-am data seama că tortul ieşise foarte gustos. După ce am făcut ordine în bucătărie, am luat o carte de Nancy Mitfords, din colecţia lui Mel, şi am citit o vreme, până când s-a întunecat. Tocmai ce dădeam o tură prin casă pentru că voiam să aprind luminile, când am auzit o zarvă cumplită în faţa uşii.

Angela stătea, clătinându-se, în prag, în mod evident beată. M-a împins din drum şi a intrat în casă, timp în care am observat că ţinea în mână o lesă şi că trăgea după ea un câine. Animalul a intrat după ea în hol şi, atunci când am ajuns în sufragerie, s-a aşezat în faţa şemineului, pufăind uşor. Drept să spun, eram încântată de acea invazie.

— L-ai răpit şi pe ăsta?

N-a zâmbit, în schimb şi-a dat părul lins la o parte de pe frunte şi şi-a cuprins baza nasului între degete.

— Nu. Ei bine, da, într-un fel. O cheamă Bob. Locuieşte cu mine de câteva zile.

— E o ea?

— Da, e fetiţă.

— Bob nu e un nume de fată.

Angela a ridicat din umeri.

— Are de-a face cu *Blackadder*[13]*.* Bob e o fată deghizată în băiat. Ai văzut serialul?

— Nu.

Lui Mel îi plăcea foarte mult, şi îl făcuse odată şi pe Leo să urmărească un episod împreună cu ea. Văzându-i cum stăteau unul lângă celălalt, chicotind la unison, am avut un vag

[13] Serial BBC, creat şi interpretat de Rowan Atkinson şi difuzat în perioada 1982–1983.

sentiment de izolare şi de întristare. Melanie nu râdea niciodată aşa atunci când era cu mine.

— Bine, ar trebui. În orice caz, nu asta voiam să spun. Am nevoie să îmi faci o foarte mare favoare şi să ai grijă un pic de Bob.

— Ce tot spui acolo? Nu vreau un câine.

Am privit-o pe Bob, care stătea în continuare lângă şemineu. Era o corcitură, cu coloritul unui ciobănesc german, dar de talie mai mică, asemenea unui collie. Nu era urâtă, aşa cum sunt, de obicei, câinii, dar mie nu-mi plăcuseră animalele astea niciodată în mod special. Prea zăpăcite şi neajutorate.

— Am încercat să-ţi spun despre ea zilele trecute. Prietena mea Fix – Felicity – are nişte probleme în prezent şi e nevoită să plece din localitate, dar are nevoie de cineva care să aibă grijă de câinele ei.

— Nu poate merge la un adăpost pentru câini?

— Nu. Bob are nevoie să fie îngrijită câteva luni, poate şi mai mult, nu sunt sigură... a spus Angela, oftând.

— Câteva *luni*?

— Cum îţi spuneam, Fix are câteva probleme acum.

— Atunci ar trebui să-i găsească lui Bob un alt proprietar.

— Nu înţelegi! a răcnit Angela, aşezându-se neinvitată pe canapea. O iubeşte pe Bob, nu vrea să renunţe la ea, dar nu are încotro. Se desparte de soţul ei.

— Şi nu poate soţul să o ia?

— Nu. El nu e... un tip prea de ispravă. De asta se desparte de el. Are copii. Trebuie să plece de aici. Trebuie să facă ceva ca să iasă din situaţia asta. Dar nu poate lua câinele cu ea. Nu în momentul ăsta. Aşa că m-am gândit...

Îşi pierduse din aplomb şi se uita la mine cu un aer nerăbdător.

— Îmi pare rău pentru prietena ta, dar nu aş putea avea grijă de câinele ei.

— De ce nu?

— Cum adică?

— De ce nu ai putea avea grijă de câinele ei? a insistat Angela. Ai o casă spaţioasă, o grădină, ieşi mereu la plimbare prin parc. Mai mult, eşti *singură*. Sylvie şi-a dat seama imediat. Credem că un câine ar putea fi exact ceea ce-ţi trebuie.

— Cum îndrăzneşti?

Mă deranja faptul că vorbiseră despre mine ca despre o bătrână doamnă tristă şi singură, un caz demn de milă de care ar fi trebuit să se ocupe. Nevoile mele erau, cumva, atât de evidente? Cât de jalnică mă credeau, hoinărind prin parc, aşteptând să dau peste cineva cunoscut. M-a cuprins un val de stânjeneală şi de ruşine, care mi-a inundat faţa. Mi-am lăsat capul în jos, privind în podea ca să-mi ascund obrajii cuprinşi de flăcări.

Dar Angela a continuat să insiste.

— Te-aş putea ajuta să o scoţi la plimbare. Otis iubeşte câinii, ar putea veni să te viziteze. Doar până când Fix se pune din nou pe picioare. Te rog. *Te rog.*

Îmi dorisem atât de mult să mă viziteze cineva în ziua aceea şi să-mi aducă ceva, dar nu îmi imaginasem asta. Tocmai de ziua mea să dea cineva buzna în casă şi să-mi sugereze că răspunsul la problemele mele era o potaie fără stăpân? Am continuat să privesc în jos, neştiind dacă lacrimile care stăteau să-mi ţâşnească din ochi erau de furie sau de umilinţă.

— De ce nu o iei tu, dacă eşti atât de disperată? Îţi plac câinii, iar Otis îi iubeşte şi el.

Angela a scos un oftat.

— Pentru că nu-mi dă voie proprietarul. L-am întrebat deja. Îi pun întrebarea asta de fiecare dată când reînnoiesc contractul. Nu cedează. Dar o să te ajut, promit. Aş putea cumpăra mâncarea de câini, aş plăti facturile la veterinar, aş face orice ar trebui ca să te ajut.

Mi-am muşcat buza şi am făcut un efort ca să o privesc în ochi.

— Îmi pare rău, dar răspunsul e „nu”. Nu vreau un câine.

Bob a deschis botul într-un căscat imens, a tropăit până la Angela şi, făcând un salt pe canapea, s-a aşezat comod lângă ea, după care a început să-şi lingă, liniştită, zona genitală.

Angela a izbucnit într-un râs cu lacrimi.

— Ai putea găsi un câine care să ţi se potrivească. Am dat-o în bară, ca de obicei. Îmi pare rău, a fost o idee proastă, a recunoscut, prinzând-o din nou pe Bob în lesă şi trăgând-o de pe canapea.

— Ce ai să faci? am întrebat-o pe Angela în timp ce o conduceam înapoi către uşa de la intrare.

Nu mă simţeam responsabilă pentru situaţia creată, dar mă

încerca un sentiment de vină care nu-mi dădea pace.

— Nu ştiu. O să întreb prin parc, probabil, poate găsesc pe cineva care o poate lua. Dacă nu, atunci va merge la adăpostul pentru câini.

S-a aplecat şi i-a dat lui Bob un pupic pe bot.

— Mai poate sta la mine cel puţin câteva zile. Cretinul ăla de proprietar n-o să afle.

Angela a ieşit în întuneric, cu Bob mergând pe lângă tocurile ei zăngănitoare, iar eu am încuiat uşa, întorcându-mă în casa mea goală, în care îmi răspundea mereu ecoul, ca să pun punct acelei zilei speciale.

Restul serii mi l-am petrecut dând pe gât vinul rămas în sticlă. Ce să fac eu cu un câine, Dumnezeule? Nu-mi plăceau animalele astea, eram mult prea bătrână, nu avea sens să mă implic într-o astfel de dramă domestică. Absolut niciun sens. Câinii erau creaturi mirositoare şi stupide, care se repezeau mereu să adulmece lucruri dezgustătoare. Teoretic, nu se puteau lăuda cu nicio calitate. Mi-am amintit de eticheta dură pe care mi-o puseseră Angela şi Sylvie: *singură.* O femeie bătrână şi tristă, demnă de milă, care ar fi trebuit să fie recunoscătoare dacă avea parte de compania unei potăi jigărite. Absolut umilitor. Am băut restul vinului şi am pus, cu o mişcare bruscă, paharul pe masa din bucătărie, după care l-am dat deoparte ca să şterg urmele lipicioase în formă de cerc. Singură. Am frecat cu înverşunare, până când suprafaţa s-a curăţat.

Mai târziu am făcut un tur al casei, închizând luminile şi verificând uşile, cu gândul încă la Fix şi la copiii ei. Mă întrebam unde erau, oare ce prostie făcuse soţul lui Fix şi dacă familiei îi era dor de Bob. Arthur îşi dorise un câine. Mereu aducea vorba despre asta şi mereu Alistair îi răspundea „la anul”. O abordare foarte corectă, un câine era o responsabilitate uriaşă, nu trebuia luată în glumă.

Odată, pe când eram foarte mică, am avut un câine. Un labrador negru, pe nume Jonas. Mama îl adora şi se prăpădea de râs atunci când eu şi Henry îl deghizam. Într-una dintre primele mele amintiri, noi, copiii, i-am pus câinelui voalul de la rochia ei de nuntă, iar mama râdea. A asistat pur şi simplu la scenă fără să încerce să ne oprească. Când a început războiul, câinele a trebuit eutanasiat. Am aflat asta mult mai târziu, dar mi-o aduceam aminte, vag, pe mama plângând în timp ce câinele era

luat de la noi. Bineînţeles că animalul nu ştiuse ce avea să i se întâmple, mama lăsase lucrurile să-şi urmeze cursul, aşa cum se întâmplase şi în cazul scenei cu voalul. Eram prea mică să mă întristez, dar îmi aminteam că mama avusese un chip mohorât vreme de încă nişte luni de zile după moartea câinelui. Cândva, mi-a spus că nu şi-a revenit niciodată după acel moment şi că nici măcar moartea tatălui ei nu a marcat-o la fel de mult ca ziua în care fusese eutanasiat câinele.

— E mai bine aşa, mi-am spus, cu convingere, uitându-mă sub pat.

Apoi am adăugat, după ce m-am băgat sub pătură, tremurând de frig, în întuneric şi linişte:

— La mulţi ani, Missy!

Capitolul 10

În noaptea aceea, Jonas mi-a apărut în vis. Era ca un miel care se împotrivea tăierii, azvârlit într-o furgonetă, râcâind disperat şi urlând după mama mea, iar ţipetele ei se îmbinau cu lătratul lui, urmate, apoi, de un hârjâit continuu, căci ghearele câinelui scrijeleau uşa dubei. Trebuia să îl eliberez. Izbeam în uşa aceea cu mâinile însângerate, o plesneam şi bocăneam în ea. Apoi am renunţat şi m-am lăsat să alunec în jos, cu spatele lipit de metalul rece al uşii, în timp ce încă îl auzeam pe Jonas râcâind înăuntru. *Scârş*, *scârş*. *Scârş, scârş.* Apoi un pocnet şi o bufnitură. Atunci m-am trezit şi mi-am dat seama că în casă pătrunseseră nişte hoţi.

Rătăcită prin ceaţa somnului şi buimăcită de vis, mi-a luat o vreme până să înţeleg semnificaţia acelor sunete. Îmi era greu să disting realitatea de vis, şi chiar şi mai greu să accept că se întâmpla. Hârşâitul abia perceptibil, bufniturile şi bâjbâielile înfundate; fiecare sunet îmi făcea corpul să palpite, cuprins de teroare. Ce altceva aş fi putut face decât să las totul să se întâmple fără să mă împotrivesc? O femeie lipsită de apărare, în vârstă de şaptezeci şi opt, nu, şaptezeci şi *nouă* de ani, singură într-o casă imensă, la ora două noaptea? Am rămas nemişcată, de parcă frica mă legase de pat, ascultând cum cotrobăiau în linişte prin camerele de la parter. Am început să mă rog la un

Dumnezeu în care nu credeam, implorându-l ca hoţii să nu ajungă la etaj. Ce mă făceam dacă urcau? Trebuia să-i las să facă ceea ce doreau, întrucât alternativă ar fi fost de neimaginat.

I-am auzit furişându-se pe scări – erau cel puţin doi şi mi-am închis ochii strâns, recunoscătoare că draperiile erau trase – şi că era prea întuneric ca ei să-mi vadă mişcările neregulate ale respiraţiei. Atunci când au pătruns în camera mea, am rămas neclintită, nu m-am mişcat nici măcar în clipa în care lumina lanternei mi-a căzut pe faţă. Îmi făceam griji că ar fi putut să-mi audă bătăile inimii, gata-gata să-mi spargă pieptul, dar nu părea să le pese dacă eram sau nu trează, oricum nu aveam cum să-i opresc. S-au îndreptat către măsuţa de toaletă şi au scormonit prin caseta mea de bijuterii. Lucruri pe care mi le cumpărase Leo, amintiri moştenite de la mama. Şiragul ei de perle. Inelul Regard în stil victorian pe care mi-l cumpărase Leo după naşterea lui Mel. Cerceii cu rubin pe care îi primisem cadou la cea de-a patruzecea aniversare a căsătoriei noastre. Nu erau importante bijuteriile în sine, ci persoanele de la care erau şi ocazia cu care le primisem.

Concentrându-mă atât de tare să stau neclintită, la început n-am observat că unul dintre ei a venit mai aproape şi stătea lângă pat, privind în jos. Nu-l puteam vedea, bineînţeles, dar îl auzeam şi îi simţeam privirea. Aşa încremenită cum stăteam, anchilozasem, abia mai puteam respira, iar apoi... am auzit foşnetul ţesăturii atunci când el s-a apropiat de mine. Simţeam cum mâna îi plana deasupra părului meu, atât de aproape că mai avea puţin şi îl atingea. Eu, care tânjeam după consolarea unei atingeri umane, o îmbrăţişare prietenească, mâna unui copil, trebuia să îndur asta. Zăceam acolo asemenea unui cadavru, atât de îngreţoşată încât fierea mi se ridicase în gât, până când însoţitorul celui de lângă mine a scos, deodată, un şuierat. Degetul a fost retras, iar bărbatul s-a îndepărtat. Au ieşit, apoi, din nou afară şi, foarte lent şi cu grijă, am scos un oftat de uşurare pentru că totul ar fi putut fi cu mult mai rău.

La plecare, nu au mai fost la fel de atenţi să nu facă zgomot aşa cum fuseseră la venire, treaba era terminată acum. Nu mă încumetam să cobor la parter şi să evaluez pagubele, am aşteptat, aşadar, până când lacrimile mi s-au potolit, după care m-am ridicat şi am tras draperiile ca lumina de pe stradă să

pătrundă înăuntru şi să pot urmări umbrele de pe perete. Când sau ivit zorile, am coborât în bucătărie şi am constatat că laptopul meu cel nou dispăruse. Am plâns din nou, căci acolo erau toate fotografiile mele cu Arthur.

Când a venit poliţia, au spus că, probabil, a fost forţată încuietoarea de la uşa din spate şi că, în zilele noastre, hoţii se pricepeau la astfel de lucruri de parcă era o abilitate care se învăţa la şcoală, aşa cum era programarea. Mi-au spus să nu-mi fac griji, pentru că, cel mai probabil, hoţii nu aveau să mai vină după ce casa fusese „rezolvată", dar că ar fi trebuit să schimb yalele şi să mă gândesc la măsuri de securitate suplimentare. Deşi nu îmi permiteam, am făcut rost urgent de un lăcătuş, care mi-a mai montat nişte zăvoare şi mi-a recomandat un sistem de alarmă. Preţul pe care l-a menţionat era însă atât de exorbitant, încât am refuzat. L-am zorit, dorind să-l scot cât mai repede din casă. Nu voiam bărbaţi în casa mea, nu acum.

Am stat în bucătărie tot restul după-amiezii, bătând darabana cu degetele în masă ca să sparg liniştea (hoţii luaseră şi aparatul de radio). M-am gândit la Leo şi la Percy, care avusese TBC, şi la soţul lui Fix, şi la mâna acelui hoţ... Când eram mică, mereu mă gândeam la bărbaţi ca la nişte protectori, în special Fa-Fa, care era asemenea unui gardian gigantic al familiei noastre. Dar, pe când mă aflam la Cambridge, mi-am dat seama că ei înţelegeau foarte puţin din răul pe care îl puteau provoca. Presupun că gardienii erau, prin natura lor, nişte fiinţe neînduplecate în unele aspecte. *Un monstru care nu poate fi învins... Cerber, care se hrăneşte cu carne crudă, câinele de vânătoare cu glas puternic al lui Hades...*[14]

Pe măsură ce lumina începea să se estompeze din nou, ajunsesem la capătul puterilor, nu mai puteam gândi, aşa că mi-am pus pardesiul şi am ieşit din casă, mergând cu paşi grăbiţi în josul străzii către casa mare pe care mi-o arătase Angela. Uitându-mă la multele sonerii, am încruntat privirea până când am dat de „7 C.A. Brennan" şi am apăsat cu hotărâre. După câteva momente, am auzit o voce cunoscută, răguşită din cauza fumului de ţigară.

— Sunt eu, Missy, am spus.

Uşa a scos un sunet asemănător unui bâzâit, iar eu am urcat

[14] Fragment din poemul genealogic „Teogonia", de poetul grec Hesiod (sec. VIII-lea î.Hr.).

la etaj, trăgându-mi sufletul la fiecare palier.

Angela m-a întâmpinat în faţa uşii apartamentului ei cu o expresie încruntată pe chip. Otis şi-a iţit capul din spatele ei, urmat de Bob, pe cealaltă parte. Căţeaua dădea din coadă în semn de salut.

— Voi lua câinele, am spus. Doar până când prietena ta îşi rezolvă problemele.

Preţ de o clipă, Angela n-a schiţat niciun gest, după care a izbucnit într-un hohot de râs asurzitor, iar oboseala şi grijile mi-au dispărut cu totul. Ea s-a repezit la mine şi m-a îmbrăţişat. Mult prea tare. Mi-am dat seama, însă, că nu mă deranja.

— N-o să-ţi pară rău, mi-a promis. E cel mai cuminte câine.

— Îmi pare rău pentru întâmplarea de ieri. A fost ziua mea. Eram puţin deprimată, am spus, simţindu-mă oarecum jenată după ce făcusem aceste două mărturisiri.

Privind în altă parte, ca Angela să nu-mi zărească lacrimile, m-am aplecat ca s-o mângâi stângaci pe Bob după ureche. A gâfâit şi s-a întins, ca să fie alintată în continuare.

Angela s-a bătut cu palma peste gură.

— Îmi pare atât de rău! Pe bune, chiar îmi pare rău, n-am ştiut. Dumnezeule, ce dobitoacă am fost, să dau buzna în felul ăla!

— Nu face nimic. Cred că, într-un fel, e ca şi cum mi-ai fi adus un cadou.

— Vrei ceva de băut ca să sărbătorim? mi-a zis ea, râzând.

M-a condus în apartament şi, în timp ce mă aplecam din nou, ca să-i mângâi pe Otis şi pe Bob, s-a auzit deja pocnetul unui dop de sticlă desfăcut. Angela s-a întors cu două pahare mari. Turnase cel puţin jumătate de sticlă în ele.

— La mulţi ani, Missy, mi-a spus ea.

Capitolul 11

Otis adormise pe canapea, iar noi am băut Prosecco şi am mâncat macaroane cu brânză rămase de la cină, încălzite la microunde. Angela avea un apartament micuţ, o sufragerie cu o bucătărioară la unul dintre capete, o baie minusculă care dădea dintr-un hol asemănător unei cuşti de iepure şi un dormitor cu

două paturi identice lipite, unul pentru ea, celălalt pentru Otis. M-am arătat destul de surprinsă, dar m-a încredinţat că era o afacere destul de bună pentru Londra. În timp ce mâncam pastele, mi-a povestit despre prietena ei Felicity şi despre nenorocitul de bărbatu-său.

— L-a cunoscut la muncă, şi ea e tot jurnalist, ca şi mine, doar că unul cu mai multe principii. Scrie despre schimbările climatice, salvarea balenelor, chestii din astea. Intervieva un afacerist local despre o campanie în desfăşurare, ceva care implica tăierea copacilor. El a invitat-o în oraş, şi asta a fost. Peste şase luni erau căsătoriţi, iar ea cu burta la gură.

Răzuind din sosieră cu o lingură plină cu sos de brânză, Angela mi-a povestit mai departe:

— El s-a schimbat după ce s-au căsătorit. La început, făcea doar comentarii despre felul în care arăta ea şi lucruri de acelaşi gen. Fix ajunsese doar piele şi os, iar el devenise violent. E foarte precaut şi nu ai bănui nimic atunci când vorbeşti cu el, pentru că e şi foarte convingător. Dar am văzut vânătăile.

— De ce nu a scăpat de el mai devreme?

— A rămas pentru copii, cred, deşi ai zice că ei sunt un motiv pentru care ar trebui să pleci. Dar mai ales pentru că nu avea unde să meargă. O ameninţă, îi spune că o să rămână fără copii, iar ea îl crede, pentru că a demoralizat-o ani întregi. Nu a mai muncit de nu ştiu când, nu are bani. Încerc de luni bune să o conving, iar săptămâna trecută a acceptat, în sfârşit, dar abia după ce el aproape că a băgat-o în spital. Nenorocitul!

Am luat o înghiţitură de vin.

— Unde e ea acum? am întrebat, deşi nu eram sigură că voiam să ştiu.

— La un adăpost pentru femei. Încercăm să o convingem să depună plângere. Dar, cel puţin, a scăpat. Şi, datorită ţie, după ce se mai adună puţin, o poate lua pe Bob înapoi, iar apoi să-şi vadă de viaţă. Ţine foarte mult la câinele ăsta.

S-a aplecat să o scarpine pe Bob, care aştepta să primească resturi de mâncare. Angela mi-a spus că nu trebuia să-i dau să mănânce nimic de pe masă, ca să nu o încurajez să cerşească. Trebuia scoasă la plimbare de două ori pe zi, hrănită de două ori în fiecare zi şi periată cu regularitate, ca să nu i e încâlcească blana. Apoi mai trebuia avut grijă la paraziţii intestinali, tratamentul anticăpuşe şi toaleta dinţilor, şi Dumnezeu ştie câte

şi mai câte. Începuse să-mi pară din nou rău că luasem această decizie, dar apoi mi-am amintit de vânătăile lui Felicity şi de uşa din spatele casei, aşa că m-am hotărât să încerc să-mi dau silinţa ca lucrurile să iasă bine.

Am început să mă pregătesc de plecare şi, în timp ce îmi puneam pardesiul, Bob s-a ridicat brusc şi a început să patruleze de colo până colo, nerăbdătoare. Entuziasmul ăsta al ei neaşteptat era sâcâitor.

— Vezi, vrea să meargă cu tine, a remarcat Angela, de pe canapea, sorbind ultima picătură de vin şi mângâindu-l pe Otis, care dormea.

— Nu o duc la nicio plimbare, mergem direct la mine acasă, am spus, montându-i lesa.

— S-ar putea să vrea să se uşureze pe drum, m-a avertizat Angela. O, stai că mi-am amintit de ceva.

A făcut un salt de pe canapea şi a mers în bucătărioară, apoi a scotocit într-un sertar de unde a scos, triumfătoare, un pacheţel pe care mi l-a înmânat.

— Pungi pentru caca de câine! O să ai nevoie de o grămadă de dintr-astea.

Din punctul meu de vedere, iată cel mai înspăimântător aspect din viaţa de proprietar de câine. Nu-mi imaginam cum aveam să mă descurc din punctul ăsta de vedere, dar am luat pacheţelul şi l-am pus în buzunarul pardesiului.

— Ei bine, ar trebui să plec acum. Aaa... mulţumesc, am spus, destul de înţepat, atunci când am ajuns în dreptul uşii.

Angela a venit la mine şi m-a cuprins cu o mână pe după umeri.

— Nu, eu îţi mulţumesc. Ai făcut un lucru minunat. Îţi garantez că, până la urmă, te vei distra. În parc vin multe persoane cu câini, o ceată întreagă, şi sunt foarte amuzanţi. O să-ţi fac cunoştinţă cu ei.

Ţinând cu mare grijă lesa lui Bob în timp ce ne îndreptam spre casă, au început să-mi vină în cap tot felul de temeri, dacă animalul o lua la fugă? Oare avea să mă trântească la pământ? Cum s-o opresc? Mai era, apoi, lista derutantă cu alimentele toxice pentru câini pe care trebuia să le ţin la distanţă, ciocolată, struguri, ceapă, ce mai era? Toxic precum apa lacului din parc. Aducându-mi aminte de promisiunea pe care mi-o făcuse Angela, nu eram deloc sigură că, aşa singuratică cum

eram, doream să socializez cu proprietarii de câini. Îi zăream în parc şi păreau nişte fiinţe destul de excentrice, se luau mereu la harţă cu bicicliştii, cu părinţii, de fapt, aproape cu toată lumea care nu le aprecia câinii aşa de mult cum o făceau ei. Dar faptul era consumat acum, aşa că trebuia să merg mai departe. Speram totuşi ca Bob să fie mai ieftină decât un sistem de alarmă. Poate chiar o companie mai bună.

Am ajuns înapoi şi am descuiat uşa, iar, în timp ce intram, am ascultat cu băgare de seamă ca nu cumva să fie în casă alţi intruşi. Bob a început imediat să adulmece peste tot, cu coada în vânt, investigând cu atenţie fiecare colţişor. M-am îndreptat spre bucătărie şi mi-am pregătit un ceai, apoi, cu ceaşca în mână, am mers în camera de zi, unde am găsit-o pe Bob făcută ghem pe canapea. Angela spunea că nu fusese lăsată să se aşeze pe piese de mobilier, iar eu, cu siguranţă, nu aveam de gând s-o las să deprindă obiceiuri urâte.

— Jos! am spus, sever, ridicând un deget în aer, cu sentimentul că aş fi fost un fel de Barbara Woodhouse.[15]

Bob m-a fixat cu privirea şi s-a scărpinat după ureche cu piciorul din spate.

Probabil că avea purici. M-am dus la ea şi am împins-o de pe canapea. A opus rezistenţă pentru o secundă, după care s-a prăvălit, agitându-şi membrele în toate direcţiile. Căznindu-se să-şi recapete echilibrul şi postura, s-a retras lângă fotoliul lui Leo şi mi-a aruncat o privire prudentă. Ar fi trebuit ca măcar să aibă un culcuş al ei. Am căutat cu privirea prin cameră, dar nu am zărit niciun preş. Într-un final, am sacrificat cuvertura de pe canapea şi am aranjat-o pe podea sub forma unui culcuş, în apropierea căminului. Bob s-a urcat pe ea, sucindu-se şi răsucindu-se înainte să se aşeze, cu un suspin exagerat. Păcat că nu era foc, poate că aveam să aprind unul mâine.

Am luat cartea de la Mel şi am citit o vreme, îndreptându-mi, din când în când, privirea către Bob, care stătea tolănită, cu picioarele în poziţie de alergare, sforăind în timp ce nasul şi picioarele i se contractau, furioase. Imaginea a avut un straniu efect sedativ, iar cartea mi-a alunecat treptat din mâini înainte să aţipesc.

M-a trezit un căscat zgomotos şi prelungit care venea de

[15] Personalitate britanică, dresoare de câini şi prezentatoare de televiziune (1910–1988).

lângă şemineu. Am privit către ceas şi am constatat că era trecut de miezul nopţii. Bob mă privea, cu capul aplecat într-o parte. A căscat din nou.

Trosnind din toate încheieturile, mi-am târât picioarele către uşă, întorcând capul ca să mă uit la ea cum stătea în culcuşul improvizat.

— Ei bine, noapte bună. Rămâi acolo! i-am spus, privind cum coada i se izbea de parchet.

Am urcat cu greutate scările ca să mă duc la culcare, dar exact pe când mă pregăteam să închid luminile, s-a auzit un căţărat în patru labe, iar o secundă mai târziu, faţa câinelui a apărut în uşă.

Asta nu făcea deloc parte din plan. Trebuia să stea la parter, alungând intruşii, nu să trândăvească în dormitor.

— Nu! i-am spus cu fermitate, conducând-o înapoi la parter.

M-a urmat dând din coadă şi s-a aşezat, răbdătoare, în camera de zi, iar eu mă tot gândeam cum să procedez. În cele din urmă, am târât câteva scaune din sufragerie şi am construit cu ele o baricadă în capul scărilor. Puteam cumpăra o portiţă de siguranţă, din aceea pe care oamenii o foloseau pentru copiii mici. Altă cheltuială.

Am urcat din nou la etaj şi m-am întins în pat, încercând să desluşesc cel mai mic scâncet sau zgâriat pe la uşi, dar nu am auzit nimic. Angela spusese că Bob era un câine foarte cuminte. Trebuia doar să fii ferm. Am adormit cu gândul la locurile unde aveam să ne plimbăm în dimineaţa următoare. Mă mai întrebam şi dacă aveam să-l întâlnim pe Otis. El ar fi putut să-i arunce un băţ, sau ea ar fi putut să-l aştepte în faţa locului de joacă în timp ce l-aş fi dat pe el în leagăn.

M-am cufundat într-un somn adânc, iar dimineaţă, când m-am trezit, două lucruri m-au luat prin surprindere. Primul: Bob era încolăcită la capătul patului, sforăind zgomotos, iar fire de blană erau împrăştiate peste tot pe aşternuturi. Uşa dormitorului era închisă. Şi al doilea: pentru prima dată în viaţa mea de când Fa-Fa îmi spusese povestea cu criminalul în serie care se ascundea în şifonier, fredonând cântece pentru copii înainte să-şi spintece victimele, nu mai verificasem dulapurile înainte să merg la culcare.

Cave canem. Fereşte-te de câine!

PARTEA A DOUA

Deasupra norului cu umbra lui, se află steaua cu lumina sa.

Pitagora

Capitolul 12

Era vara anului 1958, iar eu mă uitam în sus la acoperişul Casei Senatului[16] şi mă întrebam cum reuşiseră să urce maşina până acolo. O farsă stranie a vreunui student de la Cambridge. Desigur că acum maşina nu mai era acolo, dar fusese nevoie de aproape o săptămână iar, într-un final, fuseseră nevoiţi să o facă bucăţele ca să o dea jos. Mi-a părut rău cu adevărat, pentru că îmi plăcea felul în care stătea cocoţată pe culmea clădirii, distonanţa acestei imagini fiind, cumva, reconfortantă. Orice era posibil.

Îmi terminasem cu brio studiile universitare şi lucram ca arhivar la biblioteca Facultăţii de Limbi Clasice, gândindu-mă pe ce drum să apuc în viitor. Spre deosebire de colegele mele de generaţie, acum, că aveam o diplomă, familia nu îmi impunea să mă mărit. Henry era ocupat încercând să intre în politică, iar mama m-ar fi îndemnat, mai degrabă, să-mi iau un tigru pe post de animal de companie decât să-mi găsesc un soţ. În tinereţe, mama mea, Lena Schorel pe numele ei de fată, mergea pe furiş să asculte discursurile Sylviei Pankhurst[17] şi a fost foarte decepţionată atunci când a început Primul Război Mondial, care i-a curmat abia începută carieră de sufragetă. Când femeile au primit, în cele din urmă, drept de vot, mama a fost mai degrabă dezamăgită, pentru că îi plăcuse atât de mult să se implice în lupta pentru o cauză dreaptă.

Întrucât nici fratele meu, nici mama nu erau deloc interesaţi de statutul meu marital, şi cum nu aveam alte rude cu care să

[16] Referire la o farsă făcută în iunie 1958 de un grup de studenţi la inginerie ai Universităţii Cambridge, care au urcat un automobil Austin Seven pe acoperişul unei clădiri din campus.

[17] Sufragetă britanică.

vorbesc, eram lăsată de capul meu. Poate că tata ar fi dorit să aibă un cuvânt de spus în această chestiune, dar William Jameson fusese unul dintre eroii căzuţi la datorie în cel de al Doilea Război Mondial. Îl pomeneam foarte rar, pentru că moartea lui era un subiect prea dureros. Fa-Fa se stinsese la scurt timp după război, într-o dimineaţă pe când ieşise ca să-şi cumpere tutun. Căzuse, fulgerat, în mijlocul străzii. I-ar fi plăcut să ştie că a fost aşa simplu şi fără complicaţii, fără alte bătăi de cap. După moartea lui, Jette s-a retras şi mai mult în carapacea ei, iar atunci când s-a stins, discret, cu puţin timp înainte ca eu să plec la Cambridge, dispariţia ei a fost un eveniment care s-a bucurat de foarte puţină atenţie. Poate că până în acel moment moartea deja devenise pentru noi un fapt banal. Mătuşa Sibby era preocupată doar de soarta animalelor ei, aşa că mama a preluat casa din Lancaster Villas, pe care a transformat-o într-un fel de sediu de campanie pentru tot felul de activişti. Dacă m-aş fi întors acolo, fără doar şi poate că aş fi fost constrânsă să ader la unele dintre cauzele ei.

Dar ce anume doream *eu* să fac? Încercam să-mi dau un răspuns în timp ce mergeam pe King’s Parade, într-o seară de august, strângând un teanc de cărţi la piept şi întorcând subiectul pe toate părţile. L-am zărit apoi pe Leo Carmichael venind spre mine, cu părul auriu strălucind în soare, şi mi-am dat seama că el era tot ce-mi doream. Pentru o clipă, un şuvoi de amintiri s-a revărsat asupra mea, aproape doborându-mă la pământ şi făcându-mă să mă clatin, ameţită. Mi-am amintit cum îi şopteam mamei pe când ne aflam în salon, lumina rece şi intensă, cum stăteam întinsă pe pat, fixând tavanul şi ignorând sandviciurile învechite. El nu trebuia să ştie, nu trebuie să afle niciodată cât de greu îmi fusese. Am strâns cărţile mai tare, pregătindu-mă să-mi compun o expresie indiferentă şi neinteresată. Pe măsură ce se apropia, am avut, pentru o secundă, senzaţia că nu mă recunoscuse, după care faţa i s-a luminat de un zâmbet ce putea fi interpretat ca o adevărată încântare.

— Milly! mi-a spus, luându-mi şi strângându-mi mâna cu entuziasm.

Bineînţeles că am scăpat cărţile şi am petrecut următorul minut bâjbâind după ele pe caldarâm. Când le-am avut din nou în mâini, părul îmi era ciufulit şi gâfâiam de la efort şi

stânjenească.

— Vrei să mergem să bem ceva? m-a întrebat el, arătând înspre localurile de pe malul râului.

N-ar fi trebuit să mă arăt prea dornică, ci ar fi fost mai bine să-l las să creadă că eram ocupată cu alte angajamente, petreceri interesante şi curtezani.

— Desigur, mulţumesc.

Mi-a luat cărţile şi am mers unul lângă celălalt către Anchor Pub, unul dintre localurile preferate de studenţi. În timp ce ne apropiam de râul Cam, am devenit, în mod extatic, conştientă de tot ceea ce mi se întâmpla în acel moment: o înţepătură scurtă la deget în pantoful drept, picăturile de transpiraţie de pe spatele gâtului, cărţile mele adăpostite de braţul lui cel puternic pe când mergeam alături, respiraţia mea încă inegală. Am privit înspre clădirea colegiului Queens, la luntraşii care mânuiau cu grijă prăjinile pe sub Mathematical Bridge. Potrivit legendei, podul ar fi fost proiectat de Sir Isaac Newton şi construit iniţial fără niciun fel de sistem de prindere la încheieturi. Povestea spunea că un grup de studenţi dezmembrase puntea, care nu a mai putut fi montată la loc. Astfel, ea fusese reconstruită folosindu-se şuruburi şi piuliţe. Evident că nu era adevărat, dar îmi plăcea, oricum, ideea. Trebuia să reconstruiesc relaţia dintre mine şi Leo cu câteva şuruburi şi piuliţe, ca să o fac mai rezistentă. Şi, mai presus de toate, el nu trebuia să afle niciodată ceea ce se întâmplase.

În vara aceea, cu un efort inimaginabil de voinţă, m-am folosit de inhibiţiile mele înnăscute şi am afişat faţă de el o atitudine evazivă, castă, care îl îndemna să pornească în urmărirea mea. Când ieşeam să bem ceva, plecam devreme, spunându-i că circula un zvon cum că nişte studenţi ar fi remorcat un avion de vânătoare în curtea colegiului Trinity. Când mă invita la cinema ca să vedem *Poveste despre două oraşe*, îi spuneam că nu-mi plăcea Dirk Bogarde. Când mă invita să particip la vreo prelegere de-a lui Leavis[18], mergeam, dar făceam astfel încât să întâlnesc, ca din întâmplare, mai multe cunoştinţe cu care trebuia neapărat să vorbesc. Îl făceam să mă aştepte.

De ce era nevoie de toată disimularea asta? Instinctul îmi spunea că Leo, un adept al comportamentului fără ascunzişuri, nu aprecia o abordare la fel de directă. Îi plăceau stratagemele,

[18] F.R. Leavis (1895–1978) critic literar britanic din secolul XX.

capriciile, nesiguranţa. Îi plăceau situaţiile imprevizibile. Aşa că eu îi serveam toate astea pe tavă. Cu puţin timp înainte de Crăciun, m-a cerut de nevastă, lăsându-mi un inel în exemplarul meu din *Odiseea*, alături de un bileţel care spunea ceva despre chipul meu ce trimisese pe mare o mie de corăbii[19], deşi eu mereu mă simţisem mai puţin Elena şi mai mult un cal troian. El se rezemase de tocul uşii, privindu-mă pe când deschideam cartea şi schiţând un zâmbet larg şi strâmb în timp ce ridica o sticlă de şampanie.

— Ce zici de asta? m-a întrebat, arătându-mi sticla, în timp ce eu făceam mari eforturi să nu plâng.

Ne-am căsătorit într-o zi uscată şi friguroasă de ianuarie, deşi nu aflasem încă, eram deja însărcinată în poza pe care ne-o făcuse Tristan în faţa capelei colegiului King's. *Alea iacta est.*

Care era problema, totuşi? Care era neajunsul planului meu? Aveam inelul pe deget, copilul în pântec şi căsuţa din Jesus Green... Când aveam să mă pot, în sfârşit, relaxa, să scot şuruburile şi să văd dacă ţinea eşafodajul?

Niciodată. Mă agăţasem de el cu o asemenea putere, încât nu-i mai puteam da drumul; trebuia doar să rezist.

Capitolul 13

Am scos-o pe Bob la plimbare prin parc în dimineaţa următoare. Aveam un sentiment incomod, de stânjeneală, ca şi cum aş fi fost o impostoare. Câinele, care-mi tropăia pe lângă picioare, părea total nepotrivit cu mine. Eram îngrijorată că trecătorii care ne vedeau ar fi putut crede că-l furasem, sau, pur şi simplu, că arătam ridicol împreună, precum ar fi arătat un bătrân cu aspect de ţap şi iubita lui puberă.

Bob era o prezenţă atât de optimistă şi de naturală, rânjind la mine în timp ce făcea în mod constant ocoluri ca să adulmece felinare, să urineze pe frunze sau să se scarpine în cele mai nepotrivite momente. Presupunând că oamenii arată precum câinii lor, îmi închipuiam că un câine potrivit cu mine ar fi fost

[19] Aluzie la versurile referitoare la Elena din Troia din Tragica istorie a doctorului Faust, de dramaturgul englez Christopher Marlowe (1564–1593): „Acesta-i chipul ce prin vraja sa/Putere a avut spre a-mpânzi/Al apelor întins cu mii şi mii/De pânze de corăbii ce-au plutit/Spre Troia care-n flăcări s-a surpat?"

ceva de genul câine-lup: de talie înaltă, cu blana cenuşie şi timid. Nu câinele ăsta plin de viaţă, zburdalnic, cu blana în culori tomnatice şi cu ochi ce clipeau şiret. Era un câine care i s-ar fi potrivit Aliciei Stewart. Alicia, prima dragoste efervescentă şi vivace a lui Leo, care făcea piruete prin viaţă, pretinzând ca toată lumea să se dea la o parte din calea ei.

Cu toate astea, am reuşit să ajungem în parc şi am dat o tură, amintindu-mi de prelegerea Angelei despre importanţa activităţii fizice a câinilor. Se mai încălzise puţin, iar narcisele îşi iţeau capetele de sub glodul de primăvară timpurie. Aruncând o privire în sus, vedeam erupţia delicată de flori o etapă scurtă, dar minunată, a acestui anotimp. În Japonia, *sakura* – înflorirea cireşilor – simbolizează efemeritatea vieţii, şi există festivaluri dedicate admirării copacilor înfloriţi. Mugurele e fragil şi are o viaţă scurtă, iar fiecare dintre noi trebuie să-şi accepte iminenţa propriei morţi. Cât de straniu, totuşi, să stai sub un copac şi să contempli sârguincios imaginea metaforică a sfârşitului tău.

Bob m-a întrerupt din meditaţie, scâncind şi trăgând de lesă în toate părţile. Pe când înaintam în zigzag prin parc, am întâlnit un alt stăpân care-şi plimba câinii şi care se îndrepta în direcţia opusă. Nu mi-a plăcut faţa lui şi nici câinii pe care îi plimba, aşa că i-am ocolit discret. Erau boxeri, o rasă pe care nu o admirasem niciodată (dacă se putea spune că admirasem vreodată una), iar proprietarul lor arăta, şi el, ca un fel de pugilist cu capul ras, nasul borcănat, gulerul de la geaca de camuflaj ridicat în jurul feţei, şi învăluit într-un nor de fum de ţigară. Bineînţeles că Bob a reacţionat exact pe dos, afişând o atracţie inexplicabilă faţă de câinii lui. M-a smucit şi a ţopăit, apoi s-a tăvălit pe spate, implorator. Am tras, nervoasă, de lesă.

— Haide!

— Vrea să îi dai drumul!

— Ce anume?

Nu-i puteam vedea mişcările buzelor din cauza gulerului şi a ţigării. Era tipic pentru mine ca, în prima mea zi de scos câinele la plimbare, să întâlnesc un străin necioplit cu care să fiu nevoită să conversez.

— Vrea să îi dai drumul. Din lesă, mi-a spus el, scoţându-şi ţigara din gură cu nişte degete butucănoase şi negre în jurul unghiilor, şi îndreptând-o către Bob. Vrea să se joace.

Vorbea cu un accent pronunţat Newcastle, cred, sau vreun alt

ţinut de prin nord.

M-am uitat înspre Bob, care ţopăia şi lătra în continuare.

— Mi-e frică să nu fugă.

— N-o să fugă, a spus bărbatul, ducând din nou ţigara la gură. Iar dacă fuge, va veni înapoi.

Fără tragere de inimă, am dezlegat-o pe Bob din lesă, iar în secunda următoare s-a dezlănţuit într-o orgie de zbenguieli împreună cu boxerii. Pentru ochiul meu neantrenat, părea ca şi cum s-ar fi luat la trântă era o îngrămădire de picioare, dar cu toţii păreau bucuroşi, iar, în felul acesta, Bob avea parte de puţină mişcare.

Bucurându-se de spectacol, bărbatul care-mi stătea alături a tras adânc din ţigară, după care s-a întors către mine.

— Cum o cheamă?

— Aaa, Bob, am răspuns.

Se pare că trebuia să flecărim, ca un fel de imitaţie molcomă a interacţiunii dintre câinii noştri.

— Cum îi cheamă pe câinii tăi?

— Acela de acolo e Badger, iar celălalt e Barker, a spus bărbatul, arătând înspre câini, deşi, la fel ca în cazul câinilor lui Sylvie, nu aveam nici cea mai vagă idee cum putea să-i deosebească. Bob e nume de băiat, a continuat el, scuturând scrumul ţigării de capacul unui coş de gunoi din apropiere.

— Este din *Blackadder*, m-am încumetat, sperând să nu trebuiască să ofer explicaţii suplimentare.

S-a încruntat pentru o secundă, după care a chicotit.

— Da, e un nume potrivit pentru un câine.

Am fost încântată preţ de o clipă, de parcă aş fi avut şi eu o contribuţie.

Câinii au făcut o pauză ca să-şi tragă răsuflarea şi, înţelegând că venise timpul, am făcut un pas în faţă ca să o pun pe Bob înapoi în lesă, pregătindu-mă să spun:

„Ei bine, mi-a făcut plăcere să vă cunosc...”

Dar cuvintele mi-au îngheţat pe buze, pentru că Bob alesese exact acel moment ca să se ridice neelegant pe coapse şi să dea curs chemării naturii. Era momentul de care mă temusem cel mai tare, iar acum trebuia să se întâmple de faţă cu omul acela, care să mă privească scormonind prin noroi.

Scotocind după pungile igienice, am scos una din buzunar şi, trăgând adânc aer în piept, am trecut la treabă. Mirosul sufocant

era însoţit de un uşor abur care se ridica în răcoarea primăverii. Cum se folosea punga? Puteam să o târăsc pe pământ şi să împing murdăria înăuntru cu un băţ? Tot amânând momentul, am tras, din greşeală, adânc aer în piept, după care m-a lovit imediat o senzaţie de vomă. Era groaznic. Se putea să fiu nevoită să o duc pe Bob înapoi la Angela, de unde să meargă la adăpostul pentru câini. Mi-aş fi putut relua obiceiul de a verifica dulapurile. Poate că aş fi reuşit să pun bani deoparte pentru sistemul de alarmă. Punga mi-a căzut pe jos din mâinile tremurânde.

— Ai nevoie de ajutor?

S-a ghemuit lângă mine, ridicând de jos sacul subţire şi vârându-şi mâna înăuntru de parcă ar fi mânuit o marionetă din plastic. S-a aplecat în faţă, excavând excrementele cu dexteritate, dintr-o singură mişcare fluidă, iar senzaţia de vomă mi-a revenit. Legând gura pungii cu un nod, mi-a întins-o cu o mişcare curtenitoare a braţului, ca şi cum mi-ar fi prezentat o mică ofrandă. Am luat punga cu vârful degetelor, revoltată şi teribil de stânjenită.

— Faci asta pentru prima dată, nu-i aşa?

— Da, i-am răspuns, aruncând monstruosul pacheţel într-un coş de gunoi din apropiere. Nu... nu e câinele meu. Am grijă de ea pentru cineva. Mulţumesc... pentru...

— Pentru puţin, mi-a răspuns el.

A pocnit din degete, iar câinii au venit imediat lângă el. Era un spectacol destul de impresionant.

— Eu sunt Denzil, că tot veni vorba. S-ar putea să ne mai vedem pe aici, iar, dacă vei avea din nou nevoie de ajutor... O să devină mai uşor cu timpul.

M-a salutat ţinând în continuare ţigara în mână, după care şi-a reluat plimbarea, cu boxerii zburdându-i în jurul picioarelor. Pentru o secundă, l-am privit îndepărtându-se şi am rezistat tentaţiei de a-l chema înapoi pentru situaţia în care Bob ar fi decis că era momentul să-şi facă din nou nevoile.

Când m-am întors, căţeaua stătea în faţa mea, dând, nerăbdătoare, din coadă ca şi cum ar fi vrut să spună: „Ce mai facem acum?”

Doar că mie mi-era de ajuns. Îşi făcuse plimbarea şi mă mai şi umilise cu treaba aceea îngrozitoare. Puteam acum în mod legitim să mergem acasă şi să ne odihnim până mai pe seară,

când aveam să fiu nevoită să o iau de la capăt. Din nou şi din nou şi din nou, până când se întorcea Fix sau muream eu.

„O să devină mai uşor cu timpul”, spusese el. Lucrurile devin mai uşoare cu timpul, nu? În orice caz, cele mai multe dintre ele.

Capitolul 14

Astfel a început un ceremonial bizar şi, din punctul meu de vedere, în mare parte nedorit, ai cărui protagonişti eram eu şi Bobby. Auzisem de prea multe ori că „Bob e nume de băiat” şi, pentru că nu cunoşteam personajul după care fusese botezată, nu mă simţeam calificată să explic motivele. Bobby suna cumva mai feminin, iar pe ea nu părea să o deranjeze. Angela îmi dăduse o carte despre comportamentul canin, împrumutată de la bibliotecă. Într-unul dintre capitole, autorul sugera că aceste animale răspundeau mai bine la numele formate din două silabe. Într-o oarecare măsură, faptul că i-am dat un nume nou mi-a consolidat puţin autoritatea şi calitatea de proprietar, deşi rămăsesem un stăpân la fel de reticent. Eram mai degrabă un îngrijitor.

Ne înnămoleam cu ocazia celor două plimbări zilnice, „nămol” fiind cuvântul-cheie, căci mereu era murdară din cap până-n picioare la întoarcere. Strângeam din dinţi, mă ţineam de nas şi reuşeam să strâng toate „urmele”, cum le spunea Sylvie. Încă mai simţeam senzaţia de vomă, dar, întrucât devenisem mai rapidă şi mai îndemânatică, esofagul meu nu mai era într-un pericol iminent. Îl vedeam pe Denzil aproape în fiecare dimineaţă şi mă saluta în timp ce câinii săi (Bodger? Barker?) se bucurau de o întâlnire jucăuşă cu Bobby. Am cunoscut şi alţi oameni care îşi plimbau câinii. Cu toţii erau prietenoşi şi plini de sfaturi, contrazicându-se până-n pânzele albe atunci când se apucau să-mi ofere poveţe. Mulţi dintre aceştia se întâlneau în fiecare zi la aceeaşi oră, la una dintre mesele pentru picnic din apropierea terenurilor de tenis, dar mi-a fost prea ruşine să mă alătur lor, până când, într-o dimineaţă, am întâlnit-o pe Sylvie, însoţită de Decca şi de Nancy, iar ea s-a îndreptat într-acolo atât de dezinvolt, că m-am simţit obligată să o urmez.

Se plimba printre ei, adresându-li-se pe nume atât oamenilor,

cât şi câinilor, iar eu mă străduiam să ţin ritmul, salutând din cap şi zâmbind în timp ce cu toţii pălăvrăgeau în continuare, ignorându-şi, plini de bună dispoziţie, protejaţii care se zbenguiau şi alergau fără oprelişte. Principalul lucru pe care l-am remarcat era că proprietarii de câini nu aveau nici cea mai mică urmă de regret. Câinii lor săreau în faţa alergătorilor şi a bicicliştilor, doborau copii, îşi făceau nevoile în faţa trecătorilor, făceau pipi pe roţile cărucioarelor pentru bebeluşi, furau sandviciuri şi câte şi mai câte alte fărădelegi, însă stăpânii lor păreau fie să nu bage de seamă, fie să regrete fără prea multă convingere. Dimpotrivă, mie îmi venea să port cu mine o pancartă care să conţină scuze fără număr pentru toate situaţiile posibile. *Mea culpa* sau, mai degrabă, *canis culpa*. Când i-am povestit despre asta Angelei, într-o zi când venise în vizită, a râs de mine.

— Câinii au dreptul de a fi în parc la fel de mult ca oricine altcineva, mi-a spus, ciufulindu-i lui Bobby blana din creştetul capului. Îţi faci prea multe griji.

Iar singurele lucruri care păreau să conteze din punctul de vedere al lui Bobby erau să fie hrănită la exact ora opt dimineaţa şi ora opt seara, şi să fie plimbată la exact ora nouă dimineaţa şi patru după-amiaza. Avea un ceas biologic perfect reglat. Se înfăţişa exact la ora stabilită, stând dreaptă ca o săgeată şi privindu-mă pieziş, scoţând apoi un lătrat scurt, până când cedam rugăminţilor ei. Cât de liniştitor trebuie să fie când ai astfel de priorităţi simple şi le poţi exprima eficient.

Acum, spre exemplu, era ora trei după-amiaza şi putusem să petrec doar o oră în compania Angelei şi a lui Otis înainte ca Bobby să mă scoată cu forţa din casă. Otis se uita la un desen animat pe noul meu computer, care sosise în acea dimineaţă, comandat de Alistair de la biroul lui din Sydney. Fusese îngrozit de povestea cu hoţii şi a insistat să-mi ia imediat un alt laptop. Îmi promisese, chiar, că avea să-mi trimită un „stick de memorie” cu multe fotografii ale lui Arthur, ca să le înlocuiască pe cele pierdute. Se pare că nu trebuia decât să-l înfigi înăuntrul laptopului. Dacă şi amintirile ar fi fost la fel de uşor de accesat şi de controlat...

Angela bea ceai şi ţinea prelegeri, ca de obicei, iar eu pregăteam nişte biscuiţi pentru Otis. Îi lăsasem să se răcească pe un grătar, iar Bobby stătea pe jos, salivând abundent. Deşi

nu-i dădeam niciodată să mănânce de pe masă şi, de altfel, nici din vreun alt recipient în afara castronului ei, asta nu o împiedica să cerşească şi să şterpelească ori de câte ori avea vreo ocazie. Sylvie spunea că, la un asemenea apetit, era posibil să fi avut ceva sânge de labrador. În timpul plimbării din acea dimineaţă, căţeaua înfulecase un os de pui de lângă un coş de gunoi. Era o creatură dezgustătoare! Cuvertura de pe canapea, pe care o sacrificasem transformând-o în culcuş de câine, era învelită într-o pătură de păr şi mirosea ca o şosetă veche şi împuţită.

— Iar ei pretind că au cheltuit-o pentru NHS[20], dar ştim cu toţii că e o minciună! a spus Angela, furioasă, pe când răsturnam biscuiţii pe o farfurie şi îi puneam pe masă.

Cu ochii lipiţi de desenul animat, Otis a întins o mână către farfurie. Angela a luat un biscuit şi a deschis gura ca să-şi continue prelegerea, dar chiar atunci s-a auzit o bătaie în uşă. Bobby a început imediat să latre ca o tembelă.

— Linişteşte-te, pentru numele lui Dumnezeu!

Faptul că lătra aşa era exact ceea ce sperasem să se întâmple atunci când o luasem, însă se dovedise mai puţin un câine de pază şi mai degrabă o sonerie foarte zgomotoasă, urlând în delir de fiecare dată când auzea pe cineva afară, dar refugiindu-se sub masă când o persoană chiar intra în casă. Credeam totuşi că un intrus ar fi fost descurajat de zgomot. Sau de miros.

Atunci când m-am ridicat ca să răspund la uşă, Angela a spus, cu gura plină de biscuiţi:

— E Sylvie.

Sylvie m-a întâmpinat în pragul uşii întinzându-mi un sac de gunoi voluminos.

— Pentru tine, mi-a spus ea, strecurându-se pe lângă mine şi oprindu-se în hol. O, Doamne, a adăugat. O, Doamne.

M-am întors, cu mâinile ocupate de sacul de plastic, şi am găsit-o privind insistent candelabrul şi scările mele în spirală.

— Angela a avut dreptate, a remarcat ea. Aici *se află* un cufăr cu comori. Mamă, ce-o să-mi mai placă asta!

Sylvie era designer de interior şi era, totodată, profesoară de design la Colegiul de Artă Chelsea după cum aflasem ulterior, ceea ce explica decorurile atât de frumos proiectate pe care le avea în propria casă. Spusese de câteva ori, pe când ne aflam în

[20] National Health Service, sistemul de asistenţă medicală de stat din Marea Britanie.

parc, că ar fi putut veni în vizită ca să-mi dea câteva sfaturi, dar eu respinsesem ideea aproape de fiecare dată, iar acum, când ştiam că aceasta era meseria ei, mi se părea o impertinenţă să aştept să mă ajute pe gratis. Dar, în timp ce Angela rămăsese în cadrul uşii dinspre bucătărie, cu gura încă plină de biscuiţi, Sylvie s-a întors spre ea, exclamând:

— Draga mea, ai avut foarte mare dreptate. E minunat! Cât de multe transformări aş putea *aduce* spaţiului acestuia!

— Ţi-am spus, a rostit Angela, tărăgănat. Ce e în sac?

— A, e un cadou pentru Missy. De fapt, pentru Bobby, a adăugat Sylvie, trecându-şi un deget de-a lungul balustradei. De la stăpânii de câini. Au făcut o chetă.

Am deschis punga şi m-am uitat înăuntru. La o primă privire, în interior se afla o pernă gigantică, moale şi pufoasă ca dintr-o lână de bună calitate, dar, după ce a căzut pe podea, am văzut că era un culcuş pentru câini.

— Tare! a exclamat Otis, împingându-se pe lângă maică-sa ca să ajungă lângă noi.

— E drăguţ, a spus Angela.

Curioasă să vadă la ce ne uitam cu toţii, Bobby a dat buzna în încăpere şi a început să adulmece culcuşul. I-a dat roată o dată sau de două ori, după care s-a cocoţat în vârful lui şi s-a instalat, pufăind zgomotos.

— Stăpânii de câini mi-au cumpărat asta? am spus, cu o voce răguşită. De ce?

— Ei bine, au auzit că nu ai cele necesare, că te ocupi de Bobby ca să le ajuţi pe Angela şi pe prietena ei, şi s-au gândit că ţi-ar plăcea. Unul dintre oamenii ăştia beneficiază de reduceri la un magazin elegant pentru animale, din Highgate.

Sylvie vorbea netulburată, ca şi cum ar fi fost ceva obişnuit ca nişte străini să-ţi cumpere cadouri costisitoare în fiecare zi. Ca să îmi ascund stinghereala, am împins-o pe Bobby la o parte şi am dus culcuşul în sufragerie. Ridicând cuvertura duhnitoare, am vârât-o într-un sac gol pentru gunoi, iar, în locul acesteia, am instalat noul pat. Bobby s-a tolănit din nou în el, cu un oftat. Peste câteva secunde sforăia, cu unul dintre ochi rămas deschis.

— Îi place, a comentat Angela.

M-am uitat îndelung la Bobby şi la culcuş.

— Poţi să... să le mulţumeşti din partea mea? am întrebat-o pe Sylvie, pe un ton morocănos. E adorabil.

— Poţi să le mulţumeşti chiar tu, mi-a răspuns Sylvie, în timp ce dădea ocolul sufrageriei. Doamne Dumnezeule, e nemaipomenit!

— Are nevoie de puţină culoare, şi-a dat Angela cu părerea. Aduce puţin a mausoleu.

Deşi mă simţeam în continuare copleşită, m-a luat gura pe dinainte:

— Am câteva obiecte. Sus, în pod.

Toţi trei oaspeţii mei s-au întors către mine, nerăbdători. Începusem să regret că spusesem asta, dar îmi cumpăraseră un cadou, mâncaseră biscuiţii pe care-i pregătisem cu mâna mea şi îmi umpleau casa pustie, aşa că...

— Sunt destul de multe lucruri sus, în pod, am spus din nou. S-ar putea dovedi folositoare. Pot să vă arăt.

— Tare! s-a bucurat Otis. Să mergem!

Capitolul 15

Eu şi Leo avuseserăm *totuşi* în plan să ne ocupăm puţin de redecorare, să facem casa mai familiară. Dar, până când s-a finalizat vânzarea şi ne-am mutat, eu eram deja în ultimele luni de sarcină. Aşadar, cu excepţia rearanjării pieselor de mobilier şi a zugrăvirii unei camere înainte de venirea pe lume a lui Alistair, casa domnişoarei Crawshay a rămas neschimbată. Leo începuse noua slujbă la UCL[21], iar eu trebuia să am grijă de copii şi de gospodărie. Aşa mergeau lucrurile în vremurile acelea. Orice altă preocupare rămăsese pe dinafară.

Cumpărasem casa în 1964, cu suma strânsă din vânzarea căsuţei din Cambridge, de lângă Jesus Green, la care se adăugaseră banii pe care mi-i lăsase mama drept moştenire. În anul de dinainte, fratele meu, Henry, se stinsese fulgerător atac de cord, la fel ca Fa-Fa. Amândouă am fost foarte îndurerare, dar această tragedie a făcut, pur şi simplu, să moară o parte din mama. Într-o scrisoare, mi-a mărturisit: „Draga mea, nu există o modalitate mai uşoară de a-ţi spune asta, dar cred că e posibil să am cancer”. Mereu crezuse cu tărie în propriile opinii, aşa că nici nu s-a deranjat să obţină un diagnostic oficial şi nici nu cred

[21] University College London, celebră universitate londoneză.

că vestea a întristat-o prea tare. Odată cu moartea lui Henry, o părăsise orice dorinţă de a mai lupta. Când mi-a făcut destăinuirea, boala era deja foarte avansată, mama se simţea foarte rău şi nu voia să mă lase să o văd. Totuşi, m-am dus la ea, în ciuda faptului că se împotrivea. Împreună cu mătuşa Sibby, am îngrijit-o până când şi-a dat ultima suflare.

După aceea, i-am sortat lucrurile şi am găsit una dintre pancartele ei, pe care scria: „Dreptul la vot pentru femei”, cusut cu violet, alb şi verde. Am plâns cu faţa îngropată în ea, ducând dorul acelor zile în care mama se întorcea acasă de la vreun marş sau de la vreo întrunire, îmbujorată şi victorioasă. Ea nu ar fi renunţat niciodată la cariera ei ca să se dedice gospodăriei. Acţiona la îndemnul trăirilor interioare, în timp ce eu păream să mă mulez după dorinţele celorlalţi. În special după cele ale lui Leo. Soţul meu a propus să ne mutăm noi în Lancaster Villas, dar acolo erau prea multe amintiri şi nu aveam un stick de memorie unde să le depozitez pe toate. Tata, Fa-Fa, Jette, Henry, iar apoi mama. Firele se destrămau unul câte unul, iar eu rămăsesem a nimănui.

Aveam nevoie de un nou început. Leo îşi finalizase doctoratul, iar oferta de muncă din Londra apăruse pe neaşteptate, dacă puteai spune că existau şi astfel de întâmplări în vremurile acelea. Eu şi Sibby am stabilit de comun acord să vindem casa din Kensington, iar, cu partea mea şi cu banii obţinuţi din vânzarea căsuţei noastre din Cambridge, am avut la dispoziţie un buget generos pentru noua noastră casă din Londra. Deşi voiam o casă spaţioasă, eram hotărâtă să găsesc un chilipir. Am căutat, aşadar, în cartiere fără pretenţii şi, în cele din urmă, am găsit ceea ce doream în Stoke Newington. Pe atunci, zona era neîngrijită şi insalubră, plină de ceea ce Fa-Fa ar fi numit „personaje dubioase”. Am vizitat casa într-o zi însorită şi nu prea ne-a păsat dacă aveam sau nu abilitatea de a ne integra în comunitate. De fapt, Leo s-a îngropat în munca lui, iar eu, după ce abandonasem slujba de bibliotecară odată cu plecarea din Cambridge, m-am cufundat în ritualul îngrijirii copiilor, astfel că pe niciunul dintre noi nu l-a mai interesat câtuşi de puţin comunitatea în care trăiam. Le suportam agitaţia şi zarva pentru că totul se petrecea în afara zidurilor uriaşei noastre case.

Iar înăuntru, unde copiii alergau dezlănţuiţi, nu făceam decât să curăţ după ei. Îmi petreceam zilele monotone ştergând

nasuri, funduri, mese şi podele şi mă întrebam de ce-mi dorisem să am atât de multe camere de curăţat. Pe măsură ce Mel şi Ali creşteau, mi se părea că tot ceea ce ştiau să facă era să împrăştie resturi în urma lor, jucării, haine, cărţi şi Dumnezeu mai ştie ce altceva ca eu să le ridic de pe jos. Câteodată cumpăram un obiect pentru casă sau primeam unul cadou, iar după câteva săptămâni, timp în care copiii îl tot doborau sau vărsau câte ceva pe el, sau pur şi simplu pentru că eram iritată de prezenţa unui alt *lucru* care trebuia curăţat, inevitabil îl vâram în pod, ca să nu-mi mai stea în drum.

Toate bunurile mamei ajunseseră direct acolo sus, pregătite pentru momentul în care aveam să mă simt în stare să mă ocup de ele. Dar când acel moment venea, pur şi simplu nu *aveam* timp, eram prea ocupată să şterg şi să strâng şi să strig şi, la finalul zilei, să cedez nervos şi să-mi torn ceva de băut.

Reuşeam să stăpânesc talazul de la parter, cel puţin în aparenţă, dar acolo, sus, lucrurile scăpaseră de sub control. Totuşi, descoperisem că, de cele mai multe ori, puteam să ignor situaţia neplăcută spunându-mi că, de fapt, nu exista. Când Melanie şi Alistair au plecat la casele lor şi mi s-a oferit, în sfârşit, o şansă, nu am avut curajul să urc în pod şi să sortez lucrurile. Pe urmă, atunci când Leo s-a îmbolnăvit, m-am apucat să-l îngrijesc, curăţând şi strângând de pe jos, ţipând din nou până când, din clipa plecării lui, liniştea m-a învăluit şi m-a copleşit. O tăcere devastatoare. Mi s-a părut că toată viaţa mea fusese o zarvă continuă, un zumzet constant şi un murmur de fundal. După ce Leo n-a mai fost aici, deodată s-a instalat o încremenire totală şi absolută. Încremenire şi linişte şi spaţiu. Ceea ce, chipurile, râvnisem în toţi acei ani, iar acum se vădea a fi cel mai groaznic, cel mai dezgustător lucru pe care îl trăisem vreodată. Am crezut că aveam să înnebunesc, iar atunci am hotărât că trebuia să ies din casă. Să merg din nou în parc, să aud murmurul copacilor care se unduiau în bătaia vântului, păsările cântând, un lătrat de câine, orice, ca să evit liniştea casei mele pustii.

În ziua aceea am urcat în pod cu Sylvie, Angela, Otis şi Bobby, pentru prima dată după mulţi ani (cu excepţia unei vizite pe care aş fi făcut mai bine să o dau uitării), compania lor dându-mi un sentiment atât reconfortant, cât şi răscolitor. Am urcat împreună încet până la primul etaj, Sylvie scoţând exclamaţii tot

drumul, Angela şi Otis fiind mai puţin interesaţi, căci ei exploraseră deja acea zonă, iar Bobby pur şi simplu ne ţinea companie. Când am ajuns pe palier, Angela a privit în tavan.

— Unde e? m-a întrebat ea.

— Ce anume? am vrut să ştiu, urmărind direcţia privirii ei.

— Trapa de acces în pod.

— Nu e o trapă. Sunt scări.

I-am condus prin ceva ce semăna cu un dulap, aflat la unul dintre capetele palierului. Am descuiat uşa cu o cheie pe care o ţineam în bucătărie, am tras de un şnur şi s-a aprins o lumină, dezvăluind o scară de dimensiuni reduse, în spirală, pe care puteam urca.

— Uau! a strigat Otis, dând buzna pe scări.

— Ai grijă! l-am rugat, dar băiatul dispăruse deja, cu Bobby bâjbâind în urma lui.

Angela şi Sylvie au urcat şi ele, iar eu le-am urmat îndeaproape, ţinându-mă de mica balustradă de funie.

În capul scărilor, le-am găsit pe Sylvie şi pe Angela stând împreună şi privind cu atenţie în jurul lor. Cum nu mai fusesem de atât de mult timp acolo, m-am minunat din nou de dimensiunile podului. Erau două spaţii uriaşe, fiecare având tavanul înclinat de o parte şi de cealaltă, şi despărţite de o uşă. Ambele încăperi erau prevăzute cu câte o lucarnă în acoperiş, prin care se putea vedea în stradă, iar în capătul îndepărtat era o altă fereastră rotundă, astupată de murdăria depusă de ani şi ani. Fiecare bucăţică de podea era acoperită cu mobilier şi cutii; cutii şi iar cutii, umplute ochi cu mărunţişuri şi vechituri, cărţi, jucării, haine şi, bineînţeles, toate lucrurile care îi aparţinuseră mamei.

— Iisuse Hristoase! a exclamat Angela, punându-şi mâinile în şolduri.

— Doamne! a şoptit şi Sylvie, apropiindu-se şi strângându-mă de mână.

Chiar atunci şi-a făcut apariţia şi Otis, plin de praf şi ţinând strâns un trenuleţ de jucărie.

— E tare! ne-a spus el, după care s-a întors în camera din fund, ca să-şi continue explorarea.

Bobby a apărut şi ea, ţinând în dinţi un ursuleţ ponosit.

— Nu, asta nu e pentru tine, i-am spus, luându-i-l şi bătând-o uşor peste bot.

Sylvie mi l-a luat din mână.

— E un Steiff, a spus, răsucindu-l pe o parte şi pe alta.

— Da, i-am răspuns eu, scuturându-l de praf şi rezistând tentaţiei de a-l strânge la piept. Arbuthnot. Ursuleţul Arbuthnot. A fost jucăria mea pe când eram copil.

Angela a găsit un cufăr vechi şi a început să scormonească prin el. A scos o rochie şi şi-a pus-o în faţă, făcând o piruetă în faţa noastră. Era o rochie verde, făcută dintr-o mătase delicată, decorată cu mărgele şi pene, o rochie după moda anilor 1920.

— E autentică? m-a întrebat Angela.

— Da, am repetat. A fost a bunicii mele.

— Fir-aş să fiu! s-a extaziat Sylvie. Mă simt de parcă am ajuns în rai.

Deodată, am simţit dorinţa de a merge din nou la parter.

— Cred că o s-o scot pe Bobby la o plimbare, am spus, apucând căţeaua de zgardă.

Auzind cuvântul „plimbare”, animalul a ciulit urechile.

— Vin şi eu cu tine, a spus Angela. Vreau să cumpăr nişte vin de la magazinul cu băuturi. Pot să ţi-l las pe Otis, Sylvie?

— Da, bine, i-a răspuns aceasta, absentă, aşezându-se lângă una dintre cutii.

Jos, în bucătărie, am luat cu mine nişte pungi igienice, în timp ce Angela şi-a luat poşeta, apoi am pornit-o la drum. Plimbarea de după-amiază a lui Bobby era mai scurtă, şi de obicei făceam un ocol al străzii până găseam un petic de teren aparţinând comunităţii, unde Bobby putea adulmeca şi-şi putea face nevoile dacă simţea că era momentul. Pe colţ era un magazin de băuturi, iar Angela a dispărut înăuntru. Câteva minute mai târziu, a ieşit ţinând în mână o sticlă ambalată în hârtie.

— Ascultă, mi-a spus ea, după ce a revenit alături de mine. Ştiu că nu prea îţi place să ne vezi acolo, sus.

Am încercat să o contrazic, dar ea a agitat sticla în semn de dezaprobare.

— Nu, ştiu că nu-ţi place, dar trebuie să ne laşi să te ajutăm. E nevoie să punem lucrurile în ordine şi putem să facem asta împreună. Sylvie îţi poate transforma casa şi o poate face să arate drăguţ, iar atunci o să te simţi şi tu mai bine în legătură cu soţul tău şi cu restul problemelor.

Şi-a petrecut braţul pe sub al meu în timp ce ne întorceam spre casă.

— Când Sean, tatăl lui Otis, a plecat, n-am ieşit luni întregi din apartament. După care am furat-o pe Nancy. Stăteam cu ea şi cu Otis pe canapea, în timp ce Sylvie bătea la uşă. Am crezut că puteam să o ignor, dar a trebuit să o las să intre, în cele din urmă.

N-am mai zis nimic, căci Bobby îşi făcea nevoile în rigola aflată de-a lungul drumului din faţa casei mele. Am strâns după ea şi am aruncat mizeria într-un tomberon din apropiere.

— Ai căpătat mai multă dexteritate, văd, m-a lăudat Angela, privindu-mă din dreptul porţii. Eşti aproape expertă.

Am pufnit în râs, luându-i sticla din mână atunci când am trecut pe lângă ea.

— Haide odată! am spus, descuind uşa.

Ne-am petrecut restul serii bând şi scormonind prin cutii. Otis descoperise o ladă cu jucării şi o cerceta încântat, lăsând dâre prin praf cu trenuleţele şi aliniind maşinuţele Dinky; Angela a probat rochii, pălării şi pantofi vechi din garderoba bunicii, defilând prin faţa noastră gătită astfel şi cu paharul în mână. Arăta surprinzător de drăguţă atunci când nu purta ţinutele acelea şleampete şi androgine cu care se îmbrăca de obicei. Sylvie descoperise nişte ţesături şi nişte piese de mobilier, scoţând tot felul de exclamaţii şi luându-şi notiţe. M-am aşezat într-un colţ, pe un fotoliu tapiţat cu olandă, citind scrisorile mamei către tata, trimise în timpul războiului şi returnate odată cu alte bunuri personale după ce el fusese ucis. Bobby stătea tolănită lângă mine, pufăind liniştită. Citeam ţinând o mână pe spinarea ei, ca să simt cum urca şi cobora la fiecare respiraţie. De fiecare dată când dădeam de vreun detaliu care mă supăra sau mă tulbura, îmi aşezam mâna înapoi; în sus şi în jos, în sus şi în jos. Blana îi era călduţă şi elastică asemenea culcuşului pe care stătea.

— Ei bine, m-am hotărât, comand nişte mâncare, a spus Angela după ce cu toatele am isprăvit vinul, iar ea terminase de analizat conţinutul cufărului lui Jette.

Am abandonat scrisorile şi le-am vârât înapoi în micul dosar în care fuseseră depozitate. Sylvie a privit în sus, lăsând deoparte o vază pe care o examinase.

— Cred m-aş putea muta aici, a zis ea. E minunat.

Am mărşăluit înapoi pe scări, iar Angela şi-a scos telefonul ca să comande mâncare. Din tonul familiar pe care-l folosea şi din

precizia cerinţelor, mi-am dat seama că nu comanda pentru prima dată. Nu eram sigură dacă îmi plăcea într-adevăr curry.

— Missy, mi-a spus Sylvie, trăgând un scaun şi aşezându-se lângă mine la masa din bucătărie. Trebuie să-mi faci cea mai mare favoare. Lasă-mă să umblu prin tot ce e acolo, sus. O să le sortez pe toate. Îţi spun care sunt lucrurile valoroase, coborâm unele cu care să-ţi înveselim camerele de jos, aruncăm vechiturile. Trebuie să înţelegi, pentru mine e ca un vis devenit realitate, ca şi cum aş explora podul din Knole[22]... Nu mai contează, a continuat ea după ce mi-a văzut expresia derutată. În concluzie, lasă-mă să fac asta. Te rog!

Am pus ceainicul pe plită, meditând. Nu voiam să fac ordine în lucrurile de acolo, de sus, pentru că îmi lipseau atât energia emoţională, cât şi cea fizică. Dacă îi acordam lui Sylvie acces la locuinţa mea, îmi ofeream acces la Sylvie, la bucuria ei de viaţă, la farmecul ei relaxat, la felul în care intra în relaţie cu mâncarea, cărţile şi oamenii. În multe privinţe, îmi amintea de Leo. Erau amândoi precum soarele, încurajând oamenii să graviteze în jurul lor, iar eu voiam să mă aflu la periheliu, pe cel mai apropiat punct de pe orbită.

— Foarte bine, am spus.

Sylvie a bătut din palme, încântată, în timp ce eu eram ocupată cu pregătirea ceaiului. Ideea că aceste două femei amuzante şi pline de viaţă doreau să-şi petreacă timpul în compania mea era la fel de satisfăcătoare ca şi culcuşul pentru câine primit cadou. Până la ele, nu avusesem cu adevărat prieteni de sex feminin. Mi-am spus că nu era cazul să fiu atât de naivă. Sylvie avea un interes personal în privinţa bunurilor mele, iar interesul Angelei era ca eu să am grijă de fiul ei. Dar, una peste alta, ne-am trezit că eram laolaltă în bucătăria mea, mâncând împreună curry din farfuriile de unică folosinţă care împânzeau masa, şi cu Bobby salivând dedesubt. Am împărţit cu Otis o porţie de pui cu sos cremos, necondimentat, care mi-a plăcut foarte mult. Amândoi am şters, pe urmă, sosul cu lipie indiană şi am râs în timp ce ne-am mânjit pe bărbii.

Chiar şi după ce au plecat, Otis, somnoros, agăţându-se asemenea unui koala de mama lui, Sylvie promiţând să treacă mai târziu, în cursul săptămânii, ca să-şi înceapă auditul –, casa

[22] Reşedinţă situată în Knole Park, în comitatul Kent, una dintre cele mai mari cinci locuinţe din Marea Britanie, după suprafaţă.

nu a revenit la tăcerea copleşitoare de dinainte. După ce am strâns resturile rămase de la cină, pe când Bobby bea, plescăind zgomotos, apă din bolul ei, am urcat ca să arunc o ultimă privire la pod înainte să devină domeniul lui Sylvie. Măsurând cu privirea cutiile, lăzile şi cuferele, rămăşiţele unor vieţi dispărute: Fa-Fa, Jette, mama şi tata, Leo chiar şi Alistair, de vreme ce începuse o viaţă nouă în altă parte mi-am imaginat că puteam auzi ecoul tuturor acestor oameni păstrat în lucrurile care le aparţinuseră. Poveştile lui Fa-Fa, zumzăitul maşinii de cusut Singer a lui Jette, mama scandându-şi sloganurile, Leo chicotind în timp ce asculta Radio 4, Ali făcând „vrum-vrum”, în timp ce îşi zornăia maşinuţele în jurul holului, şi Mel cântând la chitară. Auzeam toate astea din nou şi mă încerca un sentiment dulce-amar, dar era mai bine decât nimic.

Am stins lumina şi am coborât din nou la parter, însoţită de Bobby, încuind uşa în spatele meu. Când am ajuns în dreptul dormitorului, câinele s-a aşezat pe palier şi m-a privit nerăbdător. Până acum, în fiecare seară o baricadasem la parter şi în fiecare dimineaţă o găseam, în mod inexplicabil, la piciorul patului meu. Părea lipsit de delicateţe şi inutil să o exclud în continuare, în ciuda hotărârii ei atât de stranii şi, ei bine, *câineşti.* Am deschis, aşadar, uşa şi i-am spus:

— Haide, intră!

I-am urmărit coada stufoasă unduindu-se în timp ce venea spre mine.

Aşa cum spusese şi Angela, ştiam că până la urmă trebuia să îi dau voie în dormitor.

Capitolul 16

— Nu primeşti nimic dacă nu şezi cum trebuie! Şezi!

Ţineam castronul deasupra capului, iar Bobby ţopăia de colo colo, scheunând şi împungându-mă cu nasul ei umed. Câinii sunt fiinţe ostentative cu precădere, acesta fiind, probabil, motivul pentru care nu m-am simţit niciodată relaxată în preajma lor. Să fii deschis cu emoţiile tale, să-ţi arăţi loialitatea într-un mod atât de evident părea un comportament nesăbuit şi naiv, ca şi cum ai fi căutat cu tot dinadinsul să ţi-o iei peste bot.

Mimica lui Bobby şi limbajul ei corporal erau atât de pline de viaţă şi de explicite, încât începusem să-i resping aproape toate solicitările exprimate fără cuvinte. Dar, odată cu trecerea timpului, am început să aştept cu nerăbdare „conversaţiile” noastre, mulţumindu-i că îmi amintise să încui uşa din spate, dojenind-o pentru că nu îmi atrăsese atenţia că i se golise vasul cu apă, şi râzând de mârâielile pe care le scotea atunci când o dădeam jos de pe canapea. Ne întrebam împreună cum avea să fie vremea a doua zi, hotărâm să mergem în parc sau să ne recompensăm cu un biscuit. Mă întrerupea dacă mă întristam uitându-mă la fotografii, iar atunci îi povesteam despre Leo. Îmi venea foarte uşor să-i povestesc ei, mai uşor decât oricui altcuiva.

Câteva zile mai târziu, pe când Bobby îşi începuse dansul de dinainte de micul dejun, Sylvie a bătut la uşă. Stătea în prag, cu un carneţel în mână, echipată în salopetă, cu părul legat cu o eşarfă în stilul anilor 1940, arătând ca o şcolăriţă gata să se lanseze într-un experiment ştiinţific. În timp ce Bobby îşi mânca zgomotos biscuiţii, i-am făcut lui Sylvie o cafea, gândindu-mă că poate voia să stăm la taclale înainte să ies cu câinele în parc, dar era evident că ea ardea de nerăbdare să se apuce de treabă, aşa că i-am dat cheile şi am lăsat-o în pace. A stat toată ziua acolo, din când în când se auzea câte o bufnitură, urmată de un „Sunt bine!”, care plutea în jos, pe scări, până la urechea mea. La scurt timp după ce eu şi Bobby ne-am întors de la cea de-a doua plimbare, şi-a făcut apariţia acoperită de murdăria din pod acumulată în straturi timp de decenii întregi, cu eşarfa stându-i pieziş pe cap, dar cu ochii negri plini de strălucire.

— A fost pur şi simplu minunat! a spus ea, trântindu-se pe un scaun la masa din bucătărie şi întinzându-se ca să-şi ia ceaşca de ceai. Pot? Mama sau bunica ta, sau oricine va fi fost, a avut gusturi excelente. Sunt câteva adevărate comori acolo. Vaza aceea micuţă pe care am găsit-o este Murano, şi mai e şi un splendid birouaş pentru scris Maple & Co., care va arăta minunat în camera ta de zi. Şi cum de-ai fost în stare să laşi un covor Aubusson acolo, sus? Ai noroc că moliile nu l-au distrus în totalitate.

Covorul fusese cadou de nuntă din partea unei mătuşi a lui Leo, dar mă tot împiedicam de el şi într-o zi chiar am căzut, *iar* Alistar a vomat pe el, aşa că, într-un moment de furie, l-am

făcut sul şi l-am exilat. Cadou de nuntă... Am răsfoit corespondenţa primită de dimineaţă, care zăcea încă pe masă, iar Sylvie a fixat-o, curioasă, cu privirea.

— Ce e asta, o invitaţie?

Am ezitat. Mă gândisem la plicul acela toată ziua.

— Melanie, fiica mea, se căsătoreşte.

Sylvie a sărit din scaun.

— Ce veste emoţionantă! N-ai pomenit niciodată de asta.

— N-am ştiut. Ea şi partenera ei sunt împreună de mulţi ani. Nu ştiu de ce se mai complică acum.

— Când e nunta?

— Peste două săptămâni. Nu ştiu dacă o să merg.

Sylvie a făcut ochii mari.

— Dar... e nunta fiicei tale!

Am pus laptele înapoi în frigider ca să fiu ocupată cu ceva şi să-i evit privirea.

— Nu sunt sigură că mă vrea acolo. Nu ne înţelegem prea bine.

Şocul acuzaţiei lansate de Mel, *Nu m-ai dorit niciodată*, îmi răsuna încă în minte. Propriul cor grecesc, mereu prezent, oricât de mult aş fi încercat să-l ignor. Cum aş fi putut să merg la nunta ei?

— Ţi-a trimis invitaţie.

— Probabil că a făcut-o doar din politeţe, ca să mă înştiinţeze despre eveniment.

Nu voiam să mai vorbesc despre asta, simţeam că plicul era menit să-mi reamintească nereuşitele mele ca mamă. Fără îndoială că Sylvie a simţit starea mea de disconfort, căci a schimbat subiectul.

— Sunt puţin îngrijorată pentru Angela, mi-a spus ea, sorbindu-şi ceaiul.

— De ce?

Nu o mai văzusem pe Angela din seara în care comandaserăm mâncare.

— Nu ştiu exact, pare un pic deprimată. E greu pentru ea, îl creşte singură pe Otis.

— Se mai întâlneşte cu tatăl lui?

Îmi părea rău că Otis nu avea nicio prezenţă masculină în viaţa sa. Mel şi Ali îl adorau pe Leo, deşi nu fusese foarte prezent după ce conferinţele şi turneele de promovare a cărţilor

începuseră să se înmulţească. Dar copiii aşteptau cu nerăbdare zilele în care se întorcea acasă eroul cuceritor, lăsându-şi valiza în hol şi deschizându-şi braţele ca să le primească îmbrăţişările. Copiii au nevoie de un tată.

— Nu, niciodată. Cred că a venit o dată după ce s-a născut Otis, ca să-l cunoască. Otis nu şi-l aminteşte, bineînţeles, şi probabil că e mai bine aşa. Dar Angela... se simte vinovată că nu i-a oferit un tată onorabil lui Otis. Crede că ar fi trebuit să ia decizii mai bune, să evalueze mai bine lucrurile, a spus Sylvie, amestecându-şi ceaiul încet şi lingând, apoi, linguriţa. Bărbaţii, nu-i aşa? Nu trebuie niciodată să-şi bată capul cu rezolvarea problemelor.

M-am gândit la Denzil, cu punga pentru excremente de câine pe mână asemenea unei marionete. Poate că el era excepţia. E adevărat că în anii în care eu m-am ocupat cu şmotrul, strânsul şi ţipatul, Leo s-a refugiat în biroul lui, dedicat operei sale măreţe. Nici măcar o dată nu a ieşit din cameră ca să mă ajute, nici măcar în ziua în care m-am împiedicat de covorul Aubusson şi mi-am scrântit glezna. Plângând de durere, am fost nevoită să-l ridic pe Ali cu un singur braţ, cu celălalt curăţăm cu mopul, şchiopătând, apoi, până în pod ca să scap de nenorocirea aia de covor, în timp ce amândoi copiii urlau la parter.

Nu eram, de felul meu, indiscretă, dar ceva din felul de a fi al lui Sylvie îndemna la confidenţe, aşa că am îndrăznit s-o întreb:

— Ai vrut vreodată să te căsătoreşti?

— Nu e stilul meu. Sunt destul de fericită aşa cum sunt acum, propria companie îmi e de ajuns, mi-a răspuns ea râzând.

Am aprobat cu un gest din cap. Sylvie era o Atalanta[23] a zilelor noastre şi nu avea nevoie de mere care să-i încetinească avântul.

— Mai spune-mi despre Melanie. Cu cine se căsătoreşte? Cu vreun cadru didactic arătos?

— Ceva de genul ăsta.

Am luat din nou plicul, am scos invitaţia şi am răsucit-o în mâini. Mel mâzgălise neglijent pe spatele invitaţiei: „Vino cu cineva care îţi place”. Am spus:

— Nu prea îmi place să merg singură la astfel de evenimente.

Sylvie şi-a pus ceşcuţa pe masă.

[23] Personaj feminin din mitologia greacă, alergătoare iscusită, învinsă de tânărul Hippomene la o întrecere cu ajutorul a trei mere din aur dăruite de zeiţa Afrodita.

— De ce nu o rogi pe Angie să te însoţească? E o companie grozavă la petreceri. N-ai nicio şansă să te plictiseşti în preajma ei.

— Ar putea veni şi Otis, am spus, ridicându-mă în picioare, entuziasmată de idee. Ne-am putea distra de minune, la Cambridge e plăcut în timpul primăverii.

∴

— E o idee foarte bună, a spus Sylvie, aprobator. Aşa să faci, m-a sfătuit, ridicându-se. Ei bine, trebuie să plec. Am petrecut o zi tare frumoasă. Ce de comori! Mulţumesc.

Am condus-o până la uşa de la intrare ca să-mi iau la revedere, iar Bobby a ţâşnit între noi, gâfâind nerăbdătoare, ca şi cum nu ne întorseserăm de curând de la plimbare. Bobby era o oportunistă perseverentă.

— Potoleşte-te, nu mergem nicăieri, nebuno!

Mă întrebam ce să facem cu ea în ziua nunţii. Aş fi rugat-o pe Sylvie să o ia, dar descoperisem că Bobby ura pisicile cu pasiune, ca în desenele animate. Când vedea una pe stradă, părul i se zburlea şi scotea un mârâit sugrumat, ca şi cum simpla prezenţă a felinei i-ar fi provocat o durere de nedescris. Era un amestec ciudat de agresiune şi de teamă, căci dacă pisica se zburlea înapoi, căţeaua s-ar fi pitit, tremurând, după mine. Dar ar fi mârâit în continuare. Era cu adevărat un animal ridicol. În orice caz, asta însemna că locuinţa lui Sylvie era un spaţiu interzis lui Bobby, căci acolo pisica Aphra era stăpâna casei.

După ce Sylvie a plecat, m-am întors în bucătărie şi am deschis din nou plicul, recitind textul scris cu litere cursive.

Melanie şi Octavia
vă invită la celebrarea căsătoriei lor, care va avea loc
Sâmbătă, 14 mai 2016,
La Colegiul Newnham din Cambridge.

Faptul că ceremonia se ţinea la facultatea pe care o absolvisem şi eu părea un fel de provocare, deşi Octavia fusese şi ea studentă acolo. Dar ar fi putut alege Girton sau Clare, unde preda acum Melanie. Sau, pur şi simplu, un oficiu de stare civilă şi un restaurant. Nu mai fusesem la Newnham de la începutul anilor 1990, când luasem parte la o cină pentru absolvenţi. Nu

întâlnisem niciun cunoscut şi mi se puseseră doar întrebări despre soţul meu, celebrul dr. Carmichael, a cărui biografie caustică a lui Disraeli[24] părea să o fi citit toată lumea.

Ţineam prelegerea ocazională pe vremea când încă lucram la Biblioteca Universităţii, înainte să ne mutăm la Londra. Nu se compara, bineînţeles, cu discursurile măreţe ale lui Leo, pentru care studenţii veneau în grupuri-grupuri de la distanţe de kilometri, ca să-i soarbă fiecare cuvânt. Prelegerea mea despre Codex Sinopensis[25] a fost însă destul de bine primită. Apoi m-am „dedicat" muncilor gospodăreşti, înăbuşindu-mi entuziasmul intelectual în şmotrul de zi cu zi. Când am depăşit etapa asta, fiecare îşi văzuse de drumul său, în special Leo, care era mai mult plecat la conferinţe şi lansări de carte, în timp ce eu aşteptam acasă, echipată cu şorţul de bucătărie şi gata să scot cina din cuptor.

Nu e de mirare că beam ca să uit; să uit că uitasem; că *fusesem* uitată. Nu e de mirare că Mel, care îşi adora afectuosul şi absentul tată, era mult mai critică cu ursuza şi veşnic prezenta ei mamă, care ţinea mult prea des paharul în mână. Alistair, cu nepăsarea specifică băieţilor, nu bănuia nimic, însă, dacă îmi pregăteam un gin tonic la „Ora Magică" (un alt lucru pentru care trebuia să-i mulţumesc Aliciei), simţeam aproape de fiecare dată dogoarea privirii ei fixate acuzator asupra mea. Lui Mel nu-i plăceau slăbiciunile, de vreme ce nu avea niciuna, era sigură pe ea şi pe opiniile ei, iar în privinţa asta semăna cu mama mea. Nu a vorbit niciodată despre sexualitatea ei dacă nu punem la socoteală un discurs mai degrabă nelalocul lui, ţinut la petrecerea prin care şi-a sărbătorit împlinirea a treizeci de ani. Sărmanul Leo a fost foarte afectat atunci. Am aflat, bineînţeles, mai ales după ce am văzut-o în piesa aceea, *Calamity Jane*[26], dar am preferat să nu aducem subiectul în discuţie.

Mel şi Octavia trăiau fără nicio remuşcare în păcat de ani întregi şi nu exista niciun motiv pentru care trebuia, brusc, să decidă să se căsătorească. Câţi ani avea Mel? Cincizeci şi şase, cincizeci şi şapte? Totuşi, o căsătorie... Copiii adoră nunţile.

[24] Benjamin Disraeli (1804–1881), politician britanic, prim-ministru al Marii Britanii, romancier.

[25] Manuscris datând din secolul al VI-lea d.Hr., care redă diverse fragmente din Evanghelia după Matei.

[26] Martha Jane Canary (1852–1903), supranumită Calamity Jane, cercetaşă, eroină a Vestului Sălbatic, celebră pentru faptele sale de vitejie în luptele cu indienii.

Când erau mici, i-am luat pe Ali şi pe Mel la nunta unui prieten de-a lui Leo, Tristan, şi am dansat cu toţii. Ali îşi pusese pălăria mea şi scotea limba în timp ce se bâţâia pe „Do You Know the Way to San José”[27]. Îmi aduceam aminte că toţi patru ne ţineam de mâini şi ne roteam pe ringul de dans, făcând un cerc mai mare, apoi îmbulzindu-ne unul către celălalt. Aşa ar fi trebuit să arate *oikos* extindere, apoi contractare, dar mereu conectaţi. Câteodată e nevoie de o nuntă care să te facă să înţelegi acest lucru.

Ar fi putut fi distractiv. Ar fi putut îmbunătăţi lucrurile. M-am gândit la schimbul de cuvinte dintre mine şi Mel în ziua aceea, în bucătărie.

— Unele lucruri e mai bine să nu le spui niciodată, m-am confesat lui Bobby, iar ea şi-a aşezat capul pe genunchiul meu.

Când Angela l-a adus pe Otis în dimineaţa următoare, ca să profite de o oră în care să lucreze pentru un termen-limită, mi-am făcut curaj şi i-am arătat invitaţia. A citit-o, după care mi-a aruncat o privire întrebătoare:

— Octavia?

— Da, am răspuns, refuzând să intru în jocul ei. Sunt împreună de mulţi ani.

— O nuntă în stil Oxford şi Cambridge, nici mai mult, nici mai puţin! a exclamat ea. Desigur, aş fi încântată, aş avea şansa să-mi clătesc ochii admirând intelectuali. Poate veni şi Otis? O să-i deschidă mintea lui de copil.

— Bineînţeles, am spus, îndesând invitaţia înapoi în plic. Mă gândeam să mergem cu trenul, nu e cazul să petrecem noaptea acolo, pentru că evenimentul e unul scurt.

Nu voiam cheltuieli suplimentare, aveam deja cadoul de nuntă de care trebuia să mă ocup. Dar aici Sylvie a venit cu o idee, sau, mai degrabă, a coborât cu ea din pod într-una din zilele săptămânii următoare, atunci când mi-a pus în faţă o fotografie veche, alb-negru, pe masa din bucătărie. Eram eu, la douăzeci şi doi de ani, strângând-o la piept pe Melanie, bebeluş, alături de mama mea, care ne cuprindea pe amândouă cu braţele în faţa casei din Jesus Green. Eu îi zâmbeam lui Mel, iar Lena zâmbea către mine. Era pentru prima dată când vedeam o fotografie cu noi trei şi nu ştiusem de existenţa ei până atunci. Pentru un moment, nu am putut articula niciun cuvânt.

[27] Hit din 1968, interpretat de cântăreaţa americană Dionne Warwick.

— Mă gândeam că ai putea să o înrămezi pentru ea, mi-a spus Sylvie, cu delicateţe.

Am aprobat cu o clătinare din cap şi m-am gândit din nou la cât de recunoscătoare îi eram pentru că făcea asta, acţionând ca un fel de intermediar între mine şi conţinutul încărcat emoţional al camerelor de deasupra capului meu. Nu mai fusesem acolo din acea primă noapte, preferând să o las pe Sylvie să-şi vadă de treabă şi să constat rezultatele la final. Am hotărât, însă, ca atunci când va termina, să-i ofer ei vaza de Murano. La unele lucruri merită să renunţi.

Capitolul 17

— Cum o cheamă?

Mama mea s-a aplecat asupra pătuţului, părul ei negru, revărsat pe umeri, ascunzând cu totul bebeluşul de privirile mele. Căsuţa noastră din Jesus Green era întunecoasă, chiar şi în lumina soarelui aspru de iarnă şi, în ciuda focului din cămin, în cameră era răcoare. Văzusem în urmă cu câteva zile o reclamă la un sistem centralizat de încălzire pe gaze, dar în 1959 părea un lux inimaginabil, chiar dacă în casă exista un nou-născut care avea nevoie de căldură.

Am ridicat din umeri.

— Nu ştiu. Nu am hotărât nimic. Leo spune că ar vrea să o cheme Veneţia, am spus, pe un ton rezervat.

Lena a gâdilat cu un deget obrazul bebeluşului, dar, auzindu-mi vorbele, şi-a ridicat privirea către mine, amuzată. Mama era deseori amuzată de spusele sau de acţiunile soţului meu.

— Ca în romanul scris de Disraeli?

M-am încruntat şi i-am spus:

— Glumeşte, bineînţeles. Încă nu a găsit nimic potrivit.

— Bine, dar tu nu ai nicio idee?

M-am uitat în altă parte şi mi-am dat seama că încercam să-mi stăpânesc lacrimile. De unde veniseră? Laptele mi se prelingea din sfârcurile dureroase şi crăpate pe bluza deja pătată de lichidul regurgitat de bebeluş. Cu o mişcare iute, ochii copilului s-au aţintit asupra mea, iar ţipetele au început imediat, nestăvilite şi într-un ritm înnebunitor. Chicotind, mama s-a

afundat în pătuţ şi a ridicat-o pe fetiţă, îmbrăţişând-o şi alintând-o cu o uşurinţă care mie mi-era total străină. Cu toate astea, ţipetele au continuat.

— Cred că îi e foame.

Lena a ridicat-o şi mi-a întins-o, iar eu am prins-o, stângaci, în braţe, răsucindu-mă ca să mă pot cufunda în scaunul de lângă şemineu. Spătarul era tare şi ţeapăn, dar nu aveam canapea.

Înclinându-i capul într-o poziţie mai confortabilă, Lena mi-a spus:

— Ai nevoie de ceva din casa de la Londra?

Nu i-am răspuns, pentru că eram ocupată să răsucesc cu brutalitate copilul care ţipa, storcând cu disperare sânul dureros în gura ei căscată ca o gaură neagră, în speranţa că avea să prindă sfârcul. Iar când a reuşit, laptele şi lacrimile mi-au ţâşnit, propulsate de durerea eliberării. Era o senzaţie pe care n-o mai simţisem până atunci, înţepături înfiorătoare în jurul areolei, ca şi cum un mic rechin s-ar fi hrănit, folosindu-şi cu cei o mie de dinţi asemănători unor cleşti. Copilul trăgea lacom, fără oprire, laptele curgând în continuare, şi la fel şi lacrimile care-mi alunecau în tăcere pe obraji, în timp ce mama ne privea pe amândouă contemplativ. Voiam să-mi şterg faţa udă, dar mâinile îmi erau prizoniere. Atât de mult lichid supura din fiecare orificiu, încât părea o hemoragie care făcea să se scurgă toată seva din mine, până când n-a mai rămas decât o coajă.

— Ţi-am povestit vreodată, mi-a spus Lena, aşezându-se pe podea, la picioarele mele, despre femeia care m-a învăţat să alăptez?

Respirând fornăit, mi-am smuls o mână şi am eliberat-o ca să-mi şterg nasul.

— Învăţat? am întrebat-o, imaginându-mi un fel de profesoară arătând la tablă.

— Ei bine, da. Era cam la o săptămână după ce te născuseşi. Mă simţeam groaznic, iar tu pierdeai în greutate şi eram complet deprimată, după care am primit vizita unei moaşe.

— Moaşa mea mă dojeneşte mereu, am mormăit, tresărind. Spune că ar trebui să ies mai des din casă.

— A, aşa spunea şi a mea, mi-a replicat mama, veselă. Dar era o altfel de moaşă. Una cum nu mai văzusem înainte. Era franţuzoaică. Era *minunată.*

Am deschis gura ca să-i răspund, dar nu am reuşit să scot

niciun sunet; îmi simţeam gâtul uscat. Văzându-mi suferinţa, mama s-a ridicat dintr-un salt şi s-a întors cu un pahar de apă. Mi l-a ţinut la buze, iar eu l-am dat pe gât, recunoscătoare. Când am terminat, privirile ni s-au întâlnit pentru o clipă, m-a strâns de umăr, după care a revenit la locul ei de la piciorul scaunului.

— Unde rămăsesem? A, da, la minunata mea moaşă franţuzoaică. Văzuse în ce hal eram, cum stăteam în camera întunecată, într-o harababură de cearşafuri, transpirată, iar tu, în pătuţul tău, mai fără vlagă pe zi ce trecea. Ştii ce a făcut atunci? Mi-a turnat un pahar de vin. Era ora unsprezece dimineaţa.

Mama şi-a dat capul pe spate, într-un hohot de râs. Am început şi eu să râd, deşi aproape că uitasem cum se făcea şi mi-a ieşit din gât un fel de şuierătură, asemenea sunetelor scoase de o focă.

— Oricum, vinul a fost foarte relaxant, iar, în timp ce eu beam, ea a dat draperiile la o parte, a aranjat câteva flori într-o vază la fereastră, iar când camera a fost din nou strălucitoare, a venit şi s-a aşezat pe pat alături de mine, mi-a luat mâna şi mi-a zis aşa. Mama m-a luat de mână şi m-a privit intens, cu seriozitate şi însufleţire, zicându-mi: „Eşti o mamă grozavă şi te descurci de minune. Şi după ce o să-ţi arăt cum să-ţi hrăneşti bebeluşul, vei fi deprins o abilitate preţioasă, care nu e întotdeauna instinctivă, aşa cum cred cei mai mulţi dintre oameni”.

Mi-am umezit buzele crăpate.

— Şi ţi-a arătat?

Mama mi-a zâmbit.

— Da. N-am uitat niciodată, şi ar fi o mare onoare să îţi arăt. Îmi dai voie?

Am încuviinţat cu o mişcare a capului, iar ea s-a cuibărit lângă noi două, gâdilându-mi cu buclele ei dârele lăsate de lacrimi pe obraji.

— Acum, vâră-i degetul tău cel mic în guriţă ca să o îndemni, apoi o să o facem aşa cum trebuie.

Delicat, cu o infinită blândeţe, mi-a arătat cum să-mi fac copilul să sugă; cum să-i ridic şi să-i rotesc capul exact la înclinaţia potrivită; cum să o ţin ca să apuce sânul de dedesubt, cu guriţa făcută căuş. Cum să mă asigur de fiecare dată că era ataşată la sân în poziţia corectă, pentru că, dacă nu era bine de

la început, atunci lucrurile n-aveau cum să meargă. A fost cea mai bună lecţie dintre toate lecţiile.

Apoi, dintr-odată, am înţeles cum trebuia să fac, iar bebeluşul s-a agăţat de mine şi, pentru prima dată, alăptarea n-a mai fost un chin. N-am mai simţit durerea aceea groaznică, sfâşietoare. Am plâns din nou, dar de data asta a fost un plâns de uşurare, un plâns care sărbătorea absenţa binecuvântată a durerii. Mama m-a mângâiat şi m-a încurajat; am văzut cum războinica din ea era temperată de infirmieră. M-am simţit la fel de recunoscătoare pentru asta, aşa cum se simţise gâtul meu atunci când primise apă. Am stat împreună pe scaunul acela tare, balansându-ne şi alintându-ne, iar, în cele din urmă, mogâldeaţa s-a desprins de mine, îndestulată, iar eu m-am întors către mama şi i-am şoptit:

— Cum o chema?

— Pe cine? m-a întrebat, încruntându-se puţin.

— Pe moaşa franţuzoaică, am lămurit-o, nerăbdătoare să aflu.

— O, numele ei era Mélanie, mi-a răspuns mama, iar privirea i s-a îmblânzit.

— Melanie, am spus, cu sfială, privind spre bebeluşul adormit, care scotea un mic horcăit în somn.

— Melanie Carmichael, a spus mama meditativ.

— Cred că ar trebui ca Emmeline să fie al doilea prenume, am spus, după o pauză de reflecţie.

— Melanie Emmeline *Jameson*-Carmichael? a sugerat Lena sufrageta.

Am râs. Îmi adusesem aminte cum se făcea.

— Nu sunt sigură că Leo ar fi de acord. Doar dacă ar fi Melanie Emmeline *Veneţia.*

Mama s-a ridicat şi şi-a întins braţele către mine, către noi două, de fapt.

— Vino! Sunt de acord cu moaşa ta. Trebuie să ieşi mai des din casă. Hai să o scoatem pe Melanie la aer curat.

Am ieşit împreună în grădina din faţa căsuţei noastre din Jesus Green, ca să-i arătăm fiicei mele lumina soarelui.

Capitolul 18

Sâmbăta a început strălucitoare şi senină, o zi perfectă pentru o nuntă, iar eu mă simţeam destul de veselă în timp ce mă îmbrăcam, sperând că alesesem hainele potrivite. Mel adopta de cele mai multe ori o ţinută voit discretă. M-ar fi certat dacă îmi făceam apariţia în zorzoane şi dantele, aşa că am hotărât să port o rochie din crep bleumarin (ceva albastru, ca pentru intelectuale[28]), asortată cu o broşă a mamei, încă una dintre descoperirile Sylviei, prinsă pe guler. Cum mă priveam în oglinda de la măsuţa de toaletă, am văzut reflexia lui Bobby, care stătea în spatele meu, cu capul înclinat într-o parte.

— Cum arăt?

Căţeaua a venit la mine şi şi-a pus o labă pe genunchiul meu, lăsând fire de păr pe rochia de crep.

— Ai dreptate, ar cam fi timpul să fii periată.

Aşezând fotografia înrămată şi împachetată în poşetă, i-am pus lesa lui Bobby, care era, acum, proaspăt periată, şi am pornit către apartamentul Angelei.

Câinele a fost o problemă. Nu puteam să o lăsăm acasă pentru că urma să ne întoarcem târziu, şi, după cum spusese Angela, nu putea fi lăsată nesupravegheată mai mult de patru ore. Respectasem cu stricteţe această regulă până mai zilele trecute, când a trebuit să mă întorc într-o fugă din drumul pe care îl făcusem pentru cumpărături la John Lewis, ca să-i iau lui Mel rama pentru fotografie. Raionul cu jucării pentru copii mi-a atras atenţia. Nu am rezistat tentaţiei de a cumpăra o lanternă Lego cu o figurină Batman pentru Arthur, iar apoi încă una pentru Otis. M-am întors după ora patru după-amiaza, iar Bobby, în disperarea ei, urinase pe podeaua de la bucătărie. Avea o mutră atât de vinovată, încât era greu să te înfurii pe ea şi, în plus, fusese vina mea că mă întorsesem atât de târziu. Nu m-am apucat să curăţ imediat, ci am mers mai întâi la „cutia cu bunătăţi” un simplu recipient din plastic plin cu mâncare pentru câini, pe care-l ţineam lângă maşina de gătit Aga şi i-am dat un pumn de boabe. Le-a înfulecat de parcă nu mai fusese hrănită de luni de zile. După ce a terminat mi-a lins mâna, iar eu am

[28] „Bluestocking“ („ciorapi albaştri“ în traducere): termen ironic care desemnează o femeie intelectuală.

încercat să nu-mi fac griji în privinţa bacteriilor.

În cele din urmă, am sunat-o pe Mel. Am auzit-o în receptor pe Octavia exclamând „Pe bune?” atunci când Mel a rugat-o să dea televizorul mai încet, şi m-am simţit cuprinsă de un acces de vinovăţie. Convorbirile telefonice scurte şi rigide pe care le-am avut după ce ne-am certat fuseseră iniţiate de fiica mea.

— Am un câine acum, i-am spus lui Melanie după ce am făcut schimbul obişnuit de politeţuri.

— Tare! a replicat ea. Bravo ţie!

— Nu o pot lăsa acasă sâmbătă, am început, dar Mel m-a întrerupt.

— Adu-o cu tine, mi-a spus, expeditiv. Cu cât suntem mai mulţi, cu atât distracţia va fi mai mare.

— Dar accesul câinilor e interzis în facultate, nu-i aşa? Cu excepţia câinilor-însoţitori şi, sincer, nu cred că avem vreo şansă să ne fofilăm cu vreo minciună de genul ăsta.

— Nu-ţi face griji, mi-a răspuns Mel. Octavia va obţine o autorizaţie specială de la decan. Cel puţin e o femelă.

Ca de obicei, nu-mi dădeam seama dacă glumeşte sau vorbeşte serios.

— Mulţumesc.

— Cum o cheamă? m-a întrebat Mel. Ca să ştiu pentru cartonaşele cu nume.

— Bob, am zis, uitând de modificarea de nume.

— Nu e un nume de fată.

— E din *Blackadder.*

Am aşteptat, resemnată, replica bine-cunoscută. Pe la treizeci de ani, Mel petrecuse multă vreme recitând fragmente din scenarii, deşi eu nu-mi mai aminteam nicio replică în afara celei în care clama: „Destinul a vomat din nou pe plapuma mea”[29] atunci când lucrurile nu mergeau aşa cum voia ea.

— E un nume ciudat pentru o fată, dar e întru totul potrivit pentru un câine voinic, în floarea vârstei, a spus ea, imediat.

— Ştii că eu nu m-am uitat niciodată la serialul ăsta, am zis, cu o voce irascibilă.

— Atunci de ce ţi-ai botezat câinele după un personaj de acolo?

— Nu e câinele meu, am doar grijă de ea ca serviciu pe care îl fac cuiva... e o poveste lungă.

[29] Replică din serialul britanic Blackadder.

— Bine, adu-o cu tine şi îmi povesteşti sâmbătă. Şi mai vii cu doi invitaţi, nu, din specia umană?

— Da, am răspuns. Ţi-am trimis numele lor, nu e nicio problemă, nu?

— Bineînţeles că nu, a spus ea. E drăguţ; ai prieteni care vin cu tine. Eram îngrijorată...

— Ne vedem sâmbătă atunci, am spus în grabă şi am închis, incapabilă să-i rabd compasiunea care s-ar fi transformat inevitabil într-o formă de cenzură.

Iată-ne, aşadar: bătrâna doamnă, mama singură, supereroul şi corcitura adoptată au pornit la drum ca să o vadă pe fiica mea căsătorindu-se cu o femeie. Presupun că formam un tablou bizar pe când coboram din autobuz la staţia Finsbury Park. Otis era costumat în Iron Man, Angela insistase să lege o fundă de catifea albă de gâtul lui Bobby în cinstea „sufragetelor", iar ea purta o extravagantă salopetă cu paiete, despre care nu eram sigură că ar fi fost tocmai potrivită pentru eveniment. În primul rând, pentru că tremura vargă.

În tren, Angela şi-a deschis geanta supradimensionată şi, asemenea unei Mary Poppins, a scos mai multe jucării enorme, printre care o parcare din plastic pentru maşinuţe, ca Otis să aibă cu ce se juca. Băiatul le-a ignorat pe toate în favoarea a două role de hârtie igienică, pe care le-a lipit laolaltă ca să-şi facă un binoclu. În timp ce mergeam, hurducat, dinspre Londra înspre Fens, Otis a privit pe fereastră cea mai mare parte din călătorie. Din când în când, a mai remarcat câte un element din peisaj exclamând:

— Oi! Vaci! Un covor galben!

...Ceea ce a făcut-o pe Angela să-şi dea ochii peste cap şi să bombăne, în timp ce se juca de zor cu tăbliţa de desenat Etch-a-Sketch a lui Otis:

— Poţi scoate un băiat din Londra, dar nu...[30]

Bobby se ghemuise pe interval şi sărea, supărată nevoie mare, de fiecare dată când un călător încerca să treacă peste ea, iar eu mă resemnasem cu ideea că ziua aceea urma să fie stresantă şi umilitoare în diferite combinaţii. Cel puţin era o călătorie relativ scurtă şi mă bucuram de peisaj, plăcut amorţită

[30] Reformulare a frazei „Poţi scoate un băiat din Anglia, dar nu poţi scoate Anglia din sufletul unui băiat", atribuite actorului britanic John Mahoney, care exprimă ataşamentul faţă de Marea Britanie.

de zgomotele ritmice ale vagonului.

Am sosit în Cambridge destul de devreme şi am stat la coadă ca să luăm un taxi care să ne ducă la facultate. Din păcate, a trebuit să aşteptăm un şofer pe care să nu-l deranjeze prezenţa lui Bobby în maşină. Mai mulţi au dat din cap că „nu” şi au făcut semn către următorul client din rând. Nu mai aveam atât de mult timp la dispoziţie, iar pielea Angelei se făcuse de găină, pentru că în acest oraş era cu un grad sau două mai frig decât la Londra. Otis începuse să se plictisească, agăţându-se de braţul mamei lui şi scâncind că îşi lăsase „noclul” în tren. Începusem să regret că o luasem şi pe Bobby; am fi putut aşterne nişte ziare pe podeaua bucătăriei.

În cele din urmă, un taxi a oprit în dreptul nostru, iar şoferul mai în vârstă s-a aplecat spre noi şi a răcnit, cu accent est-european, prin fereastra deschisă:

— Aveţi câine? Iubesc câinii!

Ne-am îngrămădit cu toţii în maşină, eu pe locul din faţă, Otis în braţele Angelei, pe bancheta din spate, iar Bobby gâfâind pe podea lângă ei.

În timpul călătoriei agonizante, cu dese opriri, către Newnham, am aflat că, pe când era acasă, în Polonia, familia lui Jakub creştea ogari şi că lui îi era dor de ei în fiecare zi. Se tot apleca în spate ca să o mângâie pe Bobby pe urechi, şi-mi era teamă că nu era suficient de atent la drum.

Privelişti familiare mi s-au perindat prin faţa ochilor în timp ce Jakub înainta cu greutate prin traficul aglomerat, vorbind despre cât de greu sunt de dresat exemplarele din acea rasă. Grădina Botanică, Sheep’s Green, locuri unde organizasem picnicuri şi mă plimbasem în vremea studenţiei, melancolicul râu Cam, luntraşii care ieşiseră deja în formaţie completă; cartierul Newnham, după care am trecut în trombă pe Sidgwick Avenue, cu clădirile sale elegante din cărămidă roşie, care se înşirau pe partea stângă. L-am bătut uşor pe braţ pe Jakub. El a oprit maşina cu scârţâit de frâne, catapultându-ne pe toţi în faţă. Părea că o plăcea atât de mult pe Bobby încât mă gândeam că aş fi putut să îl rog să o ţină cu el şi să o plimbe cu maşina prin oraş în ziua aceea. Dar acum era şi ea pe lista de invitaţi.

Ceremonia începea în cinci minute, dar ghereta portarului nu era acolo unde crezusem. Atunci când am găsit-o în cele din urmă, a trebuit să trecem de o serie de coridoare şi fundături.

Lucrurile nu mai erau aşa cum mi le aminteam. Am început să intru în panică. De ce nu-mi puteam aduce aminte? La un moment dat, a venit la noi un student şi ne-a întrebat dacă ne-am rătăcit. Am vrut să-i răspund:

„Am fost aici înaintea ta; locul ăsta e mai mult al meu decât al tău”.

Însă lucrurile nu mai stăteau chiar aşa; Cambridge te mesteca, te storcea de energie, după care te scuipa ca să facă loc unei noi arome. Dar, cum eram în întârziere, am luat-o la fugă, târându-l după noi pe Otis, care începuse să se văicărească, iar geanta imensă a Angelei zăngănea în timp ce i se lovea de coapsă. Bobby, încântată că putea merge într-un ritm mai rapid, a ţâşnit într-un trap vioi şi, pe măsură ce ne apropiam de destinaţie, iar la urechi ne ajungeau acordurile unei piese interpretate de o cântăreaţă de jazz, s-a smuls dintr-odată din zgardă şi, cu bucuria eliberării, s-a îndreptat spre uşa întredeschisă, dând buzna înăuntru înainte să o poată opri cineva. Muzica a încetat brusc, iar persoanele care stăteau pe scaune s-au întors, în acelaşi timp, ca să ne privească insistent în timp ce Bobby înainta cu viteză printre ei, îndreptându-se către Melanie şi Octavia, care stăteau una alături de alta în celălalt capăt al încăperii. Câinele a înaintat cu viteză spre Mel, ghearele-i zgâriind parchetul, dar fiica mea s-a aplecat cu calm şi a apucat-o de blana de la ceafă, trăgând de funda albă de care s-a folosit ca de o lesă improvizată. Octavia mi-a făcut un semn discret din mână. Mă întrebam cât de multe detalii îi dăduse Melanie despre cearta noastră. Împleticindu-mă înainte, am prins-o pe Bobby din nou în lesă.

— La naiba! a spus Mel, întinzându-mi funda. Asta trebuie să fie Bob.

— Îmi pare foarte rău, am îngăimat, cu obrajii roşii de ruşine. Continuaţi.

Am pornit-o înapoi pe interval, trăgând-o pe Bobby, ce mă urma fără convingere, ca să ne alăturăm din nou Angelei, care abia mai putea respira de atâta râs, ţinându-se cu mâinile de cap.

Aşezându-mă lângă ea, am smucit-o pe Bobby şi am împins-o sub scaun, muzica a început din nou, iar Mel şi Octavia s-au luat de mână. Cel care oficia ceremonia stătea în faţa lor, îmbrăcat în frac, cu o figură vag cunoscută un actor, probabil. Mel

spusese că la starea civilă merseseră cu o zi înainte, iar ceremonia de acum era pentru prieteni, de dragul spectacolului. Cel puţin, Bobby contribuise la spectacol. Am inspirat şi apoi expirat foarte lent, ca să mă calmez.

— De ce sunt două fete? a întrebat Otis cu voce tare.

Angela i-a pus mâna pe gură.

— Pentru numele lui Dumnezeu, a rostit ea printre dinţi, eşti din Stoke Newington[31]! Controlează-te!

Ascultând succintul discurs introductiv pe care ni l-a ţinut actorul, mintea mi-a zburat aiurea şi, în timp ce rătăceam cu privirea prin încăpere, mi-am amintit de seminarele şi de concertele la care asistasem aici, în urmă cu şaizeci de ani. Cel puţin într-o anumită privinţă, nu se schimbaseră multe, iar familiaritatea asta era reconfortantă. Melanie purta o rochie lungă, de culoare crem, iar părul îl avea prins într-un coc. Îmi aducea aminte de mine, într-o întruchipare mai tinerească, bineînţeles, iar acesta era unul dintre motivele care mă făceau să mă simt stingherită, ca şi cum eu aş fi fost o versiune searbădă şi ieşită din uz, aruncată undeva, într-un pod. Octavia, mai mică de înălţime şi mai îndesată, purta un costum din catifea mov; se tot întorcea şi se strâmba la prietenii ei din primul rând, care îşi făceau de lucru cu nişte vin. Mâna mea tânjea după un pahar.

Mai mulţi invitaţi s-au ridicat de la locurile lor ca să citească mesaje şi, imediat, m-am simţit de parcă eram din nou în Falcon Yard, la petrecerea de lansare a revistei *St. Botolph*. În apropierea iubirii, cu toţii devenim poeţi. Momente de intensitate maximă, una dintre femei a citit tot textul cu ochii închişi, ca Little Miss Chatterbox[32]. Îmi dădeam seama că umerii Angelei începuseră din nou să tremure. Bobby şi-a deschis botul într-un căscat enorm. Otis era sub scaunul mamei lui, jucându-se cu parcarea din plastic pentru maşinuţe. Apoi actorul a spus:

— Iar acum, să cântăm! şi s-a aşezat, cu un gest teatral, în faţa pianului.

Am recunoscut oarecum melodia, era un cântec tradiţional. O persoană care stătea în faţa noastră s-a întors şi ne-a întins o foaie pe care erau imprimate versurile, iar, în timp ce cuvintele prindeau contur în faţa mea, micul grup din jurul nostru a

[31] Cartier din Londra unde se află mai multe localuri pentru homosexuali.

[32] Personaj feminin din serialul de animaţie anglo-american The Mr. Men Show.

început să cânte, timid la început, apoi, pe măsură ce s-au alăturat şi alţii, cu un plus de încredere şi claritate. Când s-a ajuns la refren, mi-am adus aminte, brusc, melodia. Era una dintre cele pe care Mel le fredona în camera ei, în adolescenţă, acompaniată de chitară, lăsând neatinsă pe patul de lângă ea pâinea prăjită pe care i-o pregătisem. Purtată de amintiri, m-am trezit cântând alături de ceilalţi, fără să mai am nevoie de bucata de hârtie pe care o ţineam în mână:

În fiecare zi am nevoie să-ţi spun că te iubesc.

Melanie şi Octavia au cântat zâmbindu-şi una alteia, Angela a răcnit lângă mine în ritmul melodiei, iar Otis, de sub scaun, a mai spus, din când în când, câte ceva. Chiar şi Bobby a pufăit pe ritm, ochii ei maronii privind lung într-ai mei.

Te iubesc.

A spus ea asta, sau doar îmi imaginasem? Leo nu o spusese niciodată. Nu m-a sunat niciodată ca să mi-o zică şi nu o spunea nici înainte să plece de acasă spre birou, nici în pat, nici măcar nu mi-a scris-o în latină pe unul dintre bileţele noastre, pentru ca eu să o traduc. Şi, întrucât el nu a spus-o niciodată, nici eu nu am simţit că trebuia să fac o astfel de declaraţie. Ar fi trebui să ne-o spunem? Ar fi schimbat ceva? Era mai bine ca unele lucruri să rămână nerostite, în special între Mel şi mine. Dar după felul în care ea şi Octavia se priveau nu părea că mai rămăsese ceva nespus între ele. Pe când eu, mare parte din viaţă, nu am spus lucrurile pe care voiam să le spun. *Te iubesc. Opreşte-te. Nu. A fost o greşeală. Te rog*, *nu pleca. Nu vreau să fac asta. Îmi doresc să nu o fi făcut. N-am ştiut ce altceva să fac. Te iubesc.* De ce le-am ţinut pe toate în mine? Poate felul de a fi al lui Bobby era cel corect, dacă stăteam bine să mă gândesc.

Stăpânindu-mi lacrimile, m-am trezit din meditaţie tocmai atunci când melodia luase sfârşit, iar invitaţii se aşezaseră din nou la locurile lor. Mel şi Octavia au făcut schimb de inele, şi-au spus jurămintele, iar ceremonia s-a terminat. Două ospătăriţe şi-au făcut apariţia purtând tăvi, şi toată lumea s-a repezit în faţă, ca să ia o băutură. Am intrat în vorbă unii, cu alţii, iar eu am fost bucuroasă că îi adusesem pe Angela şi pe Otis, şi chiar şi pe Bobby, şi că nu eram nevoită să stau cu spatele la perete, dând prea repede băutura pe gât pentru că n-aş fi avut altceva de făcut. Cu ei alături, eram capabilă să le zâmbesc celor care treceau pe lângă mine, şi chiar am schimbat două-trei vorbe.

Câţiva invitaţi s-au aplecat să o bage în seamă pe Bobby, care, după ce şi-a pierdut funda albă şi a dosit câteva apetitive, s-a bucurat, bineînţeles, că i se dădea atenţie, şi şi-a etalat farmecele în văzul tuturor.

Într-un final, mi-am croit loc prin mulţime ca să-mi felicit fiica şi pe proaspăta sa soţie. Când m-am apropiat de ea, Mel s-a întors către mine, şi amândouă ne-am privit cu precauţie. Ne revedeam pentru prima dată după cuvintele acelea groaznice rostite la mine în bucătărie. Ea nu venise nici măcar de Crăciun, anul trecut, când veniseră în vizită Ali şi Arthur. Spusese că avea ceva programat mai de demult, cu nişte prieteni din nord. Ea şi Ali nu fuseseră niciodată foarte apropiaţi, iar afecţiunea ei de la distanţă pentru Arthur părea să se limiteze la vederi şi bonuri de reducere trimise la ocazii speciale. Oare îmi moştenise atitudinea rece, iar Arthur nu avea să se bucure de afecţiunea unei mătuşi?

— Mulţumesc că aţi venit, a spus ea în timp ce mă apropiam ca să o sărut pe obraz.

— Ceremonia a fost minunată. Îmi pare rău pentru incidentul cu Bobby.

Am arătat către câinele meu, care înfuleca un cârnat de cocktail. Când şi-a auzit numele, şi-a ridicat privirea şi a dat din coadă.

— Nu face nimic, a spus Octavia. A fost amuzant. E un câine adorabil. O ai de mult timp?

— Doar de câteva săptămâni, am răspuns. Încă ne acomodăm una cu cealaltă.

Bobby se înecase cu cârnatul şi a început să tuşească, bolboroseala ei răguşită răsunând peste vacarmul din încăpere. M-am gândit că ar fi fost bine să-i dau un ghiont.

— Ador câinii, a spus Octavia.

— Şi eu, a completat Mel. Dar ţie nu-ţi plăceau, după câte îmi amintesc, nu-i aşa? m-a întrebat, privindu-mă curioasă, iar eu am simţit cum îmi luau din nou foc obrajii.

— Am grijă de ea ca să ajut o prietenă.

Am mângâiat-o pe Bobby cu un gest exagerat de afecţiune, smucind, în acelaşi timp, de lesă, ca să o împiedic să-şi vâre botul în tava unei chelneriţe care trecea pe lângă noi.

— Să ştii că e bine-venită, a spus Mel. O să fie un dineu în sala de mese a facultăţii mai pe seară, are un mic spaţiu lângă tine,

unde poate sta. Încearcă totuşi să nu o mai laşi să scape.

— Mulţumesc, aşa voi face, am răspuns, întrebându-mă cum avea să se comporte căţeaua văzând atâta mâncare în jurul ei.

M-am întors lângă Angela, care ţinea în mână un pahar de şampanie şi se scobea în dinţi cu beţişorul din cocktail.

— Mă distrez al naibii de bine, a ţinut să mă anunţe, înhăţând un rulou cu cârnat. Tipul ăla care a prezentat ceremonia joacă în *Crimele din Midsomer*[33] şi ştie o grămadă de bârfe. Iar femeia de acolo realizează documentare pentru BBC2. Tocmai ce am auzit două persoane care au avut un schimb de replici cu citate din Chaucer. Coeficientul colectiv de inteligenţă din încăperea asta depăşeşte cu mult valorile normale.

Am aruncat o privire în jur.

— Otis unde e?

— Un profesor l-a luat în bibliotecă, a zis că o să-i arate o scară secretă, m-a lămurit ea, golind paharul. Haide să vedem grădinile alea faimoase.

Am ieşit prin glasvandul din capătul îndepărtat al încăperii, ajungând la o mică pajişte.

— Ce naiba! a spus Angela. Credeam că sunt mult mai mari.

Fără să mai rostesc niciun cuvânt, am condus-o mai departe până când am ieşit în splendidele peisaje din extinderea urbană a Newnhamului. Am colindat agale, paşii noştri scrâşnind pe aleile cu pietriş în timp ce admiram grădina cu trandafiri, livada de meri, pajiştea cu flori de câmp, rondul toaletat la milimetru, toate pe fundalul de chihlimbar ars al clădirilor în stil Queen Anne, scăldate în lumina de primăvară târzie. Angela s-a cufundat într-un balansoar, privind îndelung la stejarul impunător care străjuia pajiştea principală. Bobby s-a aşezat în iarbă şi s-a rostogolit pe spate, în extaz, cu labele fluturându-i vesel în aer.

— Da, e bine aici, a spus Angela, aruncându-mi o privire piezişă. E dificil să găseşti un loc drăguţ în care să trăieşti după ce ai văzut cum e aici. Chiar şi casa ta arată ca o cocină pe lângă asta.

M-am uitat cu coada ochiului către ferestrele strălucitoare ale clădirii Peile Hall[34].

— Camerele nu sunt atât de drăguţe, sau, cel puţin, nu erau

[33] Serial poliţist britanic.

[34] Cămin studenţesc al Colegiului Newnham din Cambridge.

pe vremea mea. Frig. Nu îţi oferea multe facilităţi. Semăna un pic cu un mausoleu, s-ar putea spune.

Angela a rânjit.

— Aici l-ai întâlnit pe soţul tău, să înţeleg? m-a întrebat, desenând cu piciorul figurine în pietriş.

Angela purta pantofi cu talpă ortopedică în locul obişnuiţilor bocanci.

— Nu, Newnham e o facultate pentru femei. Leo a studiat la King's, am spus, îndepărtându-mă de ea şi mergând înapoi către petrecerea de nuntă, ai cărei invitaţi se împrăştiaseră acum pe pajişte şi făceau fotografii.

Otis a ieşit alergând dintr-una dintre clădiri. S-a izbit de mine; eu l-am prins în braţe şi i-am zâmbit, iar, la rândul lui, mi-a răspuns cu un zâmbet larg.

— Am văzut o cameră secretă! mi-a spus el. Semăna puţin cu podul tău, doar că erau multe cărţi acolo. M-am uitat la câteva, erau foarte plictisitoare.

— Nu sunt sigură că *Republica* de Platon e potrivită pentru el, a declarat femeia care alerga în urma lui şi care arăta epuizată.

— Da, am aprobat-o, mai degrabă *Noapte bună*, *Lună* e pentru el.

Am mulţumit şi l-am condus pe Otis înapoi la maică-sa, care pălăvrăgea de zor cu o femeie mică de statură, aproape de vârsta mea, după profil. Pe măsură ce ne-am apropiat, iar ea s-a întors, am simţit un şoc puternic, căci am recunoscut-o. Timpul s-a derulat înapoi şi am devenit din nou studenta timidă care rezema peretele, ascultând râsetele ca nişte clopoţei şi gramofonul, privind o fată ce stătea sprijinită de un băiat, sub cerul încărcat cu stele. *Odi et amo.* Era Alicia Stewart.

Capitolul 19

Alicia nu-şi arăta vârsta, părul îi era tot auriu, deşi punctat cu fire de un gri-deschis, iar ochii îi rămăseseră albaştri precum cerul, deşi acum priveau din spatele unor ochelari cu ramă metalică. Reţeaua abia perceptibilă de riduri care îi străbătea faţa oferea un plus de personalitate acestei frumuseţi mai degrabă frivole.

— Iat-o pe dr. Hargreave, a prezentat-o Angela. Mi-a spus că a locuit la Newnham în anii 1950. M-am gândit că poate v-aţi cunoscut.

— Da, am răspuns, e posibil să ne fi cunoscut.

Mă gândisem deseori la Alicia şi la mersul ei legănat, în stilul Marilyn, deşi nu mai dădusem ochii cu ea de aproape cincizeci de ani. Începutul e cea mai importantă parte a unei relaţii, iar eu şi Leo nu avusesem parte de o pornire sub cele mai bune auspicii, cu spectrul acelei blonde seducătoare planând deasupra noastră. Ce s-ar fi întâmplat oare dacă ea nu l-ar fi întâlnit niciodată pe viconte? Şi-ar fi legat, ea şi Leo, destinele în faţa altarului, i-ar fi crescut ea copiii, ar fi renunţat la carieră, ar fi şters pe jos după el şi ar fi jucat rolul soţiei devotate? Oare inima ei fusese cea care răspunsese cântecului lui?

O mai întâlnisem o singură dată, întâmplător, la Londra, undeva pe la sfârşitul anilor 1960. Făceam cumpărături pe Oxford Street, ea ieşise de la Selfridges, şi am făcut amândouă semn către acelaşi taxi. Îl chemasem doar ca să dispar mai repede de acolo, dar când a zărit şi ea taxiul, a vrut să-l ia şi a făcut semn cu mâna, iar şoferul, bineînţeles, a oprit în dreptul ei. Când m-a văzut, şi-a coborât mâna, a zâmbit şi a spus:

— Milly Jameson! Ce ciudat să dau de tine aici.

Am strâns sacoşele cu cumpărături la piept şi i-am spus:

— Acum sunt Milly Carmichael.

A părut derutată vreme de o clipă, după care faţa i s-a înseninat.

— Bineînţeles! Leo! Ce om minunat, cât de drăguţ!

M-am gândit atunci că nici nu-şi mai amintea ce se întâmplase. Pentru ea nu avusese cine ştie ce semnificaţie, dar pentru mine, la fel ca şi pentru Leo, mi-e teamă că relaţia lor avusese un ecou zguduitor, care încă mai reverbera, asemenea unui gramofon stricat. M-am urcat, aşadar, în taxi şi nu i-am lăsat şoferului niciun bacşiş atunci când am coborât în faţa casei mele grandioase, în care locuiam împreună cu Leo şi cu copiii noştri. Nu am mai văzut-o niciodată pe Alicia, de atunci şi până în acel moment în grădinile din Newnham, când Angela, fără să-şi dea seama, ne-a făcut cunoştinţă, iar noi ne-am privit insistent, amândouă căutând-o în cealaltă pe fata de odinioară.

Mi-a întins mâna, la fel de brăzdată de vine albastre ca şi a mea, iar eu i-am strâns-o.

— Milly Jameson, a spus, iar eu nu am corectat-o.

— Cum de te afli aici? am întrebat fără să vreau, după care am mai îndulcit un pic întrebarea. Vreau să spun, cum de o cunoşti pe Melanie?

— Nu o cunosc foarte bine, mi-a răspuns ea. Dar am fost profesoara Octaviei pe vremea când studia la Clare şi am rămas prietene. Sunt aşa de fericită pentru ele, sunt un cuplu absolut minunat.

Ideea că Alicia, micuţa Alicia cea nebunatică, cea care se prăbuşea, beată, la petreceri devenise profesor la Cambridge, era surprinzătoare. Crezusem că se măritase cu vicontele ei sau cu vreun alt aristocrat şi că se dedicase unei vieţi pline de serate frivole. Cu toate acestea, era cadru universitar, îndrumătoarea celei care avea să-mi devină noră. Simţeam că mă cufundasem în nisipuri mişcătoare, şi, cum Bobby smucea de lesă, m-am scuzat, neconvingător, spunând că trebuia să o duc la plimbare, şi m-am îndepărtat ca să îmi adun gândurile. M-am prăbuşit pe o bancă şi, prinzându-mi tâmplele în mâini, am încercat să mă concentrez, după care am simţit limba câinelui mângâindu-mi mâna.

— Era o cunoştinţă, am murmurat. O persoană pe care nu o plăceam prea mult.

Bobby şi-a aşezat capul pe genunchiul meu şi a mârâit într-un fel pe care nu-l mai auzisem până atunci.

Am râs neconvingător şi i-am ciufulit blana.

— Nu e nevoie, mulţumesc.

Alistair încercase deseori să mă convingă să mă înscriu pe site-urile acelea de „socializare”, unde oamenii îşi postează fotografiile, spunea că era o modalitate bună de a păstra legătura cu oamenii, de a afla ce mai face unul şi altul. M-am uitat însă la unele dintre paginile pe care mi le-a arătat şi mi s-au părut groaznice, un spaţiu virtual plin de persoane lăudăroase, care îşi exprimau agresiv apartenenţa la o opinie politică sau la alta. Cei de vârsta mea se bazau pe vederi şi scrisori ca să afle ce mai era nou, deşi, în realitate, nu ne deranjam decât de sărbători. Presupun că acele oribile scrisori expediate de Crăciun tuturor cunoştinţelor sunt echivalentul nostru pentru reţelele de socializare, o fanfaronadă trimisă în masă cu speranţa că cineva ar putea fi interesat sau impresionat.

Nu aveam, aşadar, nici cea mai vagă idee despre realizările colegilor mei de generaţie. Am presupus că mulţi dintre aceştia îşi construiseră cariere ilustre. Aşa e la Cambridge, iar câteodată e mai bine să nu ştii, pentru că te poţi simţi inadecvat atunci când auzi despre cutare că a câştigat premiul Booker[35] sau că a fost distins cu CIB[36]. Pe de altă parte, nu cunoşteam nici detaliile din viaţa personală, cine cu cine s-a căsătorit, dacă au avut copii, unde şi-au petrecut vacanţele, când s-au îmbolnăvit. Am trăit alături de femeile acelea timp de patru ani, împărţind aceleaşi băi, gătind şi studiind împreună în spaţiul de graţie al oraşului Cambridge, iar apoi s-a declanşat bubuitul pistolului care dădea startul cursei, şi ne-am împrăştiat cu toţii. Nu era pentru prima oară când mă simţeam ruşinată de interesul meu limitat pentru lumea exterioară atunci când venea vorba despre oameni care nu erau Leo. Ar fi trebui să ştiu de Alicia. M-ar fi scutit de atât de multe presupuneri care mi-au provocat suferinţă. Mereu crezusem că singurul motiv pentru care îl respinsese pe Leo era că îşi dorea un titlu nobiliar. Dar se pare că dr. Hargreave era singurul titlu care o interesase.

Fotograful m-a atins uşor pe umăr, trezindu-mă din visare, iar eu am arborat cel mai frumos zâmbet de care era în stare mama miresei, deşi cred că arătam mai degrabă şocată şi distrată, ţinând fără vlagă lesa lui Bobby. După ce fotografiile au fost făcute, am fost chemaţi înapoi în sala de mese a facultăţii ca să luăm cina. Încăperea rămăsese exact aşa cum mi-o aminteam: latura care dădea înspre pajişte era mărginită de ferestre enorme, cu bare despărţitoare de culoare albă, verticale şi orizontale, iar cornişe albe, elaborate, ornamentau pereţii, în timp ce capătul cel mai îndepărtat era străjuit de patru portrete ale unor somităţi de la Newnham, alţi oameni care realizaseră mult mai mult decât fusesem eu în stare.

În timpul cinei am văzut-o pe Alicia, care stătea la câteva scaune depărtare de mine, vorbind cu înflăcărare, mâncând şi bând pe săturate. Femeile de la Newnham aveau un mod aparte de a privi „privirea gimlet[37]”, după cum îi spunea Leo, expresie cum nu se poate mai nimerită având în vedere pasiunea Aliciei

[35] Premiu literar care se acordă în fiecare an celei mai bune opere scrise în limba engleză de către un cetăţean din lumea anglofonă.

[36] Comandor al Ordinului Imperiului Britanic, titlu onorific acordat de regina Marii Britanii pentru contribuţii deosebite în diverse domenii de activitate.

[37] Cocktail preparat din două părţi de gin şi o parte de suc de lămâie.

pentru cocktailuri. Ea avea o astfel de privire şi cred că o aveam şi eu, în ciuda faptului că eram atât de diferite. Fusesem deranjată de această afinitate, nu voisem să cred în existenţa ei. Dar, după ce am dat pe gât câteva pahare de vin, am început să-mi amintesc lucruri la care nu mă mai gândisem de decenii întregi. De pildă, noaptea în care am sărit pe geam şi ne-am dus în grădină ca să păşim cu picioarele goale prin iarba udă, trecând de la una la cealaltă o sticlă de Black & White şterpelită şi râzând cu sughiţuri în timp ce povesteam despre cum făcusem rost de ea; felul în care Alicia mima, aplecându-şi capul ca şi cum ar fi fost pus în ştreang, de fiecare dată când o zărea pe menajera cu aspect de gorgonă bântuind pe coridoarele de la Newnham; mişcarea rapidă din încheietură pe care o făcea garnisind un pahar de martini cu o coajă de lămâie. Amintirile acestea au ieşit, fremătând, la suprafaţă, în timp ce *entheos*[38] punea stăpânire pe noi, iar vechile antipatii se scufundau în adâncuri.

Mi-am dat pantofii jos şi am început să o mângâi pe Bobby pe sub masă cu piciorul, privindu-mi, în acelaşi timp, rivala.

— E doar o prietenă mai veche, i-am spus în şoaptă lui Bobby, întinzându-i o bucăţică de carne de vită pe care ea, aşezându-se pe picioarele din spate, mi-a smuls-o dintre degete.

Ca şi cum mi-ar fi simţit privirea, ochii Aliciei au rătăcit peste masă până când i-au întâlnit pe ai mei. Ea a înclinat din cap şi şi-a ridicat paharul, iar apoi, după ce a ezitat o secundă, s-a sculat în picioare şi s-a mutat pe partea opusă a mesei, alături de mine.

— Mă întrebam, mi-a zis ea, dacă ai vrea să mergi să vezi fostele noastre camere.

Am pornit împreună de-a lungul coridorului, cu Bobby tropăindu-mi pe lângă picioare.

— Am locuit în Cambridge ani întregi, dar nu m-am întors niciodată aici, mi-a explicat Alicia. Am venit la întâlniri, la seminarele la care se servea puding[39], şi la câte şi mai câte, dar niciodată nu am fost înapoi la Peile. Eu şi soţul meu am predat la Clare şi, ca atare, nici nu am fi avut de ce. Dar văzându-te din

[38] Semnifică „Dumnezeul interior“, a dat naştere cuvântului „entuziasm“ în lb. greacă în text.

[39] Seminare informale organizate la Universitatea Cambridge, în cadrul cărora studenţii îşi prezintă cercetările şi sunt trataţi cu cafea şi deserturi.

nou, mi-au revenit amintirile. E posibil să nu fie nimeni înăuntru, aşa cred, dar merită să încercăm.

Am ciocănit, aşadar, la uşa camerei Aliciei, dar nu a răspuns nimeni. Apoi am bătut la uşa mea şi ne-a deschis un student, derutat la vederea a doua bătrâne care veniseră în vizită, dar care ne-a invitat cu aplomb înăuntru, după care a plecat la camera de recreere a studenţilor, în timp ce noi am stat în pragul uşii, uitându-ne de jur-împrejur.

Camera arăta mai bine decât în vremea în care locuisem acolo, dar mai păstra destule asemănări încât să işte o scânteie de nostalgie – ferestrele înguste şi înalte pe care domnii se strecurau afară din clădire după ora stingerii, cadrul neîncăpător şi scârţâitor al patului, biroul zgâriat, mirosul de lac de mobilă şi vechile cărţi „plictisitoare”. Zile şi nopţi petrecute în acea cameră, tremurând şi citind sub plapumă, sau stând trează nopţile şi privind copacii, sau agăţând o rochie sfâşiată pe un umeraş din acel dulap. Semestrele acelea care treceau rapid şi fulminant erau atât de intense încât părea că o viaţă întreagă de experienţe formative era înghesuită în acea încăpere. Chiar şi după atâţia ani m-am simţit acasă.

Am stat acolo şi, o vreme, ne-am uitat lung peste tot, lăsându-ne cuprinse de amintiri, după care Alicia, privind drept în faţa ei, a spus:

— Mi-a părut atât de rău când am aflat despre Leo. Un om minunat. Eminent, chiar.

— Da, i-am răspuns.

Nu mai eram în stare să privesc, aşa că m-am întors şi am pornit înapoi de-a lungul culoarului. Alicia a închis uşa şi m-a urmat, iar, odată ajunsă în dreptul meu, a început să cânte:

— Domnule barman, adu-mi ceva de băut,

Să fie atât de tare încât să nu mai pot gândi,

Două sorbituri şi sunt în al nouălea cer,

Beau în continuare până dimineaţă...

A încheiat cu cotcodăcitul acela demonic pe care mi-l aduceam atât de bine aminte, şi m-am trezit, la rândul meu, cuprinsă de un acces nestăvilit de râs.

— Mereu ai fost jalnică la cântat, i-am spus. Nu faci decât un vacarm groaznic de auzit.

— Mereu ai fost jalnică la băut, mi-a răspuns ea. N-ai fost niciodată în stare să ţii pasul.

— Nu, am replicat, tărăgănat. Nu am reuşit să ţin pasul cu tine. Ziceai că tu şi soţul tău aţi predat la Clare?

— Da, mi-a răspuns ea. E matematician. De o inteligenţă fantastică, nu seamănă cu mine! a exclamat, scoţând din nou faimosul ei cotcodăcit. Chiar dacă acum suntem amândoi pensionari şi umblăm de colo colo prin Cambridge, ca un cuplu de ramoliţi. Asta am ajuns.

— Aşadar, nu te-ai mai căsătorit cu vicontele, am spus, ca pe o constatare atât către mine, cât şi către ea.

— Vicontele? m-a întrebat, aruncându-mi o privire confuză. A fost vreodată vorba despre vreun viconte? Nu îmi aduc aminte de niciunul. Spune-mi despre tine! Diploma aceea strălucitoarea a ta a dat roade? Îmi imaginez că eşti deja profesoară.

Am rămas tăcută pentru o clipă, imaginându-mi cum ar fi arătat vieţile noastre. Alicia o vicontesă, iar eu un ilustru cadru universitar.

— Nu chiar. A trebuit să mă ocup de copii.

— E şi asta o variantă, mi-a declarat, râzând. Şi e nevoie de o altfel de rigoare mintală. Gata, am ajuns.

Ne-am întors în sala de festivităţi. Mesele fuseseră mutate din nou lângă pereţi, iar invitaţii începuseră să danseze. Angela îl zgâlţâia energic pe Otis. Mi-a făcut semn pe deasupra mulţimii.

— Hai la dans!

Aşa am şi făcut. Am plutit în voie prin încăpere, dansând şi făcând conversaţie, pentru prima dată fără să mă simt stânjenită. Totul fusese descusut şi cusut din nou, modelele erau mai clare, iar firele se împleteau aşa cum trebuia. Din când în când, ochii îmi cădeau pe Alicia, care stătea la masă cu un domn în vârstă, cel mai probabil soţul ei, matematicianul. Îşi aplecau urechea unul către celălalt ca să-şi desluşească vorbele în vacarmul muzicii. Un cuplu de ramoliţi, aşa cum ar fi trebuit să fim eu şi Leo.

M-am prins de mâini cu Angela şi cu Otis şi am făcut înconjurul ringului de dans, în timp ce Bobby, priponită de piciorul uneia dintre mese, aştepta răbdătoare, bucurându-se de câte o dezmierdare din partea vreunui invitat mărinimos. M-am retras ca să supraveghez câinele, iar Angela şi Otis au dansat împreună. Am continuat să bem şi am mâncat varietăţile de brânzeturi pregătite pentru nuntă. Părul mi se desfăcuse din coc, iar Otis a spus că arătam ca o vrăjitoare, aşa că mi-am

încovoiat degetele asemenea unor gheare, am scotocit în geanta Angelei până ce am dat de o baghetă şi m-am prefăcut că făceam vrăji, iar băiatul a zbughit-o, hohotind de râs. Când, într-un final, ne-am retras din mijlocul petrecerii, îmbujoraţi, ciufuliţi şi chicotind, se făcuse aproape ora zece.

Otis se prăbuşise deja în poala maică-sii, epuizat, iar un prieten al lui Mel ne-a chemat un taxi (unul în care aveam voie să urcăm şi câinele). Tocmai îmi pusesem pardesiul şi îmi strânsesem lucrurile, când şi-a făcut apariţia Melanie, cu Octavia urmărind-o îndeaproape.

— Am deschis cadoul de la tine, mi-a spus ea. E minunat. Nu ştiam de existenţa fotografiei. De unde o ai?

— Din pod, i-am răspuns, încântată, căci nu se întâmpla foarte des ca Mel să-şi exprime aprobarea, cu atât mai puţin faţă de mine. Prietena mea, Sylvie, a făcut ordine în lucrurile de acolo.

— Ei bine, fotografia e adorabilă. Mulţumesc. Şi-ţi mulţumesc, de asemenea, pentru că ai venit şi ţi-ai adus prietenii. Îmi pare bine să te văd.

Mi-a prins mâinile într-ale ei, oprindu-le din tremurat. Cuvintele pe care ni le spuseserăm la ultima noastră întâlnire ne răsunau încă în memorie, dar îmi închipuiam că nu mai erau la fel de puternice.

— Şi mie îmi pare bine că te-am văzut, i-am spus, apoi m-am oprit pentru câteva secunde, neştiind cum să continui. Aş fi vrut să fi fost şi tatăl tău aici. Ar fi fost... foarte mândru.

A dat din cap, iar un licăr i-a apărut în privire.

— Discursul lui ar fi fost epocal.

Am zâmbit, dezlegând câinele de piciorul mesei.

— Mă bucur că am venit. Îmi pare rău că Bobby era cât pe ce să se transforme într-un impediment legal la căsătorie.

Au râs amândouă.

— Pari... diferită, mi-a spus Mel. În bine.

— Da, i-am răspuns. Sunt mai bine. Întrucâtva, cel puţin.

Ea a deschis gura ca să mai spună ceva, dar nu eram încă pregătită, aşa că am dat din cap, iar ea s-a oprit. În schimb, a făcut un pas în faţă şi m-a îmbrăţişat stângaci.

— O să vin în vizită. Curând. În special ca s-o văd pe Bob, fireşte. Mi-ar plăcea să o cunosc mai bine pe noua mea soră adoptivă.

— Mi-ar face plăcere, i-am zis.

Cărându-l pe Otis în braţe, Angela a anunţat că sosise taxiul, aşa că ne-am îndreptat spre uşă. Înainte să părăsim încăperea, am aruncat o ultimă privire în jurul sălii şi am prins privirea „gimlet” a Aliciei. A ridicat mâna şi mi-a făcut un semn de bun-rămas; i-am răspuns cu o mişcare din cap şi am ieşit, mergând de-a lungul culoarului, apoi spre Sidgwick Avenue, iar apoi în noapte.

Capitolul 20

Melanie. Din grecescul *μελανία*, care înseamnă „întunecime”. Am avut o sarcină uşoară, eram tânără, sănătoasă şi îndrăgostită, asemenea unei corăbii care naviga cu toate pânzele ridicate. Deşi am fost mereu mai degrabă uscăţivă la trup şi rigidă la minte, sarcina mă rotunjise, îmi netezise colţurile şi îmi dăruise pace interioară. În vara aceea soarele strălucea, iar zilele erau lungi şi pline de speranţă.

La naştere, totul s-a schimbat.

Nimeni nu mă avertizase cât de groaznic avea să fie. Leo rămăsese o vreme cu mine în cameră, dar se retrăsese repede văzând toată învălmăşeala aceea de carne, moaşele care mă ţintuiau de pat în timp ce mă smuceam şi încercam să mă ridic, cu părul ud leoarcă şi lipit de faţă. Am citit asta în ochii lui atunci când s-a întors ca să-şi cunoască fiica. Se fălea şi îşi alinta „micul arici”, după care s-a uitat la mine şi parcă îi puteam citi gândurile:

„Cât scandal a făcut pentru un lucru atât de mic”.

Mă simţeam de parcă picasem un examen important; Leo aştepta calificativul „foarte bine” şi tot ce îi putusem oferi fusese un „satisfăcător”. Mi-a dăruit inelul „Regard” pe care de curând mi-l furaseră hoţii. Denumirea era un acronim de la numele pietrelor rubin, smarald, granat, ametist, rubin şi diamant. Mi l-a dat împreună cu unul dintre bileţele lui în limba latină *Sicut mater, ita et filia eius* – cum e mama, aşa e şi fiica. Am fost dezamăgită. Regard în loc de iubire. Iar *sicut mater* nu suna ca un compliment.

Din primul ei moment în această lume, Mel a fost furioasă, o fiinţă minusculă şi îndârjită, agitându-şi pumnii şi cu gura veşnic

contorsionată într-un ţipăt. Nu reuşeam să fac nimic care să o împace; îmi sugea sângele din sfârcurile crăpate, care-mi zvâcneau de durere (chiar şi după ce urmasem sfatul mamei), mă lovea în timp ce o legănam, mă săgeta cu privirea ochilor ei negri, ca de rechin, în timp ce îi schimbam scutecul. Era mereu mânioasă, o mânie pe care trebuia să o rabd.

Atunci când mă agitam de colo colo prin mica noastră locuinţă, pregătindu-mă să devin mamă, nu-mi imaginasem viitorul aşa cum, de fapt, avea să fie. Crezusem că aveam să fac exact aceleaşi lucruri pe care le făceam înainte o plimbare în oraş, o vizită la muzeu, o băutură sorbită pe îndelete la o cafenea, singura adăugire fiind micuţul din braţele mele. Dar s-a dovedit că nu puteam să iau fetiţa nicăieri din cauza ţipetelor ei şi a privirilor dezaprobatoare ale celorlalţi. În schimb, bântuiam, istovită, prin parcuri pustii, în ploaia torenţială a acelei ierni fără sfârşit, încercând să ignor ţipetele terifiante care se auzeau din cărucior.

Dacă în timpul sarcinii înflorisem, acum mă ofileam, târându-mă de la o zi la alta şi de la lună la lună, dorindu-mi să uit de existenţa mea şi a copilului. Sunt sigură că în zilele noastre, într-o situaţie similară, aş fi primit un diagnostic de la medic şi aş fi beneficiat de medicamentele şi terapia necesare. Pe atunci, însă, lucrurile nu stăteau aşa. Când medicul mi-a recomandat o pilulă nou-apărută, cu ajutorul căreia puteam evita să rămân însărcinată, mi-a venit să-l îmbrăţişez, având în vedere cât de îngrozită eram la gândul că aş fi putut trece din nou prin toate câte le îndurasem. Leo, care o adora pe Mel şi care nu era nevoit să aibă grijă de ea, începuse să spere la încă un copil imediat ce Mel se făcuse mărişoară, iar eu nu m-am opus, căci nu-i spusesem despre pilulă şi credeam că puteam, pur şi simplu, să mă prefac că eram la fel de surprinsă ca şi el atunci când n-avea să se întâmple nimic.

Din păcate, devenisem prea relaxată de când luam pilula, punându-mi prea mult speranţa în capacitatea ei de a mă păstra într-o binecuvântată infertilitate. Distrasă de scrisoarea primită de la mama, nu am recunoscut semnele. Mă simţeam atât de obosită. Apoi am mers împreună cu Melanie ca să-i facem o vizită mamei, iar, timp de câteva săptămâni, am fost epuizată de aranjamentele pentru înmormântare, de îngrijirea copilului, de curăţarea şi organizarea casei din Londra, chiar dacă era şi

Sibby acolo ca să mă ajute. După ce mama s-a stins, am căzut într-un fel de letargie şi îmi petreceam timpul în căsuţa noastră dezordonată, consolând-o pe Melanie cu biscuiţi, până când amândouă am început să luăm proporţii. În cele din urmă am fost la un medic. S-a uitat la abdomenul meu, apoi la mine, ca şi cum aş fi fost retardată. Mi-am dat seama că speram să primesc un diagnostic diferit, mai bine o boală, precum cea a mamei, decât ceea ce era evident.

Sarcina avansa, iar eu îmi mai revenisem un pic. Atunci când am vizionat casa din Stoke Newington, în ultima parte a verii lui 1964, am simţit freamătul firav al vieţii şi al luminii pentru prima dată de la naşterea lui Melanie. După aceea a venit pe lume Alistair, iar lucrurile s-au schimbat din nou.

De data asta a fost mai uşor. Simţeam că eram mai stăpână pe mine, ca şi cum eforturile mele nu aveau să rămână nerecompensate. Copilul a venit pe lume în linişte, clipind din nişte ochi rotunzi, cu braţele avântându-se în căutarea mea. A început imediat să sugă la sân, recunoscător. Moaşele m-au bătut cu palma pe umăr şi m-au felicitat. Leo a stat cu noi. Mi-a acordat calificativul de „foarte bine” ce-i drept, din cea de-a doua mea încercare.

L-am adus acasă, în noua noastră locuinţă imensă, iar Melanie a fost, bineînţeles, furioasă. Dar chiar şi ea a învăţat să-l iubească. Era atât de ascultător, de nepretenţios. Era leit Leo, mare şi blond, emanând un fel de strălucire copilăroasă. Chicotea şi gângurea, se purta întru totul ca un copil obişnuit. Îl luam cu mine la cafenele şi la mici locuri de joacă, şi nimeni nu se holba la noi. Vara fusese mai degrabă monotonă şi răcoroasă. Toată lumea plângea moartea lui Churchill, dar eu şi Ali locuiam într-un cocon doar al nostru, nu băgăm în seamă relele din lume. Ali m-a ajutat să mă vindec de eşecul cu Mel, moartea lui Henry şi a mamei mele, şi alte lucruri rele, despre care e mai bine să nu povestesc. Cu toatele au încetat să mai fie atât de importante din clipa în care am adus pe lume acel băieţel optimist şi radios. La urma urmei, Dumnezeul în care nu credeam mi-a zâmbit. Mel era crucea pe care trebuia s-o port, iar Ali mângâierea mea. Era greşit să ai un copil preferat, dar nu mă simţeam vinovată, căci şi Leo proceda la fel, doar că în cealaltă direcţie. Pentru el, simplitatea lui Alistair era mai degrabă mediocritate, aşa că o prefera pe Mel, cu felul ei de a fi

provocator şi mai complicat. Aşa că fiecare dintre ei avea un părinte devotat şi un părinte dezaprobator, ceea ce cred că ajută la formarea caracterului. Aceasta era *oikos*-ul nostru; yinul şi yangul, ansamblul, mai măreţ decât părţile sale componente. Eu compensam pentru neajunsurile lui Leo, iar el compensa pentru ale mele. Dar acum, când Leo nu mai era alături de mine, trebuia să-mi accept propriile defecte şi să încerc să le corectez.

∴

Clic-clac, clic-clac... în acea noapte, pe drumul de întoarcere către Finsbury Park, trenul alerga către oraş absorbit cu forţa unei ventuze, hurducăind în sincron cu pleoapele mele grele; Otis atârna în braţele Angelei, care moţăia, cherchelită, Bobby stătea întinsă sub banchetă, iar eu priveam ţintă obscuritatea care trecea, zăngănind, pe lângă noi. Mă uitam la reflexia mea în fereastra întunecată, o Melanie din viitor, mai sfrijită, mai încărunţită, mai ursuză. Cum aş fi putut să o plac când mă vădeam pe mine în ea? Avea defectele mele, dar şi o tărie pe care eu n-o aveam. Melanie era acea Missy pe care Leo ar fi putut ajunge să o iubească. Acum, că efectul alcoolului se risipea, iar *entheos*-ul îşi pierdea forţa, m-am întrebat dacă scurtul moment de armonie pe îl trăisem înainte de plecare ar fi putut rezista. Urmele acelei groaznice zile şi ale acelui groaznic schimb de replici erau în continuare prezente...

Când am ajuns la Finsbury Park, Angela a coborât din tren şi s-a împleticit pe peron, în timp ce-l căra pe Otis pe umăr. Eu am început să trag de Bobby, care dezvoltase o obsesie înnebunitoare pentru stâlpii de iluminat îmbibaţi de urină din Seven Sisters Road. Cu toţii am început să rătăcim în căutarea unui taxi. Din fericire, am găsit un şofer care a acceptat prezenţa câinelui în maşină, dar, până să ajungem pe strada noastră, am simţit cum deja mă lua durerea de cap şi deveneam mohorâtă. Angela şi-a fluturat mâna rămasă liberă, în semn de rămas-bun, apoi s-a îndreptat spre apartamentul ei, în timp ce eu am târât-o pe Bobby către casă.

Când am intrat, am zărit o lumină aprinsă în camera de zi, dar nu i-am dat prea mare importanţă, amintindu-mi că Sylvie promisese să-şi petreacă acea zi lucrând în pod. Avea cheia de la casă, şi probabil că uitase să închidă toate luminile la plecare. Am mers în bucătărie ca să-mi fac un ceai pentru iminenta mea durere de cap. Bobby scâncea lângă uşa din spate ca să fie

lăsată afară, aşa că i-am descuiat-o, cu o exclamaţie de dezaprobare, privindu-i coada stufoasă ce dispărea iute în întunericul grădinii. Revenind la ceainic, mi-am turnat licoarea caldă şi m-am pregătit să mă instalez la masa din bucătărie. Deodată, mi-am amintit de lumina aprinsă. Ar fi trebuit să fac economie la factura de electricitate.

Chiar de pe când mă apropiam, mi-a fost limpede că ceva se schimbase. Chiar şi lumina din cameră arăta, acum, diferită – emana o strălucire mai delicată, mai caldă decât de obicei. Deschizând uşa, am văzut ce anume era schimbat şi am rămas mută de uimire, cu mâna înţepenită pe mâner. Sylvie făcuse minuni. Casa nu mai era un mausoleu.

Când eram copil, m-a pasionat *Mica prinţesă*[40]*.* Am citit-o de atâtea ori încât volumul se zdrenţuise. Povestea mă fermeca şi mă îngrozea în acelaşi timp, eram încântată de descrierile detaliate ale vieţii Sarei Crewe, de risipa la care se dedă tatăl ei, apoi mă reculegeam, plină de entuziasm, citind despre nenorocirile care se abat asupra ei. Eram şocată să aflu că viaţa se putea schimba la o sută optzeci de grade într-un moment, eroina e îngrijită ca o păpuşă somptuos îmbrăcată, pentru ca, în scurt timp, să bântuie, zdrenţăroasă, pe străzi, împărţind nişte chifle cu o cerşetoare.

Dar episodul care m-a contrariat cel mai mult a fost acela în care domnul generos din casa de peste drum decide să redecoreze, în secret, camera Sarei. În timpul nopţii, el îşi trimite servitorii, care merg pe acoperiş şi pătrund pe fereastră, iar în dimineaţa următoare, când fata se trezeşte, îşi găseşte mansarda mohorâtă transformată într-un budoar magic, dotat cu cele mai rafinate articole de confort casnic. În seara aceea, privind de jur-împrejurul camerei de zi, m-am simţit precum Mica Prinţesă, uimită de cadoul care mi se făcuse şi copleşită de faptul că exista cineva căruia îi păsa suficient ca să mi-l ofere.

Covorul Aubusson revenise la locul lui, în dreptul şemineului, iar nuanţele sale de roşu aprins erau în armonie cu tăciunii jucăuşi ai focului. Biroul fusese aşezat în colţ, alături de un scaun de lemn sculptat, tapiţat cu o catifea moale, verde-gri. Perdele noi de in cu imprimeu floral în nuanţe verzi şi feţe de pernă asortate, cuvertura mea cu model paisley, spălată şi aranjată pe braţul canapelei. O altă veioză descoperită în pod

[40] Roman pentru copii, al scriitoarei britanice Frances Hodgson Burnett.

fusese instalată pe o măsuţă scundă de lângă scaunul lui Leo. Alături, vaza de Murano, plină cu anemone. Anemone pentru Adonis cel dispărut[41].

Fotografii şi desene peste tot, pe pereţi, deasupra şemineului fiecare suprafaţă îşi avea propria amintire. Unele erau tablouri de care uitasem, printre care se găsea un frumos portret în ulei al tatălui meu, pictat cu puţin înainte să plece la război. Am rămas o vreme în dreptul tabloului, privind la chipul acela sensibil şi meditativ. William Jameson. Fusese un pacifist, deşi teama îl împiedicase să-şi susţină punctul de vedere. Mama vorbea foarte rar despre el, doar pentru a spune că fusese cel mai bun bărbat pe care îl întâlnise vreodată. Eu eram tristă pentru că nu mi-l aminteam deloc, ştiam doar că el a fost motivul pentru care mi se spunea Missy, de când fratele meu îmi pronunţase numele greşit în prezenţa lui. După plecarea tatii, Fa-Fa l-a preluat şi aşa a rămas, deşi el şi tatăl meu erau singurii care m-au strigat aşa până la intrarea lui Leo în viaţa mea. Scrisorile tatei către mama, pe care le citisem în pod, erau încheiate cu formula „Vă iubesc pe toţi, în special pe Henry şi pe micuţa Missy”.

Cum spunea Sara Crewe? „Magia care nu permite acelor lucruri groaznice să se întâmple cu adevărat.” De fapt, se întâmplă, nu-i aşa? Taţii pleacă la război şi nu se mai întorc, persoanele iubite se îmbolnăvesc, nepoţii se mută la mare distanţă, şi multe alte lucruri şi mai rele pe lângă toate astea cele mai rele lucruri, la care nici nu te poţi gândi. Mai sunt, apoi, momentele care te stimulează: invitaţii la prânz, culcuşuri pentru câini şi faptul că te prefaci că eşti o vrăjitoare la o petrecere de nuntă.

Ce e-mail interesant putea ieşi din întâmplările acelei zile! Dar, în timp ce m-am îndreptat spre laptopul din bucătărie, m-am răzgândit şi am luat decizia de a scrie, în schimb, o scrisoare de mână, aşa cum făceam odinioară. Am scos o foaie de hârtie şi am scotocit după un creion. Ceasul recent instalat deasupra şemineului a bătut ora unu dimineaţa, dar lucrurile pe care le aveam de spus nu puteau aştepta. Cu Bobby sforăind pe covor, am început să scriu, convinsă că, de data asta, vorbele aveau să-mi vină cu uşurinţă în minte.

[41] Aluzie la legenda conform căreia anemona ar fi apărut din amestecarea lacrimilor zeiţei Afrodita cu sângele iubitului ei, Adonis.

„Dragă Melanie”, am început.

Capitolul 21

E bizar cât de rapid se schimbă lucrurile. Cu doar câteva luni în urmă era atât de frig, iarba îngheţată scrâşnea sub tălpi, cerul era plumburiu, încărcat cu zăpada care stătea să cadă, un suflu arctic se simţea în bătaia vântului, iar cei câţiva fulgi singuratici refuzau să se topească pe pervazul ferestrei. Iar acum, la începutul lui iunie, priveam pe fereastră şi simţeam razele soarelui încălzind sticla geamului. Sub tufele de brebenoc viu colorat, asfaltul de pe străzile pârjolite de soare se înmuiase, iar navetiştii îşi dezbrăcau hainele una câte una, pe drumul către sau dinspre staţia de metrou.

Pe lângă plimbările de două ori pe zi cu Bobby, începusem să-mi umplu timpul cu alte activităţi. Ieşeam la cafea cu vreun alt stăpân de câini care se întâmpla să nu aibă altceva în program, luam un prânz la Sylvie sau făceam o excursie în oraş, la un matineu ieftin recomandat de Angela. Deseori dimineţile îl supravegheam pe Otis, a cărui companie îmi făcea o reală plăcere. Mă însoţea când scoteam câinele la plimbare. Mergeam la locul de joacă, la intrarea căruia aştepta, răbdătoare, Bobby, în timp ce Otis se dădea în leagăne sau pe tobogan şi se ascundea în tufişuri, aşteptând să vin în căutarea lui.

Devenind mamă, crezusem că nu mă pricepeam la copii din moment ce nu mă descurcasem cu Melanie, dar, cu trecerea anilor, mi-am dat seama că singura condiţie prealabilă era *să vrei* să fii bun cu ei. Nu am reuşit cu Mel pentru că mereu interveneau alte lucruri care trebuiau făcute; cred că furia ei era conştientizarea faptului că atenţia mea era în altă parte. E greu să accepţi, atunci când ai copii, că timpul nu mai e al tău, fiecare secundă preţioasă le aparţine lor. Când l-am văzut pe Otis trăgând-o de mână pe mama lui în timp ce ea îşi verifica telefonul, am vrut să o atenţionez. Dar cu toatele facem aceleaşi greşeli, fie că e vorba despre telefoane, curăţenie sau privitul pe fereastră atunci când plouă sau când e soare afară, aşteptându-ne soţul să se întoarcă acasă. Eu şi Otis ne jucam, aşadar. El se căţăra pe buşteni, îmi aducea gândăcei în căuşul palmei şi

mânca biscuiţii pe care îi copsesem. Petreceam fiecare secundă supraveghindu-l, acordându-i atenţie şi răspunzând întrebărilor care nu se mai terminau, pentru că ştiam că asta nu avea să ţină la nesfârşit. Dar mai ştiam şi că aveam să ne amintim amândoi de perioada asta. N-am făcut-o pentru Melanie şi nu am putut să o fac pentru Arthur, aşa că o făceam pentru Otis.

Angela mă enerva în continuare cu răutăţile, fumatul, înjurăturile şi trăncăneala ei fără oprire despre politică, dar era o companie amuzantă şi, de fiecare dată când venea să-l ia pe Otis, inevitabil rămânea la un ceai şi la o discuţie în contradictoriu. Se învârtea prin bucătărie ţinând bagheta lui Otis asemenea unei ţigări şi îşi declama tirada cu accentul acela aspru, irlandez. De obicei nu-i dădeam foarte mare atenţie, ocupată cum eram să le pregătesc ceva de mâncare, admirând noile decoraţiuni de deasupra şemineului sau strecurându-i lui Bobby firimituri de biscuiţi cărora le răzuisem învelişul de ciocolată. Căţeaua bocănea cu coada, în semn de mulţumire, salivând pe covorul Aubusson. Se dovedise un câine destul de simpatic, în cele din urmă.

— La dracu’ cu toţii! a concluzionat Angela când, într-un final, s-a oprit să-şi tragă sufletul. Camera asta arată extraordinar. Sylvie e al naibii de pricepută. Să nu uit, pe 22 e un concurs cu întrebări de cultură generală, la pub. Ea şi Denzil vor să formeze o echipă. Te bagi?

Bineînţeles că eram încântată că se gândiseră la mine. Ce m-ar mai fi luat Leo peste picior! Concursurile de cultură generală i se păreau nişte prostii. Presupun, însă, că acesta era nivelul meu de cunoştinţe frânturi, asemenea acelor pietre care fac salturi pe suprafaţa apei, adunate de peste tot pe parcursul îndelungatei mele existenţe.

— Cine o să se ocupe de Otis?

— O să fac rost de o bonă, barul e chiar după colţ. Sylvie e al naibii de pasionată de concursuri cu întrebări. Te linşează dacă greşeşti vreun răspuns. Eu nu voi răspunde la nicio întrebare, pentru că nu vreau să risc. Cred că o să mă limitez la a bea şi a face galerie.

— De ce să-ţi schimbi obiceiurile de o viaţă?

— Eşti sarcastică ceva de groază. Te bagi, deci?

— E voie să-ţi aduci câinii la pub?

Mă obişnuisem să o iau pe Bobby peste tot cu mine, în plus

faţă de plimbările ei obişnuite. Se entuziasma atât de tare când vedea că mă pregăteam să ies din casă, încât nu-mi plăcea să o dezamăgesc. În faţa mezelăriei, stătea priponită de un stâlp de iluminat, cu urechile ciulite, adulmecându-mi sacoşa atunci când mă întorceam la ea. Proprietarul librăriei de caritate era bucuros să o primească şi o lăsa să aştepte lângă secţiunea pentru copii, în timp ce eu aruncam o privire prin magazin, iar acum, că afară se încălzise, puteam sta la terasa cafenelei, unde Hanna îi aducea un bol cu apă. Bobby era o tovarăşă nepretenţioasă, fericită să mă însoţească şi să stea lângă mine, pufăind încet în timp ce eu citeam ziarele. Era un animal frumos, cu coloritul ei galben şi brun, iar trecătorii se opreau adeseori ca să o mângâie, lucru care mie îmi făcea plăcere.

Cu aproape o săptămână înainte de concurs, a sosit un colet de la Melanie. Probabil că fusese trimis la câteva zile după ce primise scrisoarea de la mine, care nu fusese la fel de uşor de trimis pe cât fusese de scris. Ca atare, călătorise o vreme în geantă înainte să-mi fac curaj să o expediez. Cum să şterg cuvintele acelea brutale care stăteau între noi? „Dragă Melanie”, deşi nu mă purtasem niciodată aşa cu ea. Priveam pachetul cu un uşor tremur, dar după ce l-am deschis, am găsit înăuntru doar un DVD şi un bileţel pe care scria: „Pentru ca Bob să îşi afle pedigriul”. Era al doilea sezon din *Blackadder.*

Nu mai urmărisem niciodată un serial de comedie; în afară de nişte documentare ciudate la care mă uitam cu Leo, televizorul era doar o cutie inutilă într-un colţ al încăperii. Faptul că se uita foarte rar la televizor era un motiv de mândrie pentru Leo, şi unul dintre puţinele subiecte asupra cărora el şi Mel nu erau de acord, şi anume semnificaţia culturală a mijloacelor de informare. Îmi aduc aminte cum odată, aşteptând ca ei să tranşeze problema, mi-am dat seama că televizorul era acoperit de un strat de praf şi am plecat în grabă să caut un şerveţel de hârtie.

Prima dată, serialul mi s-a părut destul de artificial şi de bizar, cu toată grămada de costume elaborate din epoca Tudorilor şi cu scenografia ţipătoare. Dar, încetul cu încetul, a început să-mi placă tot caraghioslâcul acela. Angela şi Otis veneau câteodată ca să ne uităm împreună; Angela aducea peşte pane cu cartofi prăjiţi, şi ne relaxam bând vin şi chicotind, în timp ce ni se dezvăluia următorul plan perfid al lui Baldrick. M-am considerat

o admiratoare a serialului până la ultimul episod. Pe acela l-am urmărit singură, cu Bobby lângă mine, pe canapea, aşezată cu capul în poala mea. Totul era la fel de absurd şi de distractiv ca de obicei, dar finalul, când toate personajele au fost ucise şi cadavrele lor aruncate pe podea, a fost, nu-mi dau seama din ce motiv, destul de supărător. Am mers sus la culcare şi, pentru prima dată în ultimele luni, am verificat dulapurile, după care am avut un somn prost, trezindu-mă şi privind umbrele de pe pereţi, ascultând sforăitul şi respiraţia câinelui, a cărui prezenţă mă făcea să mă simt în siguranţă. Înspre dimineaţă, am adormit cu mâna pe capul ei, cufundându-mă, în cele din urmă, într-un somn profund.

Când m-am trezit, era târziu şi o auzeam pe Bobby jos în bucătărie bând zgomotos apă din bolul ei. M-am îmbrăcat rapid, am coborât la parter şi i-am prins lesa. Am dat o tură de parc, deşi, pentru că nu era ora noastră obişnuită de plimbare, nu am întâlnit atât de mulţi cunoscuţi ca de obicei. Am stat în faţa cafenelei o vreme, privind căprioarele, iar Bobby a mârâit la o pungă de hârtie care plutea în bătaia vântului.

Când ne-am întors acasă, am mâncat supă şi, în timp ce ascultam ştirile la radio, am început să sortez lucrurile dintr-o cutie găsită în pod, pe care mi-o lăsase Sylvie. Erau mai cu seamă scrisori pe care le păstrase mama şi pe care le-am pus deoparte ca să le citesc cu atenţie altă dată. Am aruncat la gunoi câteva documente vechi legate de vânzarea casei din Kensington, deşi am păstrat o fotografie cu aceasta, făcută la scurt timp după război. Am găsit şi o cutiuţă care arăta ca o casetă de bijuterii, în interiorul căreia se găseau doi dinţi de lapte şi o bucată de hârtie făcută sul. Am desfăşurat-o şi am dat de un text scris de mâna mamei: „Henry 1940 & Milly 1944”. Nu făcusem niciodată ceva asemănător pentru copiii mei. Am rulat din nou hârtia şi am aşezat-o cu grijă înapoi în cutie, alături de micile nestemate de culoarea fildeşului. O voce neutră anunţa la radio că o femeie parlamentar murise, înjunghiată pe stradă de un alegător. Şi ea avea copii.

Ludwig şi pumnalul lui însângerat, crimă la întâmplare. O mamă care a păstrat dinţii copiilor ei şi o alta care nu a făcut asta. Un părinte ucis şi un altul rămas în viaţă. Trăieşte, mori, iubeşte, nu iubi; totul era atât de arbitrar şi de întâmplător încât nedreptatea şi impredictibilitatea mă lăsau fără cuvinte. Mă

dispreţuiam din nou pentru alegerile pe care le făcusem, ceea ce spusesem şi ceea ce nu spusesem. Îmi doream ca Leo să fi fost acolo şi să mă ţină de mână şi să-mi spună ca totul avea să fie bine, dar scaunul lui era gol, aşa că mi-am cufundat degetele în blana strălucitoare a câinelui şi i-am ascultat respiraţia: sus, jos, sus, jos.

— Trăieşte, a spus Bobby, şi am tresărit, şocată, dar era doar una dintre căscăturile ei zgomotoase.

I-am ciufulit coama şi am privit de jur-împrejurul bucătăriei mele confortabile, la fotografiile de familie strălucind în lumina veiozei, la tatăl meu care-mi zâmbea dintr-o poză, şi m-am gândit cât de norocoasă eram, cât de enorm de norocoasă. Privind afară, mi-am dat seama că începuse să plouă şi că o răpăială grozavă îmi bătea în fereastră. Plimbarea de a doua zi a lui Bobby avea să fie o adevărată bălăceală. Căţeaua m-a înghiontit cu botul, rostogolindu-se pe spate ca să-mi arate burta ei cea albă.

— Mă bucur că eşti aici, i-am spus, gâdilându-i blana moale, iar ea s-a răsucit mai aproape de mine ca să primească mai multe mângâieri.

Magia nu face ca dezastrele să nu mai aibă loc. Dezastre se produc în fiecare secundă, în fiecare zi. Apoi, viaţa îşi continuă cursul. Iar tu te cramponezi de ea şi speri să poţi păstra măcar firimiturile şi dinţişorii albi, de lapte, care rămân.

Capitolul 22

— Întrebarea cu numărul şapte: în ce an s-a încheiat conducerea juntei militare din Grecia, cunoscută şi sub denumirea de Regimul Coloneilor?

— O, la naiba, să fi fost 1972? 1973?

— 1975. Eşti sigur?

Capul lui Bobby se odihnea pe piciorul meu şi simţeam că şi ea îşi dorea să avem succes, iar eu le-aş fi putut da răspunsul, dar nu mai eram prezentă, gândul m-a purtat la noaptea aceea, în urmă cu aproape cincizeci de ani, pe când Coloneii erau încă la putere, iar eu şi Leo am avut o ceartă care aproape că m-a făcut să-i mărturisesc totul.

Urme de zăpadă asemenea unor degete fantomatice acopereau pământul în acea seară din 1970, când eu şi Leo ne-am întors împreună la Cambridge, ca să luăm parte la un dineu organizat într-un hotel din apropiere de Queens. Era vorba de un eveniment legat de turism, la care el fusese invitat, ceva legat de Grecia, dar nu ascultasem cu prea mare atenţie atunci când el îmi spusese despre ce era vorba, pentru că gândul îmi zbura la copilul mofturos de cinci ani hotărât să devasteze casă, şi la Melanie care, deşi avea zece ani, stârnea o sută de dramolete în fiecare zi, de parcă mai avea puţin şi împlinea douăzeci şi trei. Aşa că, în acea după-amiază, am pus pe mine o rochie care nu era mânjită de mâncare şi am luat trenul, apoi un taxi, şi ne-am grăbit către River Suite, căci Leo mi-a spus că trebuia să ajungem devreme, nu mai ştiam din ce motiv anume. La intrarea în hotel am observat un grup mic de oameni care ne fixau cu privirea, iar unul dintre aceştia a strigat ceva care suna injurios, dar nu m-am gândit foarte mult la asta, pentru că ne grăbeam foarte tare.

Nu am remarcat nimic specific grecesc la acea întrunire, doar câteva dintre personalităţile notabile ale oraşului aşezate în cerc şi sorbind din pahare, dar încă de pe când am sosit era clar că urma să se întâmple ceva rău. Angajaţii care se ocupau cu servirea păreau hărţuiţi, aveau umerii tensionaţi ca şi cum ar fi aşteptat ca o erupţie să se declanşeze în bucătărie. Eram deja anxioasă aşa cum mi se întâmpla mereu la astfel de evenimente iar, în timp ce Leo îşi începea periplul prin încăpere, stăteam cu spatele la perete şi, fără să-mi dau bine seama, isprăvisem deja trei pahare cu şampanie. Când, într-un final, a revenit lângă mine, toată lumea a dezvoltat un fel de trup-ecou care se suprapunea peste cel adevărat, iar la început am crezut că zgomotele pe care le auzeam erau doar în capul meu. De afară se strecurau voci care ţipau, chelnerii păreau mai îngrijoraţi decât fuseseră mai înainte, iar invitaţii au început să şuşotească în spatele paharelor.

— E vorba de un protest care se desfăşoară afară, în faţă, mi-a şoptit Leo, punând mâna pe un pahar şi dându-l pe gât dintr-o singură înghiţitură. Tristan spune că se tot strâng de ceva vreme. Ce bine că am venit mai devreme.

— Cine sunt?

— Studenţi, în cea mai mare parte.

— De ce protestează?

— Grecia. Junta.

Grecia pe care o cunoşteam eu era cea antică: mituri şi metafore, munţi şi magie, iar realitatea dură a unei dictaturi moderne părea, într-o mare măsură, o contradicţie în termeni, aşa cum era şi cina asta devenită, brusc, ridicolă.

Ne-am aşezat la locurile noastre, deşi câteva scaune rămăseseră neocupate, iar primul fel de mâncare ne-a fost servit cu mâini vizibil tremurânde. Măsline cu ardei, inele de calamar prăjite şi numeroase sosuri şi bucăţi de lipie cu marginile îndoite. În jurul meu, cu toţii au început să sporovăiască, hotărâţi, despre diferitele taverne pe care le frecventaseră, ca să-şi arate rafinamentul. Ca pentru a îmbogăţi şi mai mult tonul mediteraneean, muzica a răsunat deodată cu putere în încăpere, iar unele femei şi-au astupat, consternate, urechile. Câţiva invitaţi s-au uitat împrejur ca să identifice sursa zgomotului, dar pentru mine era evident că nu aveam de-a face cu un contrapunct subtil la evenimentele din acea seară. Laolaltă cu strigătele necontenite de afară, evenimentul de transforma rapid într-o farsă.

După ce a schimbat în şoaptă câteva cuvinte cu Tristan şi cu un ospătar care se plimba pe acolo, Leo s-a întors către mine:

— Cineva a instalat megafoane afară.

— Cât de amabil din partea lor, am răspuns, sorbind din vin.

După asta, un bărbat care părea un fel de demnitar s-a ridicat şi a încercat să ţină un discurs despre minunăţiile litoralului grecesc, acompaniat răsunător de dansul lui Zorba. Umerii lui Leo au tremurat; el şi prietenul său, Tristan, s-au îndemnat unul pe celălalt să acţioneze. Strigătele răsunau acum din toate direcţiile, iar, într-un final, vorbitorul a renunţat şi s-a dat deoparte, ridicând, disperat, din umeri către colegii săi.

Ospătarii transpirau în mod vizibil şi gesticulau unul către celălalt, scandările de afară se auzeau mai puternic, iar invitaţii păreau mai tulburaţi şi mai distraşi. O piatră a lovit, apoi, una dintre ferestrele înalte care dădeau înspre râu. În realitate, fusese doar o bufnitură, dar toată lumea era atât de încordată încât una dintre femei a început efectiv să ţipe. A fost suficient pentru ca totul să o ia razna. Un chelner a scăpat din mână o tavă cu felii de avocado, care s-a prăbuşit zgomotos, o altă piatră a urmat-o pe prima, iar fereastra către River Suite s-a

spart şi doi bărbaţi tineri, care purtau pancarte, au dat buzna în încăpere. Au fost imediat îmbrânciţi afară, iar toată lumea sa ridicat de la mese şi s-a îmbulzit către ieşire, dându-şi ghionturi, deşi nimeni nu părea să ştie încotro mergea, iar apoi, *apoi*, dintr-odată, am realizat că era cea mai bună distracţie de care avusesem parte în ultimii ani.

Nu eram singură acasă cu doi copii plângăcioşi; altcineva făcea şmotrul, iar eu purtam o rochie frumoasă şi soţul mă ţinea de mână. Acum se auzeau strigăte asurzitoare atât în interior, cât şi de afară, bărbaţii răcneau instrucţiuni unul către celălalt, iar femeile ţipau şi îşi strângeau fustele pe lângă corp ca şi cum în program ar fi urmat violuri şi jafuri. Aducea cu ceva dintr-o ceremonie închinată zeului Bacchus – asta părea cea mai potrivită analogie –, iar atunci când Leo m-a împins afară din salon, am şterpelit o sticlă de şampanie deschisă de pe o tavă care îşi menţinea cu greu echilibrul, şi i-am făcut cu mâna chelnerului amuzat.

Nici la recepţie situaţia nu era mai liniştită, angajaţii mişunau fără rost şi nimeni nu prelua controlul. Un bărbat care părea administratorul hotelului bătea din palme fără încetare, dar nimeni nu-l băga în seamă. Multe dintre femei deveniseră isterice între timp, deşi în realitate, cu excepţia vacarmului, nu se întâmplase nimic. Cât de curând alunecaserăm cu toţii pe panta panicii şi a haosului! Am început să chicotesc, în timp ce analizam scenele dramatice şi luam câte o înghiţitură de şampanie. Leo era prins în mijlocul unei discuţii intense cu Tristan, dar, atunci când s-a întors şi m-a zărit, a rânjit din partea cealaltă a încăperii, şi m-am simţit ca şi când eram din nou fata care-şi ţinea strâns la piept cărţile, pe Mathematical Bridge. Rezistam amândoi în continuare. În ciuda tuturor celor întâmplate.

Zâmbind neîntrerupt, Leo s-a îndreptat către mine, iar eu i-am întins sticla de şampanie. A apucat-o şi a luat o înghiţitură, iar, atunci când mi-a înapoiat-o, am văzut că ţinea în mână pardesiul meu.

— Ei bine, se pare că toată lumea se duce la etaj ca să se ascundă până ce se termină totul, mi-a spus el.

— Hmmm, am zis, privind conspirativ atât la el, cât şi la pardesiul meu.

Mi-a întins braţul cu un gest curtenitor.

— Ce-ai zice să o luăm la fugă?

Mă ţineam de el şi, râzând pe înfundate ca nişte şcolari, am trecut în goană pe lângă invitaţii care pălăvrăgeau, îndreptându-ne către ieşire. Când am ajuns foarte aproape de uşă, am făcut o pauză, iar apoi ne-am luat avânt.

— Gata? m-a întrebat Leo, întorcându-se spre mine cu un licăr poznaş în privire.

— Gata, i-am răspuns şi ne-am strecurat afară.

Imediat ne-am lovit de un perete de trupuri înţesate, o mulţime clocotind de furie şi de exaltare. Am zărit câţiva poliţişti în mijlocul oamenilor, împingând în zadar mulţimea, dar intervenţia lor n-avea sorţi de izbândă, întrucât erau sute de persoane acolo, în acea fundătură. Am plonjat în mulţime ţinându-ne de mână, cu capetele în jos, prinşi în învălmăşeală. La început avansam cu greu şi mi-era teamă că aveam să fim snopiţi în bătaie şi împinşi înapoi, dar, încet-încet, Leo şi-a croit drum prin mulţime, ţinându-mă în continuare de mână. Aproape reuşiserăm, când a început să plouă cu găleata. Cel puţin aşa am crezut, dar potopul era prea abundent, în câteva secunde eram udă leoarcă, aşa cum erau toţi cei din mulţime. Privind în sus, am văzut un bărbat la o fereastră de la primul etaj al hotelului, care rânjea dispreţuitor în timp ce ne stropea cu un furtun. Haosul se dezlănţuise, oamenii împingeau într-o direcţie sau în alta, vopseaua de pe pancarte începea să se scurgă, iar scrisul devenise neclar. Dar chiar şi în mijlocul haosului, mâna lui Leo o ţinea în continuare pe a mea. Nu-mi dădea drumul.

Apoi, deodată, ne-am eliberat şi am alergat pe o stradă laterală înapoi către civilizaţie, atrăgând privirile curioase ale trecătorilor în timp ce tropăim pe lângă ei, râzând incontrolabil. Când, în cele din urmă, ne-am oprit pe o străduţă laterală care mărginea St. Catharine’s, eram amândoi ciufuliţi, răsuflând din greu, triumfători. I-am întins din nou sticla lui Leo, iar el mi-a dat paltonul ud.

— Ce naiba făceam noi acolo? l-am întrebat, cu respiraţia întretăiată, trăgând paltonul pe mine şi scoţându-mi părul de dedesubt.

Leo a luat o înghiţitură de şampanie şi a bolborosit:

— Tristan m-a invitat, el e pe jumătate grec. Am crezut că, poate, aveam să obţinem o vacanţă gratis din chestia asta!

Leo se ţinea strâns cu mâna de poarta de fier forjat a

colegiului, cu respiraţia tăiată de la atâta râs, după care m-a înşfăcat de mână şi am alergat din nou pe străzile întunecate, pavate cu piatră cubică.

— Unde mergem? am pufnit, la un moment dat, urmându-l pe Leo pe o alee care se desprindea din Kings Parade.

— Într-un loc unde mergeam mai demult, e tot ce mi-a spus.

Noaptea era întunecată şi rece, luminile licăreau la ferestrele facultăţilor în timp ce treceam în grabă pe lângă ele, iar, pentru o secundă, mi s-a făcut dor de toate astea, de spaţiul de graţie al vieţii academice, de delicata analiză a cuvintelor în turnurile visătoare[42], în detrimentul brutalităţii lumeşti a maternităţii. Cum ar fi decurs viaţa mea, mă întrebam, dacă nu aş fi avut copii? Simţeam, apoi, mâna lui Leo într-a mea, trăgându-mă după el în timp ce traversam un cimitir şi treceam prin dreptul Bisericii Rotunde, aflate la stânga noastră, iar o clădire din cărămidă roşie, în stil gotic, s-a ivit din întuneric. Aici se aflau sălile pentru dezbateri ale Societăţii Cambridge Union. Ne-a întâmpinat un furnicar de studenţi, dar Leo n-a rupt ritmul, ci a continuat să meargă, trăgându-mă după el de-a lungul mai multor culoare, iar apoi am luat-o în jos pe trepte. În timp ce coboram, am auzit din nou muzică, dar un gen aparte.

Am pătruns în pivniţă, un loc care nu-mi era familiar, dar am constatat că acel ansamblu de încăperi subterane obscure fusese transformat într-un club improvizat de jazz. Formaţia se afla într-unul dintre capetele încăperii, în semiobscuritate, câteva cupluri dansând în mijloc, în timp ce alţii erau aşezaţi la mesele înşirate pe laturi. Leo a privit în jur preţ de o clipă, apoi a respirat puternic, cu satisfacţie.

— Exact aşa cum îmi aminteam, mi-a spus el, cu afecţiune. Vrei ceva de băut?

Am găsit o masă şi m-am aşezat, iar Leo a plecat ca să facă rost de ceva de băut. În câteva clipe, a reapărut cu o sticlă de vin.

— E mult mai bine aşa, mi-a zis, aşezându-se la masă şi turnând câte un pahar pentru fiecare. Am ciocnit, după care mi-am dat seama cât de adorabil era totul. Nu mai făcusem asta niciodată, pentru că el era mereu prea ocupat, iar eu eram mereu prea epuizată, dar poate că aici, în această pivniţă

[42] Într-unul dintre poemele sale, poetul victorian Matthew Arnold a supranumit Oxfordul „oraşul turnurilor visătoare“, aluzie la arhitectura clădirilor universitare.

sordidă, puteam să mă pun în sfârşit în valoare. Poate că toate lucrurile pe care le îndurasem şi sacrificiile pe care le făcusem nu aveau să fie inutile în cele din urmă, ci fuseseră doar un test creat pentru a face recompensa mai satisfăcătoare. După ce grijile pentru copii s-ar mai fi împuţinat, iar cariera lui ar fi devenit mai solidă, eu şi Leo am fi petrecut mai mult timp împreună şi ar fi învăţat să mă iubească în felul total şi neclintit după care tânjeam.

— Dr. Carmichael!

Un tânăr brunet, care purta ochelari, se ivise lângă masa noastră, roşu la faţă şi bâlbâindu-se de emoţie. Leo a sărit imediat în picioare, strângându-i mâna şi exclamând:

— Dawson!

Şi au plecat amândoi. Leo a ajuns în cealaltă parte a încăperii, la un grup de studenţi care l-au primit entuziasmaţi – întoarcerea eroului cuceritor –, iar eu am rămas la masa mea, în compania sticlei, fără să am alături pe nimeni cu care s-o împart.

El a lipsit aproape o jumătate de oră, sporovăind şi primind bătăi prieteneşti pe umăr, timp în care sticla mea s-a golit şi am ajuns în stare să-mi pun în scenă propriul protest, cu pancarte, scandări şi mustrări îndreptăţite. Când, în sfârşit, el s-a întors mergând agale, cu cravata strâmbă şi cu ochii strălucitori după atâtea complimente primite, aveam o expresie nepăsătoare, îmi ţineam braţele încrucişate şi eram complet beată. Leo s-a prăvălit pe un scaun şi a ridicat din sprâncene văzând cât mai rămăsese în sticlă.

— Ai băut-o pe toată, nu? a observat, legându-şi din nou şireturile de la pantofi.

— Nu prea am avut altceva de făcut, am bombănit, bătând din picior, în timp ce aşteptam să-mi ceară scuze.

— Iartă-mă, draga mea, ştii cum e.

O vreme am stat fără să schimbăm niciun cuvânt, el salutându-şi diverşi admiratori, dar, într-un final, nu m-am mai putut stăpâni.

— Tu chiar... tu chiar nu înţelegi, i-am spus, ruşinându-mă de propria-mi inadecvare.

S-a întors, surprins, către mine.

— Ce?

— Cât de greu e. Tu, cu... doctoratul tău. Iar eu, cu...

dimineţile în care beau cafea.

Vorbele nu-mi ieşeau aşa cum trebuia; eram prea beată. Dar cuvintele nu mai puteau fi oprite. Mă infectasem cu o parte din furia celor care participaseră la demonstraţie, scânteia se aprinsese înăuntru, iar acum flăcările se înălţau, mânioase, şi nu mai puteau fi stinse.

— Nu e corect.

— Ce anume nu e corect? m-a întrebat, derutat.

— Tu poţi face orice. Iar eu nu pot face absolut nimic. Stau doar şi putrezesc acasă.

Nu mai puteam pronunţa corect cuvintele şi era groaznic, dar nu mă puteam abţine. El era dictatorul, iar eu eram poporul nemulţumit, iar aceasta era lovitura mea de stat, pregătită jalnic şi scăpată deja de sub control. Dar chiar şi aşa, nu renunţam.

Cum stătea el acolo, plictisit şi irascibil, bătând cu degetele în tăblia mesei în timp ce eu mă oţăram, mi-am dat seama că vorbăria mea nu avea niciun efect, că nu lua nimic în serios, îşi spunea pur şi simplu că eram beată şi că nu conta ceea ce spuneam. Nu era corect. Toţi anii aceia pe care îi petrecusem atrofiindu-mi mintea şi făcând sacrificii imense, mai mari sau mai mici, despre care el nu ştia nimic şi nici nu le putea înţelege pentru el însemnaseră o perioadă în care fusese liber să facă tot ce-şi dorise. Complacerea aceasta – sublimul egocentrism – săpase adânc, până când rana ajunsese carne vie. Dorinţa de a-i da o lovitură năucitoare mă copleşea, şi îmi dădeam seama că voiam s-o fac, că voiam să-i împărtăşesc ceea ce îngropasem atât de mulţi ani, singurul lucru care nu trebuia spus niciodată, la care nu trebuia să te gândeşti, pentru că atunci totul lua sfârşit. Înainte să mă pot opri, totul a ieşit la iveală.

— Nici nu ştii ce-am făcut pentru tine. Ce am fost în stare să fac. Şi e ireversibil.

Exact în secunda în care cuvintele mi-au ieşit din gură am vrut să mi le iau înapoi, să le îngrămădesc la loc în mine până când aveau să mă sufoce. Leo, care reuşise să facă rost de un whisky, s-a oprit cu paharul în dreptul buzelor, devenind atent în cele din urmă, şi s-a încruntat.

— Ce ai făcut?

Mă clătinam pe marginea prăpastiei, dar am început imediat să mă caţăr înapoi, îngrozită de adâncimile care se căscau dedesubtul meu.

— Nimic.

— Voiai să spui ceva. La ce te referi? Ce anume e ireversibil?

— Nimic, nu ştiu ce am vrut să spun. Nimic. Îmi pare rău că am băut prea mult.

Leo a lăsat paharul jos şi m-a prins de mâini, fixându-mă cu privirea.

— Missy, vrei să-mi spui ceva?

Cu un efort suprem de voinţă, m-am uitat la el şi i-am zâmbit atunci când i-am întâlnit albastrul senin al privirii.

— Nu, Leo, îmi pare rău. Sunt doar obosită. Seara asta a fost prea mult pentru mine.

— Ştiu, mi-a spus, strângându-mi mâna şi ciupindu-mă, apoi, de braţ. Distractiv, totuşi, nu?

Am reuşit să schiţez un zâmbet, iar el m-a ridicat în picioare.

— Doamnă Carmichael, chiar şi aşa, cu părul răvăşit, arătaţi foarte frumoasă în seara aceasta. Îi acordaţi un dans soţului dumneavoastră? m-a întrebat, aţintindu-şi asupra mea ochii albaştri în jurul cărora apăruseră câteva cute.

Orchestra cânta o piesă lentă, pe care nu o recunoşteam. Leo m-a cuprins în braţe, eu mi-am rezemat obrazul de pieptul lui şi ne-am legănat împreună, tălpile pantofilor noştri lipindu-se de podeaua cleioasă. Îl simţeam făcând semne din cap, pe deasupra mea, colegilor săi, înconjurându-se în continuare de atenţia publicului, iar versurile cântecului mi-au pătruns în minte, în timp ce înconjurăm ringul de dans: *Nu-ţi pierde capul, nu-ţi pierde calmul... Şi astfel nu-ţi vei pierde bărbatul.*

— *Bertie*, am şoptit.

În întunericul pivniţei, nimeni nu putea să mă audă sau să-mi vadă lacrimile care-mi alunecau pe obraji la gândul că fusesem atât de aproape de a distruge totul. Spulberată într-un milion de cioburi, ca fereastra aceea din River Suite.

∴

Bobby mi-a lins mâna, ca pentru a-mi da curaj.

— Răspunsul e „1974”, am spus, smulgându-mă din reverie şi punând degetul pe foaia cu răspunsuri pe care Sylvie scria în grabă.

Toţi ochii s-au îndreptat asupra mea.

— Junta, am completat, mulţumită că puteam, în sfârşit, să-i ajut.

— La dracu’, ştim asta, mi-a răspuns Angela, cu gura plină de

chipsuri.

— Acum am ajuns la anul în care s-a născut Saddam Hussein, mi-a spus Denzil. Încearcă să ţii pasul!

Dave, prezentatorul concursului, era un bărbat de vârstă mijlocie, din nordul Angliei, care aspira să ajungă actor de comedie şi care tot spunea lucruri precum „Pe telefon informaţii de-ai căutat noi te-am descalificat!” În plus, Dave întreţinea un schimb de ironii cu echipele de la mese, alcătuite în mare parte din bărbaţi cu aspect de tocilari. Sylvie scotea exclamaţii dezaprobatoare ori de câte ori Dave încerca să facă o poantă, iar Angela, deja cherchelită, strica „Bingo!”, întrerupând jocul fără nicio jenă. Denzil tot comanda de băut şi, din când în când, îi strecura Sylviei câte un răspuns din colţul gurii.

Atunci când Bobby s-a întors dintr-o expediţie de explorare pe sub masă, i-am netezit cu mâinile ambele părţi ale capului mătăsos şi am inspirat mirosul ei câinesc, ca să mă debarasez de angoasa amintirilor. M-a privit în ochi şi a râgâit uşor, iar duhoarea m-a făcut să mă dau înapoi.

Aveam probleme în a înţelege cele mai multe dintre întrebări în runda dedicată televiziunii şi filmelor, abia dacă auzisem de emisiunile la care se refereau, şi chiar dacă ştiam unele dintre filme, întrebările se legau de amănunte prea obscure ca să încerc să dau un răspuns. Numele ambarcaţiunii din *Fălci*? Sylvie lua notiţe cu înverşunare. Angela s-a aplecat peste ea şi a mâzgălit ceva, apoi amândouă au izbucnit în râs. Am luat un chips şi l-am întins pe sub masă. Câteva secunde mai târziu, am simţit un gâdilat de blană, iar chipsul dispăruse.

— Pământul către Missy! a spus Denzil. Eşti OK?

— Nu ştiu răspunsul la nicio întrebare, i-am zis, ridicând din umeri.

— Ai un potenţial neutilizat, m-a consolat, zâmbindu-mi din colţul gurii. De asta te afli aici.

I-am întâlnit privirea preţ de o secundă şi m-am gândit că era un om bun, atât de diferit faţă de imaginea străinului dubios pe care încercasem să-l evit atunci când ieşisem pentru prima dată cu Bobby la plimbare. Câinele mă ajutase să trec peste acea primă provocare jenantă. De acum încolo, mă descurcam singură. Sau, cel puţin, învăţam.

Ne apropiam de runda finală, iar Dave ciocănea în microfon şi toată lumea aştepta, încordată, comentariile. Am aruncat o

privire în jurul mesei, la prietenii mei, gândindu-mă că dacă aş fi fost în stare să răspund la o singură întrebare, doar la una singură la care nimeni să nu ştie răspunsul, atunci m-aş fi putut întoarce acasă fericită. Aş fi putut să îmi arăt potenţialul.

— Runda finală, doamnelor şi domnilor, a tuşit Dave. Iar acum vom vorbi despre... CÂINI.

Tocilarii au oftat. Masa noastră a aplaudat.

— Daaaaaaaaa, a strigat Angela, schiţând semnul victoriei către vecinii noştri. Denzil şi-a frecat mâinile, iar Sylvie şi-a răsucit creionul între degete şi mi-a făcut cu ochiul. Eu mi-am manifestat bucuria într-un mod mai silenţios; cu toate că o aveam pe Bobby, care îşi odihnea capul în poala mea, nu stăpâneam foarte bine subiectul „câini".

— Runda asta e complicată, a anunţat David. Microfonul i-a căzut, apoi, din mână, iar când l-a ridicat din nou, în amplificator s-a auzit cuvântul „rahat".

— Toată lumea e pregătită! a strigat Angela.

— Dă-i bătaie! s-a răstit Sylvie, aranjându-şi creioanele.

— Întrebarea cu numărul unu, a spus Dave. Care e numele câinelui lui Hagrid din *Harry Potter*?

Ştiam răspunsul: Fang. Dar toată lumea ştia asta. Întrebările au continuat în acelaşi stil. Câinele lui Bede[43], Gyp, câinele domnului Rochester din *Jane Eyre,* Pilot, câinele lui Dorothy, din *Vrăjitorul din Oz,* Toto. Ei ştiau şi câini pe care eu nu îi ştiam, ca numele câinelui lui Eliot în *E.T.* Harvey şi câinele din *Înapoi în viitor*, Einstein. Ne descurcam bine se vedea după privirile îndurerate ale concurenţilor de la mesele învecinate că luam avans şi, drept urmare, ne bucuram din ce în ce mai zgomotos. Echipa noastră a ştiut numele câinelui din *Peter Pan,* Nana, după care a urmat întrebarea finală, iar Sylvie a spus că era acum ori niciodată, că mereu concursurile erau câştigate sau pierdute cu această ultimă şansă, aşa că trebuia să nu o ratăm.

Dave şi-a dres glasul şi a râgâit în microfon. Bobby a dat din coadă, în semn de apreciere.

— Ultima întrebare, doamnelor şi domnilor, a spus prezentatorul. Profitaţi de ea! Care e numele câinelui lui Odiseu din *Odiseea*?

S-a lăsat liniştea pentru o secundă, apoi cineva a pufnit

[43] Aluzie la Adam Bede, romanul de debut al scriitoarei britanice George Eliot (1819–1880).

dispreţuitor.

— Ce dracu’ e asta? a întrebat Angela.

S-a uitat la Sylvie, care a ridicat din umeri, şi s-a uitat la Denzil, care a clătinat din cap. Apoi s-au uitat cu toţii la mine.

Plină de recunoştinţă, m-am aplecat în faţă şi am şoptit încet, dar cu toată încrederea de care eram capabilă:

— Argos.

— Ca magazinul? s-a strâmbat Angela.

— Câinele lui Odiseu, am răspuns cu fermitate, în vreme ce Bobby îmi lingea mâna în semn de susţinere.

— Foarte bine, a spus Sylvie, completând foaia noastră cu răspunsuri. Sper că ştii ce spui. E în joc reputaţia mea.

— *Cioc*, *cioc*, m-a tachinat Denzil, lovindu-se peste tâmplă cu încheietura degetului şi zâmbindu-mi larg.

M-am relaxat, cuprinsă de o imensă satisfacţie. Dave şi chelneriţa s-au retras ca să adune punctajele, iar Denzil a plecat ca să mai aducă de băut. Cei grupaţi sub titulatura de Colegiul Ticăloşilor, actualii campioni, ne tot aruncau ocheade pline de suspiciune. Cursa era foarte strânsă. După o aşteptare chinuitoare, Dave a revenit la microfon cu un teanc de hârtii cu răspunsuri într-o mână şi cu o halbă de bere în cealaltă.

— Ei bine, cursa a fost strânsă, prieteni, a anunţat el, luând o gură de bere. Dar câştigătorii, cu un singur punct avans, sunt...

Dave s-a uitat pe foaie.

— Votanţii Dedicaţi!

Sylvie a ţâşnit din scaunul ei, întorcându-se, cu pumnii ridicaţi de entuziasm, către cei din echipa Colegiului Ticăloşilor, toţi cu feţe de învinşi.

— V-am făcut-o, gaşcă de IT-işti! a răcnit ea, răsucindu-se într-o piruetă victorioasă şi evitând la limită să fie lovită de un avion de hârtie.

S-au auzit mai multe huiduieli. Câştigătorii aroganţi n-au avut nicicând mare succes la public.

I-am dat lui Bobby un chips, iar Denzil a mers să ridice premiul. Echipa noastră a câştigat patruzeci şi două de lire sterline şi o carte de colorat cu autograful lui Jeremy Corbyn[44], pe care Angela a strâns-o la piept cu entuziasm. Mai multe dintre echipele concurente au venit să ne felicite şi să o mângâie pe Bobby, iar Sylvie le-a spus tuturor că eu fusesem

[44] Politician, liderul Partidului Laburist din Marea Britanie.

singura care ştiuse numele câinelui lui Odiseu. O singură altă persoană din încăpere mai ştiuse, un domn în vârstă dintr-o echipă denumită Mason şi Argonauţii, care şi-a ridicat pălăria de pai în direcţia mea pe când se îndrepta către ieşire. Am cumpărat vin de treizeci de lire sterline şi am pornit, împleticindu-ne, spre casă. Am irosit ultimele douăsprezece lire pe peşte pane cu cartofi prăjiţi, pe care l-am mâncat, bucurându-ne de aerul călduţ al serii, rezemaţi de zidul grădinii din faţă a casei mele. Am hrănit-o pe Bobby cu bucăţele de peşte şi ne-am trecut în revistă victoria. Mă simţeam din nou ca în studenţie, ţinând punga unsuroasă în mâini şi râzând atunci când Angela îi imita pe adversarii noştri cei tocilari aplecaţi deasupra foilor cu răspunsuri.

— Aţi fost cu toţii minunaţi, în special eu, a concluzionat Sylvie, lingându-şi de pe degete uleiul de la cartofii prăjiţi. Trebuie să merg acasă şi să iau un ibuprofen preventiv, înainte de culcare. A fost o plăcere, dragilor. Pa şi pusi! ne-a salutat, pornind prin întunericul nopţii ca să le regăsească pe Decca, Nancy şi Aphra.

— Eşti de gaşcă, Missy, mi-a spus Denzil, schiţând un salut turmentat, apoi s-a întors şi a luat-o, mergând în zigzag, în direcţia opusă.

Angela a sughiţat şi, cu un salt, a coborât de pe zid. Apoi a pornit-o, clătinându-se, către casă, după care s-a întors, brusc, către mine, ţinând un deget ridicat şi sforţându-se să mă vadă prin aburii vinului.

— Nu uita să votezi mâine! m-a avertizat, apoi a cotit, îndreptându-se către apartamentul ei.

Am deschis poarta şi am lăsat-o pe Bobby să mai adulmece un pic prin grădină. Am privit cerul catifelat şi îndepărtat pe care licăreau câteva stele, în ciuda luminilor oraşului. În cele din urmă, Bobby s-a întors şi s-a aşezat la picioarele mele, precum odinioară o făcuse nobilul zăvod al eroului Odiseu.

— Şi-a împlinit destinul şi a rămas credincios, i-am spus lui Bobby, ştergându-mi o lacrimă. L-a aşteptat pe stăpânul lui.

Dar căţeaua dispăruse din nou, croindu-şi drum printre tufele de trandafiri, până când în urma ei nu s-a mai auzit decât un foşnet.

— Argos, am şoptit.

Eram eu, iar Leo era Odiseu şi, în ciuda tuturor faptelor lui şi

ale mele, aveam să-l aştept mereu, oricât timp ar fi trebuit să treacă.

PARTEA A TREIA

Prietenia face mereu bine; dragostea răneşte, uneori.
Seneca

Capitolul 23

Mi-am dat seama că Leo avea o aventură înainte ca el însuşi să conştientizeze asta. Începuse să se trezească mai de dimineaţă, mă ajuta să pregătesc micul dejun şi chiar, din când în când, îl ducea pe Alistair la şcoală. Era mai vesel decât de obicei, ca şi cum şi-ar fi reprimat un fel de încântare, şi, mai presus de toate, reuşea să se concentreze mai bine. Mereu cu nasul în cărţi, Leo avea de obicei un aer distrat. „Conservatorii ăştia!", după cum spunea mereu bunul lui prieten, Tristan. Dar în acea perioadă Leo a fost mai activ ca niciodată, dedicând mai puţin timp studiului, propunând să mergem în excursii de o zi, pregătind chiar cina de câteva ori şi lăsând bucătăria într-o dezordine cumplită. Se străduia mai mult, şi nu îmi dădeam seama de ce. Până când, într-o zi, l-am surprins privindu-se în oglinda de deasupra şemineului. A văzut că mă uitam la el în timp ce-şi netezea părul pe spate şi a zâmbit forţat, cu un aer vinovat. Era vinovat.

Şi în vremea în care fusese iubitul Aliciei îşi dăduse părul pe spate cu un gest asemănător. L-am văzut odată în faţa camerei ei, pregătindu-se să intre. Îşi zărise imaginea reflectată în fereastră şi făcuse acelaşi gest, netezindu-şi smocurile rebele de la tâmple. Acum eram în permanenţă cu nervii întinşi la maximum, căutând semnele infidelităţii. De fiecare dată când pleca la vreo conferinţă eram convinsă că se ducea la ea, aşa că mă uitam pe chitanţe în căutarea unor indicii, îi verificam buzunarele, îi citeam agenda în care îşi nota întâlnirile. N-am găsit nimic incriminatoriu, dar asta nu schimba lucrurile.

Apoi am dat amândoi nas în nas cu ea într-o zi când, în drum către teatru, am trecut pe la biroul lui pentru ca el să-şi ia geanta. Secretara, ocupată nevoie-mare cu nişte hârtii, i-a întins

geanta lui Leo, iar, în drum spre ieşire, a trecut pe lângă noi o fată care căra un vraf de cărţi. Leo a salutat-o, uşor tulburat.

— Carrie! Nu ştiam că vei fi aici.

Ea s-a întors, prefăcându-se surprinsă, şi mi-am dat seama imediat. Era mică de statură şi roşcată şi era, bineînţeles, una dintre studentele lui. Felul în care se purtau unul cu celălalt îmi spunea că nu se întâmplase nimic deocamdată; erau la faza în care îşi dădeau târcoale, dorindu-şi cu ardoare să treacă la intimitatea fizică. Probabil că starea de expectativă, reţinerea, erau incitante pentru amândoi.

„Nu trebuie să o rănim pe Millicent sau să-i rănim pe copii."

Să te imaginezi în postura de martir, în încleştarea unei mari pasiuni, iar apoi să cedezi, în cele din urmă ce traseu cu peripeţii! Ajunseseră în vârful acestei prime culmi, anticipând vârful. Nimeni nu-i putea opri să escaladeze până la capăt.

Aşa că, în cele din urmă, n-am spus nimic, ci am aşteptat să se termine. Nu a fost atât de grosolan încât să-mi cumpere flori, dar, atunci când mica lui aventură ajunsese în punctul culminant, m-a scos la cină într-un restaurant elegant, deschis recent în Islington. În seara aceea, pe când şedeam într-un fel de atrium, într-o lumină difuză şi ascultând muzică clasică în surdină, l-am urmărit mânuindu-şi, nervos, tacâmurile şi m-am gândit la cât de mult îl iubeam, în ciuda tuturor celor întâmplate. Privirile ni s-au întâlnit în lumina lumânărilor, iar ochii i s-au încreţit la colţuri într-un fel de zâmbet care îmi era rezervat doar mie. Aveam senzaţia că, de-a lungul acestui întreg episod sordid, se simţise deosebit de binevoitor în ceea ce mă privea. Probabil că din recunoştinţă pentru faptul că avea o soţie atât de cumsecade, care privea în altă parte şi nu făcea scandal. Să mă abţin de la a provoca scandal a fost unul dintre cele mai dificile lucruri cu care m-am confruntat de-a lungul vieţii.

Vreme de câteva luni, Leo a făcut chiar şi diverse munci casnice. A înlocuit un balustru rupt, a dat de câteva ori, neîndemânatic, cu aspiratorul prin casă şi, într-un gest fără sens, a cumpărat un enorm cal de lemn pentru Alistair. Bietul Ali, care era prea mare pentru o astfel de jucărie, i-a mulţumit politicos tatălui său, iar scena mi-a făcut inima să se strângă de durere. Era un obiect impresionant, sculptat manual, cu o coamă din păr de cal adevărat şi o şa de catifea. N-am putut niciodată să suport atingerea catifelei, mi se făcea, pur şi

simplu, pielea de găină.

Apoi, dintr-odată, totul s-a sfârşit rapid. Într-o seară, Leo s-a întors acasă arătând de parcă i se înecaseră toate corăbiile. A spus că se simţea obosit şi că muncise prea mult. A dispărut, apoi, în birou. A început să scrie la noua lui carte, iar lucrurile au reintrat în normal. Cea mai fierbinte dragoste are cel mai glacial sfârşit. Pe iubita lui am zărit-o pe Gower Street, câţiva ani mai târziu, braţ la braţ cu cineva de vârsta ei. După ce strânsese suficient praf în camera lui Ali, am donat calul de lemn unui cămin de copii din Highbury. Când i-am spus, Leo s-a pregătit să protesteze, după care şi-a amintit şi s-a oprit, o mărturisire la fel de valabilă ca oricare alta. Îi plăcea să se gândească la sine ca la o persoană profund onestă, iar faptul că trebuia să facă lucrurile pe ascuns nu era în acord cu principiile lui. Eu am fost mereu mai bună la disimulare.

Cu trecerea anilor, m-am împăcat cu ideea şi am început chiar să cred că, din anumite puncte de vedere, ieşiserăm mai puternici din asta. Poate că faptul că fusese atât de aproape de marginea prăpastiei l-a făcut să-şi dea seama că nu voia totuşi să sară în gol. Afecţiunea pe care o simţea pentru mine în perioada aceea a rezistat, în timp ce pasiunea oarbă i-a trecut. Copiii creşteau şi nu mai eram nevoită să le ofer la fel de mult timp, iritarea începea şi ea să se atenueze, iar eu mă puteam concentra mai bine pe rolul de soţie. După ce m-am acomodat cu plecarea lui Ali de acasă, am rămas doar noi doi, iar activităţile cu care ne ocupam timpul împreună îmi dădeau un sentiment destul de plăcut. Leo se aventura afară din birou la ora cinei, şi vorbeam despre cercetarea lui. Aveam parte chiar şi de ieşiri ocazionale Oxford, Bath, Brighton; Leo în librării, iar eu hoinărind prin galerii şi cafenele. Invitam prieteni la cină, mergeam la teatru, făceam din când în când câte o excursie în străinătate. Ca atunci când strângeam cercul la petrecerea de nuntă a lui Tristan, lărgind *oikos*-ul, apoi micşorându-l din nou, însă mereu conectaţi, fredonându-ne împreună melodia.

Alunecam leneş pe drumul vieţii, lăsând în urmă momentele bune şi pe cele mai puţin bune. Apoi, Leo s-a îmbolnăvit şi viaţa noastră a deraiat din nou.

∴

Mi-am adus aminte de boala lui Leo în dimineaţa de după concursul de cultură generală. Mă pregăteam să mă duc la vot

şi eram animată de o stare de spirit bună după victoria noastră incredibilă şi după ce evitasem o mahmureală. Noaptea blândă de dinainte fusese urmată de o zi mohorâtă, cu o ploaie ce stătea să cadă, aşa că am luat umbrela cu mine şi am pornit împreună cu Bobby, care era într-o formă de zile mari şi alerga încolo şi încoace.

După o scurtă tură de parc, salutându-l pe Denzil şi compătimind-o pe Sylvie care se văita de o durere de cap, am mers către secţia de votare din sala de festivităţi a şcolii aflate chiar după colţ de casa mea. Însă, pe măsură ce ne apropiam de destinaţie, am încetinit ritmul şi am devenit mai preocupată. La urma urmei, Leo era eurosceptic. *Skepsis*... grecescul pentru îndoială. Poate că ar fi fost mai bine să-l las să-şi exprime punctul de vedere *in absentia.* Nu că ar fi putut schimba ceva în esenţă, era ca un salt într-o prăpastie pe care l-aş fi putut face în numele lui, încredinţată de faptul că ceilalţi aveau să mă prindă.

Am început să merg cu paşi mai hotărâţi, iar Bobby m-a privit cu nedumerire.

— Acum mă hotărăsc dacă am să votez pro sau contra ieşirii din Uniunea Europeană.

Bobby şi-a smucit lesa şi m-a tras înainte, gest care părea să fi fost o încuviinţare. Am legat-o de balustrada din faţa sălii şi am observat, amuzată, că venitul la secţia de vot cu câinele era un fel de tradiţie printre rezidenţii din Stoke Newington. Ea s-a aşezat, răbdătoare şi pufăind, alături de un border terrier şi un labradoodle, care avea lipit pe zgardă un autocolant cu inscripţia „Rămân în UE”. Efectul mesajului mi-a întărit însă decizia contrară. Cartagina trebuia distrusă.[45]

Am intrat şi mi-am luat buletinul de vot. Odată ajunsă în cabina mică şi şubredă, m-am concentrat şi am lăsat întrebarea să-şi limpezească sensul, apoi am luat pixul ataşat cu un şnur şi mi-am exprimat votul. Mulţumită, am băgat buletinul în urnă, le-am zâmbit observatorilor şi m-am îndreptat către ieşire, unde Bobby mă aştepta într-o stare euforică. Mă întâmpina mereu cu un entuziasm excesiv, ridicându-se pe picioarele din spate, gemând, extaziată, şi ronţăindu-mi încheietura de bucurie şi de uşurare. În lumea lui Bobby totul era alb sau negru. Când

[45] Zicere oratorică atribuită lui Cato cel Bătrân, care semnifică chemarea la arme pentru distrugerea rivalei Romei, Cartagina.

plecam, era pentru totdeauna; când mă întorceam, însemna că n-aveam să mai plec niciodată. Ea opera cu noţiuni absolute.

Toată lumea spunea că trebuia să alegi o tabără sau alta, că era vorba despre o decizie tranşantă, „da” sau „nu”. A rămâne sau a pleca. Dar nu era atât de simplu. Existau şi alte elemente de care trebuia să se ţină seama; porţiuni gri unde nu erai întru totul de acord sau în dezacord, însă credeai că una dintre părţi îţi reprezenta opiniile mai bine decât cealaltă. Am vrut să-i ofer o voce lui Leo, dar, mai mult decât orice, am vrut ca lucrurile să se schimbe, să nu mă mai simt tristă, sau supărată, sau singură. Acel mic gest de rebeliune mi-a dat senzaţia că aş fi putut schimba cursul evenimentelor pe ultima sută de metri. Mai aveam încă lucruri de spus în viaţa asta.

Am plecat de la secţia de votare mergând sprinten, în ciuda cerului acoperit de nori grei. În locul florilor pe care i le duceam de obicei lui Leo i-am lăsat un pliant electoral, ca pe un fel de ofrandă. Când am ajuns acasă cu Bobby, cădeau primele picături mari de ploaie, şi abia ce-am intrat, că afară s-a şi dezlănţuit urgia. În hol, am şters-o pe Bobby de apă cu un prosop vechi, iar ea a stat liniştită, ridicându-şi fiecare labă ca să o pot curăţa. După ce am terminat, m-am trezit dându-i un pupic pe bot, iar ea mi-a răspuns lingându-mă pe nas.

Era atât de întuneric înăuntru încât am fost nevoită să aprind luminile, delectându-mă din nou cu dezordinea artistică a sufrageriei mele proaspăt redecorate. Draga de Sylvie, speram că-i mai trecuse durerea de cap. M-am fâţâit de colo colo ca să-mi pregătesc un ceai şi ca să-i umplu lui Bobby bolul cu apă, apoi m-am aşezat pe canapea cu o carte în mână, pe când căţeaua tresărea şi sforăia în culcuşul din apropiere, cu fălcile la doar o aruncătură de băţ de veveriţele care goneau prin visele ei. Ne-am culcat devreme, îngânate de darabana pe care ploaia o bătea în ferestre, şi cu Bobby ocupându-şi locul ei obişnuit de la picioarele patului.

A doua zi de dimineaţă, în parc, ploaia făcuse loc unei burniţe dese şi a trebuit să ne croim drum printre bălţi imense şi să constatăm că anumite zone fuseseră inundate de potop. Cu excepţia unor schimburi de saluturi sobre, din cap, cu alţi posesori de câini, nu am intrat în conversaţie cu nimeni. Angela îmi trimisese un mesaj pe când ne întorceam spre casă, propunând să ne întâlnim la cafeneaua noastră, iar eu, dornică

de căldură şi de conversaţie, am acceptat. Ne-am întâlnit la unsprezece, după ce trecuse ora de vârf din timpul dimineţii. Ea era tolănită la masa noastră obişnuită, iar Otis stătea cocoţat pe scaunul vecin, sorbind furios dintr-un milkshake. Hanna a venit să-mi ia comanda şi am observat că avea ochii roşii, de parcă ar fi plâns. Necazuri cu iubitul, probabil, m-am gândit.

— Nu-mi vine să cred, a spus Angela, amestecând în cafea şi jucându-se cu linguriţa printre degete ca şi cum ar fi fost o ţigară. Cum au putut? Idioţii dracu'! Nu-şi dau seama ce se va întâmpla? Economia distrusă, toţi rasiştii şi habotnicii din ţară vor ieşi din bârlogurile lor, finanţarea dusă pe apa sâmbetei, va fi imposibil de călătorit în vreun loc, Dumnezeu ştie ce altceva s-ar mai putea întâmpla. Ce-a fost în capul lor? Nişte încuiaţi la minte, îţi zic, nişte nenorociţi încuiaţi la minte.

— Despre ce tot vorbeşti tu acolo?

— Despre vot, bineînţeles, mi-a răspuns, surprinsă de neştiinţa mea.

— Ce vrei să spui? Ce s-a întâmplat?

Angela s-a aplecat peste masa vecină, a luat un ziar şi mi-a fluturat prima pagină prin faţa ochilor. I l-am smuls din mână şi am citit titlurile. La început, cuvintele mi se perindau, neclare, prin faţa ochilor, după care am reuşit să focalizez textul. Am clipit.

— Nu-mi vine să cred, am spus, ţinându-mi capul în jos şi citind în continuare ca să nu-mi poată vedea expresia.

— O să vezi cum vor ieşi toate lucrurile la iveală acum. Toate aberaţiile despre comerţul global şi suveranitate. Ce tâmpenie!

După ce Hanna mi-a adus cafeaua şi i-am mulţumit, am pus ziarul deoparte. Oamenii au tendinţa să exagereze, iar toată discuţia asta despre recesiune şi deportarea străinilor avea să rămână, fără îndoială, o simplă discuţie. Mi-am făcut de lucru adăugându-mi lapte în ceaşcă şi ronţăind biscuitul care se servea împreună cu cafeaua. Îmi dădeam seama că Angelei nu-i trecuse nici măcar o secundă prin cap ideea că aş fi putut vota altfel decât ea şi decât toţi cunoscuţii noştri. Am hotărât că nu trebuia să afle niciodată ce se întâmplase în acea cabină de vot, cât de mult trădasem cauza. La fel ca alte întâmplări care nu pot fi menţionate, şi aceasta trebuia împachetată, pusă deoparte şi uitată.

Când am ajuns la locul de joacă, Angela vocifera în

continuare, iar eu îl ajutam pe Otis să strângă crengi din care să construiască un cuib de pasăre. Mi-am dat seama că îmi lipsea Bobby, lipăind înainte şi înapoi, cu coada în vânt, adulmecând şi zbenguindu-se de colo colo. Mă obişnuisem să mă plimb împreună cu ea, mă obişnuisem cu compania celorlalţi oameni pe care îi descoperisem cu ocazia acelor plimbări. În cele câteva luni de când o aveam, vorbisem, în parc, cu un număr de oameni mai mare decât numărul tuturor celor cu care vorbisem în ultimii cincizeci de ani. Descoperirea acestui fapt m-a făcut să-mi fie ruşine, aşa cum mi se făcuse şi după ce citisem, mai devreme, titlurile din ziare.

În timp ce îl supravegheam pe Otis, care se dădea în leagăn făcându-şi vânt cu picioarele ca să ajungă sus, tot mai sus, mă întrebam care erau oportunităţile ce puteau fi pierdute în urma acelui vot, care ar fi fost şansele anulate, ce anume am fi putut rata. Poate că avea să fie bine, poate că avea să fie un dezastru, poate că niciuna, nici alta. Oricare ar fi fost rezultatul, eu trebuia să-l accept. Şi, totodată, trebuia să accept faptul că jucasem şi eu un rol în toată povestea. O altă cruce pe care trebuia s-o port.

Capitolul 24

Când iulie i-a luat locul lui iunie, iarba din parc, pârjolită de soare, s-a ofilit şi s-a îngălbenit. Bobby se moleşise din cauza căldurii, petrecându-şi zilele prăbuşită în hol, acolo unde podeaua placată cu gresie era mai răcoroasă. Avea o blană atât de deasă încât m-am gândit să o duc la frizer pentru o tunsoare, dar, atunci când i-am pomenit Angelei despre ideea mea, ea a fost de-a dreptul îngrozită.

— E asemenea lui Samson, va rămâne fără puteri! mi-a spus, bătând din palme deasupra urechilor ciulite ale lui Bobby.

Dar nu mai încăpea nicio îndoială că Bobby era afectată de căldură, aşa că am scos-o la plimbare mai devreme dimineaţa, ca să evităm perioada în care soarele ardea cel mai tare. Era o senzaţie plăcută să ne plimbăm singure prin parc înainte să fie asediat de ceilalţi oameni. Primele ore ale unei zile de vară erau pline de posibilităţi şi, spre deosebire de Bobby, pe mine mă

încânta căldura care mi se răspândea prin vene, punându-mi în mişcare mecanismele vara, nu mă simţeam atât de înţepenită şi de bătrână.

Mel mi-a făcut o vizită într-o sâmbătă. Amândouă am fost surprinse de cât de bine ne-am simţit împreună în aceeaşi încăpere unde ne certaserăm atât de agresiv cu un an în urmă. După prânz, am mers împreună să-i ducem flori lui Leo, un ritual care, deşi sobru, cel puţin l-am îndeplinit în compania cuiva la care ţineam. Pe drumul către casă, Mel a rupt tăcerea gravă care se aşternuse după ce terminaserăm vizita.

— Mi-e dor de el.

— Şi mie îmi lipseşte, i-am răspuns, fixând copacii imenşi şi noduroşi ce mărgineau aleea largă pe care mergeam.

— Câteodată îi vorbesc de parcă ar fi încă aici. De parcă ar urma să-mi spună: „Înveseleşte-te, ariciule! Mergi înainte!”

Am încercat să râd, dar din piept mi-a ieşit mai degrabă un suspin.

— Ai...

Voiam să o întreb dacă primise scrisoarea de la mine, dar, deodată, mi s-a părut că nu era momentul.

— Ai fost să vezi apartamentul acela pe Eltistey Avenue?

Mel şi Octavia se gândeau să-şi cumpere un apartament mai spaţios, unde să aibă loc toate cărţile, dar nu se puteau hotărî dacă să-l ia pe cel aflat în apropiere de Midsummer Common sau pe unul aflat în vecinătatea Newnhamului. Ea mi-a subliniat avantajele fiecăreia dintre cele două locuinţe, după care a menţionat că era îngrijorată ca fondurile pentru cercetare să nu fie reduse în urma Brexitului. Asemenea Angelei, nu s-a îndoit de rolul meu în toată povestea asta. Nu i-am mărturisit, nu eram atât de inconştientă încât să dărâm podurile fragile pe care le construiserăm, dar i-am sugerat că Leo ar fi votat diferit dacă ar fi avut posibilitatea.

Mel m-a fixat, uimită, cu privirea.

— Bineînţeles că nu ar fi votat pentru ieşire! Nici pomeneală!

— Dar... am protestat, încercând să-mi susţin cauza fără să mă dau de gol. Mereu critica funcţionarii de la Bruxelles...

— Da, şi critica, de asemenea, romanele proaste ale lui Disraeli, dar asta nu l-a oprit să-l considere un geniu.

Mă simţeam şi mai stingherită la gândul că votasem ca să-i ofer o voce lui Leo şi că, de fapt, i-o atribuisem pe cea greşită.

Zilnic, o nouă întâmplare îmi împovăra şi mai mult conştiinţa încărcată. Angela mi-a spus că Hanna, chelneriţa, se întorsese acasă într-o zi, după muncă, şi găsise mesajul „Polonezi, plecaţi acasă!” mâzgălit pe uşă. Economia era în cădere liberă, aşa spunea toată lumea, iar lira sterlină pierdea atât de mult din valoare încât în curând nu avea să valoreze mai mult decât beţele pe care Bobby mi le aducea atunci când ieşeam la plimbare. Ce s-ar fi putut întâmpla cu pensia mea? Banii erau şi aşa destul de puţini, în fiecare zi primeam noi facturi pe care nu le mai băgăm în seamă, iar acum începuseră şi telefoanele din partea lui Horace Simmonds, managerul nostru bancar. Era un vechi prieten al lui Leo, aşa că am încercat să-l îmbunez cu nişte promisiuni neconvingătoare. Ştiam că nu trebuia să ignor această problemă, dar simţeam că situaţia era prea dificil de gestionat era mai simplu să o trec cu vederea şi să uit de ea. Dar nu-i puteam spune lui Mel nimic din toate astea ar fi început din nou să-mi predice că trebuia să-mi restrâng cheltuielile aşa că i-am propus să ieşim cu câinele la o plimbare.

Când ne-am întors, am găsit-o pe Angela aşteptându-ne la poartă, însoţită de Otis şi ţinând în mâini un sac negru pentru gunoi. Amintindu-mi de sacul pe care mi-l adusese cândva Sylvie, mi-am amintit şi de culcuşul pentru câine din sufragerie, învelit într-un strat de păr, duhnind a şosetă murdară, mirosul specific al lui Bobby, cu care mă obişnuisem încet-încet. Din nou, animalul era copleşit de vremea toridă. Când ne-am apropiat, Angela a băgat mâna în sac şi a scos ceva albastru, făcut din plastic, pe care ni l-a fluturat cu un aer victorios prin faţa ochilor.

— Are cineva un furtun?

Era o piscină gonflabilă.

Am dus-o pe gazon, în grădina din spatele casei, iar Angela a început să o umfle, în timp ce Mel scotea furtunul din magazie. Era doar o piscină mică, alcătuită din trei inele de plastic, dar prezenţa ei acolo mi-a amintit de verile în care copiii erau mici şi le instalam o stropitoare, privindu-i cum ţipau încântaţi, alergând în toate direcţiile. Amintirea aceasta m-a emoţionat, pentru că aveam tendinţa deprimantă de a mă gândi la acei ani ca la o perioadă plină de o tristeţe şi de o epuizare fără sfârşit. Ca atunci când te gândeşti doar la criticile pe care le-ai primit, şi nu la mulţimea de complimente, mereu îmi aminteam mai

degrabă eşecurile decât victoriile. Pentru fiecare amintire precum cea cu stropitoarea, părea să existe un album întreg de evocări ale unor dimineţi în care fusesem irascibilă şi care îmi reveneau în memorie tocmai ca să mă dojenească. Eu, Mel şi Alistair avuseserăm parte şi de vremuri fericite. Trebuia doar să fac un efort mai susţinut ca să mi le amintesc.

Odată piscina umflată, Mel a umplut-o cu apă, iar Angela l-a ajutat pe Otis să-şi pună micul lui slip în timp ce ţopăia de pe un picior pe altul, plin de entuziasm. Bobby a făcut o tură în jurul piscinei, dând, prudentă, din coadă, apoi a privit, pufăind, cum Otis îşi înmuia în ea vârful unui deget de la picior. După vreo zece minute de împroşcat şi ţipat, el a plonjat, în sfârşit, în piscină, după care a ieşit din ea, stropind şi ţipând, cu trupuşorul strălucind în lumina soarelui. Am băut Pimm's şi limonadă aduse de Mel şi am stat tolănite pe pernele lui Sylvie, privindu-l cum se distrează. După vreo oră a început să i se facă frig, aşa că i-am adus un prosop şi s-a aşezat în poala maică-sii, împachetat ca într-un cocon, în timp ce noi sporovăiam leneş, iar Bobby zăcea cu limba scoasă de-un cot.

După ce, într-un final, am intrat în casă să ne adăpostim de dogoare, Mel şi-a exprimat entuziasmul la vederea sufrageriei mele redecorate, admirând portretul bunicului ei, William Jameson, iar Angela a convins-o să rămână şi să comandăm ceva de mâncare. Au plecat ca să stabilească meniul, iar eu, după ce am aşezat ceainicul pe foc, am ieşit în spatele casei cu gândul de a folosi apa din piscină ca să le ofer plantelor o stropire binemeritată. Pe când ieşeam pe uşa din spate, m-am oprit brusc la vederea priveliştii din faţa mea.

În creierul lui Bobby sălăşluia un demon care, din când în când, dezlănţuia în ea o frenezie scurtă, dar intensă. Sylvie botezase acele momente „cele cinci minute distractive". Le remarcasem de câteva ori în parc, atunci când adulmeca ceva interesant, când întâlnea un câine care o interesa în mod deosebit sau pur şi simplu când se lăsa în voia toanelor. Nu se întâmpla frecvent, dar atunci când o apuca, era ceva impresionant. O lua la goană în cerc asemenea unui vârtej de blană, lătrând la fiecare schimbare de direcţie, scurmând pământul cu ghearele, într-o încâlceală de membre şi de dinţi, până când se prăbuşea epuizată la pământ, dând ochii peste cap şi aşteptând să fie apreciată pentru spectacol.

Acum piscina gonflabilă îi declanşase un episod în toată puterea cuvântului. Când în piscină, când în afara ei, sărea împroşcând în jur fără să-i pese de nimic, ieşind apoi ca să se scuture şi să gonească împrejurul grădinii. Din nou înăuntru pentru o bălăceală nebună, apoi afară ca să se scuture şi să dea o altă tură în jurul gazonului, şi iar de la capăt. La vederea spectacolului care devenea din ce în ce mai amuzant, m-a pufnit râsul. Angela, Otis şi Mel au venit şi ei la uşa din spate, ca să urmărească nebunia, în scurt timp râdeam cu toţii ca nişte apucaţi, ştergându-ne feţele de lacrimi şi de stropi de apă, căci bufoneriile lui Bobby ne făcuseră leoarcă atât pe noi, cât şi pe ea. În cele din urmă s-a oprit, printr-o alunecare, în faţa noastră, gâfâind cu putere, iar blana udă, lipită de corp, o făcea să pară cât jumătate din mărimea ei adevărată.

— A înnebunit, a zis Otis pe un ton admirativ, atunci când Bobby s-a zburlit într-o ultimă scuturare, după care s-a aşezat, ca să se usuce, în soarele ce se apropia de apus.

Zbenguiala nebună a lui Bobby golise mare parte din piscină, dar mai rămăsese suficientă apă cu care să-mi stropesc trandafirii în timp ce aşteptam să fie livrată mâncarea. Plimbându-mă printre straturile de flori, am privit blana încreţită a lui Bobby şi, cum stătea aşa, zvâcnind din labele desfăcute-n sus, m-am simţit invidioasă pe capacitatea ei de a se manifesta atât de liber. Era o fiinţă atât de pasionată şi de directă; nu avea niciun secret, nimic de care să-i fie ruşine, nimic pentru care să-şi ceară iertare pur şi simplu, totul era la vedere.

Chiar şi după ce o mai golisem cu stropitoarea, piscina era încă pe jumătate plină, iar apa plescăia încetişor la margini, aşa că mi-am dat jos sandalele şi am intrat. O senzaţie de răcoare şi de catifelare mi-a învăluit degetele, şi am privit îndelung undele albastre, ritmice, care îmi înconjurau picioarele îmbătrânite. Aş fi vrut să-mi spăl păcatele, să le arunc ca pe o piele moartă şi să păşesc afară revigorată şi nepătată, să o iau de la zero. Ca şi cum târşâitul picioarelor printr-o piscină gonflabilă, golită recent de o corcitură nebună ar fi putut avea acest efect. Vedeam, deja, cum părul de câine mi se aduna în jurul gleznelor.

Una dintre primele mele amintiri de când eram mică a fost cea în care mama m-a dus la noul bazin de la Hampstead Lido. Îmi aminteam cum o priveam înotând în piscină, cu părul negru plutindu-i în urmă. S-a răsucit pe spate şi a înotat înspre mine,

apoi şi-a ridicat mâinile din apă.

— Milly! Vino!

Am rămas pe margine, îmbrăcată în costumaşul meu de baie croşetat, care mă înţepa la umeri. Deşi apa ar fi oprit mâncărimea, nu puteam înainta pentru că în calea mea era un păianjen. Însă nu era un păianjen, ci doar o crăpătură într-una dintre plăcile de ceramică de pe marginea piscinei, dar ar fi putut să fie un păianjen. Ar fi putut. Nu voiam să trec pe lângă el de teamă că ar fi putut să se mişte, căci *era* un păianjen. Aşa că am rămas pur şi simplu acolo, nerăbdătoare să plonjez, dar blocată pe marginea piscinei. În cele din urmă, mama n-a mai rezistat tentaţiei şi s-a îndepărtat, plutind.

Bobby s-a ridicat, pufăind, pe picioarele din spate, şi a plecat ca să cerceteze o muscă ce se zbătea la suprafaţa apei. Observasem mai devreme că era foarte ataşată de Melanie, care profita de orice ocazie ca s-o alinte şi s-o complimenteze. Surprinsă să constat că eram puţin geloasă, i-am mângâiat una dintre urechi şi i-am şoptit:

— Îmi aminteşte de greşelile pe care le-am făcut.

M-am gândit la cearta noastră teribilă, la vina care îmi făcuse furia să devină şi mai deplină. Furie care acum se risipise, dar care încă persista în atmosferă, asemenea electricităţii statice. Deşi eu şi cu Mel negociaserăm un fel de pace tacită, preferam să nu mă gândesc la ziua aceea îngrozitoare. Dacă aş fi putut-o ignora suficient de mult timp, poate că, în absenţa gândurilor, s-ar fi estompat precum o fotografie veche.

— Mamă, ce naiba faci acolo? m-a întrebat Mel, stând în dreptul intrării din spate cu o pungă de hârtie plină într-o mână şi cu un papadum[46] în cealaltă.

Am ieşit în grabă din piscină şi mi-am vârât picioarele înapoi în sandale.

— Doar încercam să văd cum e, i-am spus, luându-i papadumul din mână şi trecând pe lângă ea. Mel a clătinat din cap şi m-a urmat înăuntru, iar Bobby, tot udă, s-a strecurat printre noi. Trebuia să-mi amân cele cinci minute distractive pentru o altă zi.

[46] Lipie subţire şi crocantă, specialitate a bucătăriei tradiţionale indiene.

Capitolul 25

Lancaster Villas
Kensington W8
21 septembrie 1942

Iubitul meu Will,

Am primit o scrisoare de la Sibyl zilele trecute. Am fost uimită, pentru că ştii că nu e adepta epistolelor lungi şi, la drept vorbind, a nici unei alte forme de comunicare. E prea ocupată cu găinile ei. În fine, mi-a scris ca să-mi spună că Henry şi Milly sunt foarte bine, sunt la o şcoală locală şi se bucură de viaţa la ţară, după cât se pare. Dar, mai presus de toate, Sibby a inclus un bileţel scris chiar de Milly! Nu m-am putut îndura să ţi-l trimit de teamă să nu se piardă, aşa că îl redau mai jos, cuvânt cu cuvânt:

Drga mama,

Te iub. Camera noastr este drăgţ. Sun oi.

Milly

E minunat, de-a dreptul! Sunt atât de bucuroasă că Sibby nu a încercat să o corecteze, nu m-aş mai fi bucurat la fel de mult. Mai era şi un desen, care cred că ar putea fi una dintre oi. Nu voi încerca să îl reproduc aici.

La Londra lucrurile sunt tot aşa cum le ştii. Tata nu mai coboară în pivniţă în timpul raidurilor aeriene. Spune că fie va muri, fie nu va muri, iar mersul în pivniţă nu are cum să schimbe lucrurile. Mama a început să coasă din nou, ăsta e, mereu, un semn rău.

Cum tu şi copiii sunteţi plecaţi, mă bucur că mă pot ocupa de muncă. Ambulanţele sunt destul de greu de condus, dar încep să mă obişnuiesc cu ele. Intervalul orar în care lucrez de obicei e de la şase seara la opt dimineaţa. Trebuie să ieşim imediat ce bombardamentul încetează, pentru că altfel nu mai avem pe cine salva. La început a fost înfricoşător, dar acum suntem prea ocupaţi ca să mai băgăm de seamă. Noaptea trecută, o bombă a căzut peste un teatru din Tottenham Court Road. Sala era plină cu soldaţi veniţi acasă în permisie, multe dintre victime purtau uniformă. Au fost înşiraţi pe stradă şi acoperiţi cu un covor, şi a

trebuit să verificăm dacă erau morţi cu toţii, ca să ştim dacă trebuia să îi ducem la spital sau la morgă.

Printre ei am găsit un băiat în viaţă şi l-am ţinut de mână o vreme, cât am aşteptat să-şi dea ultima suflare. M-a rugat:

— Spune-i lui Elsie că o iubesc.

I-am promis că aşa aveam să fac. I-am pus în maşină, pe el şi pe ceilalţi, şi i-am dus la morgă, dar cei de acolo n-au vrut să-i primească fără certificat de la medic. Aşa că eram cu cadavrele în maşină, dar nu aveam unde să le punem. Într-un final, a trebuit să le lăsăm pe o stradă lăturalnică. Nici unuia dintre noi nu i-a plăcut aşa ceva, dar ce puteam face? Erau alţii care mai aveau o şansă la viaţă şi pe care trebuia să-i ajutăm.

În zilele libere m-am întâlnit cu alte câteva femei din Fitzrovia, care se gândesc să înfiinţeze un comitet pentru promovarea dreptului femeilor de a avea salarii egale cu cele ale bărbaţilor. Discuţiile sunt destul de aprinse, iar seara trecută am fost atât de ocupate certându-ne, că, la ora la care am terminat şi am ieşit în stradă, se dăduse deja stingerea. Aşa că a trebuit să mă iau după bordurile albe ca să bâjbâi până la staţia de autobuz. Şoferul nu era prea priceput, apăsa cam prea tare frânele. Trecuse de ora zece atunci când am ajuns acasă. Mama era de-a dreptul isterică.

Trebuie să închei, căci în curând intru în tură, dar voi scrie din nou imediat ce voi putea. Sper să primesc învoire ca să pot merge în Yorkshire luna viitoare, cu aproximaţie. Poate că am s-o pun pe micuţa ta Missy să-ţi scrie şi ţie o scrisoare. Nu-i aşa că ar fi minunat?

Rămân
Iubita ta,
Lena

Am găsit acolo şi scrisoarea de la Sibyl, alături de bileţelul scris de mine, murdar şi mototolit de la atât citit şi răscitit, iar, pe fundul cutiei, desenul cu oaia. Mi s-a părut că semăna mai degrabă cu un soare în spatele unui nor, dar am presupus că depindea din ce unghi te uitai la el. Vreme de toţi acei ani am crezut că cel mai groaznic lucru care se întâmplase fusese moartea lui Jonas, labradorul.

Lucrul cel mai greu de suportat era că, atunci când a venit să

ne vadă, mama mi-a cerut să-i scriu tatei, dar eu nu am făcut-o niciodată, pentru că eram prea ocupaţi să ne jucăm cu animalele mătuşii Sibby. În timp ce Bobby mă înghiontea cu nasul şi îmi lingea lacrimile de pe obraji, m-am gândit că, dacă m-aş fi putut întoarce în timp, aş fi mers în dormitorul din pod şi i-aş fi scris tatii o scrisoare, cea mai lungă şi cu cele mai multe greşeli de ortografie posibile.

Rămâneam
iubita lui,
Missy.

Capitolul 26

Când Melanie a împlinit treizeci de ani, Leo a insistat să-i organizăm o petrecere. Nici ea nu-şi dorea aşa ceva, şi nici eu; nu voiam să-mi pierd timpul cu frecuşul pe care îl presupuneau invitaţiile, alegerea localului şi, în general, dificultăţile legate de organizarea unui eveniment în Cambridge. Ali era plecat într-o călătorie şi nu putea ajuta, iar Leo, bineînţeles, după ce a făcut marele anunţ a plecat la o conferinţă, şi toată organizarea a căzut pe capul meu. Trebuia să sun pe toată lumea, să rezerv o sală la King's[47], în timp ce Mel bombănea şi spunea că ar fi preferat să ia doar cina la Peking[48].

În dimineaţa petrecerii m-am trezit cu o mahmureală după ce mă răsfăţasem cu câteva pahare de gin tonic tare pe când mă ocupam de câţiva invitaţi care confirmaseră în ultimul moment „Nu, bineînţeles, nu-i *nicio* problemă!" şi încercam să iau legătura cu hotelul la care stătea Ali, ca să văd dacă avea să se întoarcă la timp din Egipt. Durerea de cap nu-mi dădea pace, tâmplele îmi zvâcneau, iar dogoarea unei zile de vară târzii nu mă ajuta, făcându-mă să mă dezlănţui, furioasă, prin casă, în timp ce mă precipitam să ambalez cadoul lui Mel (o ediţie princeps din Wollstonecraft[49], pe care iubitorul ei tată o cumpărase de la Bonhams, la un preţ exorbitant) şi să sun la firma care urma să ne livreze mâncarea. Apoi a sosit Leo şi a

[47] Numele uneia dintre facultăţile din Cambridge.
[48] Restaurant în Cambridge.
[49] Mary Wollstonecraft (1759–1797), scriitoare şi filosoafă feministă britanică.

început să-şi dea cu părea, întrebând despre vinul pe care îl alesesem şi spunând că ar fi fost mai bine să fi organizat ceva în aer liber. Când ne-am urcat în maşină, eram amândoi năduşiţi şi irascibili, aşa că abia dacă am schimbat un cuvânt în timpul călătoriei.

În sala de festivităţi de la King's, personalul tocmai instala mesele în locurile greşite, aşa că Leo s-a apucat să îşi exprime dezaprobarea, în timp ce eu am evadat în răcoarea capelei şi am stat pe una dintre bănci, cu capul aplecat, dorindu-mi ca totul să se termine cât mai repede.

— Bună, mamă, mi-a spus Mel aşezându-se lângă mine, luând în mâini una dintre cărţile cu imnuri bisericeşti şi răsfoind-o absent. Ai reuşit să vorbeşti cu Ali?

— A pierdut avionul, am oftat, presându-mi tâmplele cu articulaţiile degetelor. Mi-a zis să-ţi spun că te iubeşte.

— Tipic. Puteam să jur, a pufnit Mel.

A trântit cartea pe poliţa din faţa noastră şi şi-a încrucişat mâinile. Ea şi Ali aveau o relaţie foarte cordială, însă caracterele le erau complet diferite.

Am închis ochii.

— Nu e vina lui, a fost ocupat cu excavaţiile, ştii cum e.

— Ştiu, cum să nu ştiu. Câte persoane *vin*?

— Cam o sută, cred.

— Dumnezeule, cât de oribil. Balegi de la turma satanică a Diavolului.[50]

— Cel mai mult la tine, Melanie, îmi place faptul că eşti atât de recunoscătoare.

— Mamă, ştim cu toţii că sunt foarte puţine lucruri pe care le iubeşti la mine. Să trecem peste asta, bine?

Deşi o spusese în felul ei nostim, replica şi-a atins ţinta. Totuşi, eram prea epuizată ca să mă cert cu ea, aşa că, în schimb, mi-am aţintit privirea asupra unei picturi de deasupra altarului. *Adoraţia magilor.* Asta îşi dorea Mel? Veneraţie? Iar eu, în schimb, îi oferisem antreuri şi o muzică live, aşa cum ceruse tatăl ei.

— Hai să terminăm odată şi cu asta! mi-a spus Mel, ridicându-se în picioare.

Ne-am întors în sala de festivităţi, unde mesele fuseseră aranjate din nou, iar angajaţii cărau flori şi suporturi pentru

[50] Replică din serialul Blackadder.

lumânări. O masă pentru băuturi fusese instalată la unul dintre capetele încăperii, iar eu am mers să inspectez şi să-mi torn pe furiş o băutură. Era ora şase fără cinci minute, totuşi. Tot studiind încăperea, m-am întrebat din nou cum de Leo insistase atât de mult să serbăm ziua lui Melanie, dar nu şi aniversarea căsătoriei noastre. Treizeci de ani de când ne căsătoriserăm chiar aici. Însă în ziua cu pricina el fusese plecat, iar, la întoarcere, îmi adusese un pandantiv lucrat de indienii Navajo. Un obiect drăguţ, doar că era turcoaz, ceea ce îl făcea inadecvat. Treizeci de ani de căsnicie însemnau nunta de perlă. Eu i-am cumpărat un deschizător de scrisori cu mâner din sidef, iar, când l-a primit, a spus „Ce cadou amuzant!”, ca şi cum nu şi-ar mai fi amintit deloc de semnificaţia legată de perlă. Cu toate acestea, Mel avea şansa să sărbătorească în sala de la King’s, care avea lambriuri de stejar, tablouri şi ecouri.

După jumătate de pahar, durerea a început să-mi dispară. Pe măsură ce au apărut primii invitaţi, iar apetitivele au început să fie servite, m-am mobilizat. Ali avea să se întoarcă în curând; cât despre supărarea mea legată de aniversarea căsătoriei m-am consolat cu gândul că aveau să mai fie şi altele. Leo juca rolul gazdei grijulii, cu o sticlă de şampanie în mână, iar Mel era înconjurată de vechi prieteni, foşti colegi de facultate, cu toţii bătând-o cu palma pe umăr ca şi cum ar fi felicitat-o pentru ceva mai mult decât simplul fapt că exista de trei decenii. Cu spatele la perete, i-am lăsat pe chelneri să-mi umple mereu paharul şi am început să număr minutele care mai rămăseseră.

Apoi Leo a venit la mine, făcându-mi semn în timp ce orchestra a început să cânte. L-am luat de mână, iar durerea de cap mi-a dispărut, la fel cum au dispărut şi oamenii din jur; rămăseserăm doar noi doi. Mâinile lui erau pe talia mea, iar el mă privea cu ochii îngustaţi din pricina zâmbetului care i se zugrăvea pe faţă. Ştiam că o parte din toate astea erau doar de paradă – părinţi arătând cât de mândri erau de fiica lor –, dar, atât timp cât eram în braţele lui, nici nu conta. Puteam asculta împreună cântecul nostru şi, de data asta, toate celelalte lucruri din jur se estompau.

— Bravo, mi-a spus el, rotindu-mă în ritmul muzicii. E o petrecere frumoasă. Nici vinul nu e rău.

— Nu e chiar 1959 de colecţie, din păcate, i-am răspuns, râzând.

— Ştiu că ai muncit mult. Îmi pare rău că Ali nu a putut veni.

M-a sărutat pe obraz.

— Aş face bine să mă pregătesc pentru discurs. Ai grijă să stai în primul rând, doamnă Carmichael.

Căldura şi zgomotul s-au intensificat. Atunci când Leo a ciocănit în pahar ca să-şi înceapă discursul, iar noi ne-am îmbulzit într-o parte ca să îl putem asculta, m-am simţit dărâmată şi dezorientată. Eram incapabilă să mă concentrez la cuvintele prin care el îşi exprima satisfacţia de a avea o fiică atât de realizată, cu doctorat şi post de cercetător, călcând pe urmele tatălui său. Gândul mi-a zburat în cu totul altă parte. M-am gândit la faptul că turcoazul era talismanul regilor, piatra turcească ce protejează de eşecuri. Poate că, până la urmă, turcoazul fusese mai potrivit decât perla. L-am privit pe Leo, care se adresa în continuare mulţimii. Şi-a ridicat, zâmbitor, paharul în cinstea lui Melanie, după care s-a întors lângă mine, în mijlocul invitaţilor, în timp ce Mel a venit în faţă, aclamată de toţi prietenii ei. La început, fiind atât de bucuroasă că îl aveam alături, n-am observat că Mel ducea pe cineva de mână. Prietena ei, Octavia, parcă ăsta e numele ei. O femeie jovială, care făcea foarte des cu ochiul. Deodată, mi-am dat seama ce urma să se întâmple; am înaintat, încercând să o împiedic pe Melanie să facă ceea ce avea de gând, dar acea cădere din graţiile lui Leo nu am putut-o împiedica. Aşa că am rămas pe loc, mulţumindu-mă să privesc, uluită, peste marginea paharului, în timp ce soţul meu a încremenit lângă mine.

Discursul lui Mel a fost scurt şi la obiect. Octavia stătea lângă ea radiind, iar reacţia publicului a fost împărţită în strigăte de aprobare din partea prietenilor lui Melanie, consternare politicoasă din partea celorlalţi. Simţeam şi imensa consternare a lui Leo, care încerca să pară jovial şi relaxat, ca şi cum nu ar fi trăit un şoc imens. Fusese atât de neştiutor, închis în turnul lui de fildeş, iar acum vedeam cum îi pierea din faţa ochilor visul ca fiica lui să se mărite cu vreun profesor eminent şi să fie mama unor copii extrem de realizaţi.

Printre urale şi câteva aplauze buimace, Leo, cu o grimasă încremenită pe faţă, salutând oaspeţii printr-un gest din cap, a şuierat către mine, din colţul gurii:

— Tu ştiai?

Am ridicat din umeri, îngropându-mi faţa în pahar.

— De ce nu mi-ai spus?

Mi-am înghiţit vinul şi i-am făcut cu mâna soţiei lui Tristan, Isabel, care a ridicat paharul, nedumerită, în direcţia mea.

— Nu eram sigură. Ea nu a spus niciodată nimic.

— Trebuia să mă fi avertizat. Ce se presupune că ar trebui să fac acum?

— Nu e vina mea. Trebuie doar să ne descurcăm cum putem mai bine.

— Vrei să spui *că eu* trebuie să mă descurc.

S-a îndepărtat şi şi-a croit drum către fiică-sa, dând mâna cu invitaţii şi bătându-i prieteneşte pe umeri. L-am văzut făcând un gest din cap în direcţia uşii, apoi el şi Mel au pornit-o, cu paşi şovăielnici, oprindu-se ca să fie felicitaţi de diferite grupuri în timp ce mergeau spre uşă. Chiar în momentul în care ieşeau, ea s-a uitat înapoi la Octavia şi şi-a dat ochii peste cap, iar eu am simţit un fior de mulţumire: Mel traversase Rubiconul, alianţa cu tatăl ei se destrămase. Am lăsat deoparte paharul cu vin şi i-am urmat.

S-au certat cu aprindere pe pajiştea de lângă râu, iar ostilitatea li se putea ghici după simetria mişcărilor ample pe care le făceau cu mâinile.

— Cum ai putut? i-a reproşat Leo. În faţa tuturor acelor oameni? A prietenilor noştri?

— Nu e ceva de care să-mi fie ruşine, i-a răspuns Mel. Ţie îţi e ruşine cu mine?

— Nu asta e ideea. Trebuia să-mi fi spus că intenţionai să... să... Nu ăsta era scopul întâlnirii.

— Atunci care era scopul? Discursul tău despre transmiterea ştafetei?

El a rămas tăcut pentru un moment, iar eu a trebuit să-mi reprim un zâmbet de satisfacţie după o asemenea lovitură abilă. M-am gândit la cadoul din partea lui Leo şi a mea, pierdut printre celelalte daruri de pe masa din sala de festivităţi. *În apărarea drepturilor femeii.*[51] Venisem acolo ca să liniştesc lucrurile, dar ei nu mi-au observat prezenţa, ca de obicei, aşa că m-am retras, lăsându-i să-şi rezolve singuri problemele. Poate că asta era exact ceea ce le trebuia, nu o ruptură a relaţiei, ci o confruntare. Iar după ce conflictul va fi luat sfârşit, aveam să fiu acolo ca să readuc lucrurile la normal şi să-l consolez pe Leo. Şi

[51] Cea mai importantă lucrare, scrisă în 1792, a lui Mary Wollstonecraft.

poate chiar aveam să mă transform într-un părinte mai tolerant. Aşa că m-am întors la petrecere şi am aprobat, recunoscătoare, din cap atunci când oamenii mi-au spus că Mel era extrem de îndrăzneaţă, o tânără curajoasă, care mergea pe drumul ei.

Încetul cu încetul, invitaţii au început să-şi ia rămas-bun, angajaţii s-au apucat, discret, să debaraseze, iar Mel şi Octavia s-au grăbit către barul colegiului King's, ca să-şi continue distracţia. În cele din urmă, în maşină am mai rămas doar eu şi Leo, cu bancheta din spate presărată cu sticle de băutură şi cu flori. În întuneric şi preţ de o clipă, el şi-a înclinat capul înspre volan, apoi şi-a aţintit privirea asupra mea.

— Îmi pare rău, mi-a spus, cu regret în glas. Ştiu că nu e vina ta. Însă mi-aş fi dorit...

— Ştiu, i-am răspuns, punându-i mâna pe umăr.

El a oftat.

— Cu câţiva ani în urmă, la Caius[52], am cunoscut un tip amabil, care mi-a scris cerându-mi sfaturi în legătură cu Disraeli, iar apoi ne-am întâlnit la aniversarea de optzeci de ani a lui Alan Taylor şi m-am gândit „*Acesta* e tipul de persoană...".

Cuvintele i s-au stins pe buze, apoi a privit în gol.

— Nu are rost să ne întrebăm ce ar fi putut să fie, i-am şoptit, ridicându-mi mâna ca să-i mângâi gâtul, degetele mele mişcându-se printre buclele lui grizonante şi încă strălucitoare.

— Dar speri, nu-i aşa... mi-a spus, privindu-mă pieziş... că vor găsi... ceea ce am găsit şi *noi*.

Acolo, în întuneric, în vechea noastră maşină, inima mea a fost pe punctul de a exploda de fericire. Aş fi vrut să spun... atât de multe lucruri. Să-l întreb ce anume găsiserăm – oare, aceleaşi lucruri? Să-i spun ce găsisem eu căminul, *oikos-ul* meu, răspunsul la cântecul meu. Am vrut să savurez acel moment şi să-l îmbogăţesc, să-l liniştesc pe Leo cu vorbele mele, dar erau prea multe lucruri de spus, aşa că m-am poticnit.

— Sunt sigură că această Octavia e foarte drăguţă şi, de asemenea, foarte inteligentă.

Total nepotrivit. El şi-a îndreptat spatele în scaun, îndepărtându-se de mâna mea rătăcitoare.

— E de la fosta *ta* facultate, mi-a spus, pe un ton întrucâtva acuzator.

Iar, după ce el a pornit motorul ca să ne întoarcem la King's

[52] Facultate din cadrul Universităţii din Cambridge.

Parade, a ambalat motorul, maşina a pornit, şi...

...Şi m-am trezit brusc, eram din nou în sufrageria Angelei, ceasul de pe perete arăta aproape unsprezece. Am clipit şi m-am întins pe canapea, simţindu-mi articulaţiile înţepenite şi rigide. M-am ridicat, scârţâind din toate încheieturile, tocmai atunci când s-a auzit o cheie răsucindu-se în broască. Angela a intrat, desculţă, ţinându-şi pantofii de barete. Când a dat cu ochii de mine, a ridicat din sprâncene, nedumerită.

— Nu s-a întâmplat nimic rău, i-am spus, frecându-mă la ochi. Otis a adormit înainte de ora opt. Cum a fost întâlnirea cu specialistul ăla al tău în copaci? Era drăguţ?

Ea a schiţat o strâmbătură.

— Copacii sunt plictisitori, se pare.

— Atât de rău a fost?

— Am mâncat o pizza şi am plătit împreună nota, iar suma pe care eu am lăsat-o drept bacşiş a luat-o el, ca să acopere costul vinului Pinot Grigio băut de mine.

— O, draga mea, îmi pare rău.

— Nu e nicio problemă. Mai are balta peşte. Sau pădurea copaci. Mă duc să văd ce face Oat.

Am urmat-o în timp ce mergea tiptil spre dormitor. A deschis uşa, iar Otis s-a răsucit, deschizând ochii.

— Bună, mami, a salutat-o el, somnoros. Missy mi-a spus o poveste în care toate personajele au fost omorâte cu săgeţi.

— Scuze, i-am spus Angelei, din pragul uşii dormitorului. I-am povestit legenda lui Ahile.

Ea mi-a aruncat un zâmbet peste umăr şi s-a întors către Otis.

— Aşa a făcut? Norocosul de tine. Acum înapoi la nani, până nu-ţi mai spune încă o poveste de felul ăsta.

A aranjat plapuma în jurul lui şi i-a dat părul după ureche. Spre deosebire de Ahile, Otis nu avea nevoie să fie ţinut de călcâi şi cufundat într-un râu, ca să devină invulnerabil. În primul rând, nu avea nicio lipsă şi nicio slăbiciune. Bărbaţi şi femei, femei şi femei, mame şi fii, şi chiar doamne în vârstă şi câini. Dragostea e pur şi simplu dragoste, asta era tot. Imperfectă, inegală, complicată, întreruptă, dar, cu toate acestea esenţială.

— Îmi pare rău, am spus din nou, pe când ne întorceam în camera de zi. Dacă stau bine să mă gândesc, probabil că povestea nu a fost chiar potrivită pentru un copil.

— Nu e nicio problemă, mi-a răspuns ea, frecându-şi ochii. Nimeni nu e perfect.

Apoi a remarcat sticla goală de pe măsuţa de cafea.

— Ai golit-o pe toată, hoţomanco.

Am zâmbit şi am început să-mi adun lucrurile, dar, atunci când am ajuns la uşă, cu mâna pe clanţă, m-am răsucit. Angela se prăbuşise pe canapea, cu picioarele goale puse pe măsuţă, molfăind resturi de covrigei.

— Ca să ştii, i-am spus. Otis nu are nevoie de un tată. Îi merge foarte bine aşa cum e.

M-am strecurat, apoi, afară din apartament, şi am închis uşa după mine înainte ca ea să apuce să-mi răspundă.

Când am ajuns acasă, am capitulat în faţa primirii entuziaste făcute de Bobby şi mi-am dat seama că nu verificasem corespondenţa din acea dimineaţă. Aşa că am mers în camera de zi şi, instalându-mă pe canapea, am frunzărit plicurile. Ca de obicei, cele mai multe erau facturi, însă la fundul teancului era un plic mai gros, cu timbru de Cambridge. Mi-am strecurat o unghie prin deschizătură şi am plimbat-o de-a lungul plicului. Înăuntru, am găsit două fotografii şi o notă mâzgălită de Mel: „M-am gândit că ţi-ar plăcea astea”.

Amândouă fotografiile erau de la nuntă. Relaţia dintre Melanie şi Octavia era la fel de solidă ca la petrecerea aceea de acum aproape treizeci de ani. După câte îmi aduceam aminte, una dintre fotografii fusese făcută pe când stăteam pe pajişte, cu Bobby, imediat după ce ne întâlniserăm cu Alicia. Eu stăteam între fericitele căsătorite, cu un aer încordat şi jenat, iar Bobby, smucind de lesă, ieşise din cadru. Cealaltă, însă, fusese făcută fără să-mi dau seama, tocmai în clipa în plecam de la petrecere. Merseserăm pe culoar, în direcţia fotografului, cu Bobby trăgând de lesă în faţa noastră şi rânjind la aparatul de fotografiat, şi fuseserăm cu toţii scăldaţi în lumina care venea din sala de petrecere. Angela îl purta în braţe pe Otis, care se odihnea, cu faţa zâmbitoare, pe umărul ei; se întorsese către mine ca să-mi spună ceva, iar eu râsesem în hohote, cu capul dat pe spate. Oare ce îmi spusese? Nu-mi mai aduceam aminte, dar nu mă mai văzusem niciodată aşa.

Prima fotografie îmi surprindea, în mare parte, personalitatea, dar cea de-a doua expunea un al doilea eu, partea minusculă din mine care era capabilă să râdă aşa. Voiam să-mi croiesc

drum către acea parte din mine aşa cum deschisesem acel plic, să o lărgesc şi să o deschid astfel încât să acopere rigiditatea şi jena, şi toate celelalte slăbiciuni pe care le dispreţuiam. Să fiu femeia aceea atât de relaxată, râzând în hohote, să scot la vedere această parte din mine, iar pe cealaltă să o las îngropată.

În realitate, însă, aşa cum spusese Angela, nimeni nu e perfect. Nici Leo, nici Melanie şi, cu siguranţă, nici eu. Am rezemat fotografiile pe etajera de deasupra şemineului, prima ascunsă în spatele celei de-a doua. A doua zi aveam să caut rame pentru amândouă.

Capitolul 27

În septembrie, Otis a început şcoala, iar eu m-am trezit fără obiectul muncii. Mă obişnuisem cu dimineţile noastre împreună care, de cele mai multe ori, se prelungeau după-amiezile, sau Angela rămânea la ceai şi la o bârfă atunci când venea să-l ia.

Ieşeam în continuare la plimbare împreună cu Bobby, mă întâlneam cu alţi stăpâni de câini la câte o cafea şi, ocazional, o vizitam pe Sylvie ca să mai stăm de vorbă, dar îmi era dor de Otis şi de vizitele lui pe care le aşteptam asemenea unor ancore de salvare. Angela spunea că se descurca bine la şcoală, iar într-una din zile am însoţit-o ca să-l luăm de la ore. Am stat în faţa sălii de clasă, iar atunci când uşa s-a deschis, la ora 3.30 fix, Otis a ieşit în viteză, cu ghiozdanul bălăngănindu-se când într-o parte, când în cealaltă, şi s-a aruncat în braţele maică-sii. Apoi s-a întors către mine şi a strigat:

— Missy!

M-a cuprins şi pe mine cu braţele pe după gât.

L-am dus la bibliotecă şi i-am citit o poveste, în timp ce Angela a mers să caute o carte de Maeve Binchy[53]. Pe drumul spre ieşire, ea a arătat către avizier.

— Uite, ar trebui să faci asta.

Era un anunţ prin care erau căutate persoane care să le citească o poveste copiilor în fiecare dimineaţă de joi.

Am clătinat din cap.

[53] Scriitoare irlandeză (1939–2012).

— Nu cred. E pentru actori care nu-şi găsesc de lucru. Nu vor o bătrânică, aşa cum sunt eu.

— Prostii, mi-a răspuns ea. Eşti foarte bună la citit. Ai o voce deosebită.

Deşi mi-am exprimat dezaprobarea şi am ridicat din umeri, odată ajunsă acasă mi-am dat seama că mă gândeam din ce în ce mai mult la asta. Leo spunea mereu că aveam o voce plăcută, iar în anii 1950, pe când lucram la Biblioteca Universităţii, o asociaţie mi-a propus să înregistrez o carte audio. Dar să citeşti în faţa unui grup de copii excesiv de agitaţi era o treabă diferită, şi nu eram sigură că posedam temperamentul necesar. Gândul mi-a rămas undeva în minte, iar săptămâna care a urmat, atunci când, în timpul peregrinărilor mele, am ajuns din nou în faţa bibliotecii, după ce am ezitat o bună bucată de vreme am intrat. Anunţul era încă acolo.

— Vă pot ajuta cu ceva?

O femeie de vârstă mijlocie, cu părul tuns asemenea lui Iris Murdoch[54] şi cu ochelari cu şnur în jurul gâtului s-a uitat, curioasă, la mine. Am arătat către avizier.

— Mai căutaţi încă un cititor?

S-a luminat la faţă.

— Căutăm, într-adevăr. Aţi vrea să vă oferiţi voluntar?

Nu ştiu care au fost motivele pentru care m-am înscris, dar am simţit că alter egoul meu cel vesel crezuse că a mă oferi voluntar să citesc pentru un grup de copii gălăgioşi era floare la ureche. Bineînţeles că a urmat o serie de nopţi neliniştite, cu ochii la umbrele de pe pereţi, iar apoi visam că ieşisem pe stradă în pielea goală.

Spre sfârşitul săptămânii, am luat cu mine la bibliotecă exemplarul lui Otis din *Vrăjitoarea râioasă*[55], boscorodindu-mă şi reproşându-mi că eram atât de inconştientă. Bineînţeles că până în acel moment petrecăreaţă din cea de-a doua fotografie de la nunta lui Mel fusese complet alungată de scorpia bătrână şi ofilită din prima. Nu reuşisem să aţipesc aproape deloc în noaptea de dinainte, mă agitasem până când o deranjasem şi pe Bobby, care sărise din pat şi se retrăsese, furioasă, pe duşumea, unde a adormit la loc, cu un sforăit zgomotos care nu

[54] Scriitoare şi filosoafă irlandeză (1919–1999).

[55] Carte pentru copii, scrisă de autoarea americană Michelle Elizabeth Rogers.

m-a ajutat să scap de insomnie. Stăteam întinsă, imaginându-mi diverse forme create de umbrele proiectate pe pereţi şi dorindu-mi ca Leo să fi fost acolo şi să-mi ridice moralul. Amintindu-mi de audiţiile lui Mel, mă gândeam că fusesem, într-adevăr, foarte nepăsătoare.

În acea dimineaţă n-am fost în stare să mănânc decât nişte pâine prăjită, iar atunci când am ajuns la bibliotecă îmi chiorăiau maţele de foame. Doamna cu tunsoarea în stil Iris Murdoch, pe care o chema Deirdre, m-a întâmpinat cu o ceaşcă de ceai şi cu biscuiţi cu cremă, spunându-mi că o parte dintre copii sosiseră deja, informaţie care nu a făcut decât să-mi sporească şi mai mult emoţiile. Când m-am aşezat în colţul amenajat pentru citirea poveştilor, mâinile îmi tremurau, iar gâtlejul mi se uscase. Copiii şi părinţii lor – mamele ocupau zona centrală a bibliotecii –, alergând de colo colo şi sporovăind. Deirdre amenajase mai multe rânduri de scăunele şi de pernuţe în secţia pentru copii a bibliotecii. A venit lângă mine şi a bătut din palme.

— Toată lumea să ia loc, suntem gata să începem!

Micuţii au venit în şir indian şi s-au aşezat pe pernuţe, pălăvrăgind în continuare, în vreme ce mamele s-au instalat în spatele odraslelor. Oare de ce mă băgasem în chestia asta? Se auzea, în continuare, un zgomot ca un zumzet, şi nu aveam nici cea mai vagă idee cum să-i fac să păstreze liniştea. Tremurând, am tras adânc aer în piept.

— Bufniţa se năpusti asupra pălăriei vrăjitoarei, am început, cu o voce răguşită.

Deirdre mi-a făcut, din cap, un semn încurajator, iar copiii s-au mai liniştit, agitându-şi în continuare degetele şi privirile, dar uitându-se şi la mine din când în când.

— Şi, cu ciocul, o prinse de coadă.

Câteodată îmi mai purtam şi eu părul lung prins în coadă, şi îmi aduc aminte că Otis îmi spunea că semănăm cu o vrăjitoare. Mi-am fluturat coada, copiii au chicotit, iar apoi Slavă Domnului! eu, cea veselă, m-am trezit la viaţă şi am început să preiau controlul asupra situaţiei.

— Vrăjitoarea scoase un şuierat şi îşi agită băţul, pe care-l transformă într-o morişcă de vânt!

Aşa că am continuat să citesc. Vocea mea, care însufleţea fiecare personaj în parte, răsuna peste acest colţişor de

bibliotecă, fermecându-i pe copii şi pe mamele acestora. Spre încântarea mea, am remarcat că povestea îi prinsese şi că priveau ilustraţiile pe care le ţineam la vedere, după care şuşoteau şi arătau cu degetul. Mamele zâmbeau către micuţii lor, iar Deirdre le imita gesturile. Am citit mai departe povestea şi toată lumea mi s-a alăturat la refrenul în care se şuiera, iar, pe când eram la ultimele versuri, am terminat şoptind poznaş:

— Iar cu bastonul când ea a lovit, supărată, a dispărut şi n-a mai fost văzută niciodată!

Am fost răsplătită cu o scurtă rundă de aplauze din partea mamelor. Deirdre m-a întrebat dacă mai pregătisem vreo altă poveste, dar nu pregătisem, însă bineînţeles că ne aflam într-o bibliotecă, aşa că am găsit imediat un exemplar din *Hairy Maclary*[56] şi am citit şi din acesta.

La finalul întâlnirii, unele dintre femei m-au felicitat, iar Deirdre mi-a oferit un alt biscuit şi m-a întrebat dacă voiam să luăm prânzul împreună. Am mers la o cafenea din apropiere şi, în timp ce mâncam un cartof copt, ea m-a întrebat dacă nu doream să mă angajez. Slujba nu era cine ştie ce. Deirdre devenise destul de stingherită după ce îmi aflase istoricul profesional –, dar aveau nevoie de o nouă asistentă de bibliotecă. Eram supracalificată, ce-i drept, dar eram şi în extaz. I-am spus că aveam să mă gândesc, şi am mers acasă pe jos, foarte mulţumită de mine, dorind să-i povestesc despre asta şi altcuiva în afară de Bobby. Mă gândeam să le scriu câte un mesaj Angelei şi Sylviei, dar nu doream să par excesiv de autosuficientă. În cele din urmă, i-am trimis un e-mail lui Alistair şi i-am scris un mesaj lui Mel, care mi-a răspuns prompt, cu pragmatismul ei obişnuit:

E o veste minunată. Bravo! Va trebui să te obişnuieşti cu noile sisteme informatice, *poate că te vor instrui chiar ei.*

Să încep din nou să muncesc la vârsta mea era poate o idee prostească. Tehnologia progresase, probabil că aveam să mă fac de râs cu Rolodexul[57] meu şi cu lexiconul grecesc. Am început să revin cu picioarele pe pământ şi să-mi ţin o

[56] Serie de cărţi ilustrate pentru copii, creată de scriitoarea şi graficiana neozeelandeză Lynley Dodd.

[57] Suport rotativ pentru cărţile de vizită.

muşträluială ca la carte. Bobby mă privea cu capul înclinat într-o parte, ascultându-mi monologul. Pe când o scărpinam în spatele urechilor, m-am gândit că ar fi fost bine să o scot la o plimbare acum, că se întuneca mai devreme, trebuia să ne mobilizăm mai din timp. Tocmai îi puneam lesa, când telefonul a scos un nou sunet de mesaj, iar pe ecran a apărut un text de la Angela.

Urgenţă, *blocată la muncă*, *Otis la şcoală. Ai putea să treci să-l iei? Parola este Batman. Îmi pare rău şi mulţumesc!*

Ne-am îndreptat către şcoala lui Otis, căţeaua fiind puţin îmbufnată că deviasem de la traseul obişnuit. I-am legat lesa de o balustradă din faţa porţilor şcolii, am intrat, iar, la recepţie, am dat de o altă femeie, care venise însoţită de copiii ei.

— Bună ziua! mi-a spus, zâmbindu-mi. Ai fost încântătoare astăzi, Bellei i-a plăcut foarte mult, nu-i aşa, Bel? I-a plăcut la nebunie dragonul galez.

Am roşit şi am bâlbâit nişte mulţumiri, prinzând uşa pe care ea o ţinuse deschisă. Otis a ieşit din clasă în cea mai mare viteză, iar învăţătoarea lui mi-a înmânat un teanc de foi pe care scrisese băieţelul. Făcuse sărăţele cu brânză în clasă şi, cu mândrie, mi-a oferit şi mie una; era decolorată şi flască precum degetul unui mort. Am ronţăit dintr-un capăt şi am descoperit că avea gust de fainä uscată.

— Excelent, i-am spus, luând o altă muşcătură. Delicios!

El a început să sară pe lângă mine, povestindu-mi isprăvile lui din acea zi. Construise o rachetă împreună cu prietenul lui, Ethan, unei fete i se făcuse rău în faţa toaletelor, iar învăţătoarea lor, Belinda, i-a învăţat „k” „k” „k” a schiţat el, cu degetele, o mişcare asemănătoare celei unei pensete. Nu eram sigură că eram de acord cu metoda fonetică. Pe vremea mea, învăţam pur şi simplu să citim.

Am făcut o plimbare scurtă cu Bobby prin cartier, apoi ne-am întors acasă şi am făcut clătite pentru Otis, în timp ce băieţelul a alergat prin toată casa, după ce-şi îndesase un prosop de bucătărie în gulerul puloverului, ca să arate ca o pelerină. Mai târziu, când Angela a bătut la uşă, noi stăteam ghemuiţi pe covorul din sufragerie, jucându-ne cu maşinuţele Dinky din pod.

— O mie de scuze, a spus Angela, urmându-mă în casă şi agitând o sticlă de vin ambalată. Un adevărat coşmar.

Dumnezeule, urăsc slujba asta.

I-am luat sticla de vin din mâini.

— Nu trebuia să-mi aduci niciun cadou, ştii că îmi place să stau cu Otis.

— Dar e totuşi o povară, nu-i aşa? Nu vreau să fiu una dintre mamele alea.

A îngenuncheat pe covor, alături de Otis, şi i-a ciufulit părul.

— Ai fost un băieţel ascultător?

— Da, i-a răspuns Otis. Li s-a făcut rău în faţa toaletelor, dar eu n-am fost printre ei.

— Încearcă una dintre sărăţelele astea cu brânză, i-am spus Angelei.

În timp ce beam vin şi degustam degete de mort, Angela s-a văicărit despre cea mai recentă sarcină primită („Cei născuţi între anii 1946 şi 1964 au primit oare totul de-a gata?”), după care m-a întrebat cum m-am descurcat la lectura de la bibliotecă. I-am povestit despre Deirdre şi despre oferta de slujbă.

— E minunat! a spus, ciocnindu-şi paharul de al meu. Când începi?

Am ridicat din umeri.

— Nu sunt sigură că e o idee prea bună. Sunt cam bătrână, iar apoi trebuie să mă gândesc şi la Bobby.

— Prostii, a pufnit Angela. Ai fi nemaipomenită. Nu te mai subaprecia şi fă o încercare.

Mi-am plimbat degetul pe marginea paharului.

— Doar că... nu am mai lucrat de mult timp. Totul s-a schimbat. Totul e informatizat. Probabil că voi face totul pe dos.

Angela şi-a luat telefonul şi a început să sporovăiască cu cineva. M-am lăsat pe spate, întrucâtva ofensată, dar ea a scuturat din cap şi a continuat. După ce l-a pus din nou jos, a lovit cu palmele în masă.

— Tocmai i-am trimis un mesaj lui Denzil şi i-am spus să fie pe fază ca să te ajute. E cel mai tare la chestii cu tehnologie, a făcut o avere din vânzarea micii sale firme din domeniul internetului, iar acum doar se plimbă de colo colo cu boxerii lui şi îşi cheltuieşte banii pe artă. O să te ajute. Ce ţi-am zis?

Când telefonul i-a sunat, Angela l-a îndreptat către mine şi am putut citi răspunsul.

Se rezolvă. Transmite-i felicitări lui Missy.

— Aşa, a concluzionat Angela. Mai există şi alte impedimente?

Ea avea o strălucire în ochi – ceva asemănător privirii „gimletului” – şi am negat printr-o mişcare a capului. Poate că aveam să-i spun lui Deirdre că voiam să-mi iau mai mult timp de gândire.

— Mergi la petrecerea lui Denzil? a continuat Angela, scuturându-şi firimiturile de sărăţele de pe blugi.

— Aşa cred, i-am răspuns, încruntată. Pare o petrecere extrem de elegantă.

Primiserăm cu toţii, prin poştă, invitaţii scrise – era drăguţ să mai primesc şi altceva în afara facturilor –, dar mă simţeam un pic prea bătrână ca să mă îmbrac într-o ţinută elegantă.

— Nu-ţi face probleme, mi-a spus Angela, trăgându-şi nasul. Anul trecut, Sylvie a văzut pe cineva cu cravată albă şi pe altcineva într-o salopetă stropită de vopsea. Lui Denzil îi plac artiştii sunt nişte ciudaţi cu toţii. Am auzit că are un Damien Hirst[58] în pivniţă.

Ea şi Otis au plecat în scurt timp, iar eu mi-am făcut de lucru prin bucătărie, punând înapoi în frigider vinul rămas şi încălzind nişte supă pe care să o mănânc înainte de culcare. Bobby şi-a înfulecat cina, cu zgarda zăngănindu-i şi lovindu-se de castron, un sunet pe care ajunsesem să-l apreciez. Am mâncat în bucătărie, oferindu-i bucăţi de pâine cu unt şi navigând pe internet de pe laptop. Verificându-mi e-mailul, am găsit un răspuns de la Alistair. Arthur se descurca bine la şcoală, ştia deja să-şi scrie foarte frumos numele şi spunea că voia să se facă poliţist atunci când avea să fie mare. Emily, soţia lui Alistair, descoperise o movilă din scoici care aparţinuse unei populaţii aborigene, habar nu aveam ce însemna asta, iar el fusese invitat să participe la o conferinţă în New York, spre sfârşitul anului.

Mi-aş fi dorit să fie în Londra. Într-un final, mi-a spus că, în opinia lui, ideea slujbei suna minunat şi că era un lucrul care mi s-ar fi potrivit la perfecţie. „Ai atât de multe de oferit”, mi-a scris el. „Tata ar fi fost atât de mândru de tine”.

Chiar aveam atât de multe de oferit? În urmă cu câteva luni aş fi spus că nu aveam nimic, dar, în ultima vreme, un

[58] Artist, antreprenor şi colecţionar de artă britanic.

sentiment de optimism mi se strecurase în suflet. Ideea că existau lucruri pe care să le aştepţi cu nerăbdare, că existau alternative, era un sentiment îmbătător. Totuşi, mi-era teamă că vioiciunea asta recent descoperită era ceva fragil, la fel de nestatornic şi de sfărâmicios precum sărăţelele făcute de Otis. Leo ar fi fost oare mândru de mine? M-ar fi bombănit că umblam toată ziua teleleu, căci lui îi plăcuse să mă ştie prin preajmă. Dar el nu mai era printre noi, iar eu trebuia să mă obişnuiesc cu absenţa lui.

— Ce crezi, Bobby? am întrebat căţeaua, care se afla în mijlocul procesului de a se întoarce şi a se instala în culcuşul ei de lângă şemineu. E oare un lucru nebunesc pentru vârsta mea?

Pleoapele lui Bobby au zvâcnit în timp ce medita la spusele mele.

— Ăsta, în lumea celor care muncesc, este echivalentul săriturii într-o piscină gonflabilă, am adăugat, frecând-o pe cap.

Coada ei a lovit podeaua, cu o bufnitură.

Am hotărât să accept oferta de slujbă. Mereu aveau să existe crăpături în gresie care să semene cu nişte păienjeni şi să te sperie, dar câteodată trebuia să plonjezi, în ciuda tuturor piedicilor. Aveam o bănuială, o speranţă că, asemenea lui Bobby, această slujbă avea să se arate a fi, în cele din urmă, exact ceea ce îmi lipsea.

Capitolul 28

Toamna a început să facă loc iernii, zilele au devenit mai scurte, iar frunzele s-au colorat într-o gamă diversă de nuanţe de bronz şi de stacojiu. Într-o dimineaţă luminoasă de la începutul lui noiembrie, pe când o plimbam pe Bobby, am văzut cum paznicii demontau gardurile de metal şi curăţau mizeria rămasă după artificiile din Noaptea lui Guy Fawkes[59]. În timp ce Bobby adulmeca mirosul de ars care încă stăruia, eu am strivit sub picioare artificii consumate şi m-am gândit la Crăciun.

Obsesia mea începuse pe când eram copil, în timpul

[59] Sărbătoare din Marea Britanie şi din unele ţări membre ale Commonwealthului, care, la data de 5 noiembrie, rememorează evenimentele legate de Complotul Prafului de Puşcă, din anul 1605, pus la cale de Guy Fawkes.

războiului, atunci când toată familia se aduna de sărbători la mătuşa Sibyl, în Kirkheaton. În seara de Ajun, Fa-Fa făcea rost de un molid semeţ, iar, după ce-şi primea obişnuita dojană de la mătuşa Sibby, îl decoram împreună, extaziaţi de ornamentele micuţe şi rafinate, cele mai multe confecţionate manual de bunica Jette, care era talentată la astfel de lucruri.

În dimineaţa Crăciunului, mergeam încolonaţi spre biserica din apropierea casei ca să ascultăm predica ţinută de unchiul Bertram, Fa-Fa bombănind în barbă în tot acest răstimp, apoi reveneam acasă ca să mâncăm o găină crescută de Sibby, căreia i se sucea gâtul special pentru această ocazie. Ascultam discursul regelui, apoi primeam permisiunea să ne deschidem cadourile. Bineînţeles că, în acele vremuri, primeam lucruri neînsemnate, mănuşi tricotate de mână sau o morişcă din hârtie fină, toate amintind de romanul *Micuţele doamne* al Louisei May Alcott, dar nu-mi aduc aminte să mă fi simţit vreodată dezamăgită. Apoi ne strângeam laolaltă ca să cântăm colinde, iar mama ne acompania la pian. Cel mai mult îmi plăceau cele triste; îmi atingeau coarda sensibilă în cel mai plăcut, dar şi mai dezolant mod, ca şi cum mi-aş fi masat un muşchi dureros.

Deşi Crăciunul nu a mai fost niciodată acelaşi după ce tata a fost ucis, la finalul războiului, odată cu vârsta am încercat să regăsesc spiritul acelor vremuri luminoase, de aur. Când copiii erau mici, impuneam reguli foarte stricte şi chiar şi Leo ştia că trebuia să-şi facă apariţia din biroul lui şi să se alăture festivităţilor organizate riguros. Poate că o idee *prea* strict, căci nu le permiteam niciodată copiilor să mă ajute să împodobesc bradul, de teamă să nu provoace un dezastru. În ultima vreme devenisem mult mai înţelegătoare şi îmi propusesem să-l las pe Arthur să alerge ca apucatul, fluturând beteala.

Veneau în fiecare an din Australia pentru o vizită de două săptămâni, iar acesta era cel mai aşteptat moment din calendarul meu, în special după ce plecase Leo. Mă gândeam că am fi putut modifica meniul, trecând de la obişnuitul curcan la o friptură de vită sau chiar de gâscă, deşi nu mai gătisem niciodată una. M-am simţit neobişnuit de voioasă făcând planuri pentru vizita lui Ali şi a lui Arthur, iar din acest motiv, atunci când Denzil m-a invitat la petrecerea pe care dorea să o organizeze înainte de Crăciun, în loc să caut pretexte şi să-mi fac gânduri că mă invitase doar din politeţe, am acceptat.

— Trebuie să te îmbraci frumos, nu uita. Să-ţi pui ţoalele alea vesele. E o petrecere de fiţe, să ştii.

Denzil fusese extrem de amabil cu mine de când începusem să muncesc la bibliotecă, ajutându-mă cu Talis, un fel de sistem de catalogare pe care îl foloseam ca să ţin evidenţa diferitelor bunuri, comenzi, facturi şi alte lucruri de genul acesta. Cu ajutorul lui, începusem să mă prind cum funcţiona, descoperind că mersul la serviciu în fiecare dimineaţă nu era aceeaşi experienţă angoasantă de la început. În realitate, chiar îmi plăcea, iar celor mai fideli cititori mă puteam adresa acum pe nume, ştiam care sunt autorii lor preferaţi şi le indicam rafturile unde îi puteau găsi. Deşi se schimbaseră atât de multe de la începutul carierei mele, unele lucruri rămăseseră la fel. Oamenii citeau în continuare cărţi, le plăcea să vorbească şi considerau biblioteca un spaţiu de întâlnire, iar, în anumite cazuri, un refugiu.

⁘

Am avut vreo două săptămâni plăcute şi productive, prinsă între serviciu şi Bobby, dar în ziua în care era „petrecerea de fiţe” a lui Denzil, mi-am dat seama că nu aveam o ţinută potrivită. Nu aveam bani pentru o vestimentaţie nouă, mai ales acum, când se strânseseră facturi neplătite, iar apelurile telefonice ignorate din partea băncii deveniseră din ce în ce mai frecvente. Răspunsesem, fără să-mi dau seama, la un astfel de apel în urmă cu câteva zile, dar imediat ce am auzit vocea afectată a lui Horace rostind „Doamna Millicent Carmichael?”, am imitat un accent irlandez, aşa cum vorbea Angela, şi i-am spus că greşise numărul.

În acea după-amiază, Bobby m-a găsit împrăştiind haine prin tot dormitorul, analizând fiecare rochie pentru a vedea care îmi venea bine şi apoi aruncându-le cât colo. Căţeaua a privit la chipul meu încruntat, reflectat în oglindă.

— Încerc să găsesc o rochie pentru petrecere.

Ea a fluturat din coadă, încurajator.

— De data asta, vreau să arăt strălucitoare.

Bobby s-a aruncat sub pat, scrijelind parchetul cu ghearele. Pentru o secundă i-am zărit doar spatele, cu coada stufoasă în vânt, după care a ieşit la lumină târându-se înapoi şi ţinându-l în bot pe Arbuthnot, vechiul meu ursuleţ de jucărie Steiff. M-am gândit la Angela, care defilase demonstrativ în rochiile bunicii

mele. De ce nu m-am gândit? Trăgându-i lui Bobby ursuleţul dintre fălci, am urcat în pod, unde era mult mai curat acum, după ce Sylvie organizase lucrurile, şi am scormonit într-unul dintre cuferele vechi până când am dat de o rochie din anii 1920, cu talie joasă, fără mâneci şi cu o dantelă delicată pe linia decolteului. Îmbrăcând-o exact acolo şi atunci, m-am analizat într-o oglindă veche, rezemată într-un colţ. În lumina estompată şi prăfuită, arătam exact ca Jette. Poate că ar fi fost bine să mă tund, părul mi-ar fi arătat mai îngrijit, dar se putea să nu-i placă lui Otis, care îndrăgise coada mea de vrăjitoare. Scormonind în continuare, am găsit un şal cu ciucuri de culoare crem, cu care îmi puteam acoperi braţele ofilite, şi am făcut un pas înapoi ca să mă privesc încă o dată în oglindă. A apărut şi Bobby în cadrul oglinzii, cu coada în vânt.

— Mai degrabă ţoale triste decât vesele, i-am spus, aducându-mi aminte de melancolia bunicii mele. O să te descurci de una singură?

M-a privit cu capul înclinat într-o parte şi mi-am dat seama că se gândea să lenevească pe canapea.

— Of, s-au terminat boabele pentru câini. O să-ţi dau un lebărvurşt înainte de plecare.

∴

Locuinţa lui Denzil era impresionantă, după cum mă asigurase Sylvie; o clădire mare, impunătoare, cu porţi de fier forjat, cu nişte bovindouri imense, decorate cu perdeluţe, şi cu doi câini de piatră care păzeau în faţa uşii de la intrare. Am apăsat pe butonul soneriei, simţindu-mă jenată în ţinuta mea de mâna a doua. Când a apărut în cadrul uşii, Denzil purta un smoching cu o croială simplă, de culoare roşu-închis, şi m-a poftit înăuntru, strângând un portţigaret între degetele lui masive. Capul chel i-a strălucit în lumina candelabrului din hol, şi m-am simţit de-a dreptul impresionată.

— *Entrez*, mi-a spus el, salutându-mă pe când îi întindeam prăjitura cu prune şi nuci făcută în casă, care părea absurd de rustică în acel decor.

Îndreptându-mă spre locul de unde se auzeau voci şi bubuia muzica, m-am trezit într-o sufragerie enormă, prevăzută în fiecare colţ cu ferestre care se întindeau de la podea până la tavan. Designul de lumini al încăperii crea efecte dramatice, iar pe pereţii ornaţi în nuanţe de gri şi albastru-închis puteau fi

admirate mai multe lucrări de artă neobişnuite şi de mari dimensiuni. Am remarcat un tablou care semăna cu nudul pe care îl văzusem la Galeria Portretelor şi m-am gândit că Denzil era, într-adevăr, foarte bogat.

Cum un chelner îmi pusese în mână un pahar de şampanie, iar Angela se năpustise asupra mea, deja beată, m-am relaxat şi mi-am lăsat privirea să rătăcească prin cameră. Sylvie era într-un colţ, în compania unui bărbat mic de statură, care părea îmbrăcat într-o togă. El vorbea agitat şi gesticula cu degetul prin faţa privirilor ei. Când m-a văzut, Sylvie mi-a făcut cu ochiul şi s-a aplecat ca să-i şoptească ceva la ureche. Câteva secunde mai târziu, a ajuns în dreptul meu, cu două pahare în mână.

— O şmecherie pentru petreceri, mi-a spus ea. Ţii mereu cu tine două pahare şi, de fiecare dată când eşti prinsă într-o conversaţie cu vreun ţărănoi, spui, pur şi simplu, că trebuie să duci cel de al doilea pahar undeva. În felul ăsta, ai scăpat.

Angela a izbucnit în râs.

— Mie nu mi-ar ieşi niciodată chestia asta, aş continua să beau din amândouă.

— Unde e Otis? am întrebat-o.

Ea a mai luat o înghiţitură de vin.

— Am reuşit să-l expediez la o petrecere în pijamale care se ţine la un prieten de la şcoală. Aşa că, pentru prima dată, sunt liberă ca pasărea cerului, a adăugat, îndreptându-şi paharul gol către un chelner care trecea pe acolo.

— Drăguţă rochie, mi-a spus Sylvie. A fost a lui Jette?

Am aprobat din cap, iar ea şi-a ciocnit paharul de al meu şi a pornit în recunoaştere. Angela ne-a declarat că era prea beată ca să se mai poată ţină pe picioare, aşa că ne-am aşezat pe un şezlong tapiţat cu mătase bleumarin şi, în timp ce eu sorbeam din paharul meu de şampanie, ea mi-a arătat când un invitat, când altul, împărtăşindu-mi câte o bârfă despre fiecare. Pentru că muzica era dată atât de tare, trebuia să strige ca să se facă auzită, iar rezultatul neplăcut al acestui lucru era că putea fi auzită şi de persoanele vizate.

— Cea de acolo este Desiderata Haber, un istoric, foarte controversată. Scrie o carte despre cum Elisabeta I era lesbiană în secret. Îmi place de ea, seamănă cu Nigella Lawson, celebritatea din lumea artei culinare. Desiderata, nu Elisabeta. Deşi mi-ar cam plăcea şi de Elisabeta I dacă nu ar fi moartă. La

dracu', şampania asta e bună. Mi-a dat un ghiont, vărsând o parte din şampanie. Ia uite, acela e iubitul lui Denzil, Miguel. E atât de sexy.

— Denzil are un iubit?

Un bărbat brunet, îmbrăcat cu nişte blugi negri, gesticula, unduindu-şi coapsele, înspre istoricul care semăna cu Nigella, aceasta salutându-l cu un gest din cap şi zâmbindu-i în timp ce se legăna, destul de seducător, pe ritmurile muzicii.

— Da, sunt împreună de ani buni, dar nu se văd prea des, pentru că el locuieşte în Spania, iar lui Denzil nu-i place să zboare cu avionul sau să-şi lase câinii în grija altcuiva. E coregraf. Ai, ai, ai, nu m-ar deranja să mă coregrafieze şi pe mine.

— Nu cred că are astfel de înclinaţii, i-am răspuns, observând privirea lui Miguel alunecând către Denzil, care se legăna pe tocurile pantofilor, lângă şemineul de marmură.

— Cei mai buni dintre ei sunt homosexuali, a încuviinţat Angela, cu o mişcare din cap, înghiţindu-şi restul de vin din pahar şi luându-şi altul. Vino, hai să dăm o tură pe aici.

— Avem voie?

— N-o să observe nimeni, sunt beţi morţi cu toţii.

Chicotind, am păşit în vârful picioarelor înspre o arcadă din beton lustruit, pentru a ne zgâi la comorile lui Denzil, inclusiv la faimoasa lucrare a lui Damien Hirst. Protejată de o casetă de sticlă, aceasta consta într-un borcan pentru bomboane, înăuntrul căruia se afla o inimă confecţionată din răşină, străpunsă de o săgeată de oţel. Dedesubt era o mică inscripţie: „Îndrăgostit". Angela s-a holbat la obiect cu intensitatea unei persoane foarte bete.

— Aşa se simte, a spus ea, într-un final. Ca un piercing care nu se vindecă niciodată.

— E groaznic.

— E groaznic *cu adevărat.*

Şi-a întins braţul şi a trasat cu degetul deasupra sticlei, urmând linia săgeţii, până când a ajuns la vârf. Mi-a venit în minte povestea cu Ahile, pe care i-o spusesem lui Otis în acea noapte în care stătusem cu el. Până unde putea ajunge dragostea unei mame! Spusesem povestea greşită. Sau, din contră, poate că o spusesem pe cea corectă. Câteodată era mai bine să nu-ţi găseşti punctul vulnerabil.

Ne-am întors ca să ajungem din nou sus, iar Angela a început o nouă tiradă, de data aceasta despre preţul operelor de artă, sau dacă aceasta *era* cu adevărat artă, şi dacă nu cumva Denzil ar fi trebuit să-şi cheltuiască banii pe altceva, cum ar fi fost finanţarea educaţiei artistice în şcoli ori salvarea Siriei, ori ajutorarea câinilor. Angela şi-a mai temperat puţin din elan întrucât un bărbat cobora scările, iar atunci când a pătruns în cripta noastră plină de comori, am remarcat amândouă cât de arătos era. Văzându-ne, s-a oprit brusc, ruşinat, dar în acelaşi timp interesat, privirea sa stăruind asupra Angelei. Am observat că ea purta aceeaşi ţinută ca la nunta lui Mel şi că era foarte drăguţă, în ciuda privirii tulburi şi a părului în dezordine.

— Ai venit să-l vezi pe Hirst? i-am spus nou-venitului, zâmbindu-i. Noi îl admiram acum.

— Da, mi-a răspuns el. Eram curios.

Vorbea cu accent american şi îmi amintea de Clark Kent în filmele acelea cu Superman. Am privit amuzată cum Angela se fâţâia, jucându-se cu părul. Privind în jos, mi-am dat seama că ţineam ambele pahare.

— Trebuie să duc asta undeva! am spus veselă şi i-am lăsat în pace.

În timp ce urcam scările, am auzit-o pe Angela emiţând un râset cu sonorităţi de clopoţel, în stilul Aliciei, şi am chicotit în sinea mea.

Cu câteva pahare la bord, m-am simţit excelent la petrecere. Cunoşteam destul de mulţi oameni ca să am cu cine discuta şi, sprijinită de un chelner bine făcut, am vorbit cu Simon, a cărui soţie, Maddie, născuse recent. Simon venise ca să anunţe naşterea bebeluşului, Timothy.

— E frumos, mi-a spus el, de mai multe ori. Atât de frumos. Cum de m-am gândit că n-aveam să-l pot iubi la fel de mult ca pe Tiggy?

Tiggy era border terrierul lui Simon.

Am intrat în vorbă cu Phillip, alt stăpân de câine, care mi-a povestit despre cea mai recentă poznă a retrieverului său, Dexter. Acesta sărise în râu, după o lebădă, chiar în faţa unui paznic al parcului. Phillip şi-a încheiat povestirea spunându-mi:

— Dar este, cu adevărat, un băieţel minunat.

Crezusem că Dexter era un sociopat, iar Phillip un păMpălău, dar i-am văzut împreună în parc într-o zi, jucându-se cu o bucată

de frânghie veche, trăgând fiecare de câte un capăt, şi arătau atât de fericiţi împreună încât m-am oprit să-i privesc. Câteodată dragostea nu străpungea inima, ci o proteja.

Mai pe seară am ajuns lângă Miguel, care scruta cu privirea mulţimea de petrecăreţi, ţinând ritmul. Era extraordinar de sprinten şi de bine făcut, înzestrat cu o graţie sinuoasă şi felină. Era atât de diferit de Denzil şi de boxerii săi, dar poate că aşa şi trebuia să fie. Ca şi cum şi-ar fi dat seama că îl priveam, ochii lui de culoarea ambrei s-au întors către mine, analizându-mă din cap până-n picioare.

— Ce rochie drăguţă! a spus. E autentică?

Am aprobat din cap, aranjându-mi din nou şalul, care alunecase puţin de pe umeri.

— A fost a bunicii mele.

— Avea gusturi foarte bune, mi-a spus el.

Vorbea cu un accent cadenţat şi exotic, aproape nenatural. Era incredibil de elegant, excentric într-o oarecare măsură, aşa cum erau crinii cu vârfurile spicate în auriu din vaza de lângă el.

— Aşa este, am aprobat.

— Ce fel de femeie era?

M-am întors, căci întrebarea m-a luat prin surprindere.

— Era... deprimată, cred. Crea tot felul de lucruri. Cosea, în special. Ea a croit rochia asta. Era ca un fel de terapie, bănuiesc. Când se simţea tristă, confecţiona ceva.

— De ce era tristă?

— Nimic în mod special, dar, de fapt, totul.

Miguel a dat din cap, revenind cu privirea asupra forfotei din încăpere.

— Când mă simt aşa, dansez. Tu ce faci când eşti tristă?

— Mă plimb, i-am răspuns, după ce m-am gândit o secundă.

— Eşti norocoasă că poţi.

Mi-a aruncat un zâmbet pieziş, maliţios, şi, la fel ca Angela, mi-am dat seama cum de-i străpunsese inima lui Denzil.

Mai târziu, eu şi el am dansat un tango exact ca pe vremuri, în uralele celorlalţi invitaţi, care ne-au înconjurat ovaţionând şi aplaudând. Sylvie era şi ea acolo, aplaudând încântată, iar, pe când executam o piruetă, am văzut-o pe Angela apărând în cadrul uşii, tot în compania lui Clark Kent al ei. A rămas cu gura căscată atunci când m-a văzut, după care a rânjit şi s-a proptit de el, privindu-mă. Îmi simţeam oasele bătrâne scârţâind şi

protestând în timp ce ne roteam într-o parte sau în cealaltă, dar, după cum spusese Miguel, eram norocoasă că puteam încă face asta. Cu portţigaretul vârât după ureche, Denzil se uita la Miguel cu o privire uşor încruntată, zâmbind, derutat, cu jumătate de gură, asemenea unui tată indulgent. Badger şi Barker îl flancau pe stăpânul lor ca nişte agenţi de pază, provocând pe oricine ar fi avut curajul să se apropie.

Muzica s-a oprit şi toată lumea a aplaudat. Miguel a făcut o plecăciune înspre mine şi mi-a sărutat mâna, iar eu m-am retras pe şezlong abia respirând, ca să-mi trag sufletul. Angela s-a năpustit la mine, târându-l şi pe Clark Kent după ea.

— Ai fost uimitoare! m-a anunţat. Nici prin gând nu-mi trecea că eşti în stare de aşa ceva!

— Mai dansam din când în când cu Leo, i-am răspuns, făcându-mi vânt cu un şerveţel. Este unul dintre talentele mele ascunse.

— Care sunt celelalte? m-a întrebat, zâmbind, tovarăşul Angelei.

— Să ştiu când să mă retrag în plină glorie, am spus, ridicându-mă în picioare. Cred că acum am să plec acasă. Sunt destul de obosită.

— Îţi chemăm un taxi, s-a oferit Angela, întorcându-se şi făcându-i semn lui Denzil.

— Nu, nu e atât de departe, am spus, neconvingător, pentru că de fapt era, mai ales la acea oră din noapte.

— Prostii, mi-a răspuns ea, consultându-se cu Denzil, care a fost de acord şi a început să formeze un număr pe telefonul mobil.

După o clipă, el şi-a ridicat privirea şi m-a anunţat:

— Este pe drum.

Ignorând protestele mele, m-au ajutat să-mi pun pardesiul, iar Denzil m-a însoţit chiar el până la uşă. Când am ieşit pe veranda flancată de cei doi câini din piatră, am văzut o maşină oprind în faţa casei. Denzil a făcut un semn din mână către şofer, apoi s-a întors către mine.

— Dansul a fost drăguţ, mi-a spus. Vezi? Ţi-am zis că o să fie din ce în ce mai uşor.

Am zâmbit şi l-am bătut uşurel pe mână.

— Mulţumesc. Pentru tot.

— Eu ar trebui să-ţi mulţumesc, mi-a răspuns el, schiţând o

grimasă.

— Îmi place de Miguel.

— Şi mie, mi-a replicat, calm, atingând capul unuia dintre câinii de piatră.

Pe drumul spre casă, îmi făceam griji în legătură cu costul călătoriei cu taxiul, dar, odată ajunsă la destinaţie, şoferul nu a vrut să-mi ia bani, spunând că domnul Joseph achitase cursa. Eram atât de recunoscătoare şi de mulţumită pentru că petrecusem o seară frumoasă, încât am mers în paşi de tango pe aleea care ducea către uşa de la intrare, iar apoi, după ce am intrat în casă, m-am amuzat de ţopăiala lui Bobby. Luminile din bucătărie, pe care le lăsasem aprinse pentru Bobby, răspândeau o strălucire primitoare, iar eu mi-am făcut de lucru căutând o gustare de seară pentru ea şi preparând o cană de cacao pentru mine.

Chiar înainte să mergem la culcare, m-am gândit să-mi verific e-mailul şi am descoperit, cu încântare, un mesaj de la Alistair. Cu băutura caldă alături, m-am instalat ca să citesc mesajul, gândindu-mă la câteva planuri de Crăciun şi la lucruri pe care le-am fi putut pune la cale atunci când aveau să fie la Londra. Comandasem deja o ladă din berea lui preferată, Doom Bar.

„Nu există o cale mai uşoară de a spune asta”, începea mesajul. Emily pierduse sarcină. Era gravidă în zece săptămâni. Un ovul neviabil, spuseseră medicii. Mi-a venit în minte inima străpunsă din caseta de sticlă. Am citit în continuare, cu lacrimile curgându-mi pe obraji în timp ce Alistair mă informa că, până la urmă, nu aveau să vină la Londra de Crăciun, ci plănuiau să stea împreună cu părinţii lui Emily până când ea avea să se recupereze. Alistair spunea că era posibil să vină în vizită vara viitoare. Cel puţin încă şase luni fără să-l văd pe el sau pe Arthur. Am dat laptopul deoparte şi am rămas aşa, cu privirea înceţoşată din cauza lacrimilor, meditând la un Crăciun în singurătate.

— Trebuia să-mi dau seama, i-am mărturisit lui Bobby printre suspine. Trebuia să-mi dau seama că aşa avea să se sfârşească.

Ea s-a aplecat spre mine, iar eu mi-am cufundat degetele în blana ei, trăgându-i trupul cald spre picioarele mele şi fixând cu privirea primele picături de ploaie care loveau fereastra de la bucătărie.

Odată, după ce obţinuse o sumă bunicică pentru una dintre

cărţile lui, Leo m-a luat cu el într-o excursie în Seychelles. Mi s-a părut un loc de basm şi, pe când zburasem deasupra insulelor cu hidroavionul, nu-mi venise să cred că ceea ce vedeam era real. Ne-am cazat într-o staţiune de mici dimensiuni, iar căbănuţa noastră era mereu scăldată de valuri turcoaz. Cât timp Leo îşi citea notiţele de cercetare înăuntru, eu stăteam pe plajă, cu degetele de la picioare îngropate în nisipul fierbinte, scrutând oceanul. Coralii mi s-au părut fascinanţi. Priviţi de sus, păreau doar o umbră întunecată, ceva anost, dar dacă îţi cufundai capul sub apă, se transformau într-o altă lume, vie şi măreaţă, cu peştişori în culori electrizante ţâşnind precum săgeţile, în timp ce scheletele subacvatice dansau în jurul lor. Într-una dintre zile ne-am pus câte un tub pentru respirat sub apă şi am înotat, dar mi s-a părut că intensitatea peisajului era mult prea copleşitoare; când am îndrăznit să privesc în depărtare, către recifele de corali, şi să zăresc o frântură din adâncimile de dincolo de ele, m-am dezorientat, şi Leo a trebuit să mă ridice la suprafaţă şi să mă ţină aproape până când mi-am revenit din uimirea provocată de o asemenea măreţie.

În ultima zi, pe când stăteam din nou pe plajă, cufundată până la genunchi în spuma oceanului şi admirând felul în care apa mării îmi făcea pielea să arate mai luminoasă, s-a pornit deodată un vârtej subacvatic. Nisipul s-a mişcat, dând la iveală conturul rotund al unei vieţuitoare, o pisică-de-mare, care îşi croia discret drum, târându-se de-a lungul malului. Foşnetul teribil al acelor dorsale m-a speriat, şi am mers cu spatele înapoi spre plajă, ridicându-mi picioarele în dreptul genunchilor şi gândindu-mă la modalitatea în care viaţa marină din prejma coralilor făcuse o piruetă şi executase un dans drăguţ al morţii, aşteptând mereu ca prădătorul să se repeadă asupra prăzii. Am rămas înmărmurită atunci când coada vieţuitoarei a trecut la doar câţiva milimetri, şerpuind încet pe lângă mine. Leo nici măcar nu o văzuse. Mai târziu, mi-am dat seama că ameninţarea aceea mă însoţea pretutindeni. Mereu eram cu sabia deasupra capului. Aşteptând ca la un moment dat, pe parcursul propriei mele poveşti, să fiu înţepată de o vietate otrăvitoare.

Capitolul 29

— Mă închei, te rog?

Eu şi Leo eram în dormitor şi ne îmbrăcam. Treceam, irascibili, unul pe lângă celălalt în timp ce ne încheiam la nasturi în lumina estompată a amurgului. Leo purta cravată, pe care nu-i plăcea niciodată să şi-o lege, bombănind în timp ce şi-o aranja în oglindă, iar eu îmi trăgeam dresurile peste picioarele extenuate şi încercam să nu-mi compromit unghiile de-abia vopsite cu ojă. Friptura de cocoş cu vin care clocotea în cuptorul Aga de la parter avea să se usuce dacă mai petreceam mult timp ferchezuindu-ne, dar Alistair insistase să fim eleganţi. În rochia mea gri din sifon, m-am întors cu spatele la soţul meu. El ar fi preferat să fie în biroul lui, cu Disraeli, dar nu aveam de ales de data aceasta. Iubita lui Alistair venea la cină şi totul trebuia să fie impecabil, în ciuda rezervelor mele şi a lipsei de interes a lui Leo.

Era mai tânără decât Alistair. Cu zece ani cel puţin. Ali nu ne spusese, bineînţeles, dar din anumite informaţii pe care ni le oferise fără să vrea, am putut să mă conving că ea avea puţin peste treizeci de ani şi că se ocupa cu ceva care se chema arheologie experimentală. Mie asta îmi suna extrem de prostesc; probabil că se referea la a te costuma şi a reconstitui, pe roluri, bătălii celebre. Alistair nu se deranjase, până atunci, să ne prezinte nimeni în acest fel, aşa că eram în egală măsură flatată şi speriată de semnificaţia gestului. Când vorbiserăm la telefon, cu o săptămână înainte, fiul meu îmi spusese că aveau să vină cu maşina din Birmingham şi să petreacă noaptea la noi, ceea ce m-a făcut să intru în febra pregătirilor, aranjând camera liberă, comandând un pui de la măcelărie şi cumpărându-mi o ţinută nouă. Leo nu a făcut niciun comentariu referitor la asta. Şi-a îndreptat postura, arătând deosebit de distins; cu părul grizonant străbătut de reflexe aurii, pieptănat pe spate, ilustra foarte bine imaginea profesorului eminent. Cred că intenţiona să o intimideze pe iubita lui Alistair pentru propriul lui amuzament, iar eu nu aveam nimic împotrivă.

— Să mergem naibii odată, atunci.

La parter, am pus la punct ultimele detalii la masa din sufragerie, aranjând faţa de masă din damasc şi aliniind

tacâmurile pentru ocazii speciale. Sertarul cu veselă rămăsese blocat, iar eu mi-am făcut o vânătaie pe coapsă atunci când am tras tare de el. Am verificat friptura şi cartofii gratinaţi, ambele sfârâind delicios, apoi l-am strigat pe Leo, care era în camera de zi, rugându-l să-mi prepare o băutură. El mi-a îndeplinit rugămintea şi mi-a dat un pahar de gin tonic, iar eu am făcut o grimasă constatând cât era de slab.

— Rochia ta e nouă, nu-i aşa? Toate pregătirile astea sunt pentru băiatul mult iubit?

Chiar şi atunci, Leo m-a luat peste picior pentru favoritismul meu, deşi „copiii" noştri aveau aproape cincizeci de ani, respectiv patruzeci şi cinci, însă eu am vrut să arăt elegant pentru Alistair şi pentru cea care speram că nu îi devenise logodnică. Voiam ca ea să mă placă, apoi să cunoască pe cineva de vârsta ei şi să o dea uitării pe bătrâna doamnă despre care îşi imaginase că ar fi putut fi soacra ei. Nu ştiu de ce, dar am simţit că nu ea era aleasa. Trebuia să fiu fermecătoare şi puţin ameninţătoare, şi îmi imaginam că puteam face asta foarte uşor.

Exact la ora convenită, ceea ce era neobişnuit pentru Alistair, am auzit un ciocănit în uşă, iar Leo a mers să deschidă, timp în care eu m-am instalat confortabil pe canapea, după care m-am ridicat imediat şi am mers să mă reazem de şemineu. Pe urmă, înapoi pe canapea, cu picioarele unul peste celălalt, băutura în mână, extrem de relaxată şi de primitoare, dar nu exuberantă. Poate că ar fi trebuit să punem nişte muzică? Ceva discret şi sofisticat – Mahler, de pildă. Poate *Simfonia a Opta.* Dar apoi Alistair a intrat în cameră însoţit de Emily şi, în acel moment, totul s-a schimbat, pentru că mi-am dat seama imediat că pe femeia aceea o iubea mai mult decât mă iubea pe mine. Am pierdut, chiar înainte ca jocul să înceapă. Dojenindu-mă – vino-ţi în fire, Iocasta! –, m-am dus să-i întâmpin.

Era tânără şi, bineînţeles, frumoasă, într-un fel subtil, cu părul blond prins la spate într-o coadă sobră şi cu ochii albaştri, cu gene foarte dese, ascunşi în spatele unor ochelari serioşi. Ce bine le stătea împreună, mâna lui pe cotul ei, conducând-o înăuntru. Ea a venit spre mine, matroana, mai întâi cu mâna întinsă. Nu purta niciun inel pe cealaltă, slavă Domnului. I-am strâns-o rapid şi i-am făcut semn către dulapul din colţ.

— Bună, draga mea. Vrei ceva de băut? Ai călătorit bine până

la noi?

— Mi-ar face mare plăcere, mulţumesc. Da, gin tonic ar fi minunat. Traficul a fost groaznic.

Australiancă. Era australiancă. L-am văzut pe Leo tresărind la inflexiunile vocii ei în timp ce culegea bucăţi de gheaţă din frapieră, şi mi-am adus aminte de şocul şi de consternarea lui atunci când Melanie ne-o prezentase pe Octavia, în urmă cu toţi acei ani. Acum era rândul meu. Am încercat să mă gândesc la fata pe care mi-o imaginasem pentru Ali, echivalentul savantului lui Leo de la Caius, dar adevărul era că nu exista nimeni, nici măcar în mintea mea, care să aibă calităţile necesare. Nu se punea problema să fiu vreodată mulţumită de perechea lui Alistair, indiferent de cine avea să fie ea, dar vederea acestei zeiţe bronzate, care îşi deghiza măreţia cu o coafură pieptănată la spate şi ochelari de vedere era încă şi mai agasantă decât mă temusem. Leit taică-său, fiul meu a păşit spre mine, iar eu i-am zâmbit, încercând să nu las să se vadă că îl adoram.

— Mamă, mi-a spus Ali sărutându-mă pe obraz, iar eu am rezistat dorinţei de a-l prinde de guler. Arăţi minunat.

— A devastat Upper Street[60] săptămâna asta, a spus Leo în glumă, iar eu m-am uitat urât la el în timp ce-mi întindea o a doua băutură.

Ne-am cufundat, pentru o clipă, într-o inevitabilă linişte stânjenitoare, după care Leo a spus ceva despre Michael Vaughan şi Noua Zeelandă, iar el şi Ali s-au lansat iute într-o discuţie. Terenul de cricket era singurul lor subiect comun. Aşa că am rămas cu această Emily, care părea că se simţea enervant de bine în pielea ei, sorbindu-şi apetitivul şi analizând sufrageria.

— Aşa deci, Ali mi-a spus că lucrezi la universitate.

— Nu chiar, mi-a răspuns ea, clătinând din cap, am lucrat acolo timp de un trimestru, dar acum lucrez la o fermă în apropiere de Kinver Edge.

— *O fermă*? am zis, reuşind cu greu să-mi ascund consternarea din voce.

Iubita lui Alistair, fermieră.

— Da, a adeverit ea, râzând. O administrăm după principiile Epocii de Fier, ca să aflăm mai multe despre economia agricolă şi domestică a acelei perioade. E de-a dreptul amuzant.

[60] Stradă comercială din Londra.

— Trebuie să fie... fascinant.

Mi-am imaginat-o purtând o piele de oaie şi mânuind o coasă.

— Ador ceea ce fac. Îmi place munca fizică, a spus, apoi s-a întors către bărbaţi, care pălăvrăgeau în continuare despre sport. Ai câştigat doar pentru că Saffie a jucat în echipa ta.

Amândoi au chicotit apreciativ, iar mândria lui Ali era evidentă.

Am zâmbit cu voioşie printre dinţii încleştaţi.

— Ne aşezăm la masă?

Friptura *ieşise* prea uscată, cartofii gratinaţi prea săraţi, dar, cel puţin, vinul era din belşug. Alistair şi Emily erau genul de îndrăgostiţi care îşi terminau unul celuilalt propoziţiile, începând să spună amândoi acelaşi lucru, după care se opreau ca să-şi zâmbească. Amândoi mâncau doar cu furculiţa, ca să se poată ţine de mână de pe sub masă. Era de neîndurat. Replicile mele deveneau din ce în ce mai monosilabice cu fiecare „Nu mai spune!” şi ştiam că nu procedam bine, ar fi trebuit să o cuceresc şi să găsesc modalităţi subtile de a-i detaşa unul de celălalt, dar felul în care o privea Alistair era intolerabil. Leo nu se uitase niciodată aşa la mine, iar ea accepta adoraţia lui Ali cu nonşalanţă, ca o femeie care se aştepta să fie venerată. Bineînţeles, asta l-a atras imediat pe Leo; în scurt timp a chestionat-o despre dealuri fortificate şi a roşit atunci când ea i-a spus că îi citise cea mai recentă carte.

Le-am servit tartă cu cireşe făcută în casă, pentru că era preferata lui Ali, dar el nu a pomenit absolut nimic despre asta, doar a plescăit cu indiferenţă, îndemnând-o pe ea să povestească istorisiri din seria „Îţi mai aduci aminte când...”, în timp ce Leo râdea din toată inima şi îi mai turna nişte vin. Era exponenta tuturor femeilor pe care le-am urât vreodată, un şir nesfârşit de invidie şi de resentimente îndreptate către dinţii aceia prea albi strălucind în lumina lumânărilor, către gâtul acela prelung înclinat pe spate, către degetele lor împreunându-se în permanenţă.

Ridicându-mă brusc în picioare, am strâns farfuriile şi le-am dus în bucătărie, ca să-mi recapăt stăpânirea de sine. În timp ce spălam vasele, mânuind, feroce, peria de curăţat asemenea unei arme, atingerea unor mâini pe umerii mei m-a făcut să tresar. Era Ali, care venise să purtăm discuţia aceea „Deci, cum ţi se pare?”

— Deci, cum ţi se pare? mi-a şoptit, luând în mână un prosop de bucătărie ca şi cum ar fi avut de gând să dea o mână de ajutor.

— Pare drăguţă, am reuşit să spun, înghiţind în sec, îndurerată de dragostea şi de dorul pe care i le purtam.

Mereu îi acordasem aprobarea după care tânjea, iar acum, într-un moment foarte important, n-am putut să i-o dau cu totul şi nici măcar parţial. Dar din fericire, sau din nefericire, n-a suspectat nimic, orbit de propria-i pasiune. Aprobarea mea neconvingătoare a fost percepută drept înflăcărată, aşa că Alistair a început să-mi povestească despre toate lucrurile pe care le considera grozave la ea. Felul în care era atât de dedicată muncii ei. Cum se întorsese într-o zi murdară toată de cretă. Cum ieşea ca să alerge pe câmpuri în zori. Faptul că vorbea spaniolă. Motivul pentru care iubea păienjenii din Anglia: deoarece credea că erau drăguţi în comparaţie cu cei din locurile ei natale.

Apoi a oftat şi şi-a trecut o mână prin păr, exact ca Leo.

— Desigur, într-o zi va dori să se întoarcă acasă.

N-am prea dat atenţie vorbelor lui, prea preocupată să par că îl ascultam, dar cuvintele acestea aveau efectul unui pumnal.

— Unde să se întoarcă?

El a azvârlit prosopul pe masă şi chipul i-a căpătat o expresie disperată.

— În Australia.

Iar acest singur cuvânt a lăsat să pătrundă o rază de lumină în mintea mea, căci începusem să înţeleg ce anume voia să spună. Relaţia asta avea un termen de expirare. Amuzantă atât timp cât dura, avea să aibă şi un sfârşit. Iar eu trebuia să pândesc acest sfârşit şi să aduc lucrurile pe făgaşul normal. Greutatea mi s-a ridicat de pe inimă, m-am simţit ca şi cum aş fi putut zbura în jurul camerei şi aş fi putut să o îmbrăţişez pe acea fată iubitoare de păianjeni, vorbitoare de spaniolă şi alergătoare în zori, care îmi vrăjise fiul, dar ale cărei farmece aveau să se spulbere, până la urmă.

— A, i-am spus eu lui Alistair, luând prosopul de bucătărie şi începând să şterg farfuriile ca să-mi ascund expresia de exaltare de pe chip. Bine, presupun că, Australia fiind ţara ei natală, Emily are familia acolo.

— Da, mi-a răspuns el. Ştiam că vei înţelege. Ai înţeles. Ştiam

că aşa va fi.

A venit pe la spatele meu, m-a strâns din nou de umeri şi am pregătit împreună cafeaua, pe care am dus-o, apoi, în sufragerie.

Mai târziu, după ce ei doi s-au retras în camera de oaspeţi, eu şi Leo am ajuns din nou în dormitor. Ne-am desfăcut nasturii, eu masându-mi picioarele îndurerate, el privindu-şi în oglindă sprâncenele din ce în ce mai stufoase. Întâlnindu-mi privirea reflectată în oglindă, Leo mi-a aruncat o privire mirată.

— Deci?

— E destul de drăguţă, am spus, ridicând din sprâncene. Un pic cam hippy.

— Suporţi destul de bine, trebuie să recunosc, mi-a zis el, cu un rânjet.

— Ce vrei să spui?

— Toată povestea asta cu Australia.

Şi-a atârnat cravata de spătarul unui scaun şi a început să dea la o parte cuverturile.

— Va fi dificil pentru Ali, bineînţeles, am zis, compunându-mi o expresie plină de înţelegere. Dar va întâlni alte fete. Iar Ali nu-i poate cere ei să renunţe la tot de dragul lui. Australia e la celălalt capăt al pământului.

Leo s-a oprit din aranjatul pernelor şi s-a uitat, nedumerit, la mine.

— Missy...

Mi-am dat jos inelele şi am început să mă ung cu cremă pe mâini.

— Ce e?

El m-a privit lung, cu o expresie sobră, timp de o secundă după care a clătinat din cap.

— Nimic, să vedem ce o să se mai întâmple.

— Bineînţeles.

M-am băgat în pat, iar el s-a întins ca să stingă lumina.

— Noapte bună, doamnă Carmichael.

În întuneric, ascultându-i respiraţia regulată, m-am întrebat care fusese semnificaţia spuselor lui.

Capitolul 30

Aş fi vrut să rămân în casă pentru a-mi plânge de milă, dar Bobby nu mi-a dat voie. În timp ce eu m-am gândit la un Crăciun trist şi solitar, întrebându-mă dacă aveam să-mi mai văd vreodată fiul şi nepotul, câinele meu a vrut să ştie când avea să-şi poată elibera intestinele, aşa că am pornit afară, pe o zi înnorată şi cu burniţă. Frigul umed părea că mi se strecura în oasele care încă mă dureau după dansul de noaptea trecută. Nu aveam chef să fiu optimistă şi voioasă ca după acea petrecere, să mă gândesc la cine fusese mai beat sau să glumesc despre coapsele unduitoare ale lui Miguel, aşa că am mers cu capul în pământ, ferindu-mă de ploaie şi n-am întâlnit pe nimeni până când Bobby s-a ghemuit pentru un ultim pipi, iar eu am legat-o din nou în lesă şi am pornit, greoi, spre casă.

— Ia te uită pe cine avem aici, pe Shimmy Carmichael.

În faţa mea se afla Sylvie, cu Decca şi cu Nancy ţopăind în jurul ei îmbrăcate în jacheţele Barbour. Am încercat să zâmbesc, dar n-am reuşit să afişez decât o grimasă. Nu puteam suporta compasiunea lui Sylvie; ştia cât de mult aşteptam vizita lui Ali şi a lui Arthur.

— Speram să dau de tine, a continuat Sylvie, vârându-şi mâna în buzunar, de unde a scos telefonul mobil. Te întrebai ce e mai potrivit, curcan sau gâscă pentru cina de Crăciun? Am o propunere.

Faţa mea era în continuare încremenită într-un zâmbet strâmb. Am înaintat, prefăcându-mă interesată, timp în care mă gândeam la o modalitate prin care să-mi fac mai repede ieşirea. Părea că trecuse un secol de când îi cerusem sfatul. Atunci când crezusem că aveam să am musafiri. Atunci când nu ştiam că aveam să rămân singură. Dacă aş fi putut, cumva, să dau timpul înapoi şi să uit mesajul de seara trecută.

— Îmi povesteai despre cum petreceaţi Crăciunul în Yorkshire, mi-a spus Sylvie, derulând energic conţinutul afişat pe ecranul telefonului. Şi m-am gândit: ce ai zice de un pui foarte bun? Ai dreptate, curcanul e uscat, e nevoie să-l ţii în saramură, să-l pregăteşti cu migală ca să-l faci acceptabil. Am descoperit o fermă organică, nu departe de Hebden Bridge, în apropiere de casa mătuşii tale. Ce poate fi mai bun decât câteva găini

rotunjoare de Yorkshire?

Era perfect, o propunere atât de minunată, de grijulie, care a înrăutăţit şi mai mult lucrurile. Dar Sylvie nu trebuia să afle, aşa că am zâmbit şi am dat din cap, mormăind nişte scuze şi îndepărtându-mă pe cât de repede posibil, îngrijorată că ar fi putut fi ofensată de plecarea mea precipitată. Cu toţii erau atât de amabili, Sylvie, Denzil şi Angela când nu era beată şi pusă pe scandal şi toţi proprietarii de câini care îmi dăruiseră culcuşul lui Bobby. Bine că, pe burniţa asta, nimeni nu-mi putea vedea lacrimile.

Ajunsă înapoi acasă, mi-am pregătit o sticlă cu apă fierbinte, gata să mă ghemuiesc pe canapea pentru restul zilei sau, cel puţin, până la plimbarea de după-amiază a lui Bobby. Am făcut focul, în timp ce Bobby s-a încolăcit şi să tolănit pe culcuşul ei, iar eu m-am aşezat şi m-am foit, gândindu-mă la felul în care lucrurile merseseră mereu prost.

Am petrecut aşa mai multe zile, iar, după ce am anunţat la serviciu că eram bolnavă, nu m-am mai deranjat să ies din casă, cu excepţia plimbărilor cu câinele, pe care le încheiam pe cât de grabnic posibil, mărşăluind în pas rapid, cu capul plecat. După ce vagabondam prin parc în intervalul regulamentar de o oră, mă întorceam acasă pentru a-mi face griji şi a termina sticla cu vinul de Xeres pentru Crăciun, ignorând diversele plicuri care alunecau prin cutia poştală, căci erau doar facturile obişnuite. Angela îmi trimisese câteva mesaje, dar Sylvie nu mă mai contactase. Am presupus că, probabil, se supărase din cauza răspunsului meu brusc la propunerea ei cu găinile de Yorkshire. Mi-am făcut griji o vreme, dar apoi mi-am zis că, oricum, nu mai conta. Rezultatul era mereu acelaşi: singură în casa mea veche şi pustie, gândindu-mă la oamenii care nu mai erau.

În cele din urmă m-am aventurat la câteva magazine ca să îmi fac provizii, dar am avut o tresărire văzând vitrinele împodobite cu beteală şi auzind melodiile pop festive care cântau în buclă şi te asurzeau atunci când păşeai înăuntru. M-am retras, aşadar, din nou în casa mea, ca într-o carapace. Am rămas ghemuită pe canapea citind Nancy Mitford[61] de la Mel, înconjurată de vechile albume cu fotografiile noastre, ale tuturor, „încremeniţi asemenea unor muşte în chihlimbarul

[61] Romancieră, biografă şi jurnalistă britanică (1904–1973).

acelui moment”[62], în timp ce viaţa mă purta, implacabil, tot mai departe de acele zile fericite.

Cum stăteam aşa într-o după-amiază de sâmbătă, în semiîntuneric, cu jarul din şemineu aproape stins, am auzit o bătaie puternică în uşă. Dând pe gât ultima înghiţitură de vin, am mers să deschid, cu Bobby lătrându-mi pe lângă picioare, dornică de distracţie inerţia mea o cam plictisise în ultimul timp. Am fost întâmpinată de o masă de verdeaţă, ramurile unui brad se înghesuiau în cadrul uşii – propria pădure Birnam[63]. Din mijlocul acelei mase foşnitoare de verdeaţă şi-a făcut apariţia capul Angelei.

— Nu sta pur şi simplu acolo, ajută-mă, la naiba! a mormăit ea, trecând arborele prin cadrul uşii.

Derutată, am apucat de una dintre cele mai mari ramuri şi l-am târât până în hol, împrăştiind ace de brad peste tot. Bobby a scâncit şi a fugit înapoi către sufragerie. Amândouă am aşezat copacul în poziţie verticală, iar Angela l-a ţinut nemişcat, gâfâind şi înroşindu-se de la efort. Otis s-a strecurat pe la spatele maică-sii şi s-a dus glonţ la bucătărie, ca să caute dulciuri. Angela m-a privit în ochi, triumfătoare.

— Ce părere ai? Am făcut o afacere cu doamna Anthony! Doi la cincizeci de lire! Ăsta e al tău.

M-am holbat la ea, derutată şi irascibilă. Era adevărat că discutasem despre aducerea unui brad pe care să-l decoreze Otis, dar asta se întâmplase pe când aşteptam musafiri, iar acum ideea mi se părea îngrozitoare. O femeie bătrână şi singură nu are nevoie de astfel de frivolităţi.

— Nu îl vreau. Am dat cu palma într-o ramură, privind, încruntată, la ploaia de ace care apoi trebuia curăţată.

— Ce? s-a mirat Angela, cu privirea aţintită la mine. Dar l-am târât o grămadă de drum de la magazin până aici!

— Ei bine, atunci poţi, pur şi simplu, să-l duci înapoi. E mult prea mare şi, în plus, nu mi-l permit.

— Nu trebuie să ţi-l permiţi, a pufnit Angela. Era cadoul meu de Crăciun pentru tine.

Am simţit lacrimile înţepându-mi ochii.

— Şi presupun că Otis poate rămâne să-l decoreze, în timp ce

---

[62] Citat din romanul The Pursuit of Love (1945), de Nancy Mitford.

[63] Aluzie la una dintre cele trei profeţii din Macbeth de William Shakespeare, conform căreia pădurea Birnam prinde viaţă şi porneşte către castelul Dunsinane.

tu lucrezi la un articol urgent?

Cuvintele răutăcioase mi-au ieşit pe gură înainte să mă pot cenzura.

Otis a ieşit din bucătărie cu un biscuit în mână, zăbovind în pragul uşii şi privindu-ne. Angela m-a săgetat cu privirea, iar altă ploaie de ace s-a împrăştiat pe podea.

— Bine, mi-a spus, ridicând bradul pe umăr şi deschizând uşa de la intrare cu mâna rămasă liberă. M-am gândit că poate ţi-ar fi plăcut un pom pentru Arthur, dar dacă ai de gând să te porţi aşa... a încheiat, începând să târască bradul afară din casă. Haide, Otis, plecăm.

— Arthur nu vine.

Gata, o spusesem.

Angela s-a întors şi m-a privit printre ramuri, dar eu n-am fost în stare să mă uit în ochii ei.

— De ce?

— E complicat, am spus, ridicând din umeri şi făcând un gest către Otis.

Am şters o lacrimă neascultătoare, care reuşise să-şi croiască drum în josul obrazului, dar era prea târziu.

— Otis, du-te şi joacă-te cu Bobby, a spus Angela, dând drumul bradului şi închizând din nou uşa.

Otis a încercat să protesteze, dar ea a ridicat un deget, dojenitor, iar băieţelul a luat-o la goană. După ce m-a împins în bucătărie, a dat imediat cu ochii de sticla de vin aproape goală de pe masă.

— Ce se întâmplă?

— Până la urmă, Alistair şi Arthur nu mai vin de Crăciun, am mormăit, încercând să-mi fac de lucru cu pusul ceainicului pe plită şi ascunzând sticla într-un dulap.

— De ce? Îi aşteptai cu atât de multă nerăbdare.

— Emily.

— Cine?

— Soţia lui Alistair. A pierdut o sarcină.

— O, Doamne, a spus Angela, prăbuşindu-se într-un scaun. Ce îngrozitor! Şi-a revenit acum?

— Ăăă... da, aşa cred.

— *Aşa crezi?* Ai vorbit cu ea?

— Nu sunt atât de apropiată de Emily, i-am răspuns, cu ezitare în glas. Nu sunt sigură că mă place prea mult. Oricum, ei

nu mai vin de Crăciun.

Nu m-am uitat la Angela, dar mi-am dat seama că mă privea, şi îi auzeam degetele bătând darabana în masă.

— E destul de tânără în comparaţie cu Alistair. S-au cunoscut şi s-au căsătorit foarte repede. Eu şi ea nu prea avem multe lucruri în comun.

— Îl aveţi pe Arthur.

— Da, mi l-a dăruit pe adoratul meu nepot. Iar acum a pierdut un altul.

După ce apa din ceainic a fiert, am turnat-o în două ceşti, aşezând una în faţa Angelei, care şi-a făcut mâinile căuş în jurul ei. Am simţit că urma o predică, aşa că m-am înarmat cu o mare doză de răbdare.

— Nu vorbeşti niciodată despre Emily, mi-a spus Angela, într-un final. De când te cunosc, ai vorbit despre Arthur şi Alistair, dar pe ea nu ai pomenit-o niciodată. La un moment dat m-am gândit că era posibil ca Alistair şi Emily să fie divorţaţi, sau chiar ca ea să nu mai fi fost în viaţă.

— O consider vinovată, am răspuns, înghiţind în sec.

— Pentru că *a pierdut sarcina*?

— Nu, bineînţeles că nu. Pentru mutare. Ea e australiancă. Dacă Alistair ar fi cunoscut o englezoaică, ar fi fost aici. Arthur ar fi fost lângă mine. În schimb, e la mii de kilometri depărtare, mergând la şcoală, crescând şi uitând de mine. Vorbeşte cu accent acum, ştiai? Nu mai seamănă cu Arthur al meu. Am şaptezeci şi nouă de ani. Cât timp mai am la dispoziţie ca să mă bucur de el? Iar timpul acela, timpul acela preţios, mi-a fost furat şi am rămas cu emailuri şi cu convorbiri pe Skype. Nu e de ajuns. Nu e *de ajuns.*

În timp ce turuiam aşa, mi-am pierdut vocea şi am tras adânc aer în piept.

— Nu e de ajuns.

— Ştiu, mi-a răspuns Angela, punându-şi mâna peste a mea. Câteodată nu pot dormi noaptea, făcându-mi griji pentru vremea când Otis va creşte şi va pleca de acasă. Părăsindu-mă. E inevitabil. Şi nu pot suporta gândul ăsta. Dar ştii cum se spune. Trebuie să „laşi lucrurile să se întâmple”[64]. Ultimele cuvinte le-a rostit cântând, amintindu-mi de melodia pe care i-o cântasem lui Otis toată vara. Am schiţat un zâmbet şters.

[64] Aluzie la melodia „Let it Go“, din coloana sonoră a filmului de animaţie Frozen.

— Presupun că are bunici acolo, în Oz, nu? a continuat Angela.

Am dat din cap afirmativ.

— Ori tu pierzi la faza asta, ori pierd ei. Iar tu eşti cea care a pierdut. E al dracului de urât, dar asta e situaţia. Când te gândeşti la tine, te vezi bunica lui Arthur şi mama lui Alistair şi a lui Mel, şi încă soţia lui Leo, cred, dar eşti cu mult mai mult decât atât. Trebuie să accepţi asta, a concluzionat ea, ridicându-se. Acum mă voi duce în pod să aduc ornamentele alea despre care mi-ai povestit. Iar apoi eu şi Otis îţi vom decora bradul. Pentru că nu am niciun material urgent de scris.

— Îmi pare atât de rău, nu ştiu ce m-a făcut să spun asta. Ştii că îl iubesc pe Otis.

— Ştiu, a zis ea, schiţând o grimasă. Cu toate astea, câteodată poţi fi o adevărată scorpie. Scoate câinele ăla al tău la o plimbare şi ia şi ceva pe drumul de întoarcere. Da' nu pişoarcă din aia dulce de Xeres.

Auzind cuvântul „plimbare", Bobby a venit într-un suflet, derapând, până în bucătărie. I-am pus lesa şi mi-am luat poşeta, iar Angela a luat cheia de la pod de pe masă şi a ţipat după Otis, ca să vină să o ajute.

Odată ajunse afară, ne-am pregătit să înfruntăm frigul de decembrie şi am apucat-o în josul străzii, către terenul pustiu unde Bobby îşi putea rezolva treburile. Am priponit-o, apoi, de un stâlp de iluminat şi am intrat în magazinul de băuturi, de unde am cumpărat o sticlă de vin şi nişte ciocolată pentru Otis. Pe drumul de întoarcere, am încetinit pasul şi am aruncat o privire în interiorul caselor înşirate de-a lungul drumului. În fiecare an, oamenii împodobeau bradul de Crăciun mai devreme, lucru care nu-mi displăcea, întrucât asta dădea semnalul de începere a sărbătorilor şi ne puteam bucura pentru mai multă vreme, în aşteptarea lor cea mai dulce şi mai satisfăcătoare perioadă. Fiecare casă era o mică fereastră către o lume în miniatură, iar bradul o reflexie a acesteia, fie că era decorat cu cele mai bălţate şi mai stângace podoabe făcute de mână, fie împodobit cu ornamente cu model ecosez. Pe când luminiţele îşi trimiteau razele înspre mine, le-am absorbit lumina, simţind slabele zvâcniri ale speranţei.

— Poate că o să mă simt bine şi singură, i-am spus lui Bobby, care adulmeca nişte buruieni crescute între dalele trotuarului.

Ea s-a uitat în sus, la mine, cu o doză atât de mare de afecţiune, încât m-am simţit destul de copleşită, iar ochii mi s-au umplut de lacrimi.

— Ai dreptate. Nu e ca şi cum aş fi vreodată singură. Te am pe tine.

Mai târziu, privindu-i pe Angela şi pe Otis despachetând micile şi drăguţele decoraţiuni ale lui Jette, extaziindu-se şi găsindu-le locul potrivit ca să fie agăţate, m-am gândit la celelalte faţete ale personalităţii mele. O clasicistă, o bibliotecară, din când în când, o vrăjitoare (sau o scorpie), o persoană căreia îi plăcea să se plimbe, o dansatoare, şi în momentul de faţă, cel puţin proprietara lui Bobby. Mi-am sorbit vinul şi i-am arătat lui Otis ramurile rămase fără decoraţiuni, iar Angela s-a întors către mine zâmbind, ceea ce m-a făcut să mă gândesc că, poate, eram şi o prietenă. Sau că, cel puţin, aş fi putut încerca să fiu.

Lăsându-i pe Otis şi pe mama lui să atârne în brad ultimele păpuşi tricotate şi acadele pictate, m-am strecurat înapoi în pod şi am scotocit până când am dat de ceea ce căutam. În camera de oaspeţi am găsit nişte bucăţi de hârtie şi am împachetat rapid cele două cadouri, după care am mers din nou la parter şi le-am oferit, timid, darurile.

— O să fii în Irlanda de Crăciun, nu? Aşa că mai bine îţi dau astea acum.

Otis s-a repezit nerăbdător, urmat, în pas mai lent, de Angela, ca să-şi primească pachetele. În cutiuţa pentru Otis se aflau maşinuţele Dinky care-i plăceau atât de mult băieţelului, puţin uzate, dar încă dornice de a porni în aventură. El a ţipat de fericire şi a luat-o la goană de-a lungul holului, răcnind şi imitând zgomotul unui motor de maşină. Angela a desfăcut funda cu care era legat pachetul, descoperind înăuntru rochia verde din anii 1920 a lui Jette, mătăsoasă şi superbă, împodobită cu mărgele strălucitoare şi cu pene delicate, care unduiau. S-a uitat, uimită, la rochie timp de o secundă, după care şi-a ridicat privirea spre mine, cu faţa îmbujorată în lumina focului din şemineu.

— Nu trebuie să mi-o dai. A fost a bunicii tale. Şi probabil că valorează o avere! a exclamat ea, strângând-o la piept.

— Nu o avere, i-am spus, ridicând din umeri. Oricum, e mai bine aşa decât să o vând unui colecţionar necunoscut. Poart-o. Dansează în ea. Îmbată-te în ea. Cucereşte pe cineva în ea.

— Nu în Irlanda, mi-a zis ea, rânjind maliţios. Mama mea ar lua-o total razna. M-a îmbrăţişat. Mulţumesc. Îmi pare rău că nu voi fi aici de Crăciun. Dar îţi va fi bine.

— Nu-ţi face griji pentru mine. O am pe Bobby, am spus, arătând înspre câinele care sforăia lângă foc. O să mâncăm cârnaţi în aluat şi o să jucăm canastă. Apropo, ce s-a întâmplat cu Clark Kent al tău?

Mângâind în continuare rochia, Angela şi-a ridicat privirea.

— Cine?

— Americanul? La petrecere? Mi s-a părut drăguţ.

Ridicând din umeri, a început să împacheteze rochia în ambalaj.

— Îl cheamă Jack. A trebuit să se întoarcă la New York. A fost distractiv atât cât a durat.

— Ei bine, mai are balta peşte. Sau supereroi sub acoperire.

Au plecat, Otis jucându-se cu una dintre maşinuţe, Angela ţinând strâns rochia, iar eu am închis uşa în urma lor zâmbind. Însă m-am întors în locuinţa mea pustie şi zâmbetul mi-a dispărut. Fără niciun dubiu, perspectiva de a petrece Crăciunul singură era înfricoşătoare. Apoi am dat cu ochii de bradul minunat din sufrageria mea confortabilă, şi de Bobby care deschidea somnoroasă câte un ochi, bătând din coadă de bucurie că mă întorsesem. M-am aşezat pe canapea, gândindu-mă că, împreună, aveam să ne descurcăm noi cumva.

Am mers în bucătărie să-mi pregătesc o cană de cacao şi mi-am zărit laptopul pe masă. Clasicistă, bibliotecară, din când în când vrăjitoare (şi scorpie), o persoană căreia îi plac plimbările, dansatoare, proprietară de câine, prietenă. Şi soacră. M-am aşezat, am tras laptopul mai aproape, l-am deschis şi am intrat în contul meu de e-mail.

„Dragă Emily”, am început.

Capitolul 31

Cum nu mai aveam niciun eveniment pe care să-l aştept cu nerăbdare, Crăciunul se apropia cu paşi mai mici anul acesta. De obicei eram cufundată în pregătiri, iar serile deveneau tot mai încordate pe măsură ce marea zi se apropia cu o grabă

alarmantă. Acum însă zilele se scurgeau alene. Am fost în vizită la Mel, în Cambridge, întrucât de sărbători pleca în Italia, la părinţii Octaviei. Şi-a exprimat compasiunea în viteză, căci ea şi proaspăta ei soţie îşi cumpărau noul apartament şi nu prea aveau timp pentru lamentările mele de Yuletide[65]. Aşa că am ieşit la plimbare şi am rătăcit prin oraş, mergând pe străzile pavate cu piatră cubică şi admirând vitrinele magazinelor, apoi aventurându-mă în curţi interioare şi privind în sus la luminile care străluceau din cămăruţele dosite în spatele vălului de plante agăţătoare, întrebându-mă cine citea, cine discuta şi cine se îndrăgostea acolo, sus.

Când am luat trenul înapoi spre casă, mi-am spus *la dracu*'! şi am cumpărat o sticluţă din aceea de vin cu gust teribil, de parcă eram vreo fată sumar îmbrăcată, ieşită la agăţat. Arătam bizar, probabil, stând acolo cu paharul meu din plastic şi cu corcitura la picioare, dar învăţasem să nu-mi pese. Aşa că am mângâiat-o pe Bobby, privind peisajul întunecat care se perinda în viteză.

Ajunsă în Finsbury Park, am mers la staţia de taxiuri şi am găsit unul condus de un şofer pe care nu-l deranja prezenţa câinelui. De fapt, era şi el proprietar de câine, un schnauzer uriaş pe nume Stanley, care se speria de bomboanele-pocnitori de Crăciun[66] şi se ascundea de fiecare dată când zărea vreuna. Stăpânul lui mi-a arătat, pe telefon o fotografie cu un câine negru superb, a cărui privire de nepătruns era umbrită de un breton zburlit. Când am ajuns acasă, şoferul meu iubitor de câini a ieşit din maşină ca să-mi deschidă portiera şi a mângâiat-o pe Bobby, care a sărit din maşină.

Am intrat în casă chicotind, încă, la gândul că schnauzerul Stanley se speria de pocnitori. Iniţial, acestea s-au chemat *cosaques*, de la soldaţii cazaci care trăgeau cu armele în aer – nu e de mirare că animalele se speriau. M-am întrebat dacă şi Bobby avea aceeaşi problemă. Cândva, Leo îmi confecţionase o pocnitoare de Crăciun în cel mai tradiţional stil, cu o migdală şi un poem grecesc în interior. Mi-a luat ceva vreme să îl traduc, pentru că nu îmi era familiar, dar m-am bucurat să duc treaba până la capăt. Zilele trecute găsisem în pod, vârâtă într-un

[65] Sărbătoare germanică precreştină care marchează solstiţiul de iarnă (21 decembrie).

[66] Decoraţiuni tradiţionale la masa de Crăciun în Marea Britanie, care se deschid cu un mic pocnet şi conţin un dar sau un răvaş pe care este scrisă o glumă.

album cu fotografii, hârtia aceea scrisă de mână, iar, alături de ea, însemnările pe care le făcusem.

Pot cânta doar pentru că tu m-ai iubit
toţi anii aceştia.
În lumina soarelui, în umbra soarelui,
în ploaie şi în vânt,
Pot cânta doar pentru că m-ai iubit.

De atunci, de când m-ai atins,
din noaptea aceea când m-ai sărutat,
de atunci, sunt senin ca un nufăr deschis
Şi am un tremur în inimă,
doar pentru că mâinile tale m-au atins.

Un tremur în inima lui. Asta fusesem pentru el. Îl prinsesem în braţe şi nu-i mai dădusem drumul.

Întoarsă acasă, mi-am luat corespondenţa şi m-am dus direct în camera de zi ca să aprind luminiţele de la brad, care învăluiau într-o lumină caldă diversele mele decoraţiuni. M-am aşezat şi am început să extrag inevitabilele facturi, dar printre acestea am găsit un plic mai gros, de culoare crem, cu adresa şi cu numele meu scrise frumos de mână. Înăuntru era ceva care semăna cu o felicitare de Crăciun, un desen simpatic în peniţă, care înfăţişa o piaţetă asemănătoare celei din Islington, cu un brad în mijloc şi cu un grup de oameni cântând în jurul lui. Am deschis-o, dar în locul tradiţionalelor urări festive, am citit următoarele:

Dna S. Riche
Are plăcerea de a le invita pe
Dna M. Carmichael şi pe Bobby
Pe 25 decembrie 2016, duminică
La ora 12.00
Lennox Square, numărul 14

Cel mai pasionat poem de dragoste nu ar fi fost o lectură mai plăcută.

— Bobby, am strigat, cu respiraţia tăiată, avem o invitaţie!

A lipăit spre mine ca să vadă despre ce era vorba, adulmecând prudent invitaţia şi vânturându-şi coada. Am

îmbrăţişat-o, încântată, după care am început să mă agit. Puteam accepta? N-ar fi fost un deranj prea mare? Ce avea să facă Sylvie cu Aphra, pisica ei cea dominatoare şi insuportabilă? Mi-am luat telefonul şi am sunat-o pe Angela, care a răspuns după primele acorduri ale soneriei.

— Nu-mi spune! Ai primit invitaţia de la Sylvie şi îţi faci griji dacă să accepţi sau nu.

— Da.

— Dumnezeule, ce fraieră poţi să fii! Spune da.

— Dar... cine va mai fi pe acolo?

— Nu ştiu. Întreab-o pe ea. Mereu invită tot felul de oameni. O să te integrezi imediat.

Aşa cum mi se întâmpla de obicei cu Angela, nu ştiam dacă să fiu mulţumită sau ofensată.

— A invitat-o şi pe Bobby.

— Minunat, va fi ca în desenele alea animate clasice în care toate animalele se fugăresc unul pe celălalt.

— Aş putea spune da, am zis.

— Foarte bine! Crăciun fericit!

Capitolul 32

Am petrecut următoarele câteva zile într-o teribilă agitaţie, consultându-mă cu Sylvie, cumpărând şi împachetând cadouri (recunoscătoare pentru salariul meu de la bibliotecă, aşa modest cum era), căutând în pod o rochie pe care să o pot purta şi aplicându-i lui Bobby un periaj suplimentar, în ciuda protestelor ei. În seara de Ajun, am mers la culcare străbătută de freamătul bine cunoscut al aşteptării, absorbind din aerul nopţii scânteia aceea magică, ce are darul de a-i face pe copii să se extazieze. S-a dovedit că mă puteam bucura, chiar şi de una singură.

Dimineaţa următoare, când ne-am pus în mişcare, arătam amândouă foarte bine, Bobby cu coada moale ca de mătase fluturându-i în vânt. Dedesubtul vechiului meu pardesiu negru purtam una dintre rochiile mamei, pe care i-o croise Jette, o rochie stacojie, de după-amiază, cu o fustă cloş şi cu frunze de ilice brodate pe tiv. O purtase la un Crăciun, pe când eram în

Yorkshire; fusta i se revărsa peste scaunul de la pian în timp ce cânta „Veniţi, voi toţi cei credincioşi”, iar eu stăteam la picioarele ei şi mă jucam cu fructele de ilice de pe broderie. Cufărul acela erau un fel de stick de memorie vestimentar, fiecare obiect de îmbrăcăminte declanşând un şuvoi de amintiri.

Am făcut o oprire scurtă pe drum ca să-i ducem flori lui Leo. Am legat-o pe Bobby în faţa porţii, unde a aşteptat liniştită, aşa cum făcea mereu, iar eu am intrat ca să las ofranda şi să stau o vreme contemplând stejarul lui Leo şi încercând să găsesc ceva de spus. Aşa cum observase şi Melanie, simţeam nevoia să-i vorbesc, iar uneori îi povesteam ce mai făcusem sau mă lăsam, pur şi simplu, pradă amintirilor. În ziua aceea i-am spus o poveste de la un Crăciun de demult, pe când Mel încetase să mai creadă în Moş Crăciun şi stătuse bosumflată până când îşi primise cadoul. Leo îl alesese. Era o frumoasă chitară din lemn de mahon, iar ţipătul ei de bucurie după ce deschisese cutia l-a făcut pe Alistair să izbucnească în plâns. Crăciunurile erau foarte zgomotoase pe atunci.

Am recuperat-o pe Bobby şi ne-am continuat călătoria până când am ajuns la casa în stil georgian a lui Sylvie, exact la ora douăsprezece. Rondul de flori din faţa casei şi ghirlanda de eucalipt agăţată de uşă fuseseră acoperite de un strat de chiciură, şi am zărit luminile galbene ale bradului de Crăciun strălucind în fereastră. Temătoare, am ridicat ciocănelul, iar, o secundă mai târziu, Sylvie şi-a făcut apariţia, purtând un şorţ „Doamna Crăciun” tivit cu blană sintetică albă, şi cercei uriaşi, în formă de glob. Decca şi Nancy ţopăiau la picioarele ei, amândouă purtând corniţe de ren. Era o privelişte atât de neaşteptată, că am izbucnit în râs. Radiind de bucurie, Sylvie şi-a deschis braţele ca să mă îmbrăţişeze.

— Draga mea, intră, te rog, tocmai voiam să deschidem şampania, mi-a spus ea, străbătând holul. E un cadou de la Denzil, a continuat, arătând spre şorţul cu care era îmbrăcată. Îl ador.

— Eşti sigură că poate intra şi Bobby? am întrebat. Unde e Aphra?

— Nu-ţi face griji, am dus-o la vecinii mei de vizavi, unde petrece alături de un motan siamez pe nume Tyson. O să se distreze grozav.

Denzil şi Miguel erau deja în bucătărie. Denzil manevra un

termometru pentru carne, iar Miguel împăturise în formă de lebădă un teanc de şerveţele albe. I-am întins lui Sylvie o sticlă de şampanie şi un panetone făcut în casă, cea mai recentă şi cea mai de succes producţie culinară proprie. Amândouă au fost întâmpinate cu entuziasm, iar rochia mea festivă a stârnit admiraţie. Au început să sosească şi restul invitaţilor, mai întâi Desiderata Haber, specialista în istorie de la petrecerea lui Denzil, iar apoi Hanna, chelneriţa poloneză de la cafeneaua mea preferată.

— Nu ştiam că o cunoşti pe Sylvie, i-am spus atunci când a venit să mă salute.

Sylvie s-a oprit lângă noi ca să ne umple paharele.

— Predau un curs de design în Chelsea, iar Hanna mi-a fost una dintre cele mai bune eleve.

— Acum studiez la Colegiul Regal de Artă, mi-a spus Hanna. Sylvie mi-a făcut rost de slujba de la cafenea ca să-mi pot finanţa lucrările.

Am privit de-a lungul încăperii la Sylvie, care îşi croia loc printre invitaţi, turnând în pahare şi încercând să convingă pe toată lumea să deguste licoarea, aşa cum făcuse atunci când ne-am întâlnit prima dată. La început, m-am gândit că-mi amintea de Leo, dar în realitate comparaţia era nedreaptă. Leo era destul de jovial şi de amabil, însă interesul lui pentru oameni era unul pasager, aşa cum se întâmplase şi cu mine. Amândoi ne duseserăm existenţele în propriile bule, plutind unul lângă celălalt, fără să ne dăm silinţa suficient de mult cât să explorăm mai adânc sau, ferească sfântul, să străpungem pelicula protectoare în care era învăluit fiecare dintre noi. Dar gândul la toate astea m-a făcut să mă simt ruşinată şi tristă, aşa că am băut din şampanie şi le-am zâmbit ultimilor oaspeţi care îşi făceau intrarea şi care ne erau prezentaţi: Simeon, soţul lui Desi, care tocmai parcase maşina familiei, şi fiul lor adolescent, Sam, care părea de-a dreptul îngrozit să se afle acolo, deşi, atunci când a primit un pahar de şampanie, n-a părut îngrozit chiar deloc.

Ne învârteam fără rost prin bucătăria lui Sylvie, ronţăind apetitive, bând şi bârfind, pe fundalul sonor asigurat de Ella Fitzgerald, iar Sylvie forfotea de una singură, ungând friptura cu sos, amestecând, făcând să curgă un flux constant de mâncare şi conversaţie. Câinii salivau sub blatul de la bucătărie,

şterpelind din când în când o felie de somon afumat sau o bucăţică de carne afumată. La ora unu, Sylvie a bătut din palme şi am migrat către sufragerie, decorată cu un tapet de un verde pădure într-o nuanţă închisă, luminată de zeci de lumânări şi cu ramuri de iederă revărsându-se de pe poliţa de deasupra şemineului. M-am trezit lână Miguel şi Simeon, un ochelarist cu faţă de tocilar, puţin cocârjat, care îşi ţinea tot timpul privirile aţintite la soţia lui. M-am gândit că ar fi putut fi dezamăgit că stătea lângă mine, dar încet-încet mi-am dat seama că era doar foarte timid şi sub papucul nevestei.

Cu surle şi trâmbiţe, Sylvie şi Denzil au adus la masă primul fel de mâncare, supă de castane decorată cu smântână turnată în zigzag şi presărată cu pătrunjel. Am pocnit bomboanele-pocnitori, iar câinii s-au retras imediat în bucătărie, în timp ce noi despachetam bomboanele. Cu coroane aurii pe cap, ne-am ospătat, felicitând bucătarul care era, ca de obicei, extrem de mulţumit de sine însuşi. Sylvie avea o mare capacitate de „philautia”, cea mai îndrăzneaţă dintre formele greceşti de iubire, iubirea de sine, o calitate mult mai fină decât narcisismul, cu care este deseori confundată. Aşa cum vedeam eu lucrurile, narcisistul se uita doar la reflexia sa în lac şi invita şi alţi oameni să i se alăture. Oamenii care se plăceau cu adevărat pe ei înşişi păreau să aibă o mai mare capacitate de a se împrieteni, de a se apropia de semeni. Poate că de asta, în trecut, trăisem mai mult în solitudine. Dar îmi plăcea să cred că începusem, cu timiditate, să mă schimb.

A fost un prânz zgomotos, jovial şi delicios, presărat cu glume şi complimente, iar momentul în care Sylvie a adus la masă cei doi pui rotofei de la ferma Hebden Bridge, scufundaţi în cartofi copţi cu crusta rumenită, a fost întâmpinat cu un val de entuziasm. Când am luat prima îmbucătură, mi-am imaginat că trăiam din nou acele zile petrecute în casa parohială din Kirkheaton, în compania mătuşii Sibby, cu şorţul fluturând, în timp ce noi înfulecam din Elspeth sau Marigol – o altă găină nefericită care fusese sacrificată pentru festivităţile noastre.

Simeon a fost nevoit să-i facă morală lui Sam, care degustase cam prea mult Pouilly-Fumé, dar, după ce a terminat cu fiul său, l-am întrebat cu ce se ocupa şi am fost încântată să aflu că era arheolog şi că auzise de Alistair şi chiar îi citise unul dintre articolele ştiinţifice. Mândria mi-a îmbujorat obrajii şi i-am

povestit tot ceea ce ştiam despre cercetările de teren ale lui Ali. Miguel şi Denzil s-au ciondănit pentru că Miguel nu voia să-şi mănânce cartofii, aşa că Desiderata a venit şi s-a aşezat lângă noi. Era uimitor de atractivă, cu părul negru revărsându-se pe spate, ochi migdalaţi şi privire somnoroasă, la care se adăuga un aer fermecător şi languros; înţelegeam de ce Simeon era atât de vrăjit de ea.

— Sylvie mi-a spus că eşti soţia celebrului Leonard Carmichael. Sunt o mare admiratoare a activităţii sale, mi-a mărturisit ea, sorbind din paharul cu vin.

M-am simţit stânjenită, pentru că mi-am dat seama că, dacă Leo ar fi fost aici, s-ar fi numărat, cu siguranţă, printre admiratorii ei. Dar nu era, aşa că, în lipsa a altceva de făcut, mi-am pus în farfurie o porţie suplimentară de sos şi am încercat să-mi aduc aminte bârfele pe care mi le spusese Angela la petrecere.

— Angela Brennan mi-a spus că scrii o carte despre Elisabeta I, nu? Sună foarte interesant.

Ea a râs şi şi-a dat la o parte şuviţele de păr de pe faţă.

— Povestea cu lesbienele? Agentul meu mi-a cerut să o scriu, mi-ar putea aduce un serial la BBC, a spus ea, tărăgănat. Fiecare dintre noi trebuie să se remarce prin ceva.

— Deci Elisabeta *a fost* lesbiană? a întrebat-o Sylvie, turnându-ne din nou vin.

— Poate că da sau poate că nu. Sunt sigură că fiecare dintre noi e undeva în spectrul sexualităţii, a răspuns Desiderata, pescuind din farfurie, cu degetele sale cu o manichiură perfectă, un ultim cartof rumenit, pe care l-a mâncat ca pe un măr.

Fiul ei s-a înroşit, jenat, şi s-a înecat încercând să ia o înghiţitură de apă, aşa că m-am gândit că ar fi fost mai bine să schimb subiectul.

— Citim glumele din bomboanele-pocnitori? am întrebat, şi toată lumea a început să foşnească din nou sulurile strălucitoare de carton.

— Care e afecţiunea de care suferă Moş Crăciun atunci când rămâne blocat pe coş? a întrebat Denzil.

— Nu-mi spune! a strigat Sylvie, punând vinul înapoi în frapieră. Lasă-mă să mă gândesc!

S-a aşezat şi şi-a dus degetele la tâmple, închizând ochii. După ce a reflectat o secundă, şi i-a deschis larg.

— Claustrofobie! a exclamat ea, triumfător.

— Corect, a zis Denzil, azvârlind hârtia înapoi pe masă.

— Ce iese dacă împerechezi un om de zăpadă cu un vampir? a întrebat Simeon.

— Simplu. O degerătură[67], a răspuns Sylvie. Alta!

Apoi scopul jocului a fost să încercăm să descifrăm ghicitoarea înaintea lui Sylvie, dar ea era atât de bună la jocurile de cuvinte încât ne întrecea pe toţi.

— Cum se numesc micile ajutoare ale Moşului? a întrebat Desiderata.

— Ăăă... Elfi-muncitori?

— Nu. Te dai bătută? a tachinat-o Desiderata, fluturând hârtia.

— Da, a spus Sylvie. Vreau să aduc budinca.

— Moşi Crăciun subordonaţi, a lămurit-o Desiderata, rânjind superior.

— E prea complicat pentru o glumă dintr-o pocnitoare de Crăciun, a ripostat Sylvie, în timp ce se ridica de la masă. La naiba, ai inventat-o chiar tu, trişoareo! s-a burzuluit ea, simulând o expresie furioasă şi ieşind din încăpere.

Rânjetul Desideratei s-a transformat într-un zâmbet.

— Aş putea să încep o nouă carieră. Glume erudite pentru masa de Crăciun.

— Pocnitori pline de înţelepciune, a adăugat Simeon, pe un ton mucalit.

Desiderata s-a aplecat şi l-a ciupit de obraz, iar Sam s-a înroşit din nou, jenat.

Sylvie s-a întors, încovoiată de povara unei farfurii enorme.

— *Sufganiyot,* în onoarea prietenilor noştri evrei, a spus ea, făcând o reverenţă în direcţia familiei Haber şi a Hannei şi punând pe masă un platou cu gogoşi aurii, presărate cu zahăr. Am luat una şi am muşcat din ea, iar crema cu aromă de scorţişoară mi s-a prelins pe bărbie. Întinzându-mă după un şerveţel, mi-a venit, între timp, o altă idee, şi am şters excesul de cremă cu unul dintre degete, pe care apoi mi l-am înmuiat în gură. Acum, că zgomotele de la pocnitori încetaseră, am remarcat că Bobby se furişase din nou în încăpere şi pufăia la picioarele mele, aşa că, după ce am mai luat o îmbucătură zdravănă, i-am oferit nişte rest de cremă pe care a lins-o cu

[67] „Frostbite“, cuvânt compus format din frost („îngheţ“) şi bite („a muşca“)

aviditate de pe degetul meu.

Au urmat brânzeturile, şi ne-am lansat asupra unei Brie zemoase şi a unui Comte sărat, cu gust de nucă, alături de prăjitură de ovăz şi gem de gutui. Am mărşăluit apoi cu toţii, gemând îndestulaţi, în camera de zi, unde luminiţele bradului şi flăcările din şemineu străluceau şi mai puternic pe fundalul luminii estompate din exterior. Aici am deschis cadourile, fredonând cântecele lui Nat King Cole, iar câinii au adulmecat ambalajele aruncate.

Sylvie a fost încântată de vaza de Murano şi s-a apucat imediat să aranjeze nişte crizanteme în ea. Lui Denzil i-am adus trabucuri dintr-una dintre mărcile sale preferate, iar Miguel a primit o biografie a lui Ninete de Valois, pe care o adoram în mod special pentru că mama mea a văzut-o dansând la Opera Regală prin anii 1920. Pentru Desiderata am pregătit o copie cu autograf a biografiei lui Disraeli scrisă de Leo ca de la un istoric la altul, iar lui Simeon i-am dat o sticlă de porto, pentru că Sylvie mi-a sugerat că îi plăcea. Tot ea mi-a spus să nu îmi bat capul cu un cadou pentru Sam, căci adolescenţii urau totul, dar nu am vrut să-l fac să se simtă ignorat şi, cu ajutorul Angelei, i-am cumpărat un mic dispozitiv care îi transforma telefonul mobil într-un videoproiector. Pentru Hanna am adus o eşarfă cu paiete, un lucru mărunt, dar care i-a adus lacrimi în ochi atunci când m-a îmbrăţişat. Au fost cu toţii atât de mulţumiţi de cadourile mele, încât am simţit că stresul a meritat. Pe de altă parte, eu m-am ales cu o pradă minunată: mănuşi din caşmir de la Sylvie, cercei de argint de la Miguel, o zgardă nouă, din piele, pentru Bobby de la Denzil, o carte intitulată *Să gătim pentru câini* de la familia Haber şi o cutie de biscuiţi cu migdale de la Hanna. Chiar şi Bobby a primit un cadou: o pungă de Bonios.

Sam şi-a instalat noul dispozitiv pentru telefon şi a proiectat, pe peretele din sufrageria lui Sylvie, un videoclip de pe YouTube, cu pisici care făceau diverse salturi atunci când vedeau castraveţi. Dintre toţi, Bobby era cea mai fascinată, înclinându-şi capul şi mârâind în timp ce se holba la imaginile ce se mişcau. Mi-am rotit ochii prin încăpere, privind la oamenii care se strânseseră laolaltă şi râdeau, bucurându-se de cadourile pe care le primiseră de la mine, şi nici că-mi venea în minte un Crăciun mai minunat. Anul trecut fusesem atât de stresată din toate punctele de vedere, verificând ca totul să iasă

perfect, într-o continuă panică din cauza felurilor de mâncare sau având grijă ca toată lumea să se distreze. Iar cel mai mult mă îngrozisem gândindu-mă la perioada de după încheierea sărbătorilor, când aveau să urmeze curăţenia şi primenirea paturilor – totul, în tăcerea teribilă a casei goale.

Sylvie a pus nişte muzică pop de Crăciun. Am dansat puţintel şi am băut cafea, mâncând nişte trufe mici, făcute în casă, alături de felii din panetonele meu, care ieşise aşa cum trebuia. Apoi Desiderata şi Simeon s-au scuzat că trebuia să plece pentru că Sam se cherchelise din nou, iar Denzil şi Miguel au spus că ar fi fost mai bine să o ia din loc, căci Miguel avea un zbor dimineaţa următoare, iar Hanna a plecat pentru că era în tura de dimineaţă a doua zi de Crăciun. Aşa că, la final, am rămas doar eu şi Sylvie şi ne-am apucat să curăţăm. Am ajutat-o să încarce vasele în maşina de spălat, iar atunci când aceasta a început să susure, cu paharele de cristal înăuntru, ne-am aşezat în bucătărie ca să bem nişte coniac, înconjurate de resturile ospăţului împachetate în folie.

— Cum a ieşit, ce crezi? m-a întrebat Sylvie, ciugulind dintr-o bucată de pui.

— A fost minunat, i-am răspuns, oftând. Îţi mulţumesc mult. Ce zi extraordinară!

— Cred că Bobby s-a distrat, a remarcat Sylvie, făcând un gest cu piciorul.

Toţi cei trei câini se îngrămădiseră într-un sigur culcuş, blana cenuşie a lui Nancy şi a Deccăi amestecându-se cu părul pestriţ al lui Bobby, pe când sforăiau şi zvâcneau împreună.

— Vrea să rămână la o petrecere în pijamale, dar ar trebui să o luăm din loc, am spus, ridicându-mă în picioare.

Bobby a deschis un ochi şi s-a împleticit, ameţită, după care s-a rostogolit şi s-a ridicat, căci m-a văzut pe picior de plecare. A venit la mine şi mi-a împuns mâna cu botul, iar eu am mângâiat-o cu afecţiune. Sylvie m-a condus la uşă şi m-a ajutat să-mi pun pardesiul şi eşarfa.

— Panetonele a fost excelent, mi-a spus ea. Şi îţi mulţumesc din nou pentru Murano. E splendidă.

— Şi eu îţi mulţumesc, i-am zis. Pentru tot.

— Plăcerea a fost de partea mea, mi-a răspuns ea.

Pe când străbăteam aleea ce trecea prin rondul de flori, m-am întors şi am privit-o din nou cum stătea scăldată în lumina care

ieşea din hol.

— Ce i-a spus marea lui Moş Crăciun? am întrebat.

— Nimic, a făcut doar valuri[68], mi-a răspuns ea, cu un zâmbet larg.

După ce am ajuns înapoi acasă, la capătul unei plimbări sinuoase pe străduţe dosnice şi prin piaţete, am aprins luminiţele din brad şi m-am aşezat pe podea, lângă o altă grămăjoară de cadouri pe care le primisem. Prima dată, i l-am dat lui Bobby pe al ei. A fărâmiţat ambalajul şi a dat de un iepure de pluş, pufos şi tentant de moale. După ce l-a analizat cu atenţie, cu labele crăcănate de-o parte şi de cealaltă, l-a împuns cu botul şi s-a uitat întrebător la mine.

— Da, draga mea. Crăciun fericit!

Am aruncat o privire în jurul sufrageriei, apoi m-am uitat la luminiţele care licăreau în bradul cumpărat de Angela, înviorând dezordinea artistică creată de Sylvie, fotografiile de familie, darurile de sub brad.

— Îţi meriţi darul. Mi-ai oferit cel mai grozav cadou dintre toate, i-am spus lui Bobby, privindu-i îndelung amestecul de marouri şi de auriu din blană, dinţii strălucitori şi nasul aflat într-o permanentă agitaţie.

Bobby a mea, care ieşea în grădină în fiecare dimineaţă, cu nasul în vânt, adulmecând briza ca să miroasă ce avea să aducă ziua respectivă. Ale cărei coapse se cuibăreau lângă şalele mele în fiecare noapte, sfidând demonii. Care ştia să asculte aşa cum nu o făcuse nimeni niciodată. Era vioaie, prezentă, caldă, vitală. Cel mai bun cadou pe care îl poate primi cineva.

S-a uitat la iepurele care se odihnea între labele ei, după care a făcut un salt şi, imediat, l-a azvârlit ca şi cum ar fi vrut să-l distrugă. După ce, cu afecţiune, şi-a transportat jucăria cea nouă la culcuş, m-am ocupat de restul grămezii. Mel şi Octavia îmi cumpăraseră o pereche de cizme Wellington şi o cană de cafea pentru voiaj care avea inscripţionat un citat din *Blackadder.* Alistair îmi trimisese o geacă parka albastru-închis, cu glugă din blană artificială. Am pus-o pe mine şi m-am privit în oglinda de deasupra şemineului. Strecurându-mi mâinile în buzunare, am descoperit un alt cadou ambalat. L-am scos afară şi am văzut că avea o etichetă pe care scria „Pentru bunica, cu

[68] Joc de cuvinte în limba engleză, de la sensurile cuvântului „wave“: „a face cu mâna“ şi „val“.

dragoste, Arthur” un scris neregulat, de copil. L-am deschis şi am dat de stickul de memorie mult promis. Fără să dau jos haina, am mers drept la bucătărie şi l-am înfipt în computer.

A durat o vreme până când a găsit fişierele, dar, în cele din urmă, am descoperit un folder întreg cu fotografii. Nu doar cele pe care le pierdusem, ci şi unele noi; derulam fotografie după fotografie care îl înfăţişa pe Arthur bucurându-se de viaţa lui din Australia. Pe plajă, pe terasă lângă un grătar, pe canapea lângă un urs de pluş gigantic, în jurul mesei, alături de bunicii lui australieni, mama lui Emily arătând la fel de obsedată şi de devotată ca şi mine. În toate imaginile Arthur radia de bucurie, înconjurat de dragoste şi de lumină. Apoi alte fotografii de la Crăciunul de anul trecut, pe care îl petrecuserăm împreună, cu Arthur stând lângă mine pe canapea în timp ce ne uitam la *Omul de zăpadă*, mâinile mele ciufulindu-i părul pe când îmi plecasem privirea către el. Iar la final, o ultimă fotografie cu Alistair, Emily şi Arthur desfăşurând o pancartă pe plajă cu mesajul „Crăciun fericit, bunico!”, cu toţii bronzaţi şi strălucitori, zâmbind larg la obiectivul aparatului de fotografiat. M-am delectat cu imaginea fiecăruia în parte, gândindu-mă la cât de tragic era că Emily pierduse sarcina, dar şi la cât de norocoşi erau că se puteau bucura de băieţelul perfect, de o perfecţiune absolută care îţi frângea inima, pe care îl aveau deja.

Am închis laptopul încercând să alung şuvoiul de lacrimi ce stătea să se reverse, am stins luminile şi am urcat la etaj cu Bobby în spatele meu. Am bătătorit aşternutul, iar ea s-a urcat cu o săritură, gata să se tolănească. Neam ghemuit împreună şi, lăsându-mi mâna în jos, mi-am dat seama că adusese şi iepurele de pluş cu ea. Se părea că familia noastră, micul nostru *oikos*, avea acum trei membri.

PARTEA A PATRA

Transit umbra, lux permanet
Umbra trece, lumina rămâne.

Capitolul 33

De Revelion, am fost de acord să le supraveghez pe Decca şi pe Nancy, care se speriau de artificii, în timpul în care Sylvie avea să fie plecată la o petrecere în Maida Vale. Nu mă întrista în vreun mod special ideea de a petrece singură acea noapte, căci întotdeauna fusesem de părere că era exagerat de agitată, prea multe aşteptări, ca să nu mai vorbim de obligaţia de a sta treaz până la miezul nopţii, ceea ce era, în opinia mea, un fel de regulă agresivă a petrecerilor, ca şi cum le-ai fi impus invitaţilor ce fel de vin să aducă, sau i-ai fi forţat să se mute două scaune mai încolo în timpul cinei.

Eram chiar fericită să stau pe canapea în compania câinilor, uitându-mă la televizor şi mâncând plăcinta cu carne adusă de Sylvie în semn de mulţumire. Toată lumea părea fericită să vadă anul încheiat, ca şi cum toate lucrurile groaznice care se întâmplaseră în lume s-ar fi evaporat atunci când orologiul bătea miezul nopţii. Pentru mine, ultimele douăsprezece luni fuseseră favorabile, aşa că mai degrabă aş fi vrut să le fac să nu se termine atât de repede. Poate că dacă aş fi fost adormită atunci când ceasul bătea ora douăsprezece, aş fi putut lua o parte din magie cu mine.

Tocmai hrăneam câinii şi îmi strângeam lucrurile, când s-a auzit un ciocănit la uşă, declanşându-i lui Bobby frenezia obişnuită, iar Nancy şi Decca i-au oferit un acompaniament pe măsură. În faţa uşii era Angela, arătând destul de trasă la faţă şi de palidă, cu părul prins într-un coc răvăşit şi ţinând în mână o pungă care emana un iz de oţet.

— Te superi dacă mănânc astea cu tine? Mama mea e aici şi mă scoate din minţi.

— Deloc.

M-am dat la o parte ca să o las să intre, iar ea m-a urmat în bucătărie, unde am continuat să spăl vasele în timp ce câinii îşi luau, zgomotos, masa. Angela şi-a deschis geanta pe masa din bucătărie şi s-a aşezat, înmuindu-şi chipsurile în ketchup şi contemplând numeroasele desene făcute de Otis şi prinse pe uşa frigiderului.

— Cum ai petrecut de Crăciun? am întrebat-o, aşezând farfuriile una deasupra celeilalte pe bufet.

— Tensionat, a mormăit ea, cu gura plină. Mama e fericită doar dacă îmi povesteşte despre oameni care au murit şi, ceea ce e şi mai grav, nu bea deloc alcool. Ca să-ţi dai seama, ultima dată a băut un Babycham în 1992 şi spune că toţi cei care beau singuri sunt alcoolici. În plus, crede că ar fi trebuit să mă mărit cu Sean, chiar dacă era un imbecil nefolositor. Dar era un imbecil nefolositor din localitatea noastră, ceea ce-i conferea calităţi matrimoniale ideale. Iar acum a venit în vizită, aşa că eu dorm pe canapea, iar ea mă întreabă de ce nu mi-am cumpărat încă o casă. M-a întrebat dacă e din cauza tuturor acestor imigranţi? Iisuse Hristoase, şi eu SUNT o imigrantă, i-am spus. Iar ea m-a certat: „Nu lua numele Domnului în deşert!”

— Măi să fie, am spus, încercând să nu râd. Vrei ceva de băut?

— Nu, a oftat ea. O să îşi dea seama după respiraţie şi va ieşi scandal. E ca şi cum aş fi din nou adolescentă, dar fără sex ilicit.

Am pus prosopul de bucătărie în cui şi am mers să mă aşez la masă lângă ea, în timp ce câinii, după ce linseseră castroanele, hoinăreau de colo colo, sperând să obţină ceva resturi.

— Sylvie e la petrecere? m-a întrebat Angela, arătând spre Decca şi Nancy care salivau aşezate lângă genunchii ei.

— O să dau drumul la radio atunci când încep artificiile, sărmanele creaturi, am spus, aprobând din cap. Ţi-ai propus să iei vreo hotărâre? Eu şi Leo obişnuiam să le formulăm împreună, întotdeauna câte trei de fiecare. Ale lui erau întotdeauna aceleaşi: să termine de scris o carte, să se apuce de alta şi să renunţe la ciocolată – era destul de pasionat atunci când venea vorba de Toblerone, pe care începuse să le aducă din călătoriile lui în interes profesional. De obicei, izbutea cu primele două, niciodată cu a treia. Ale mele se schimbau în fiecare an şi, de obicei, se refereau la noi hobby-uri de care doream să mă apuc. Într-un an, am decis să învăţ să cânt la violoncel, şi ajunsesem

chiar să mă uit la unul într-un magazin de pe Church Street, dar, când am văzut preţul, m-am descurajat. Leo mă tachina pe subiectul ăsta, strigându-mă Jacqueline[69] şi întrebându-mă cum mă înţelegeam cu Elgar. Îmi place în continuare să învăţ.

Angela a înghiţit şi şi-a supt degetele unsuroase.

— Să renunţ la fumat, a spus ea.

Am zâmbit cu indulgenţă. Tot încerca să se lase de când o cunoscusem, mânuind diverse dispozitive drept înlocuitori ai mult iubitelor ei ţigări. Dispozitivele veneau şi apoi dispăreau; ţigările rămâneau.

— Ale tale care sunt? m-a întrebat, aruncând un chips către Decca.

Căţeaua l-a înhăţat pe când încă mai plutea în aer şi s-a retras într-un loc în care să nu fie deranjată de Nancy. Bobby a fornăit, răbdătoare, aşteptând-o să revină.

— Nu ştiu, am răspuns, ezitant. Cred că... Sunt bine în acest moment.

După ce i-a aruncat un chips şi lui Nancy, Angela s-a întors către mine, mijind ochii.

— E bine, atunci.

I-a aruncat un chips lui Bobby, care şi-a plesnit fălcile goale în aer, lăsând chipsul să cadă pe podea, de unde a fost imediat înhăţat de Decca.

— O, Doamne, sărmana Bobs. Uite aici, fetiţo!

Angela i-a aruncat încă un chips, iar Bobby l-a apucat cu băgare de seamă.

— N-a fost niciodată prea bună la asta, am remarcat, ridicându-mă ca să pun ceainicul pe foc.

Angela a râs, zbârlindu-i lui Bobby coama lucioasă.

— Ce vei face când Fix o s-o vrea înapoi? m-a întrebat.

Am rămas cu spatele la ea în timp ce am umplut ceainicul şi m-am întors ca să-l pun pe plită. Ceasul de pe perete a bătut ora exactă. Bobby şi-a ronţăit chipsul sub masă. Prosopul de bucătărie atârna puţin într-o parte; l-am aşezat din nou la locul lui.

— Ei bine? m-a întrebat Angela, cu blândeţe.

M-am întors ca să o pot privi în ochi. Părea preocupată,

[69] Jacqueline Mary du Pré (1945–1987), violoncelistă britanică de talie mondială, al cărei nume a fost cel mai adesea pus în legătură cu „Concertul în mi minor pentru violoncel şi orchestră“ de Edward Elgar, pe care l-a interpretat magistral.

îngrijorată chiar, cu capul lui Bobby sprijinit pe genunchiul ei, căci animalul spera să primească o altă gustare.

— Eu... nu m-am gândit cu adevărat la asta, am spus, şovăind. *Chiar* o vrea înapoi?

Simţeam că ar fi fost posibil ca Fix să fi decis să treacă fără câine la etapa următoare a vieţii ei, în timp ce eu aş fi putut să merg mai departe având unul. Corăbii care alunecau în noapte, iar Bobby, barcă de salvare, plutind între noi.

Angela a oftat şi şi-a frecat nasul.

— Nu ştiu exact. Nu prea mai am veşti de la ea, iar atunci când vorbim numi dă prea multe detalii. La început, mi-a spus că avea nevoie de mai multe luni, de un an, chiar. Dar planul a fost mereu să o dăm înapoi, la un moment dat. Bobby e câinele lui Fix.

Eu însă m-am uitat la Bobby, care se lingea pe bot, şi m-am gândit: „Nu, ea e a mea”. Mi-am dat seama chiar în acel moment că aş fi făcut orice ca să o pot păstra.

— Îmi pare rău, a spus Angela, citindu-mi expresia de pe chip. Nu trebuia să aduc vorba. Doar că... Nu mă aşteptam ca lucrurile să meargă strună. Vă potriviţi foarte bine. E păcat, în fine, înţelegi ce vreau să spun.

Ceainicul a şuierat şi am turnat ceaiul în căni.

— Încearcă să nu te îngrijorezi, mi-a spus Angela. E posibil ca Fix să o vrea înapoi doar peste luni bune de acum încolo, sau poate şi mai mult. Nu e nevoie să intri în panică.

Părea că încerca să se liniştească atât pe ea, cât şi pe mine.

Ne-am băut ceaiul, iar Angela mi-a vorbit despre Otis, care aştepta cu nerăbdare să înceapă al doilea trimestru la şcoală, dar nu m-am putut concentra pe conversaţie, gândindu-mă la mama şi la Jonas, şi la ziua în care am primit diagnosticul lui Leo. Nodul din gât îmi revenise şi, tot observând diverse pete pe piesele de mobilier din bucătărie, am simţit o dorinţă de nestăpânit să pun mâna pe dezinfectant, ca să mă detaşez de ramurile încâlcite care îmi înceţoşau privirea. Bobby, Bobby a mea, *oikos* a mea.

În cele din urmă, Angela a spus că ar fi fost mai bine să plece, căci altfel mama ei ar fi dat-o dispărută, aşa că mi-a urat un An Nou fericit, a aruncat punga cu iz de oţet în tomberon şi a dispărut în noapte, chiar atunci când a început prima rundă de artificii. Câinii au prins să se plimbe încoace şi încolo neliniştiţi,

cu urechile ciulite la zgomote, aşa că am hotărât să mergem la culcare. M-am spălat pe faţă şi pe dinţi în baie, urmărită cu atenţie de trei perechi de ochi, cu Bobby la mijloc, ţinând iepurele în fălci. Am dat drumul la radio ca să acopăr vacarmul, m-am urcat în pat şi am aranjat învelitorile. Toate trei animalele au făcut câte un salt şi au început să-şi caute un loc potrivit, răsucindu-se şi încovrigându-se pentru a se face comode, fără prea mult interes faţă de confortul meu. Picioarele îmi erau copleşite de greutatea câinilor; am stat întinsă ascultând pocnetele şi ţipetele din depărtare, estompate doar într-o mică măsură de Classic FM. Era ceva de Elgar. Nu concertul pentru violoncel, ci Variaţiunile Enigma, pe care le adorasem întotdeauna, în special *Nimrod.* Acum însă, tema îmi suna de parcă ar fi fost purtătoarea a ceva de rău augur, vestind Anul Nou şi orice ar fi putut aduce acesta. Atunci când au început bătăile lui Big Ben încă nu adormisem, ci stăteam cu ochii aţintiţi la fereastră, contemplând ciudatele artificii care pâlpâiau în întunecimea cerului. 2017, cel de al optzeci şi unulea an al meu pe pământ.

Simţindu-mi neliniştea, Bobby şi-a ghemuit capul lângă braţul meu. Mi-am trecut braţul pe după gâtul ei şi i-am mângâiat blana moale, trăgând în piept aroma ei călduţă, calmată de suspinele şi de sforăiturile care mă înconjurau. Anul trecut tânjisem atât de mult ca lucrurile să se schimbe, dar acum îmi doream ca totul să rămână aşa cum era. *Semper eadem.* Aceasta era hotărârea mea, exact asta. Să mergem mai departe aşa cum eram.

Capitolul 34

După ce Sylvie a venit să-şi ia câinii acasă, am dus-o pe Bobby în cafeneaua din parc, ca să mâncăm o felie de pâine prăjită în prima zi a anului. Am stat afară, pe terasă, privind trecătorii, hrănind-o cu coji de pâine cu unt şi amintindu-mi de plimbările mele solitare din urmă cu un an, pe când îmi regretam viaţa irosită şi plănuiam să vizitez un lac toxic şi să văd cum erau ameţiţi artificial nişte peşti. Iată-ne acum, vârâte una într-alta, salutându-ne cunoştinţele, atât din specia umană,

cât şi din cea canină, planificând activităţile zilei şi aşteptând cu nerăbdare să vedem cum avea să decurgă săptămâna următoare. Ne agitam în lacul nostru şi invitam pe toată lumea înăuntru.

Alungându-mi gândurile referitoare la plecarea lui Bobby, m-am bucurat să îmi reiau obiceiurile zilnice. Angela se întorsese la muncă, Otis la şcoală, iar eu la bibliotecă, înregistrând cărţi, citindu-le copiilor şi ajutând cititorii să găsească ceea ce le trebuia. Ascultam şi lamentările lui Deirdre, care era îngrijorată din cauza tăierilor de fonduri şi se întreba în ce mod aveau să afecteze ele serviciile oferite de bibliotecă. Era destul de pătimaşă câteodată, citând statistici, spunându-mi că erau două sute optzeci de milioane de vizite la bibliotecă în Marea Britanie în fiecare an, că oamenii veneau la bibliotecă mai des decât mergeau la meciurile de fotbal, teatru, camera de gardă sau biserică la un loc.

O vizită la bibliotecă la fiecare nouă secunde, spunea ea. Îmi plăcea să mă gândesc la lucrul ăsta, iar câteodată stăteam în scaunul meu de la recepţie numărând ticăiturile ceasului şi imaginându-mi oameni care intrau în bibliotecile din toată ţara, cu solicitări precum cele pe care le auzeam eu în fiecare zi:

„Mi-a recomandat cineva o carte, nu-mi aduc aminte autorul sau titlul...” „Cum utilizez computerul...?”

„Mă puteţi ajuta să completez formularul acesta...?”

„Am nevoie de ceva care să mă ajute să-l înţeleg pe Shakespeare...

„Aveţi filmul acela recent cu rechinul? Nu *Fălci*, celălalt.”

Propriul meu set de Variaţiuni Enigma de descifrat.

Vremea s-a răcit şi a devenit mai umedă, iar eu m-am bucurat de noua mea haină şi de cizmele Wellington, căci plimbările cu Bobby deveniseră incredibil de noroioase. Începuserăm să-i recunoaştem pe cei care ieşeau cu câinii doar pe vreme frumoasă, căci le remarcam absenţa atunci când venea ploaia. Denzil nu lipsea niciodată, deşi îi era dor de Miguel, care se întorsese în Spania. Maddie şi Simon ieşeau cu border terrierul şi cu bebeluşul lor, Timothy, iar amândoi arătau mohorâţi şi epuizaţi. Tim nu dormea prea mult „Am decis că îl preferăm pe Tiggy, până la urmă”. I-am văzut pe Phillip şi pe Dexter, deşi nu în acelaşi timp. Dexter a trecut în goană pe lângă noi, cu urechile fluturând, ţinând în bot ceva care semăna cu un

şobolan mort, iar Phillip a venit puţin mai târziu în urma lui, gâfâind:

„L-ai văzut, unde s-a dus?”

După care ne îndreptam spre casă, unde se găsea mereu ceva bun de mâncare, un foc în faţa căruia să te poţi aşeza sau un vizitator pe care să-l primeşti, fie că era Sylvie, într-o vizită scurtă ca să împărtăşească o bârfă, doamna Anthony, ca să-mi aducă nişte legume rădăcinoase, sau Hanna, care mai venea din când în când ca să bem un ceai şi ca să-şi îmbunătăţească engleza. Nu prea o mai văzusem pe Angela, dar probabil că era ocupată cu munca sau poate că nu voia să admită că nu-şi respectase hotărârea.

O duceam aşa, destul de fericită, strângând decoraţiunile, ordonând ultimele lucruri în pod, trimiţându-i lui Alistair buletinul informativ periodic şi recuperând iepurele de pluş al lui Bobby din cine ştie ce cotlon unde îl vârâse. Otis l-a botezat Bruce Bunny, iar noua jucărie a lui Bobby rămăsese fără o ureche şi arăta destul de sordid, dar era o prezenţă permanentă, cărată cu delicateţe de colo până colo în fălci şi aruncată în diverse locuri pentru ca eu să o caut. După ce îl „îngropa” sub perne, covoare, paturi şi uita unde îl pusese, rătăcea prin toată casa, suspinând, până când Bruce era dezgropat, după care avea loc o reîntâlnire plină de pasiune şi urma să fie transportat în colţul ei pentru o examinare amănunţită. Era un câine bizar şi nu mai puteam de dragul ei.

Într-o seară, după ce îl pierdusem şi apoi îl găsisem pe Bruce, iar eu mă făcusem comodă pe canapea, luându-mi şi nişte paste, ca să mă uit la un serial de epocă, am fost întrerupţi de un telefon de la Sylvie.

— Ai văzut-o pe Angela recent? m-a întrebat ea.

— Nu, i-am răspuns. Cred că a avut mult de lucru. De ce?

— M-a sunat adineaori şi avea o voce ciudată.

— Poate că era beată, ce zici?

— Nu, nu. Era încordată. Ca şi cum... m-ar fi sunat în legătură cu ceva, după care ar fi decis că era mai bine să nu vorbească despre asta, în cele din urmă.

— Vrei să trec pe la ea?

— Ai putea? Mi s-ar lua o piatră de pe inimă.

Mi-am pus, aşadar, geaca şi cizmele cele noi, apoi am scos lesa lui Bobby, care nu dorea să rateze ieşirea şi am pornit-o în

josul străzii către apartamentul Angelei. Se zărea lumină la ultimul etaj, aşa că am apăsat pe butonul soneriei. Pentru un timp nu s-a întâmplat nimic, după care am auzit o voce, gravă şi răguşită, prin interfon. Uşa s-a deschis cu un bâzâit şi ne-am lansat înspre lungul şir de scări, Bobby vârându-se în faţă, iar apoi întorcându-se, la fiecare câteva trepte, ca să mă aştepte şi pe mine. Odată ajunsă sus, abia mai suflam şi eram puţin ameţită, iar atunci când Angela a deschis uşa a trebuit să mă reped înăuntru şi să mă aşez pe canapea ca să îmi revin.

— Ce faci aici? m-a întrebat, cam aspru.

Am tuşit.

— M-am gândit să-ţi fac o vizită, pentru că nu te mai văzusem de mult. Eşti bine?

— Sunt bine.

Încă mai ţinea uşa deschisă, iar, după o clipă, a închis-o cam fără convingere.

— Unde e Otis? am întrebat-o, cercetând în jur cu privirea.

— S-a culcat, mi-a răspuns, încruntându-se. E aproape ora nouă.

— O, am spus, tuşind din nou şi trăgând de timp.

Arăta neîngrijită, cu păr alb crescut la rădăcină, iar ochii îi erau roşii de parcă ar fi plâns.

— Mă întrebam dacă ai vrea să vii la o plimbare mâine?

Era sâmbătă, iar ea şi Otis mă însoţeau deseori în weekend.

S-a împotrivit la început, apoi s-a gândit mai bine şi a ridicat din umeri.

— Bine, atunci.

Am mai stat să văd dacă mă invita să bem ceva, dar a rămas în cadrul uşii, aşteptând ca eu să plec.

M-am ridicat cu greutate în picioare, respirând tot cu greutate.

— Vin să te iau la zece, da? Am putea merge să bem o cafea.

A aprobat din cap şi m-a urmat în timp ce ieşeam pe palier, sprijinindu-mă de uşă ca să-i prind zgarda lui Bobby. I-am făcut cu mâna, dar se întorsese deja, aşa că am coborât scările şi m-am îndreptat spre casă.

— Ceva nu e în ordine, am şoptit, cu câinele lipăind alături de mine, în întuneric.

Bobby s-a oprit, a adulmecat un stâlp de iluminat şi a tuşit, ceea ce sugera că avea un os de pui rămas în gât. M-am gândit

că observaţia pe care ea o făcuse astfel fusese la fel de bună ca oricare alta.

În dimineaţa următoare, m-am întors, conştiincioasă, ca să-i iau pe Angela şi pe Otis. Am aşteptat la poartă până când şi-au făcut apariţia, câteva minute mai târziu, amândoi înfofoliţi în haine de iarnă, căci era o zi geroasă, iar o chiciură groasă acoperea toate porţiunile pe care nu le atinseseră încă razele soarelui. Angela era atât de încotoşmănată încât abia îi mai puteam vedea faţa, cu gura acoperită de un fular şi cu pălăria trasă pe ochi. Otis era îmbrăcat corespunzător, dar hainele îi erau în neorânduială, fularul atârnându-i deja, haina îi cădea de pe umăr, iar căciula îi era pusă strâmb. În mod obişnuit, Angela s-ar fi oprit să-i încheie din nou fermoarul, să-i lege fularul şi să-i aranjeze căciula, dar astăzi părea că nici nu observa, revenindu-mi mie sarcina de a-i îndrepta copilului hainele, în timp ce ea se uita fix în pământ şi târşâia pietre cu picioarele.

Am mers fără să schimbăm niciun cuvânt, ceea ce nu era neobişnuit, dar astăzi părea ciudat. Tăcerea noastră era de obicei prietenoasă, neforţată, fără să fie nevoie să o întrerupem cu platitudini. Dar acum mă simţeam obligată să trăncănesc vrute şi nevrute, să comentez starea vremii sau orice altceva ar fi provocat-o să-mi răspundă. Otis, cel puţin, nu bănuia nimic, năpustindu-se când încolo, când încoace, adunând beţişoare, alergând după păsărele şi sărind în bălţi.

Mi-am deschis gura ca să-mi satisfac nevoia de a întreba, după care am închis-o la loc, amintindu-mi de tăcerile lui Jette şi de faptul că mama îmi spusese odată că vorbitul nu schimba nimic; pentru Jette, vorbele erau doar zgomot lipsit de sens, bâzâitul unui radio care nu prindea frecvenţa potrivită. În schimb, am privit copacii dezolanţi şi goi şi m-am gândit la banca pe care stătusem cu Sylvie în ziua în care ne cunoscuserăm, fără să vorbim în adevăratul sens al cuvântului, doar mâncând câte un croasant şi uitându-ne la fluxul şi refluxul crengilor de deasupra noastră. Am intrat în cafenea, am luat cafea pentru amândouă şi un biscuit pentru Otis, apoi am stat la locul de joacă, timp în care el s-a dat pe trambulină, presărându-şi firimituri peste tot pe haină.

— Am nevoie să-l supraveghezi pe Otis.

M-am încruntat, derutată. Angela privea fix, înainte, la fiul ei care făcea, în continuare, salturi.

— Sigur, oricând ai nevoie.

— Mai exact, vreau să-l ţii în timpul nopţii. Doar o noapte. Poţi face asta?

S-a întors către mine, iar în privire avea o lumină gravă, care m-a tulburat.

— Da, pot să stau cu el în timpul nopţii. Care noapte, mai exact?

Angela s-a răsucit şi l-a privit pe Otis coborând de pe trambulină şi mutându-se la leagăne, făcându-şi vânt în spate şi în faţă, cu picioarele slăbuţe asemenea unor pistoane, respiraţia sa răspândind norişori de aburi în atmosferă.

— Nu ştiu. O singură noapte cândva în viitorul apropiat, mi-a spus ea, înfăşurându-şi degetele mai strâns în jurul paharului şi suflând în cafea. E bine aşa?

Am făcut o pauză, gândindu-mă la diferitele întrebări posibile şi respingându-le pe toate.

— Da, i-am spus, într-un final. Oricând ai nevoie.

— Mulţumesc.

Am simţit că parcă făcuserăm un pact, dar unul despre care nu aveam să mai discutăm nimic, aşa că l-am chemat pe Otis şi i-am spus că era frig, dar el a protestat, iar Angela i-a promis o ciocolată caldă odată ajunşi acasă, şi am pornit-o înapoi cu toţii. I-am lăsat la poartă, privindu-i cum au intrat în bloc, după care am pornit spre locuinţa mea, întrebându-mă care să fi fost semnificaţia tuturor acestor lucruri.

— O noapte întreagă? am întrebat-o pe Bobby. Despre ce să fie vorba, oare?

Dar nici Bobby nu ştia mai multe decât mine. I-am scris un mesaj lui Sylvie, în care i-am spus că mă văzusem cu Angela şi că părea bine, pentru că, deşi în mod evident nu era bine, simţeam că aş fi trădat-o dacă aş fi spus altceva. Maşinile de gătit alimentate cu gaz mi se păreau periculoase în iernile friguroase, dar apoi m-am liniştit la gândul că Angela nu era în stare să facă vreo prostie, acum când, în ciuda tuturor aşteptărilor, reuşise în mod evident să-şi îndeplinească hotărârea luată de Anul Nou. Nu îşi aprinsese nicio ţigară în timpul plimbării noastre.

Capitolul 35

Lancaster Villas
Kensington W8
15 februarie 1955

Dragă Sibyl,

Din păcate nu mi-am putut face curaj ca să-ţi spun la telefon, un gest teribil de laş, şi abia dacă pot să o mărturisesc în scris, dar noi am convenit să ne spunem mereu totul una celeilalte. Mama nu a avut un accident vascular, aşa cum spune toată lumea. A primit o scrisoare, nu ştiu despre ce anume. Când eu şi Henry am găsit-o, strângea vechiul ei închizător de nasturi într-o mână şi o bucată de hârtie în cealaltă: toată încheierea şi descheierea asta la nasturi. E un citat, cred, spus de altcineva care renunţase să mai lupte. Îmi pare groaznic de rău, deşi cred că nu e cine ştie ce surpriză după moartea tatei, de fapt, nu e absolut deloc. Mereu a trăit în propria ei fantezie.

Henry încearcă să muşamalizeze treaba, spune că nu va da deloc bine dacă află lumea. Nu sunt sigură că sunt de acord cu el, totuşi, mama nu a vorbit niciodată despre asta, şi probabil că aici a fost şi problema. Dar cu toţii preferăm să facem lucrurile în felul nostru, iar ea era o persoană rezervată, şi poate că e mai bine aşa. Să ne amintim de ea prin lucrurile pe care le-a făcut şi le-a iubit. Am pus în plic degetarul ei preferat, drept simbol, dar trebuie să vii aici şi să iei orice altceva îţi va face plăcere.

Sora ta iubitoare,
Lena

Închizătorul de nasturi şi degetarul erau sus în pod, alături de scrisoare. Am atins căpăcelul de alamă, cu micuţele sale încrustaţii. În timp ce buricul degetului lui Jette era apărat de înţepătura acului, restul fiinţei ei nu beneficia de nicio protecţie în faţa permanentelor lovituri pe la spate şi a împunsăturilor vieţii, până când ea n-a mai putut suporta. Croşeu, pumn, croşeu. Câtă croitorie terapeutică să facă o femeie? Dar oare situaţia era diferită de cea a mamei, care se lăsase răpusă de o boală ce putea fi vindecată?

Când s-a îmbolnăvit, Leo a luat în considerare şi varianta

aceasta şi chiar mi-a dat de înţeles că ar fi vrut ca eu să îl ajut, după care a fost tardiv, întrucât pierdusem, oricum, şansa. După plecarea lui, mi-a trecut şi mie prin minte, dar ceva m-a împiedicat – o fâşie de optimism, cred, adică ceea ce îi lipsise mereu lui Jette, care crea lucruri frumoase, dar nu vedea niciodată frumuseţea din ele. Tot acest încheiat şi descheiat la nasturi. Pentru tine sau pentru altcineva. Înţeleg cum de putea deveni copleşitor. Era mult mai uşor să fii precum Fa-Fa; mai puţin introspectiv, să pui pe altcineva să facă munca grea, în timp ce singura ta grijă să fie cum să mai tragi încă o dată din pipă. Sau să fii ca mătuşa Sibby, căreia nu-i păsa decât de găinile ei, dar care, cu toate acestea, era totuşi pregătită să le sucească gâtlejurile atunci când era cel mai bine pentru ea. Ca să ai linişte sufletească era nevoie de o oarecare fermitate, precum şi de lipsă de imaginaţie. Pentru că nu era vorba să fii mulţumit doar de ceea ce se întâmpla în ograda *ta,* nu? Ci era nevoie să nu te îngrijorezi nici de ceea ce se întâmpla în a altuia. Imediat ce porneşti la drum, ecluzele se deschid.

N-am mai primit nicio veste de la Angela timp de vreo două săptămâni, până la începutul lui februarie. A apărut într-o seară în faţa uşii, cu faţa buhăită şi cu ochii roşii, rugându-mă să am grijă de Otis în noaptea următoare. Nu a vrut să intre. A scuturat, doar, din cap şi a plecat, împleticindu-se, înapoi pe alee. Am petrecut o noapte întreagă fără să reuşesc să dorm, privind umbrele de pe pereţi, după care am avut o zi de curăţenie frenetică, pregătind casa pentru sosirea lui Otis. Am aranjat la loc patul lui Arthur, cu plapuma lui cu dinozauri, am pregătit o tavă de fursecuri, supravegheată de Bobby, care saliva, şi am trecut pe la bibliotecă pentru a lua un DVD pe care mi-l recomandase Deirdre.

L-am luat pe Otis de la şcoală la 3.30, întrebându-mă ce explicaţii îi dăduse Angela despre decizia neaşteptată ca el să petreacă o noapte la mine, dar băieţelul părea destul de fericit să mă însoţească, rezistând încercărilor mele de a-l chestiona despre starea de spirit a mamei lui. Având în vedere faptul că n-a reuşit să-şi amintească ce mâncase la prânz în ziua aceea, era puţin probabil să poată să-mi ofere vreun detaliu despre dispoziţia sufletească a maică-sii. Înainte să se întunece, am dat o tură rapidă în parc cu Bobby, după care ne-am întors acasă şi l-am instalat pe Otis în faţa televizorului, cu biscuiţi şi lapte, iar

în curând l-am auzit chicotind la film în timp ce eu preparam cârnaţi şi cartof copt. M-am întrebat dacă Angela avea să dea vreun semn, dar nu am primit nimic, nici măcar un mesaj. Otis şi-a luat cina în bucătărie, vegheat de Bobby, şi a părut că-i plăcea, deşi a ridicat obiecţii la plăcinta mea cu mere pentru că avea mere în ea. Îl văzusem frecvent mâncând mere, dar se pare că în varianta gătită i se păreau groaznice. Aşa că a mâncat foitajul şi crema, după care am urcat în pod şi ne-am jucat cu vechiul trenuleţ electric al lui Henry până când a sosit ora de culcare.

Am trecut peste ritualul băii întrucât mi se părea că îmi depăşea atribuţiile, dar l-am supravegheat în timp ce se spăla pe dinţi, l-am ajutat să se schimbe în pijamaua cu minioni, apoi l-am condus în camera lui Arthur, unde ne-am cuibărit ca să citim o carte nouă de la bibliotecă, despre un dragon care îşi căuta cu disperare un loc de muncă. Pe măsură ce citeam, pleoapele i se lăsau din ce în ce mai grele, iar la final i-am dat un pupic pe frunte şi m-am aşezat pe un scaun, într-un colţ, până când a adormit. A rămas ca şi cum s-ar fi prăbuşit dintr-un avion, pe burtă, cu toate membrele răsfirate în formă de stea, cu genele negre făcute evantai deasupra obrajilor şi cu degetul mare în gură.

Am ieşit în linişte din încăpere şi am dat de Bobby, care mă aştepta pe palier, în poziţie de drepţi, fixându-mă cu privirea. Din punctul ei de vedere eram eu, ea şi Bruce, iar schimbarea acestei stări de fapt îi stârnea neîncredere. Aşa că am condus-o la parter, i-am dat o bucată de cârnat rămasă de la Otis şi am aşezat-o în culcuşul ei. Am mâncat în sufragerie, răsfoind o revistă de decoraţiuni interioare lăsată de Sylvie la cea mai recentă vizită pe care mi-o făcuse. După care am hrănit câinele şi am făcut curăţenie, ascultând sunetul făcut de noul medalion, care zornăia lovindu-se de castron în timp ce Bobby mânca. Denzil îmi spusese că nu trebuie să scrii numele câinelui pe medalion pentru că aşa ajuţi răpitorii de câini, şi că mai bine scrii numele proprietarului. După cum îmi reamintise Angela, nu eram adevăratul ei proprietar, dar chiar şi aşa am mers la cizmar şi l-am pus să graveze „Carmichael” pe o faţă şi numărul meu de telefon pe verso. Îmi plăcea să mă uit cum îmi strălucea numele pe zgarda primită de Crăciun.

După cină, Bobby a avut chef de joacă şi mi l-a adus pe Bruce

pentru o smotoceală. M-am aşezat pe canapea şi am tras de iepurele zdrenţuit şi jilav, în timp ce ea mârâia şi făcea salturi în joacă. În mijlocul distracţiei, mi-a sunat telefonul mobil. Am lăsat iepurele din mână şi am privit-o în timp ce fugea ca o apucată să-şi înşface jucăria, scuturând-o suficient de mult până când s-a convins că „o ucisese”. După care a pus-o, cu tandreţe, pe podea, lingând-o din cap până în picioare.

— Alo?

— Sunt eu, Angela. Sunt în faţa uşii. N-am vrut să latre Bobby. Pot să intru?

Am mers la uşă şi am deschis-o, prinzând-o pe Bobby de bot ca să-i înăbuş un lătrat mânios. M-am îndreptat de spate şi am văzut chipul Angelei, brăzdat de lacrimi. Mi-am amintit de cererea ei bizară, de lăsatul de fumat şi de băut. Dintr-odată totul a devenit foarte clar. M-am dojenit pentru că fusesem atât de stupidă şi de exasperant de ignorantă. Eu, mai presus decât oricine, ar fi trebuit să văd semnele, să mă fi pregătit mai bine pentru acest moment. Mi-am deschis braţele, iar ea s-a prăbuşit în îmbrăţişarea mea, cu un hohot de plâns.

— Îmi pare rău. Îmi pare rău, a gemut, lipită de umărul meu. N-am ştiut la cine altcineva să merg.

— Linişteşte-te! i-am spus. Linişteşte-te!

Am condus-o în camera de zi, unde am găsit nişte şerveţele şi am stat lângă ea în timp ce-şi sufla nasul. Apoi am lăsat-o pe canapea, alături de Bobby, ca să pregătesc nişte cacao, pe care nu a băut-o în adevăratul sens al cuvântului, ci a strâns doar cana, lăsând căldura să-i încălzească degetele în timp ce privea ţintă la jarul care abia mai pâlpâia în cămin. I-am pregătit mai târziu o sticlă cu apă caldă şi am condus-o la etaj, în camera de oaspeţi, unde Alistair şi Emily dormeau de obicei atunci când rămâneau peste noapte. Camera era puţin cam friguroasă şi nu foarte primitoare, dar am recuperat cuvertura cu model paisley din sufragerie şi am învelit-o pe Angela, care dârdâia în pat. M-am aşezat lângă ea, am ţinut-o de mână şi m-am gândit la toate lucrurile pe care aş fi vrut să i le spun, dar nu puteam. Nu-mi găseam cuvintele, voiam să mărturisesc, dar nu putem aduce vorba despre asta, nici măcar acum.

— Am votat pentru ieşirea din Uniunea Europeană.

A clipit şi s-a întors spre mine, absentă.

— Ce?

— Am votat pentru ieşire, la referendum. N-am putut să-ţi mărturisesc şi îmi pare atât de rău, a fost un gest prostesc, am greşit şi mă simt atât de groaznic pentru că Otis nu va putea călători, pentru uşa Hannei, pentru finanţările lui Mel şi pentru restul lucrurilor care merg prost. Îmi pare foarte rău.

Vocea mi-a devenit tot mai slabă, mi-am muşcat buza, dar tot nu reuşeam să o privesc în ochi.

După o clipă a început să râdă, discret la început, apoi în hohote, ochii umplându-i-se din nou de lacrimi, dar de lacrimi de veselie de data aceasta.

— Prostuţo, mi-a spus, într-un final. Ce-a fost în capul tău?

— Am crezut că asta ar fi vrut Leo. Dar nu îşi dorea asta, mi-a spus Mel.

— La naiba, aşa sper şi eu, a pufnit ea.

— Îmi pare rău, am spus din nou.

Mi-a strâns mâna şi s-a întins în pat, cu ochii închişi. Nu m-am desprins şi, mult timp după ce adormise, eu eram tot acolo, ţinând-o în continuare de mână, gândindu-mă la Bertie şi la ceea ce făcusem în urmă cu foarte mulţi ani.

Capitolul 36

Bertie, aşa îl botezasem, imediat ce mi-am dat seama că eram însărcinată, în vara aceea a lui 1956, când Leo plecase, iar eu m-am întors la Lancaster Villas pe perioada sărbătorilor ca să mă pregătesc, sau cel puţin să încerc, pentru cel de-al treilea an la Newnham. Mi-a luat o vreme să înţeleg ce se întâmpla, poate pentru că nu doream să aflu, dar în cele din urmă greaţa, care nu se limita doar la dimineţi, a făcut ca lucrurile să fie foarte clare. Am petrecut câteva săptămâni suferind în secret, furişându-mă la baie, unde mă ţineam strâns de chiuvetă, tuşind bila din fundul gâtului înainte să mă prăbuşesc, năduşită şi tremurând, pe podeaua de gresie. Chiar şi după ce greaţa dispărea, îmi venea din nou să vomit din cauza suferinţei şi a groazei care mă apucau, contemplând abisul de confuzie, de speranţă şi de groază în care mă aruncasem.

La parter, mama împreună cu tovarăşele ei erau ocupate cu organizarea celei mai recente campanii, distribuind fluturaşi,

confecţionând pancarte, participând la marşuri. În momentul acela, îngrozită şi înfuriată de execuţia lui Ruth Ellis[70] din anul precedent, era implicată în campania pentru abolirea pedepsei cu moartea. Aşa că participa deseori la marşuri în faţa închisorilor Wandsworth sau Holloway şi nu a observat-o pe fiică-sa, care semăna cu o arătare, regurgitând prin toată casa şi aşteptând să fie dată de gol. În cele din urmă, am fost nevoită să-i spun, căci nu ştiam ce altceva aş fi putut face. Era în salon, iar cât timp eu m-am confesat fără să o pot privi în ochi, ţinea încă în mână o pancartă pe care scria „Să nu ucizi”. N-am putut uita tăcerea din momentul ce a urmat, când, ruşinată şi plânsă, am simţit alinarea binecuvântată a braţelor ei care, după ce au lăsat jos pancarta, mi-au cuprins umerii.

— Linişteşte-te, mi-a spus ea. Linişteşte-te.

Nu m-am îndoit niciodată de calităţile de războinică ale mamei mele, iar în zilele care au urmat, şi-a canalizat acea energie ardentă către mine. A făcut rost de bani, a cules discret informaţii, a stabilit o programare. Dar pe lângă ferocitatea de neclintit cu care a abordat întreaga situaţie, blândeţea şi acceptarea absolută de care a dat dovadă m-au făcut să mă simt smerită şi mai vinovată ca niciodată, pentru că mi se părea că eram nedemnă. O parte din mine îşi dorea ca ea să mă insulte şi să emită sentinţe, la fel cum o altă parte din mine îşi dorea ca ea să-mi spună că ar fi trebuit să păstrez copilul. Era copilul lui Leo, totuşi. Bertie, chiar dacă nu aveam să aflu niciodată dacă fusese băiat. Bertie, chiar dacă nu avea să apuce să se nască.

Am fost la doi psihiatri, iar mama mi-a spus că era obligatoriu să par instabilă psihic. Îmi era foarte uşor să fac asta, pentru că eram deja într-o stare delirantă după episoadele de greaţă şi lipsa somnului, mergeam într-o cameră şi uitam de ce eram acolo, îmi răsuceam părul pe degete şi îmi smulgeam smocuri întregi.

Şedinţele au fost în zile diferite, pe aceeaşi stradă din centrul Londrei. Mi-au pus amândoi câteva întrebări, luându-şi notiţe ca să nu fie nevoiţi să mă privească. Prima dată, n-am putut să respir, aşa că a trebuit să-mi pun capul între genunchi ca să potolesc ameţeala. A doua oară, m-am cufundat într-un fel de

[70] Ultima femeie care a suferit pedeapsa cu moartea în Marea Britanie, la 13 iulie 1955

absenţă şi m-am uitat în gol, abia mai dând atenţie vocii care îmi împungea timpanul, asemenea unui ecou ce îmi răsuna în creier. Nu eram sigură dacă ceva din toate astea era real, sau dacă era doar un spectacol de care trebuia să mă achit la perfecţie ca să pot ieşi din toată nebunia asta. După ce am plecat din cel de al doilea cabinet, am aruncat o privire pe notiţele doctorului: „istoric de afecţiuni psihice în familie”. Asemenea lui Sibby care sucea gâturile găinilor ei iubite, aşa şi mama era gata să facă sacrificii.

Am luat un taxi către clinica situată în Ealing, de unde îmi mai aduc aminte foarte puţine lucruri, cu excepţia cearşafurilor albe şi a mirosului de dezinfectant. Atunci când mama a întrebat, iar eu i-am spus, ea a exclamat:

— Slavă Domnului!

Am avut dureri şi sângerări o zi sau două, mult mai puţin decât aş fi meritat, şi mi-am petrecut timpul stând întinsă pe spate în pat, fixând tavanul, simţindu-mă euforic şi lamentabil, optimistă şi deznădăjduită, limitată şi destrămată. Mama îmi aducea ceai şi pâine prăjită curăţată de margini, dar pe care nu o mâncam, ci o lăsam să se usuce pe măsuţa de lângă pat, cu gândul la sandviciurile cu morcov stricate din pivniţă, pe vremea bombardamentelor. Apoi, după trei zile, mi-a spus să mă ridic şi să mă apuc de învăţat:

— Există un motiv pentru care am făcut asta.

Am luat „foarte bine” la clasici, un lucru la care nu se aşteptase nimeni de la Newnham, cu atât mai puţin iubiţii mei profesori. Dar acesta a fost cadoul meu pentru mama, refugiul meu în vicisitudine; era singurul lucru pe care îl puteam face după ce am supus-o pe ea şi m-am supus şi pe mine la atâtea încercări. Am muncit din greu, studiind până târziu la bibliotecă, participând la toate cursurile, devorând fiecare carte, conjugând verb cu verb. Nu mai eram piatra care făcea salturi pe suprafaţa apei, ci bolovanul, cărat pe umeri şi împins în susul dealului, chiar dacă nimic nu mai avea sens fără Bertie.

Am plecat din Cambridge cu diploma mea cea minunată şi cu pântecul golit, cu braţele mamei pe după umerii mei, mândră şi validată. Dar când Leo s-a întors şi ne-am logodit, mama a fost îngrozită. Cum puteam să mă căsătoresc cu omul acela după toate cele întâmplate? M-a tras deoparte la nuntă:

— Draga mea, eşti sigură?

Iar eu am dat din cap, pentru că el era Odiseu al meu, destinul meu. Din prima clipă în care îl văzusem am ştiut că locul nostru era împreună. Nu te poţi ascunde de neşansă – săgeata îşi va găsi întotdeauna drumul, dar atunci când eşti cu persoana potrivită şi viaţa te loveşte, vei putea să te ridici din nou. Sus, tot mai sus, cum spunea Leo. Când m-am căsătorit cu el, am simţit că, în sfârşit, făcusem o schimbare, că mă trezisem la viaţă, şi atunci când aveam să zămislesc din nou, Bertie avea să apară iar.

Cum am păstrat secretul acesta atât de mulţi ani? Ce fel de căsătorie era aceasta? Una inegală, aşa cum am ştiut dintotdeauna că avea să fie, trasă în jos de dragostea şi de secretele mele, în timp ce el nu a purtat nicio povară. Dar am plutit mai departe, eu şi el, ancora şi geamandura, iar cântecul nostru fredonat în şoaptă nu a fost cu totul înecat în adâncuri. Încă îl mai auzeam, deşi abia perceptibil, cum stăteam aşa în camera de oaspeţi şi o ţineam pe Angela de mână, plângând copilul ei pierdut şi pe al meu, în timp ce câinele mi-a ascultat, răbdător, confesiunea.

Capitolul 37

Dimineaţa următoare, am lăsat-o pe Angela să doarmă până mai târziu, iar eu şi Otis ne-am trezit la o oră indecent de târzie. Apoi i-am dat lui Otis să mănânce cereale şi l-am lăsat mult prea mult timp în faţa televizorului, ţinând închisă uşa de la camera de zi ca să nu o trezesc pe mama lui. Nu i-am spus copilului că ea era acolo, în schimb m-am lansat în procesul dificil de a-l pregăti pentru şcoală, căutând şosetele, localizându-i ghiozdanul şi luptându-mă să-l îmbrac în timp ce el încerca să se joace cu trenuleţele, să deseneze un monstru şi să-i pună lui Bobby fularul lui. Când, într-un final, am reuşit să ieşim din casă, eu eram năduşită şi cu sufletul la gură din cauza efortului, şi abia după ce l-am lăsat în curtea şcolii, iar el a luat-o la sănătoasa, cu ghiozdanul izbindu-l peste partea din spate a genunchilor, mi-am dat seama că Bobby purta încă fularul. L-am desfăşurat de pe ea şi mi l-am îndesat în buzunar, profitând de ocazie ca să-i scarpin grumazul.

Când ne-am întors de la plimbare, Angela coborâse în bucătărie, bea ceai şi dăduse drumul la radio. Avea chipul încă palid, deşi mai puţin tras decât în seara de dinainte. S-a aplecat spre Bobby ca să-i mângâie urechile şi a privit în sus, către mine, puţin jenată.

— Ai dormit bine?

A dat din cap în semn că da, sorbindu-şi băutura.

— N-a fost foarte rău, având în vedere situaţia. Mulţumesc că l-ai dus pe Otis la şcoală. Cum s-a comportat?

— Bine. Îl las să aranjeze el masa astăzi la prânz. Se pare că, după părerea lui, asta e o mare onoare.

— E ciudat cum reuşesc ei să transforme corvezile în recompense, mi-a spus ea, zâmbind. Mie nu îmi iese niciodată.

Mi-am turnat ceai şi am mâncat nişte cereale pentru că nu avusesem timp de masă pe când mă luptasem să-l pregătesc pe Otis pentru şcoală. Cât timp am mâncat, am supravegheat-o pe Angela pe ascuns, ca să-i evaluez starea de spirit. Magia nopţii trecute fusese ruptă, iar ea îmbrăcase din nou armura.

După ce mi-am terminat micul dejun, m-am ridicat şi am aşezat castronul în chiuvetă.

— Hanna mi-a spus că şeful ei a transformat cafeneaua într-un loc care acceptă câini. M-am gândit să o scot pe Bobby şi să beau o cafea. Vrei să vii cu mine sau preferi să te odihneşti?

Întrebarea a reuşit să o scoată din apatie, aşa cum şi speram să se întâmple.

— Vin cu tine, mi-a spus, mergând să-şi pună haina.

Era o zi frumoasă şi senină, cu un vânt rece care sufla uşor. Am mers agale către cafenea, cu Bobby trăgând de lesă înaintea noastră, smucindu-mă când într-o direcţie, când într-alta de parcă avea obligaţia să deguste aroma fiecărui stâlp de iluminat, tomberon, buruiană şi crenguţă din zonă. Angela mergea cu mâinile în buzunare, cu capul plecat, privind numai la cizmele ei zornăitoare.

— De ce nu i-ai spus lui Sylvie?

Şi-a ridicat privirea, încruntându-se.

— Ce?

— Mi-a spus că ai sunat-o ca să vorbiţi despre ceva, dar că apoi te-ai răzgândit.

— Pentru că e prea drăguţă, mi-a răspuns Angela, după o uşoară ezitare. Iar ea nu a dorit niciodată să aibă copii.

— Nu ţi-ar fi fost de folos asta?

A scuturat din cap şi, o vreme, am păşit în linişte.

— Mi-am dorit atât de mult ca Otis să aibă un frate sau o soră, mi-a spus, atunci când ne-am apropiat de cafenea. Eu sunt copil unic şi nu am vrut să fie şi el la fel. Dar când a fost să iau o decizie, nu am putut să o fac din nou singură. Pur şi simplu n-am mai putut.

M-am gândit la ziua aceea în care Ali vomase pe covor, amândoi copiii ţipau şi plângeau, iar durerea din gleznă mă ardea, la care se adăugau furia şi frustrarea, neputinţa tensionată a momentului în care se acumulează prea mult. Când e vorba despre copii, doi înseamnă mai mult decât unul, iar un singur părinte este un număr infinit şi de neconceput, îmi dădusem seama.

— I-ai spus... tatălui?

— Lui Jack? Nu. E la New York, iar aventura cu el a fost o greşeală. Nu trebuia să se întâmple, a fost o greşeală teribilă.

A tras adânc aer în piept şi şi-a legat din nou părul în coadă.

— Comandăm odată cafeaua aia?

Am intrat în cafenea, mai călduroasă şi mai primitoare ca niciodată, şi ne-am aşezat la masa noastră obişnuită. Bobby, încântată că ajunsese într-un loc nou, a început imediat să adulmece împrejur, cu nasul în vânt pe lângă raftul cu prăjituri. Am tras-o înapoi şi am pus-o să stea sub scaunul meu, unde s-a aşezat cu un geamăt de dezaprobare şi zvâcnind din sprâncene.

— Leo a fost un tată bun? m-a întrebat Angela, muşcând dintr-un cub de zahăr şi aşezându-şi palma căuş dedesubt, ca să prindă firimiturile în cădere.

Am făcut o pauză, amestecând în cafea.

— Nu, cred că din multe puncte de vedere nu a fost, am spus, simţind o furnicătură ca aceea a unui şoc electric, dar şi uşurarea confesiunii. Era foarte amuzant, ştia cum să se joace cu copiii, un lucru la care eu nu am fost niciodată bună. Dar răbdarea lui avea o limită. Nu voia să afle toate detaliile, iar dacă vreodată a fi părinte devenea plictisitor sau dificil, atunci se refugia pur şi simplu în biroul lui sau pleca la vreo conferinţă. Iar eu rămâneam să fac şmotru şi să duc lucrurile mai departe. Însă nu sunt sigură nici că eu am fost o mamă foarte bună. Ce pot să spun sigur e că am fost mereu prezentă.

Ochii Angelei au licărit, plini de lacrimi.

— Crede-mă, să fii prezentă e tot ce poate fi mai bine.

— Eşti încă tânără, nu ţi-ar fi greu să mai ai alţi copii. Otis nu trebuie să fie copil unic, iar dacă va rămâne singur, ei bine, ăsta să fie tot necazul.

— Am treizeci şi şapte de ani. Eu şi Sean am fost împreună, cu despărţiri cu tot, timp de treisprezece ani. Nu cred că vreau să fac efortul să o iau de la capăt cu altcineva. Să pretind că nu sunt nebună sau că nu mănânc precum un porc nenorocit.

M-am gândit cu câtă măiestrie l-am cucerit pe Leo: refuzul invitaţiilor, toate reţinerile acelea şi machiajul pe care mi-l făceam pe ascuns. Eram chiar bucuroasă la gândul că eram mult prea bătrână ca să o iau de la capăt.

— Poate că data viitoare ai putea, o, nu ştiu, să fii tu însăţi, nu? i-am sugerat.

M-a fixat cu privirea timp de o secundă, după care am chicotit amândouă.

— Ce idee! a spus, trăgând aer în piept. Ei, fir-ar!!

Când m-am oprit din râs, m-am simţit purificată, ca şi cum aş tras un plâns zdravăn.

— O să fie bine, i-am spus. Tu o să fii bine.

Ne-am terminat cafelele, după care Angela s-a simţit obosită, am achitat nota şi am plecat, şeful plin de entuziasm al Hannei, Ahmed, profitând de ocazie ca să ne strângă energic mâinile, să o mângâie pe Bobby şi să ne asigure că animalele erau bine-venite în localul lui.

— Ştii, mi-a spus Angela, serioasă, în timp ce ne îndreptam spre casă, va trebui să vorbim despre Brexit mai devreme sau mai târziu.

A ridicat din sprâncene, şi-a vârât mâinile adânc în buzunare şi s-a uitat la mine.

Am privit în pământ, pe când Bobby se agita, nerăbdătoare, în lesă.

— Mai bine nu-ţi spuneam, i-am zis în cele din urmă, cu un oftat. Ştiu părerea ta despre acest subiect. Dar în ziua referendumului am vrut doar ca lucrurile să se schimbe. Nu a avut nicio legătură cu votul, nici pe departe. A fost mai degrabă ca... ca atunci când tragi cu arma în aer ca să sperii porumbeii.

— Mai bine spus să te împuşti singur în picior, a pufnit Angela. Te credeam mai deşteaptă de atât. Eşti o femeie educată, ai trăit în vremea războiului, pentru numele Domnului.

— Ştiu, mă simt groaznic pentru cele întâmplate. Îmi pare rău.

— Nu-mi cere mie iertare, cere-i iertare ţării. În acel moment, ştiam că avea să urmeze o tiradă şi îmi dădeam seama că Angela se simţea, probabil, un pic mai bine.

— Săraca ţară va deveni hrană pentru câini. Iartă-mă, Bobby, a spus, mângâind-o pe cap. Eu nu am probleme, am paşaport irlandez, dar voi, restul, sunteţi blestemaţi, să ştii. Blestemaţi să staţi pe margine, ca un imperiu pierdut, mediocru şi de două parale. Suveranitate, pe naiba. Îmi *fierbe* sângele în vene...

Apoi Angela s-a oprit brusc, cu respiraţia tăiată. Uitându-mă în direcţia privirii ei, am zărit un bărbat înalt, cu constituţie solidă, care stătea cu o mână pe poarta clădirii în care locuia Angela, privind ţintă la noi.

— E Adrian, soţul lui Fix.

Ne-am apropiat cu precauţie, Bobby rămânând în urma noastră ca să adulmece. Când am ajuns în dreptul lui, Angela a schiţat un salut rigid din cap.

Îşi odihnea o mână pe balustrada din fier forjat, dar trupul său emana un soi de tensiune reprimată, asemenea unei pisici înainte să se repeadă. Privirea lui Adrian a trecut peste mine, abia remarcându-mi prezenţa, înainte să se fixeze asupra Angelei, cu o expresie impenetrabilă. Nici măcar lumina puternică a iernii nu mă ajuta să-i disting culoarea ochilor, care, cu pupilele dilatate, păreau să fi fost de un negru absolut. Ochi de vânător. Nu a scos niciun cuvânt, ci a continuat să se uite la ea.

— Adrian, nu mă aşteptam să te văd.

Şi-a vârât în buzunare mâinile care îi tremurau uşor, stând foarte dreaptă în faţa lui.

El a inspirat lent, cu nările dilatate.

— Am venit să o văd pe Felicity.

— Ce? Nu e aici. Ce te-a făcut să crezi că ar fi aici?

— Am căutat-o peste tot.

Mâna care strângea balustrada s-a încordat mai tare.

— Nu ştiu unde e, a spus Angela. Dar sunt sigură că o să te contacteze dacă va dori să afli.

— Ei bine, vezi tu, nu cred că *vrea* ca eu să ştiu, a spus Adrian, râzând pe înfundate. Dar eu vreau... foarte mult... să ştiu.

— Îmi pare rău, nu te pot ajuta.

Angela era speriată, puteam simţi tensiunea din corpul ei, care tremura. M-am gândit la recenta ei experienţă nefericită, la cât de vulnerabilă era, şi mi-a fost teribil de teamă pentru ea.

— O, Angela, sunt sigur că mă *poţi* ajuta, dacă vrei cu adevărat.

Acum strângea balustrada cu ambii pumni, articulaţiile lui de un alb strălucitor contrastând cu negrul gratiilor.

Un sentiment de furie creştea în interiorul meu. Degetul acela care se răsucea cu mişcări leneşe. Cum îndrăznea acest bărbat să îşi facă apariţia la locuinţa Angelei şi să o intimideze, asemenea unui personaj negativ de duzină dintr-o telenovelă, cu insinuările lui stupide, făcând pe durul? Mă temeam, poate, pentru Angela, dar dintr-odată furia mea a dat pe dinafară, anulând orice altceva. Iar pentru prima dată în viaţa mea, nu ca în ziua aceea groaznică, ţipând la Melanie în bucătărie, aveam să-mi vărs furia pe persoana potrivită, la momentul potrivit, în modul potrivit.

— Pleacă odată, am spus, păşind înainte şi punând mâna pe poartă.

Bărbatul a clipit ca şi cum atunci m-ar fi văzut pentru prima dată, şi m-a privit cu uimire pe când mă repezeam la el. Nu era *atât* de înalt.

— Nu înainte de a-mi vedea soţia, a spus, întorcându-se din nou spre Angela.

— Ei bine, nu e aici, aşa că lasă-ne naibii în pace.

M-am răsucit, m-am întors pe alee şi am urcat o treaptă, ca să îl pot privi de sus şi de la distanţă. Era genul acela oportunist şi autoritar de care mă săturasem: ineptul de Sean, hoţii care mi-au jefuit casă, bărbatul care şi-a însuşit bacşişul oferit de Angela; Percy cel bolnav de plămâni şi pe care îl cunoscusem cu mulţi ani în urmă; iar undeva, într-un colţ întunecat al minţii mele, chiar Leo, care se retrăsese atunci când ar fi trebuit să ia atitudine.

— Nu suport bărbaţii ca tine, am izbucnit. Vii aici ca şi cum ai fi pe proprietatea ta, ca şi cum cu toatele ar trebui să ne aliniem ca să îţi îndeplinim dorinţele. Îţi spun ceea ce vreau *eu* să-ţi spun. Vreau să te îndepărtezi naibii de casa Angelei, în secunda asta, sau voi chema poliţia.

— Şi ce o să le spui? a răspuns Adrian, rostind cuvintele rar, de-a dreptul ameninţător, cu pumnii încleştaţi de poartă.

Mi-am aplecat capul într-o parte.

— O să le spun că ai făcut *asta.*

Am apucat partea din faţă a bluzei de pe mine şi am sfâşiat-o, nasturii sub formă de perlă sărind şi împrăştiindu-se de-a lungul aleii. După care am început să-mi răsucesc cu putere pielea din jurul claviculei.

— Bătrânele se învineţesc atât de repede, am îngânat, savurând expresia de groază care i se întipărise pe faţă.

— Eşti nebună, mi-a spus, făcând un pas în spate, perplex.

— Da, i-am răspuns, rânjind ca o cotoroanţă. Şi nu mă obosesc să o ascund.

M-am aplecat şi m-am frecat cu nişte ţărână pe faţă.

— O, Doamne, am căzut. Cred că e posibil să-mi fi rupt braţul.

— Vreau doar să-mi văd soţia.

S-a întors din nou către Angela, aproape implorând.

— Iar lucrurile au scăpat puţin de sub control, nu-i aşa? am răspuns, smulgându-mi fire de păr din coadă şi ciufulindu-mi coafura.

— Nenorocito, a şuierat bărbatul, pornind pe alee.

În momentul în care a pus mâna pe poartă s-a auzi un mârâit, iar Bobby şi-a făcut apariţia între noi, arătându-şi dinţii şi smucind de lesă. Adrian s-a dat înapoi; o licărire de recunoaştere i s-a citit pe figură şi a privit înapoi spre mine, roşu la faţă, mânios şi derutat.

— Ăsta e câinele meu, a bolborosit el, arătând spre Bobby.

— Nu, am clătinat eu din cap. A fost câinele lui Felicity, iar acum e câinele meu. Aşa că ieşi DRACU’ odată de aici, înainte să o asmut asupra ta.

Bobby mârâia în continuare, iar eu i-am dat mâna Angelei, care se poticnise pe alee îndreptându-se către mine, în timp ce Adrian privea, neştiind cum să reacţioneze.

— Zece secunde ca să te hotărăşti, drăguţă, după care sun la poliţie, am spus, scoţând telefonul.

Am început numărătoarea inversă, tremurând de furie, de euforie şi, totodată, de nesiguranţă, pentru că nu eram sigură care avea să fie următorul meu pas în cazul în care ajungeam la zero, iar el n-ar fi plecat. Când am ajuns la şase, însă, a trântit poarta cu ambele mâini şi s-a dat înapoi.

— Bine, plec, a spus. Nu e nevoie să faci urât.

S-a întors şi a pornit-o pe stradă, umerii cocârjiţi zărindu-i-se

prin geacă, iar noi amândouă l-am urmărit cu privirea ca să ne asigurăm că pleca. Pantofi ieftini cu talpa îngroşată; călcâiul lui Ahile, ce omuleţ îngrozitor! M-am întors spre Angela şi am cuprins-o cu braţul pe după umeri.

— O să fie bine, am spus, strângând-o de mână. O să fii bine.

S-a uitat la mine, neştiind dacă să izbucnească în plâns sau într-un hohot de râs.

— Să mă trăsnească! a spus ea, gâfâind, după care s-a aşezat pe scările verandei. Să mă trăsnească, Missy. Ai fost... extraordinară.

— Nu a fost mare lucru.

Simţindu-mă dintr-odată foarte nesigură pe propriile-mi picioare, m-am aşezat confortabil alături de ea, uitându-mă la bluza mea sfâşiată şi întrebându-mă dacă aş fi putut să cos nasturii perlă înapoi, în cazul în care i-aş fi găsit. Bobby stătea în faţa noastră, vânturându-şi coada, iar noi am umplut-o de complimente pentru că se comportase exemplar. Am stat aşa o vreme, plângând şi râzând împreună, în timp ce Bobby ne lingea feţele şi ne dădea câte un ghiont ca să îi dăm bunătăţi. Apoi Angela a spus că ar fi trebuit să nu îmi mai expun indecent formele în faţa tuturor ochilor din Stoke Newington, aşa că ne-am ridicat, ne-am scuturat şi am intrat în apartament ca să căutăm vin şi Bonios.

Mai târziu, după ce Angela l-a adus pe Otis de la şcoală şi l-a pus în patul lui, iar noi am mâncat pizza şi ne-am delectat cu un serial siropos, ea m-a privit şmechereşte pe deasupra paharului pe care îl ţinea în mână.

— Mai devreme ţi-am zis că nu i-am spus lui Sylvie pentru că e prea amabilă, a început ea. Mă simt prost că am spus asta, pentru că ar însemna că tu nu eşti amabilă.

— Nu sunt, am confirmat. Nu amabilă aşa cum e Sylvie.

— Nu, a aprobat ea, cu un gest din cap. Dar câteodată e nevoie să fii mai mult decât amabil. Şi aşa ai fost astăzi. Şi seara trecută.

— E unul dintre cele mai frumoase lucruri pe care mi le-a spus cineva vreodată.

— Să nu te obişnuieşti cu complimentele, a râs ea. Dar îţi spun ceva: am să trec cu buretele peste faptul că ai votat pentru ieşirea noastră din Uniunea Europeană. Suntem chit.

— Ce o să faci dacă se întoarce Adrian?

— Îmi dau un pumn în faţă şi sun la poliţie, mi-a răspuns, fără să clipească.

— Aşa te vreau.

Tocmai ne turnam în pahare ultimul vin rămas în sticlă, când din dormitor s-a auzit o buşitură, urmată de sunetul unor paşi uşori.

— Mammmmiii, a strigat Otis, frecându-se la ochi.

Partea din faţă a pijamalelor îi era complet udă.

— Dumnezeule, am uitat să-l pun să facă pipi înainte de culcare, a spus Angela.

— Pune-te pe curăţat şi păstrează-ţi cumpătul, am spus, dând paharul pe gât.

Aş fi ajutat-o, dar nu eram chiar atât de amabilă. În schimb, m-am gândit la Adrian şi la cât de mulţumitor fusese să-i servesc o lecţie piticaniei ăleia nenorocite. Atunci când din dormitor nu s-a mai auzit niciun sunet, iar Angela nu s-a mai întors la mine, am intrat şi i-am găsit pe amândoi adormiţi, Otis ghemuit în braţele mamei, în pătuţul lui. I-am învelit în plapumă şi am ieşit în vârful picioarelor, pocnind din degete către Bobby.

Am coborât scările în chip zgomotos, căci ea pipăia cu ghearele ca să-şi găsească un punct de sprijin, iar, la jumătatea drumului, Bobby s-a întors ca să rânjească spre mine, cu limba ei roz atârnându-i afară din bot.

— Cred că *tu* eşti mai mult decât amabilă, i-am spus.

Niciun obstacol nu era de netrecut dacă o aveam lângă mine.

Ne-am furişat împreună afară din bloc, am coborât scările de la intrare, apoi am ieşit în stradă, cu ea fluturându-şi coada alături de mine pe drumul către casă.

Capitolul 38

Timp de aproape o săptămână am stat încordate, întrebându-ne dacă Adrian avea să se întoarcă, dar apoi Angela a primit un mesaj de la Felicity, în care ea spunea că se decisese să depună plângere. Tot atunci am primit un e-mail de la un ofiţer de poliţie care mă vizitase după ce hoţii îmi jefuiseră casă, cu un an în urmă. Mesajul spunea că fapta fusese investigată „până la limita superioară a tuturor posibilităţilor”, iar cercetarea fusese

închisă „în aşteptarea altor oportunităţi de investigaţie disponibile”. Din nou, am fost mai mult decât recunoscătoare pentru prezenţa lui Bobby şi am sperat ca plângerea lui Fix să aibă o soartă mai bună.

La câteva zile după aceste întâmplări, am găsit în faţa uşii un buchet de flori de care era prins un bileţel de la Sylvie. „EŞTI la fel de amabilă ca şi mine”, scrisese ea pe bucata de hârtie. Gladiole purpurii, de la latinescul *gladius,* care însemna „sabie”. Mi-a plăcut înclinaţia lui Sylvie către simbolismul plantelor; era ca şi cum am fi avut propriul limbaj secret, şi speram ca Angela să-i fi spus întreaga poveste, nu doar o parte din ea.

A venit şi luna martie, aducând cu ea primăvara care face să înmugurească natura. Parcul s-a trezit la viaţă din nou, noroiul îngheţat s-a zvântat, pomii au înmugurit, verdele şi-a intrat din nou în drepturi. Plimbările noastre au devenit mai însufleţite şi mai lejere, pentru că nu ne mai chirceam ca să ne apărăm de frig. Tot hoinărind agale, întâlneam mai mulţi oameni cu care intram în vorbă, ca să nu mai pomenesc de maratonişti printre care să facem slalom, pentru că îşi reluaseră antrenamentele cu toţii. Acum eram o iubitoare de câini bona fide (sau ar trebui să spun Fido?) şi eram perfect fericită să mă dau înapoi atunci când câinii dădeau buzna printre mine şi Bobby, scoteam exclamaţii de dezaprobare atunci când ne ocoleau, sau vociferam pe când vreun biciclist trecea cu viteză prea mare prin apropierea noastră. Noi, stăpânii de câini, eram poliţia autodesemnată a parcului, caraliii binevoitori care patrulau şi informau paznicii atunci când pe lac era vreo lebădă rănită, sau un cuib de viespi roind în buştenii prăbuşiţi.

Iubeam dimineţile acelea, când ne adunam în jurul mesei de picnic ca să bem cafea sau ca să bârfim, rătăcind pe alei în timp ce câinii se jucau şi se zbenguiau. Phillip şi Dexter se înscriseseră la un curs de dresaj în Finisbury Park, iar Dexter şterpelise clipboardul instructorului. Maddie şi Simon apelaseră la ajutorul unui consultant în somnologie ca să-i ajute cu bebeluşul Timothy. După ce au cheltuit 250 de lire sterline, au reuşit să-l facă să doarmă de trei ori înainte să-şi reia zbieretele obişnuite, dar lor li s-a părut că, în schimbul câtorva nopţi fericite, meritase să cheltuiască acea sumă. Denzil încercase să cumpere un întrerupător electric la o expoziţie Martin Creed[71],

[71] Artist, compozitor şi performer britanic contemporan.

dar descoperise că, de fapt, nu era nimic altceva decât un întrerupător electric, aşa că se bucurase că „salvase zece miare”. Sylvie redecorase sufrageria unui gospodine cu iarbă artificială în loc de covor, pentru că respectiva spusese că dorea „să-şi aducă natura în casă”, iar Sylvie spusese despre ea că nu era altceva decât „o proastă ceva de groază”. Fredonam bucuroşi în razele timide ale soarelui de primăvară, printre posterioare canine ce se legănau, după care eu şi Bobby o porneam alene către casă, lăsând în urma noastră mâini şi cozi care fluturau în semn de bun-rămas.

Într-o sâmbătă, după o plimbare în timpul căreia socializaserăm din plin, Sylvie a propus o excursie pe Upper Street. După ce am lăsat câinii la mine acasă, am luat un autobuz, apoi ne-am croit drum pe strada aglomerată. Spre surprinderea mea, Sylvie m-a luat de braţ şi m-a dus într-un salon de coafură foarte elegant. Când am ajuns la recepţie, doamna din spatele biroului ne-a zâmbit şi mi-a întins un pahar de şampanie.

— Bună dimineaţa, doamnă Carmichael. M-am întors uimită către Sylvie, care mi-a făcut cu ochiul.

— E cadoul meu.

Am fost condusă către un scaun rotativ de piele, unde un tânăr îmbrăcat foarte la modă şi străpuns de mai multe piercinguri s-a prezentat drept Barnaby.

— Cum îl aranjăm astăzi, dragă? m-a întrebat el, ajutându-mă să mă aşez şi rotindu-mă cu scaunul ca să mă pot vedea în oglindă.

— Nu ştiu, i-am răspuns, aruncându-i o privire expresiei mele nedumerite din oglindă.

— Ştiu eu, a spus Sylvie, făcându-şi apariţia în spatele meu, având şi ea un pahar de şampanie în mână. Taie-l pe tot!

Ignorând protestele mele, Barnaby şi-a frecat mâinile şi şi-a vârât un pieptene după urechea cu piercinguri. Sylvie şi-a pus mâinile pe umerii mei şi m-a privit în oglindă.

— Crede-mă, mi-a spus ea. E timpul pentru o schimbare.

Aşa că n-am mai zis nimic şi l-am lăsat pe Barnaby să-mi pună o pelerină ce mi-a acoperit umerii şi braţele. El şi Sylvie au purtat o discuţie scurtă despre tunsori drepte, bucle şi şuviţe, în timp ce doamna de la recepţie mi-a adus un fursec cu ciocolată pe un mic platou. Barnaby m-a răsucit într-o parte şi în cealaltă

şi mi-a desfăcut părul, care mi s-a revărsat pe umeri. Şi-a pus degetele pe tâmplele mele, privindu-mă cu atenţie în oglindă. Apoi m-a purtat cu scaunul până în dreptul lavoarului, iar atunci când am simţit şuvoiul de apă călduţă picurându-mi pe cap, m-am relaxat complet.

Întreaga experienţă a fost extrem de liniştitoare. Barnaby nu vorbea pentru că era ocupat, trăgându-mă într-o parte, apoi în cealaltă, tăind şi prinzând, împăturind mici folii de aluminiu cu o atât de mare concentrare încât am început să mă destind şi eu asemenea părului. Luó; grecescul *λύω*, a lăsa liber, a desface, a elibera. Am revenit la realitate abia două ore mai târziu, căci am auzit, dintr-odată, sunetul unor bătăi din palme. Am clipit şi i-am văzut pe Angela şi pe Otis în oglindă, zâmbindu-mi amândoi.

— Ei bine, a spus Angela. La soare te mai poţi uita, dar la tine, ba!

Surprinsă de apariţia lor bruscă, m-am simţit de parcă intrasem într-o transă. Aveam o tunsoare bob scurtă şi dreaptă, cu onduleurile mele naturale accentuate de nişte bucle lejere. Barnaby nu a încercat să ascundă părul alb, ci a adăugat câteva şuviţe mai închise, ca să îl uniformizeze puţin. Nuanţa asta îmi accentua verdele ochilor. Arătam distinsă, chiar şic. În ciuda pielii lăsate şi a ridurilor, semănăm cu mama, cu Jette şi cu Melanie, şi, într-un fel pe care nu-l mai simţisem până atunci, semănăm mai mult cu mine însămi.

I-am zâmbit reflexiei Angelei din oglindă.

— Nu e rău pentru o babă ca mine.

— Nu e rău? mi-a răspuns ea. Am mai spus-o: Sylvie e un geniu! Acum urmează-mă.

Apoi Angela m-a dus la cumpărături într-un magazin elegant unde nu mai fusesem până atunci şi în care n-aş fi îndrăznit niciodată să intru. A mărşăluit de colo până colo, luând produse de pe rafturi sau răstindu-se la vânzătoarele care, la început, afişaseră o atitudine arogantă. Ne-am baricadat în cabina de probă, în timp ce Otis se juca cu maşinuţele în faţa cabinei, iar Angela mi-a întins o pereche de pantaloni negri de crep şi o bluză lungă de şifon într-o tentă de verde-oliv. A plecat să caute accesorii, iar eu am rămas să probez hainele.

Nu eram foarte atentă la ele pentru că mă distrăgea noua coafură; scuturam din cap şi îmi dădeam şuviţele după ureche. Lui Leo mereu îi plăcuse să am părul lung, iar în cele câteva dăţi

când, plictisită de el, sugerasem o tunsoare, protestase atât de vehement încât am abandonat ideea, flatată de sentimentele foarte puternice ale lui Leo pe acest subiect. M-am întrebat ce ar fi spus dacă m-ar fi văzut acum.

Angela a dat buzna înapoi purtând diferite articole vestimentare pe braţ. S-a uitat la mine de sus până jos.

— Da, a spus ea.

După care m-a răsucit şi m-a tras mai departe de oglindă, ajutându-mă să îmbrac un cardigan şi o pereche de pantofi, şi punându-mi ceva în jurul gâtului, un obiect pe care îl tot trăgea şi ajusta.

— Aşa, e perfect.

M-a rotit din nou şi amândouă am admirat noua mea înfăţişare. Înaltă şi deşirată cum fusesem întotdeauna, personalitatea mea căpătase acum o nouă eleganţă: coafura incisivă în stilul anilor 1920, pantalonii bine croiţi, o idee mai scurţi la glezne, lăsând să se vadă pantofii verzi din piele întoarsă cu tocuri joase şi subţiri, care se asortau cu cardiganul verde pal purtat pe deasupra şi cu bluza închisă la culoare de dedesubt. Arătam dichisită şi stăpână pe situaţie, un stil pe care nu reuşisem niciodată să-l abordez până atunci – ding-dong, vrăjitoarea murise.

Odată, cu puţin timp înainte de moartea mătuşii Sibby, am fost să o vizitez pe când se stingea încet în dormitorul ei din Yorkshire. Avea aproape nouăzeci de ani, o vârstă venerabilă, dar situaţia era regretabilă chiar şi aşa. Cea mai mare parte a timpului spunea lucruri fără sens, o vreme era lucidă, după care devenea din nou incoerentă: acum întreba cine avea grijă de animale, ca apoi să dialogheze cu soţul ei, Randolph, care era mort de ani buni. Unul dintre lucrurile pe care mi le-a spus mi-a rămas însă întipărit în minte. „Detest faptul că sunt atât de urâtă”, a spus ea. „Sunt atât de frumoasă pe interior, de ce nu poate şi exteriorul să fie la fel?”

Pe măsură ce îmbătrâneam şi pielea începuse să-mi atârne, iar petele şi crăpăturile bătrâneţii să-şi facă apariţia, am înţeles ce voise să spună. O parte din mine credea că ar fi trebuit să arăt ca mireasa iubitoare care privise cu admiraţie către Leo în toţi anii ce trecuseră. Pierdusem celelalte versiuni ale mele – fata din pivniţă, studenta, soţia, tânăra mamă, dar acum puteam vedea urme ale fiinţelor mele anterioare întipărite în

ridurile de pe faţă, şi mă simţeam ataşată de fiecare dintre ele.

Am pipăit mărgelele negre ca smoala de la gât.

— E minunat, dar nu-mi pot permite toate astea.

— Prostii, mi-a spus Angela, cu fermitate. Tunsoarea a fost din partea lui Sylvie, iar cu astea te cinstim eu şi Denzil. Mai mult Denzil. Doar că lui nu-i place să meargă la cumpărături.

— Dar... dar... am arătat către haine. E prea mult.

— Tâmpenii, m-a contrazis Angela, adunându-mi vechile haine. Otis vrea ca bunica lui adoptivă să arate bine. Eu doar duc ordinele la îndeplinire.

Când am ieşit din cabina de probă, Otis mi-a aruncat o privire şi a izbucnit în plâns.

— Nu arată ca Missy! s-a bocit el, cu buza tremurând.

Angela discuta cu vânzătoarea, care se arăta încântată, aşa că am îngenuncheat lângă el şi l-am luat de mână.

— Tot eu sunt, i-am spus. Doar că un pic mai dichisită.

Şi-a tras nasul şi şi-a şters faţa cu mâneca.

— Ai rămas tot vrăjitoare?

— Bineînţeles. Mereu o să fiu vrăjitoare. Acum, e micul nostru secret. Nimeni n-o să mai afle.

A aprobat din cap, mulţumit, şi am ieşit din magazin luând vechile mele haine într-o pungă. Afară ne aştepta Sylvie, arătând mai veselă decât de obicei.

— Minunat! a exclamat ea, zdrăngănindu-mi mărgelele. Arăţi senzaţional. Nu ştiu ce părere aveţi voi, dar pe mine toate aceste operaţiuni de înfrumuseţare m-au făcut să mă gândesc la un loc în care să luăm prânzul. Ce ziceţi?

Angela a spus că ştia un mic local în apropiere. Mergând la braţ, am pornit într-acolo, cu Otis ţopăind în faţa noastră. Susţinută strâns din ambele părţi, mă întrebam ce le făcuse pe Sylvie şi pe Angela să iniţieze o astfel de transformare-a-lui-Missy. Iar apoi, când am deschis uşa restaurantului şi a izbucnit un şuvoi de urale, a devenit evident.

Am fost întâmpinaţi de un grup de oameni care, cu toţii, aveau pahare în mâini, mişunând de colo colo şi ţipând. Denzil şi Miguel, Deirdre de la bibliotecă, Hanna de la cafenea, Simon şi Maddie cu bebeluşul Timothy, Phillip, numeroşi alţi stăpâni de câini şi, în final, Mel şi Octavia, care se ţineau de mâini şi erau strălucitoare. Întorcându-mă, bulversată, către Angela care rânjea, am văzut o pancartă uriaşă agăţat de-a lungul peretelui:

80 DE ANI! LA MULŢI ANI!

*

— Surpriză! a ţipat Sylvie, entuziasmată peste măsură.

Mută de uimire, mi-am adus aminte de cealaltă eu, cum stătusem, demoralizată, pe canapea cu un an în urmă. Mi se părea imposibil că puteam sta acum în locul acela, îmbrăcată în haine frumoase, alături de toţi acei oameni. Încă o dată am simţit un nod în gât, dar de data asta era ca o pralină delicioasă, un vestitor al lacrimilor de fericire. Aşa că am înghiţit-o zâmbindu-le tuturor, în timp ce ei veneau spre mine ca să mă felicite.

A fost un prânz splendid, totul aranjat pe o singură masă lungă, iar noi am făcut mult prea mult zgomot şi am băut mult prea mult vin. Se pare că fiecare îmi adusese câte un cadou: lumânări, cărţi, sticle şi ciocolată din abundenţă. Am deschis fiecare pachet, entuziasmată, şi s-au ţinut toasturi în special închinate lui Sylvie, care adora să bea în cinstea ei cu orice ocazie posibilă. Apoi mi-a venit şi mie rândul. M-am ridicat, aşteptând până când s-a făcut linişte, şi mi-am căutat cu atenţie cuvintele.

— Nu m-am aşteptat la asta, am început, stârnind un val de chicoteli. Nu m-am aşteptat la nimic din toate astea. Mă simt atât de recunoscătoare că sunteţi cu toţii aici, dar regret că altcineva nu e aici.

Mă gândeam la Leo, Alistair şi Arthur, care erau atât de departe, dar, pentru prima oară, nu mă referem la ei.

— Îmi pare rău că nu e şi Bobby aici, căci ea e motivul pentru care vă cunosc pe toţi atât de bine, motivul pentru care sunteţi cu toţii aici. Aşa că aş vrea să închin pentru ea.

Am ciocnit cu toţii paharele:

— Pentru Bobby!

Apoi, Angela s-a strecurat lângă mine şi mi-a spus:

— Nu Bobby e motivul, apoi mi-a întins un pachet.

L-am deschis şi am dat peste un mic colier de perle – erau nasturii care-mi căzuseră de la bluză în ziua în care l-am alungat pe Adrian. Fuseseră înşiraţi ca nişte talismane într-o micuţă brăţară delicată, cu o încuietoare minusculă de argint. Am luat-o în mână, pipăind boabele alburii, asemenea mărgelelor dintr-un rozariu, gândindu-mă la felul în care fuseseră împrăştiate pe

aleea Angelei şi imaginându-mi cât timp îi luase ca să le culeagă.

M-am întors către Angela, care arăta jenată.

— Mulţumesc, i-am şoptit. E perfect.

Ea a înclinat din cap, l-a înşfăcat pe Otis, care trecea prin dreptul nostru, şi a făcut un întreg spectacol ca să-i şteargă ciocolata de pe faţă.

Melanie şi Octavia s-au apropiat, amândouă roşii la faţă şi puţin cherchelite.

— Mamă, îmi pare atât de rău, dar trebuie să o luăm din loc. Mâine ne mutăm şi trebuie să terminăm împachetatul. A fost un prânz drăguţ.

Mel m-a privit admirativ.

— Arăţi minunat.

Mi-am aranjat părul cu mâna.

— Mulţumesc. Şi vă mulţumesc amândurora pentru că aţi venit. A fost o surpriză.

Octavia a zâmbit şi m-a îmbrăţişat, apoi amândouă s-au pregătit de plecare. Dar, în drum spre uşă, Mel s-a întors din nou, cu o expresie jenată şi hotărâtă în acelaşi timp.

— Scrisoarea pe care mi-ai trimis-o anul trecut. Vreau doar să spun... A însemnat mult pentru mine. N-am ştiut niciodată că simţeai aşa, dar mă bucur că mi-ai spus. Şi mă bucur că lucrurile par să se schimbe.

A făcut un gest către mulţimea de oameni din jurul nostru, care râdeau şi beau în continuare.

— Sunt fericită pentru tine, mi-a spus ea. Ai nişte prieteni foarte amabili.

Mi-a întins mâna, iar eu i-am prins-o cu ambele mâini.

— Mai mult decât amabili, i-am spus, strângându-i mâna. Mai mult decât amabili.

Capitolul 39

Marea ceartă dintre mine şi Melanie a avut loc la aniversarea mea de 78 de ani. Venise la mine ca să încerce să-mi organizeze ceva, dar, cum Leo plecase de atât de puţină vreme, nu eram în dispoziţia potrivită pentru a sărbători. Cu toate acestea, ocazia

trebuia marcată cumva, aşa că în loc să petrecem, ne-am certat. Emoţii, zgomot, amintiri doar că din acelea care nu aduceau niciun beneficiu.

Am privit-o agitându-se prin bucătăria mea cea dichisită şi fumegam de nervi fără să scot niciun cuvânt, după care am hotărât că nu voiam să mai păstrez tăcerea. Începuse să trăncănească din nou despre cât de mare era casa, despre cum aveam să mă descurc în ea, şi m-a întrebat de ce nu voiam să mă mut într-o locuinţă de dimensiuni mai reduse. Casa era singura legătură care mai exista între mine şi Leo, iar ea voia ca eu s-o las în urmă, dimpreună cu tot ceea ce îmi mai rămăsese drag. Camerele în care stătuseră Alistair şi Arthur, podul plin de obiecte care aparţinuseră familiei mele, grădina pe care o îngrijisem, spaţiul unde lumina îmi străpunsese inima pentru prima dată după ce îmi pierdusem copilul. Aşa că, după ce am săgetat-o cu privirea în timp ce-şi pregătea stupida ei de quinoa, care n-avea nimic în comun cu o cină festivă, am vrut să o fac şi pe ea să fie la fel de furioasă ca şi mine.

— E minunat, probabil, să fii atât de sigură pe tine, sunt sigură că Octaviei îi place. Fără îndoială că aţi pus amândouă ochii pe o proprietate atât de valoroasă. Credeţi, probabil, că vă veţi simţi foarte confortabil aici, doar că eu nu sunt pregătită să renunţ. Nu încă.

Mel s-a întors spre mine, cu ochii ei verzi scânteind.

— Despre ce Dumnezeu vorbeşti acolo?

— O, cum să o facem pe obosita de mama să se care, ca să începem o nouă viaţă la Londra, am spus, ridicând din umeri. Sunt sigură că o să mă simt bine într-un apartament mizerabil, în timp ce voi vă jucaţi de-a doamna şi doamna în palatul vostru din Stoke Newington.

— Cum îndrăzneşti? Ce idee e asta? Eu şi cu Octavia suntem fericite la Cambridge, nu-ţi face griji pentru noi. Nu avem nicio dorinţă să locuim în şandramaua asta veche.

— Şandrama, zici? Atunci ar trebui să mi se potrivească foarte bine, de vreme ce şi eu sunt o ruină.

— Of, termină cu asta! a pufnit Mel. Vreau doar să îţi fie bine, iar casa asta e... imposibil de administrat.

— Şi ştim cu toţii cât de mult îţi place să administrezi lucrurile.

— Nu e corect. Vreau doar să îţi meargă cât mai bine... a spus

ea, pierzându-şi şirul, conştientă de cât de banal suna replica aceea.

— Cel mai bine pentru mine ar fi dacă m-ai lăsa pur şi simplu în pace. Toată... am arătat către quinoa, care aproape că nu răspândea nicio aromă – prostia asta. Du-o acasă, la Octavia. Nu o vreau. Mă descurc foarte bine şi singură. Nu te vreau aici.

Ea a azvârlit o lingură de lemn pe masă şi şi-a pus mâinile în şolduri.

— Nu mă vrei, nu-i aşa? De fapt, nu m-ai vrut niciodată.

Nu voiam să continui conversaţia, dar încleştarea ajunsese pe marginea prăpastiei, iar impulsul ne-a azvârlit în hău, chiar dacă ştiam că avea să se termine rău, dezastruos. Tensiunea trosnea în atmosferă. Mi-am umezit buzele, pe care mi le simţeam uscate şi dureroase.

— Ce vrei să spui?

— Nu m-ai vrut niciodată. I-ai vrut doar pe tata şi pe Ali. Şi pe Bertie.

A fost ca şi cum un foc de artificii s-ar fi declanşat în încăpere, şuierând şi bombardând în toate direcţiile, învăluindu-ne într-un nor dens de fum. Mi-am simţit pieptul încordat, câmpul vizual mi s-a îngustat, iar tot ceea ce am mai putut vedea erau lacrimile care stăteau să-i curgă în timp ce bătea în retragere, cu umerii încovoiaţi, după propria lovitură. Bertie, Bertie, Bertie. Nu-i pronunţam niciodată numele cu voce tare, răsuna doar în capul meu, tot timpul, ca un ecou într-o peşteră funerară antică. Mel aprinsese acum un chibrit şi scosese la iveală amprentele minuscule desenate pe pereţi. A fost scânteia care m-a făcut să-mi pierd cumpătul.

— Ieşi!

Cuvintele mi-au ieşit din gură fără să-mi dau seama, sunând ca un şuierat răguşit.

— ...Şi nu te mai întoarce!

— Îmi pare rău... n-am vrut... a murmurat ea, bătând în retragere. Sibyl mi-a spus... înainte să moară. Nu cred că îşi dădea seama de ceea ce spunea. Mi-a zis că mama ta îi mărturisise.

— Nu-mi pasă. Ieşi! Ai dreptate, nu te-am vrut niciodată. Aşa că poţi să pleci.

Exaltarea cu care am pronunţat cuvintele acestea a avut un efect purificator, într-o oarecare măsură. Furia a găsit, în sfârşit,

un canal prin care să se elibereze; şi a pornit cu toată viteza înainte.

— Haide, du-te!

Ea a rămas încremenită preţ de un minut, apoi a luat prosopul de bucătărie şi l-a împăturit ordonat pe blatul maşinii de gătit Aga. A ridicat tigaia de pe plită şi a aşezat-o în chiuveta de unde s-a auzit un sfârâit uşor atunci când cele două suprafeţe s-au atins. Ceasul a ticăit.

— Am spus să pleci.

Nu am putut rezista tentaţiei de a răsuci cuţitul în rană. Era o senzaţie îngrozitoare, dar era mai bună decât nimic.

S-a întors către mine respirând lent şi uniform. Uram puterea ei de autocontrol. De unde o moştenise, oare? Eu abia dacă reuşeam să mă stăpânesc. Trebuia să plece înainte ca lucrurile să o ia razna.

— Plec. Dar vreau să ştii un lucru. Ceea ce ai făcut... nu a fost o greşeală. Sibby mi-a spus că nu ţi-ai iertat-o niciodată, dar... nu aveai nimic de iertat. Nu ar trebui să te învinovăţeşti.

Era cel mai groaznic lucru pe care ar fi putut să mi-l spună. Furia mi-a dat pe dinafară şi a erupt din colţul întunecat în care stătea la pândă, gata să pârjolească totul în calea ei. M-am ridicat abia ţinându-mă pe picioare şi mi-am pus ambele palme pe masa de la bucătărie.

— Nu mă învinovăţesc, i-am spus, cu glas tremurător. Dar te învinovăţesc pe tine.

— Ce treabă am eu cu asta? a replicat ea, încruntându-şi sprâncenele. Nu înţeleg.

— Când te-ai născut, am pronunţat eu cuvintele, accentuând fiecare silabă, nu erai el.

S-a retras înspre uşă, cu ochii larg deschişi, iar eu am urmat-o, ca să mă asigur. Şi-a înşfăcat paltonul cu mâini tremurânde, fără să mai stea să-l îmbrace, şi-a luat poşeta şi a descuiat uşa. Pentru o secundă, şi-a aplecat fruntea către ea, după care s-a retras şi m-a privit în ochi.

— La mulţi ani! mi-a spus, după care a dispărut.

Am mâncat quinoa, al cărei gust era asemenea mirosului, şi m-am aşezat ca să beau vinul roşu pe care mi-l adusese Mel, tremurând în sufrageria mea goală şi forţându-mă să nu mă gândesc la absolut nimic. Peştera era din nou întunecată şi pustie, şi aproape că puteam ignora ecoul dacă dădeam drumul

la radio, sau îmi turnam încă un pahar, sau mă apucam să curăţ maşina de gătit Aga, pătată de boabele acelea prosteşti de quinoa. Până când a sunat telefonul, pielea mâinilor îmi era crăpată de la clor, iar mintea înceţoşată, dar atunci când am răspuns, mi-am dat seama că era la fel de beată ca şi mine.

— Nu închide, mi-a zis ea.

N-am rostit niciun cuvânt, dar nici n-am lăsat telefonul din mână. Deodată, n-am mai avut energia necesară. Furia îşi găsise supapa, iar acum nu mai rămăsese nimic în mine.

— Vreau să-ţi spun că îmi pare rău. Din nou. Nu trebuia să fi vorbit despre asta, nu e treaba mea, a fost greşit din partea mea să aduc în discuţie acest subiect. Dar mi-aş fi dorit... să-mi fi spus... aş fi dorit ca tu... să fi spus...

Dar nu puteam. Ca şi Leo, nu puteam sau nu voiam. Respect, nu dragoste. „Mamă, ştim cu toţii că sunt puţine lucruri care îţi plac la mine”. Am stat, aşadar, în tăcere, ascultând cum îşi trăgea respiraţia, uitându-mă la paharul meu gol până când am auzit un clic în momentul în care a lăsat telefonul din mână, apoi tonul care nu se mai termina.

Capitolul 40

23B Garrod Street,
Cambridge
15 mai 2016

Dragă Melanie,

Iată o formulă atât de stranie pentru un început de scrisoare, când, de fapt, nu te-am tratat niciodată aşa. Niciodată nu mi-ai fost dragă, nu? De la început, m-am purtat de parcă ai fost o absurditate şi cred că, într-un fel, erai aşa pentru că nu erai Bertie.

Cel mai dureros pentru mine a fost faptul că tu ştiai asta. Aşa că sunt de două ori vinovată. Spui că nu ar trebui să mă învinovăţesc, dar o viaţă întreagă de vină e dificil de anulat, iar vinovăţia mea tinde să genereze şi alte lucruri rele. Cum ar fi să dau vina pe tine. Te-am tratat de parcă ai fi fost în vreun fel complice, un lucru absurd, de altfel. Cuvintele pe care ţi le-am

adresat în acea zi sunt de neiertat şi le-am spus pentru că eram furioasă foarte, foarte furioasă pe mine, pe tatăl tău, pe viaţa însăşi. Dar nu şi pe tine.

Nu mai sunt furioasă. Sunt tristă şi regret şi ştiu că ar fi trebuit să fiu o mamă mai bună, Melanie a mea, în loc să fiu mama care îl jeleşte pe Bertie. Când te-am văzut astăzi împreună cu Octavia, am fost foarte bucuroasă că ai reuşit să găseşti fericirea aceea simplă care mie mi-a scăpat.

Faptul că o am pe Bobby, câinele ăsta ridicol, cu fundă, care aproape că v-a distrus nunta, a trezit noi sentimente în mine. E o relaţie frumoasă, directă şi simplă, fără a fi stânjenită de secrete întunecate şi pretenţii inegale. Amândouă avem nevoie de ceva una de la cealaltă, şi ne oferim acest lucru. Până acum, s-a dovedit în beneficiul amândurora. Aş fi vrut să fiu la fel de deschisă cu tine, draga mea.

Felicitări pentru căsătorie. Ai binecuvântarea mea, iar dacă tatăl tău ar fi putut să ţi-o ofere, ai fi avut-o şi pe a lui. Nu că ai avea nevoie. Eşti o femeie independentă şi oricine ar fi norocos să-i fii soţie sau fiică.

Sper că într-o zi mă vei ierta. Nu doar pentru acele cuvinte, ci şi pentru restul.

Cu dragoste,
mama ta

Capitolul 41

— Concluzia e că m-am uitat peste bugete şi, pur şi simplu, nu mai sunt bani. Te pot plăti până la sfârşitul lunii, bineînţeles, şi sper că vei veni până atunci, dar înţeleg dacă ai prefera să n-o faci, având în vedere circumstanţele... Îmi pare rău.

La început nici nu am auzit ce-mi spunea, ocupată fiind să-mi admir noua coafură în fereastra întunecată de pe unul dintre pereţii recepţiei. Dar încetul cu încetul am început să înţeleg expresia abătută a lui Deirdre, cu mâinile răsucite în poală, aşa cum stătea şi Jette în pivniţă. *Luó*; a desface, a elibera. Mă concediau. Înţelegând tristeţea lui Deirdre, m-am străduit să-i spun că înţelegeam şi că nu era nicio problemă; de fapt, mă

bucura faptul că aveam să am mai mult timp pentru mine. Apoi mi-am luat poşeta şi am plecat, înainte ca ea să-mi vadă expresia dezamăgită.

Când şocul s-a mai dus, am încercat să văd partea pozitivă a lucrurilor. Banii câştigaţi în plus fuseseră foarte folositori, dar nu era ca şi cum nu aş fi avut şi alte treburi, aveam încă grijă de Otis, mai erau prietenii mei şi, bineînţeles, Bobby. Aveam multe lucruri pentru care să fiu recunoscătoare. Aşa că m-am întâlnit cu Angela ca să luăm prânzul împreună, iar când s-a lansat într-una dintre tiradele ei preferate, cea despre tăierile de bugete, mânia ei mi-a dat un sentiment de mulţumire. Ciuguleam din salată şi încercam să-mi păstrez gândirea pozitivă privindu-mi brăţara de perle care reflecta lumina soarelui de primăvară revărsată prin fereastra cafenelei noastre.

— Oricum, ţi-ai putea găsi o altă slujbă, a concluzionat Angela, desfăcând cele două părţi ale sandviciului şi îndepărtând, tacticos, bucăţelele de castravecior murat.

M-am oprit cu furculiţa la jumătatea drumului spre gură.

— Nu şi la vârsta mea! Am 80 de ani, pentru numele Domnului. Cine îşi găseşte o slujbă nouă la 80 de ani?

— Cine îşi găseşte una la 79? Ai reuşit o dată, iar acum ştii programul acela informatic... cum îi spune. Aşa că poţi învăţa un câine bătrân trucuri noi! a ciripit Angela, cu gura plină de chipsuri.

— Cred că o să mă mulţumesc să am grijă de Bobby şi de Otis, i-am răspuns, râzând.

— Referitor la asta...

Un chips a căzut pe podea, iar Angela s-a aplecat să-l ridice; dar, înainte ca ea să plonjeze sub masă, am zărit o sclipire de vinovăţie străbătându-i faţa.

— Am reuşit să-l înscriu pe Otis la un club care funcţionează după orele de şcoală. Se văita că toţi prietenii lui mergeau acolo, şi, ce să vezi, s-a eliberat un loc.

A revenit de sub masă.

— O să am mai mult timp pentru muncă acum. Otis începe de săptămâna viitoare. N-o să te mai bat mereu la cap.

Angela a continuat să turuie evitând să mă privească în ochi, dar atunci când, într-un final, şi-a ridicat privirea, mi-am dat seama că nu mă mai puteam uita la ea şi am început să împing frunze de rucolă în farfurie şi să vânez măslinele.

— Păi, asta e bine. O să se bucure că e împreună cu prietenii.

Avea dreptate; cine şi-ar fi dorit să stea cu o babă ca mine şi să construiască împreună cu ea căsuţe din rămurele, pentru gândaci? Aşa că am pierdut şi biblioteca, şi pe Otis, totul într-o singură dimineaţă.

— O să-l vezi în continuare în weekenduri, mi-a propus Angela. Şi mai sunt şi vacanţele şcolare.

Bineînţeles. Vacanţele. Am găsit o ultimă bucată de pui îmbibat de maioneză şi am străpuns-o cu furculiţa.

— Ţi-a spus Sylvie că pleacă în Franţa pe timpul verii?

Stupoarea mi s-a întipărit din nou pe chip.

— Toată vara?

— Da, mama ei trebuie să facă o operaţie şi va sta cu ea ca să o ajute după intervenţie. Angela s-a întins spre mine peste masă ca să-mi atingă mâna, dar era mai mult decât puteam îndura, aşa că mi-am retras-o, ştergându-mă la gură cu un şerveţel.

— Credeam că fratele ei locuieşte în Franţa.

— Aşa e, dar se pare că e foarte ocupat în perioada asta. Aşa cum se întâmplă de obicei.

— O, Doamne, biata ei mamă.

Mă simţeam vinovată pentru că prima mea grijă fusese propria-mi pierdere. Şi pentru că mă încercase un sentiment de invidie faţă de această prezenţă din culise, care o putea chema pe Sylvie şi putea fi cu ea timp de o întreagă vară însoriă. Mă întrebam: dacă aş fi suferit o intervenţie chirurgicală, oare Melanie ar fi venit să mă vegheze? Bineînţeles că da, şi la fel şi Octavia. Deşi amândouă m-ar fi înnebunit. Am făcut multe progrese din vremurile în care mama mărşăluia pentru drepturile femeilor, dat tot noi ne ocupăm şi acum, în cea mai mare parte, de îngrijirea celor apropiaţi.

Biblioteca, Otis, Sylvie. Am simţit cum fragila mea casă din cărţi de joc se clătina. Mi-am pipăit perlele, agitată, amintindu-mi hotărârea luată de Anul Nou. Angela nu se reapucase de fumat. Cu toate acestea, părea mult mai bine acum, iar eu mă bucuram. Merita o viaţă fericită, nu una plină de regrete.

Am ajuns acasă, în special ca să mă bucur de primirea zgomotoasă a lui Bobby – ea avea nevoie de mine, iar eu aveam nevoie să ştiu că eram de folos cuiva. Dar în loc să ne fâţâim prin casă, am hotărât să ieşim la o plimbare ca să luăm amândouă puţin aer proaspăt şi să ne eliberăm de lanţuri. Odată

ajunse afară, ne-am trezit hoinărind către casa lui Sylvie. Pe ea am găsit-o în grădina din faţă, îngrijind straturile de verdeaţă. Când ne-a văzut, s-a oprit din activitatea frenetică de tăiere a crenguţelor şi s-a luminat la faţă.

— Missy! Ce bucurie, intră să bem o cafea. Am făcut o prăjitură din dovlecel, ca modalitate de sfidare a crizei.

— Dar Aphra? am întrebat-o, strângând lesa lui Bobby.

— Nu-ţi face griji, hoinăreşte pe undeva, măcelărind mici vietăţi. Sylvie şi-a aruncat foarfecă pe treptele uşii de la intrare şi m-a condus înăuntru, unde ne-au întâmpinat Decca şi Nancy. Au luat-o pe Bobby cu ele, ca să pună împreună la cale vreo poznă câinească, iar noi am rămas singure în bucătărie, unde, ca de obicei, se simţea aroma a tot felul de bunătăţi.

Un pandişpan imens se lăfăia pe masa din bucătărie, acoperit cu o glazură de frişcă şi presărat lejer cu bucăţi minuscule de coajă de lămâie. Sylvie a luat o paletă de prăjituri şi a înfipt-o în mijloc, tăindu-mi o felie enormă, pe care a aşezat-o în faţa mea, cu o linguriţă alături.

— Poftim!

Pentru o vreme, am păstrat tăcerea, dintr-un soi de veneraţie faţă de prăjitura delicioasă. Fiecare muşcătură îmi sălta în gură asemenea unei bile dintr-un joc mecanic, preţuită de fiecare papilă gustativă. Stropul de acreală dat de lămâie tăia dulceaţa glazurii, iar granulaţia ei intensă îmi mângâia limba. Sylvie *era* un geniu, tot ceea ce atingea ea se transforma în ambrozie. Am observat că Bobby revenise lângă noi şi saliva la picioarele mele. În mod obişnuit, i-aş fi dat şi ei o bucăţică, dar prăjitura asta era prea bună că să mă îndur s-o împart.

— Doamne, ce mă mai pricep, a spus Sylvie, lingându-şi linguriţa şi lăsându-se pe spate în scaun, cu un oftat de satisfacţie.

Am aprobat din cap, cu gura plină de pandişpan. Bobby m-a atins cu laba, ghearele ei zgâriindu-mi piciorul, iar eu am clătinat din cap înspre ea, mestecând şi desfătându-mă în continuare. Aşa că a tulit-o înapoi la Nancy şi la Decca, aruncându-mi o privire oarecum ostilă la plecare.

— Ce mai e nou? m-a întrebat Sylvie, turnând cafea într-o ceaşcă pe care a împins-o spre mine.

— M-au concediat de la bibliotecă, am mormăit, adunând cu linguriţa ultimul rest de prăjitură.

— Nu! Cum naiba? s-a mirat ea, rămânând cu gura căscată de uimire.

— Reduceri bugetare. Deirdre nu ştia cum să-şi mai ceară scuze.

— *Merde!* Biata de tine, îţi pare rău?

— Da, puţin.

Am făcut o pauză.

— O să-mi fie dor să am ceva de făcut.

Sylvie m-a privit peste marginea ceştii de cafea.

— Hmmm. Apropo de asta, aş vrea să vorbesc cu tine despre ceva. Desiderata Haber, săptămâna trecută...

— O, familia Haber mi s-a părut atât de drăguţă. Bietul lor fiu.

— Da, bietul Sam, răsfăţat fără putinţă de scăpare de părinţi care îl iubesc şi care se iubesc unul pe celălalt, l-a ironizat Sylvie, în timp ce strângea farfuriile şi se îndrepta către maşina de spălat vase.

A continuat să vorbească, deşi era cu spatele la mine.

— Oricum, am discutat, iar Desi a spus... mă rog, a menţionat sper că nu te va deranja întrebarea...

— Dă-i drumul, am îndemnat-o, identificând o urmă de prăjitură pe masă şi culegând-o între degetul mare şi arătător.

— De ce nu mi-ai spus despre Leo? Habar n-am avut.

Auzeam câinii încăierându-se în sufragerie, scoţând mârâieli slabe şi gemete în timp ce se luptau şi se răsuceau. Chiar şi fără să-i văd, puteam distinge glasul lui Bobby între cei trei. Firimitura de prăjitură mi-a căzut dintre degete şi am fixat-o cu privirea, luptându-mă cu senzaţia de greaţă care mi se ridica în gât, mirosul mult prea dulce al glazurii asaltându-mi nările. Mâncasem prea mult. Simţeam cum Sylvie se uita la mine şi mi-am făcut curaj să îi arunc o privire cu coada ochiului. Părea îngrijorată, ţinând paleta pentru prăjituri într-o mână şi un prosop de bucătărie în cealaltă. Am continuat să tac.

— Missy. Nu am vrut să fiu indiscretă. Îmi pare... foarte rău.

— Nu e nevoie. Sunt bine. Eu... eu trebuie să plec. Am promis să-l duc pe Otis în parc după-amiază.

Am coborât în vârful picioarelor de pe scaunul de bucătărie, orbecăind după poşeta mea şi lesa lui Bobby.

— Mulţumesc pentru prăjitură, a fost delicioasă. Cândva trebuie să-mi dai şi mie reţeta. Spuneam vrute să nevrute, simţind că trebuia să plec de acolo înainte să mă fac şi mai tare

de râs. Auzind clinchetul lesei, Bobby s-a precipitat în bucătărie, cu botul fremătând. Cu mâini tremurânde, i-am fixat lesa.

— O, dragă, îmi pare rău, nu am vrut... E doar... Te rog, nu pleca.

— Trebuie.

O lacrimă solitară mi-a alunecat pe obraz, dar a fost absorbită de blana deasă a lui Bobby. Cu capul plecat, am păşit de-a lungul holului către uşa de la intrare, ştiind că în urma mea venea Sylvie, plină de compasiune.

— N-ar fi trebuit să întreb, am auzit-o spunând. Dar doar am vrut să ştii dacă simţi vreodată nevoia să vorbeşti...

— Da, bineînţeles, am spus. Trebuie să plec.

M-am luptat să prind încuietoarea lesei şi am deschis uşa cu putere, simţind voma ridicându-mi-se în gât. Târând-o pe Bobby după mine, am coborât treptele poticnindu-ne şi am păşit apoi printre arbuştii de gard viu proaspăt toaletaţi, observând că primele ierburi de primăvară străpungeau, deja, solul. Am auzit uşa închizându-se în spatele meu, iar senzaţia de vomă m-a încercat tot mai tare în timp ce smuceam lesa lui Bobby. Am vomat imediat ce am trecut de primul colţ, o pastă coagulată de culoare galbenă ţâşnindu-mi din fundul gâtului şi împroşcând caldarâmul. Bobby a adulmecat, precaut, şi şi-a ridicat privirea către mine, cu o expresie alertă şi curioasă.

— Nu-ţi face griji, am gâfâit, bâjbâind după vreo balustradă din apropiere, de care să mă ţin. O să-mi revin într-un minut.

Am mai vomat de câteva ori, după care, asigurându-mă că nimeni nu mă văzuse în această ipostază umilitoare, am acoperit cu câteva frunze amestecul de prăjitură compromiţător. Zărind terenul ei preferat pentru urinat, Bobby s-a pus rapid pe vine şi şi-a rezolvat treaba, iar eu am simţit din nou că mă încerca greaţa. Broboane de transpiraţie mi se scurgeau pe faţă, iar picioarele încă îmi tremurau de la efortul pe care îl făcusem ca să vărs. Când am pornit, împleticindu-mă, spre casă, mi-a sunat telefonul.

— Ascultă, mă simt prost în legătură cu slujba ta şi cu treaba cu clubul lui Otis, mi-a spus Angela imediat după ce am răspuns. N-am vrut să te întreb, căci petrecerile pentru copii sunt atât de al naibii de plictisitoare, dar vrei să vii la petrecerea lui Otis, duminică? Nu trebuie să faci nimic, doar să stai cu noi, să bei Prosecco şi să asculţi baloane care pocnesc. Cred că ţi-ar plăcea

să-l vezi pe Otis primindu-şi tortul.

Mi-am adus aminte de prăjitura lui Sylvie, de felul în care strălucea pe masa din bucătărie, iar apoi de felul în care s-a prelins pe caldarâm ca o broască râioasă galbenă şi scârboasă.

— Aş fi încântată, i-am răspuns Angelei, cu o voce răguşită. Mulţumesc pentru invitaţie.

— Nicio problemă. Deşi nu cred că o să-mi mai mulţumeşti duminică, după ce o să faci zigzag printre drăcuşorii ăia. O să-ţi trimit toate detaliile într-un mesaj.

A închis, iar eu au băgat telefonul înapoi în geantă, simţindu-mă mai bine dispusă şi gândindu-mă că, poate, sentimentul destinului implacabil, care mă încercase în ultimul timp, avea să dispară în cele din urmă. Eram sigură că Sylvie nu avea să-l mai pomenească din nou pe Leo; am fi putut, pur şi simplu, să uităm că se întâmplase vreodată. Câteodată e bine să nu te gândeşti la lucruri, facturi, convorbiri, certuri pentru că, astfel, le poţi ţine la depărtare pentru totdeauna. Dacă aş mai fi putut rezista doar puţin timp, situaţia avea să se îmbunătăţească iar, şi aş fi putut să uit din nou. Doar pentru puţin timp.

Capitolul 42

Dimineaţa de duminică şi-a făcut apariţia strălucitoare şi senină, una dintre acele zile splendide, când simţeai că lumea se deschidea din nou după ce iarna o ţinuse sub zăvor, iar pământul, cu vlăstari fragezi răsucindu-se din solul reavăn, se desfăşura în faţa ochilor noştri asemenea valului care revine la ţărm. Când am ieşit cu Bobby la plimbare în acea dimineaţă, salutându-mi tovarăşii ieşiţi în parc cu câinii şi inspirând aerul proaspăt asemenea unei băuturi energizante, mi-am recăpătat energia pierdută. După micile mele dezamăgiri din ultimele zile, eram bucuroasă să merg la petrecerea lui Otis, să îl aplaud pe când avea să sufle în lumânări, să îi ofer cadoul pe care stătusem atât de mult timp să-l aleg, să îl văd alături de prieteni. Aveam să absorb din energia şi tinereţea lor, reîncărcându-mi bateriile. Ce mai contau facturile, telefoanele, oasele ramolite? Ziua abia începuse, soarele răspândea o lumină călduţă, iar eu eram foarte entuziasmată şi gata să merg

la petrecere.

Şase ore mai târziu, eram entuziasmată că plecam. Nu ştiam că petrecerile pentru copii erau atât de groaznice. Pe vremea mea, fuseseră mult mai liniştite: câţiva prieteni, cârnaţi, felii de ananas pe băţ şi un tort Victoria din pandişpan pe care vârsta era scrisă cu bomboane Smarties. Mi-am adus aminte de una dintre petrecerile lui Mel, de luminile difuze şi de aşteptarea, cu respiraţia tăiată, a momentului în care aduceam tortul, de feţişoara ei strâmbându-se de concentrare şi de nerăbdare. Îşi făcea mereu griji legate de momentul în care trebuia să sufle în lumânări:

„Dacă nu le sting pe toate deodată? O să mi se mai îndeplinească dorinţa?”

Astfel de întrebări o frământau cu multe zile înainte de petrecere.

La aniversarea lui Otis, Angela părea că invitase treizeci de gremlini alimentaţi cu combustibili chimici, alături de paznicii lor de la zoo complet lipsiţi de interes, care funcţionau pe bază de Prosecco. Micii monştri s-au dezlănţuit şi au invadat sala strâmtă de festivităţi, în timp ce părinţii lor dădeau şampanie pe gât şi pălăvrăgeau despre preţurile locuinţelor, ignorându-şi cu totul odraslele îngrozitoare. Biata Angela se precipita de colo colo umplând paharele invitaţilor, oferind măsline şi luând ustensile ascuţite de bucătărie din mâinile micuţilor.

Am stat într-un colţ, gândindu-mă că, din multe puncte de vedere, ceea ce se întâmpla acum îmi aducea aminte de petrecerea de la St. Botolph, unde îl cunoscusem pe Leo. Mult zăduf şi mult zgomot, multe lucruri aruncate în toate direcţiile, în timp ce oamenii încercau să converseze despre nimicuri. De data aceasta, cel puţin, nu aveam să mai fiu ignorată pentru o altă femeie.

Am smuls un pahar de la Angela şi am sorbit o gură, ferindu-mă de o bucăţică de morcov care mi-a şuierat pe la ureche. Unul dintre micii monştri şi-a făcut apariţia în faţa mea urlând, cu faţa acoperită de *hummus* ca de un fel de camuflaj de război. Ridicând paharul deasupra capului, am urlat şi eu la el, primind câteva priviri dezaprobatoare din partea paznicilor grădinii zoologice. Cuminţit pentru scurt timp, micul monstru s-a dezmeticit rapid şi şi-a continuat tărăboiul, dărâmând un scaun şi doborând un copil mai mic, după ce i-a aplicat un pumn bine

sincronizat.

— Horatio! l-a mustrat, fără convingere, una dintre femei, înainte să vâneze o măslină şi să-şi continue conversaţia despre legile referitoare la obţinerea unei autorizaţii de construcţie.

Simţind nevoia să evadez, mi-am croit drum spre fundul sălii, în căutarea bucătăriei. Aici am dat de Angela, aşezată la o măsuţă, cu capul prins între mâini. Când am intrat, a ridicat privirea spre mine.

— A, tu erai. Nu-i aşa că îţi pare tare bine că ai venit?

S-a lăsat din nou pe spate şi şi-a apăsat tâmplele cu degetele.

— Ţi-am spus că o să fie oribil.

I-am adus un pahar în care i-am turnat lichidul rămas pe fundul unei sticle de Prosecco.

— Nu pot să beau, trebuie să strâng după petrecere şi să achit nota de plată. Ar fi trebuit să aduc un actor care să-i distreze, dar nu-mi permit. De cele mai multe ori părinţii plătesc pe cineva care se deghizează, iar acea persoană îşi face apariţia la petrecere şi face tot felul de chestii, le flutură o eşarfă curcubeu stupidă pe sub nas şi îi ţine ocupaţi, dar costă destul de mult, sute de lire, iar eu m-am gândit aşa: O *să mă descurc singură*, *o să jucăm Dă-coletul-mai-departe şi ne putem distra şi singuri.* Aiurea! s-a lamentat ea, luând o înghiţitură de Prosecco. Am cinci copii ai căror părinţi nu au confirmat că aveau să vină, aşa că nu mă aşteptam să fie aici, iar acum nu am suficiente pungi cu cadouri pentru invitaţi, va trebui să le dau câte o bancnotă de cinci lire înainte de plecare. Doamne Dumnezeule! a continuat, luând încă o înghiţitură. Şi niciuna dintre mame nu mă place, pentru că sunt mamă singură, iar ele cred că am de gând să le fur soţii. Pe dracu'! Cu toţii sunt nişte nenorociţi de bancheri, care stau peste program la slujbă ca să nu fie nevoiţi să-şi ducă odraslele la culcare şi care se antrenează pentru maraton în weekend ca să se fofileze de la a avea grijă de copii, a încheiat ea, golind paharul. De ce am făcut din nou asta?

— Mammiiiiii.

Când ne-am întors amândouă, Otis stătea în cadrul uşii. Arăta cam abătut, iar imaginea lui îmbrăcat în noul său costum de robot m-a emoţionat.

— Putem să ne jucăm Dă-coletul-mai-departe?

— Da, iubire, a sosit deja vremea?

Angela s-a ridicat în picioare, aranjându-şi părul ciufulit. Otis

s-a plimbat prin bucătărie, explorând absent.

— Unde e tortul? a întrebat el, vârându-şi capul în frigider.

— Acolo, lângă chiuvetă, i-a răspuns Angela, în timp ce punea sticlele goale într-un sac pentru gunoi.

— Nu, nu e.

Angela s-a întors şi a privit spre masă. Lângă chiuvetă era un platou învelit în staniol, dar nici urmă de tort.

— Unde e nenorocitul ăla de tort?

Angela a început să facă ture prin încăpere, dând la o parte farfurii de plastic şi şerveţele, deschizând frigiderul şi, pe măsură ce disperarea atingea cote maxime, a aruncat o privire şi în sacul de gunoi. După ce a terminat de cercetat toate dulapurile, a revenit la masă şi, apucând una dintre margini cu ambele mâini, m-a fixat cu o privire sălbatică.

— Unde e tortul? a şuierat ea.

— Unde e tortul meu? a întrebat-o Otis, iar buza a început să-i tremure. Ai uitat să-l aduci?

— Nu, iubire, bineînţeles că nu am uitat, i-a răspuns Angela, întorcându-se către el. Mami o să-l găsească. Mergi şi joacă-te cu copiii, şi o să începem imediat Dă-coletul-mai-departe. L-a împins spre uşă, fără să ţină cont de protestele lui, şi s-a întors lângă mine, gâfâind.

— Deci tortul s-a dus pe apa sâmbetei. Avem nevoie de un altul.

— Unde a dispărut?

— Unul dintre diavolii ăştia mici l-a şterpelit. Mucoşi nenorociţi, sper să le stea în gât. Ascultă, avem la dispoziţie o jumătate de oră, cel mult patruzeci de minute. Dacă îţi dau bani, poţi lua un taxi să mergi să-mi cumperi un altul?

— Desigur.

Eram speriată, dar, în aceeaşi măsură, încântată că mi se oferea un motiv ca să ies din cocina aia. Angela a băgat mâna în poşetă şi a scos un teanc de bancnote.

— Uite, ia-i pe ăştia, ar trebui să ajungă. Trebuie să te întorci înainte de ora 5, altfel le scade cantitatea de zahăr din organism şi o să alerge ca nebunii.

Mă simţeam puţin isterică, aşa că am chicotit pe când luam banii şi îi puneam în poşetă.

— Şi, Missy... Trebuie să fie un tort în formă de robot.

Îndreptându-mă spre uşă, m-am întors, cu o expresie

perplexă.

— Un tort în formă de robot?

— E în faza lui cu roboţi acum, a dat Angela din cap, ursuză. Am stat până la ora 3 azi-noapte preparând glazură argintie şi construind antene din Satellite Wafers. NU-L PUTEM DEZAMĂGI.

— Tortul robot vine imediat, am spus, inspirând adânc.

Norocul mi-a surâs, iar atunci când am ieşit din sala de festivităţi, clipind în lumina soarelui, un taxi negru a oprit pe cealaltă parte a drumului, cu lumina verde aprinsă. Repezindu-mă înainte, i-am făcut semn, aşteptând până când şoferul a făcut o întoarcere în U ca să ajungă în dreptul meu.

— Unde mergi, dragă?

Instalându-mă pe bancheta din spate, am ezitat. Unde puteai merge ca să cumperi de urgenţă un tort în formă de robot, într-o după-amiază de duminică? Mi-am scos telefonul din geantă şi i-am spus şoferului să o ia spre Upper Street, după care am sunat la singura persoană care, m-am gândit eu, m-ar fi putut ajuta să rezolv situaţia.

— Draga mea, sunt atât de bucuroasă că ai sunat, mi-a spus Sylvie. Îmi pare atât de rău de întâmplarea din zilele trecute...

— Nu te mai gândi la asta, i-am răspuns, pe un ton repezit. Am nevoie de ajutorul tău. Tortul aniversar al lui Otis a dispărut şi trebuie să fac rost de un altul, dar Angela spune că trebuie să fie neapărat un tort în formă de robot. Am bani, da nu ştiu unde să merg.

— Unde eşti?

— Într-un taxi, mă îndrept spre Upper Street. Trebuie să mă întorc până la ora cinci.

— Dă-mi două minute.

Ea a închis telefonul, iar eu m-am lăsat pe spate şi mi-am pus centura de siguranţă în timp ce străzile din Highbury se derulau în viteză prin faţa ochilor mei.

— Pe asta n-am mai auzit-o până acum, a remarcat şoferul de taxi, privindu-mă în oglinda retrovizoare.

— O petrecere de ziua unui copil.

— Slavă Domnului că am trecut de etapa asta, a spus el, virând spre Canonbury.

Pe când maşina a trecut, bufnind, peste o serie de limitatoare de viteză, mi-a sunat telefonul, pe care l-am înşfăcat cu brutalitate din poşetă.

— Aşa, mi-a spus Sylvie. Ascultă cu atenţie, o să spun asta o singură dată. Lângă Angel, e un magazinaş al unui prieten. Îmi e dator cu o favoare. Îţi trimit adresa într-un mesaj, iar până ajungi acolo o să-ţi pregătească ceva.

— Mulţumesc foarte mult.

— Nu-mi mulţumi, mulţumeşte-i lui Etienne Durand, unul dintre cei mai pricepuţi patiseri de pe planetă. La revedere şi noroc!

Am trecut în viteză prin străzile din Islington, iar şoferul era, de acum, total implicat în aventură, promiţându-mi că avea să mă aştepte în faţa magazinului cât timp trebuia să rezolv, înăuntru, ceea ce era de rezolvat. Şoferul mi-a povestit că cei trei copii ai lui erau adulţi, răspândiţi în diverse locuri de pe glob, având diverse stiluri de viaţă şi profesii.

— Aşa trebuie să se întâmple, nu? Au zburat din cuib, îşi văd de treburi!

Iar el şi soţia locuiau în Enfield şi aşteptau să devină bunici.

— Ştiu că nu o să-i vedem prea mult, aşa împrăştiaţi pe tot globul cum sunt, dar e un lucru bun să-i ai, nu-i aşa? Îmi place să-i văd în fotografii.

După ce am primit adresa, am intrat pe strada mărginită de un şir de case luxoase în stil georgian, unde fiecare fereastră avea un balcon precum cel al Julietei, după care am virat din nou, strecurându-ne pe o alee îngustă şi pavată cu piatră cubică, unde fuseseră odinioară grajduri, care acum erau transformate în locuinţe. La unul dintre capetele aleii, am dat de un magazinaş de cartier care părea ieşit din Aleea Diagon[72]. Pe firma de deasupra uşii se putea citi „La Durand” scris cu litere de mână.

— Eşti sigură că aici e o cofetărie? m-a întrebat şoferul, oprind în faţa magazinului.

— Nu ştiu dacă proprietarul doreşte să-i spună chiar aşa, am răspuns, coborând din maşină şi verificând sulul de bancnote.

Păşind cu grijă ca să nu mă împiedic de pietrele din caldarâm, am ciocănit la uşa neagră şi lucioasă şi am făcut un pas înapoi. După câteva secunde de aşteptare agonizantă, uşa s-a deschis, iar un bărbat înalt, îmbrăcat în negru, a scos capul prin deschizătura uşii, privindu-mă solemn.

[72] Denumirea unei faimoase străzi din universul ficţional al seriei de romane Harry Potter, de scriitoarea britanică J.K. Rowling.

— Sunt Millicent Carmichael, m-am bâlbâit. Sylvie Riche m-a trimis.

— Sunt Etienne Durand, mi-a răspuns el, făcând o plecăciune şi invitându-mă înăuntru.

I-am făcut semn şoferului de taxi şi am păşit în incintă.

Nu semăna cu niciunul dintre magazinele în care mai intrasem până atunci. Nu existau vitrine cu prăjituri. Ne aflam în ceea ce părea o cameră de zi elegantă, cu un şezlong la unul dintre capete şi cu o masă rotundă de stejar în mijloc, înconjurată de scaune. Nu ştiu din ce cauză anume, dar îmi amintea de o casă funerară. Mi-am reprimat un rânjet.

— V-a spus Sylvie despre ce e vorba? Avem nevoie de un tort în formă de... robot.

— Da, mi-a explicat, a spus el, cu o grimasă de dispreţ. Nu e ceea ce facem în mod obişnuit, dar ea e o prietenă foarte bună.

— Ce faceţi de obicei?

— Oamenii stau aici, mi-a spus el, arătând spre masă. Iar eu le aduc... *les gâteaux.* Dacă aşteptaţi aici, v-o aduc şi pe a dumneavoastră.

S-a făcut nevăzut printr-o altă uşă din capătul îndepărtat al camerei; am aşteptat, uitându-mă la ceas şi bătând din picior. Mai rămăseseră douăzeci de minute. Peste patruzeci de bătăi din picior, el s-a întors ţinând în mână o cutie imensă.

— Nu ştiţi prin ce am trecut ca să fac asta, mi-a spus el, aşezând cu grijă pachetul pe masă.

Am păşit în faţă, întinzând mâna ca să deschid cutia, însă domnul Durand mi-a dat peste mână.

— Nu-l deschideţi înainte să ajungeţi la petrecere.

Mi-am retras mâna, ascultătoare. Era foarte sever. Mereu mi-am imaginat că proprietarii de cofetării erau mai binevoitori.

— Dar... am spus, după o mică pauză. Voiam doar să văd dacă e... un robot.

— E un robot, a pufnit el. E cel mai bun robot pe care o să-l vedeţi vreodată.

Mi-a întins o altă pungă de hârtie.

— E o mică înfloriturăpe care am adăugat-o, aveţi grijă să nu uitaţi de ea.

— Cât vă datorez? l-am întrebat, simţind că mi se făcea un pic rău, căci, cu siguranţă, teancul de bancnote pe care îl primisem de la Angela nu avea cum să fie suficient ca să acopere o astfel

de cheltuială.

Însă el a îndepărtat întrebarea aşa cum îmi îndepărtase şi mâna.

— Nu e nevoi de bani. E o favoare pentru prietena mea, Sylvie.

Am simţit cum m-a luat ameţeala de la sentimentul de uşurare amestecat cu jenă.

— Aveţi maşina afară? m-a întrebat, întrerupându-mi exprimarea ezitantă a recunoştinţei.

Am dat din cap în semn că da, iar el a luat din nou cutia, ordonându-mi să-i deschid uşa de la intrare. Am aşezat amândoi cutia pe bancheta din spate a taxiului. Mi-am verificat ceasul. Cincisprezece minute. Mai aveam încă şanse să ajungem la timp, dar trebuia să mergem încet. În timp ce motorul s-a pus în mişcare, faţa lui Monsieur Durand s-a ivit la una dintre ferestrele maşinii. El a ciocănit, iar eu am coborât geamul.

S-a aplecat ameninţător către mine.

— Să-i spuneţi lui Sylvie că suntem chit acum, da? Gata cu favorurile, da?

A zâmbit, iar dinţii săi au scânteiat în întunericul din taxi. Semănau puţin cu nişte colţi.

— Îi voi spune cu siguranţă.

Am tras aer în piept, iar capul lui Durand s-a retras. El a bătut în tabla maşinii, iar noi am pornit la drum.

— Să conduci cu grijă! i-am spus şoferului, care a aprobat cu un gest din cap şi cu ochii fixaţi asupra drumului.

Inima mi-a tresărit cu fiecare limitator de viteză peste care am trecut pe drumul de întoarcere, dar cutia a rămas în poziţie verticală. Am oprit în faţa sălii de festivităţi la ora 4.56 după-amiaza. Angela se fâţâia de colo până colo în faţa sălii. Coborând din taxi, am observat că avea în mână o ţigară neaprinsă.

— O ţin pentru că mă face să mă simt mai relaxată, mi-a spus. Cum te-ai descurcat?

— Nici nu mai ştiu, i-am zis, întorcându-mă către şofer. Derek, cât îţi datorez?

Dar, încă o dată, teancul de bancnote mi-a fost respins.

— E gratis, mi-a răspuns el, vesel. Nu m-am mai distrat aşa de tare de când am luat un tip costumat în Batman, care a întins un deget în faţă şi mi-a spus: „Urmăreşte maşina aia!”

— Ooo, s-a minunat Angela. Urmărea un răufăcător?

— Ceva de genul ăsta, a spus Derek. Mergea la o petrecere a burlacilor, ne-a explicat el în timp ce ieşea din taxi şi lua cutia cu tortul. Ei bine, unde vreţi să pun asta?

M-am aplecat şi l-am sărutat pe obraz.

— Mulţumesc mult de tot.

— Veniţi prin spate, ne-a spus Angela.

Am cărat împreună tortul prin spatele clădirii, până în bucătărie. Cartonul argintiu gol era tot lângă chiuvetă.

— Nicio veste despre tortul original?

— E nemernicul ăla de Horatio, sunt sigură, a spus Angela, clătinând, morocănoasă, din cap. Are vopsea argintie în păr.

Derek a pus cutia pe masă, iar Angela a scos capacul şi ne-am uitat cu toţii înăuntru.

— Să mă trăsnească...! a exclamat ea.

În cutie se afla cel mai minunat tort în formă de robot din câte văzusem vreodată. Ca să spun adevărul, nu văzusem niciodată până atunci un tort în formă de robot. Dar niciun altul nu ar fi putut depăşi frumuseţea acestuia. Era de un albastru viu, în poziţie verticală, cu picioarele desfăcute, cu nasturi de un roşu aprins şi cu un ecran de televizor pe piept, pe care scria „Otis”. Gura lui din lemn-dulce, cu dinţi de glazură, ne zâmbea.

— Ce mai tort robot! a spus Derek, făcând un pas înapoi ca să îl admire mai bine.

— La dracu’, nu am lumânări, a spus Angela, scormonind prin sertare.

Mi-am adus aminte de „înfloritură” şi m-am uitat în punga pe care o ţineam în mână. Înăuntru erau cinci lumânări şi două artificii.

— S-a aranjat, am spus.

Am înfipt lumânările în picioarele întinse ale robotului, iar artificiile le-am aranjat de o parte şi de cealaltă a capului, sub formă de antene. Uitându-mă la ceas, am văzut că era ora 5.02.

— E timpul, am adăugat.

— Tu eşti cea care ar trebui să-l ducă, m-a îndemnat Angela. E doar meritul tău.

— Nu, eu vreau doar să privesc.

Am dat mâna cu Derek, spunându-i că speram ca nepoţii lui să vină în curând pe lume, iar el a plecat prin uşa din spate, în timp ce eu m-am strecurat din nou în sală şi am pornit în

căutarea întrerupătorului.

Aşa cum îi urmărisem şi pe copiii mei cu zeci de ani în urmă, mi-am fixat privirea, prin întuneric, asupra feţişoarei lui Otis, care strălucea de entuziasm şi de nerăbdare, cu trupuşorul fremătând de bucuria momentului, aşteptând, înconjurat de prietenii lui drăcuşori. Chiar şi părinţii s-au oprit din pălăvrăgeala despre renovarea mansardelor suficient de mult timp încât să admire intrarea Angelei. Cu faţa luminată de artificii, ea a zâmbit la „ooo”-urile şi „aaa”-urile care se auzeau din public, şi a început să clipească mai repede, ca să-şi oprească lacrimile, la vederea reacţiei lui Otis, care a scos un strigăt de uimire atunci când toată lumea a început să cânte. A suflat în lumânări, cu ochii bulbucaţi de la efortul de a pufăi şi de a-şi pune dorinţe în acelaşi timp. Toată lumea a ovaţionat după ce flăcările s-au stins, fumul purtând cu sine rugăciunile noastre către ceruri. M-am gândit la spusele lui Derek. Aşa trebuia să se întâmple: ei să-şi vadă de treburile lor, iar tu să te bucuri, pur şi simplu. De ce am aşteptat atât de mult timp ca să pot să fac asta? Am aplaudat şi am ovaţionat alături de restul invitaţilor, iar apoi, când luminile s-au aprins din nou, una dintre mame a scos un ţipăt ascuţit:

— Horatio Lysander Swinton! a răcnit ea. Ce naiba e asta?!

Ne-am repezit cu toţii spre ea pe când îşi deschidea poşeta, poşeta ei din piele cafenie, cu cataramă, care părea să fi costat o avere şi care acum era plină cu rămăşiţele strivite ale unui tort de casă în formă de robot, cu antene din Satellite Wafer. În timp ce mamele celelalte s-au strâns în jurul ei bătând-o pe umăr pline de compasiune, mi-au ajuns la urechi, din direcţia bucătăriei, hohotele de râs ale Angelei.

Părinţii au început să-şi ia la revedere, iar copiii şi-au revendicat zgomotos pungile cu bunătăţi, aşa că Angela a revenit în grabă, doborâtă sub greutatea unei tăvi pline cu pacheţele şi, dându-şi ochii peste cap, a calculat totalul copiilor şi al pungilor. Şi-a făcut loc prin mulţime, apucată de mâini nerăbdătoare asemenea unor gheruţe, care smulgeau, retrăgându-se apoi ca să-şi analizeze şi să-şi compare prada. Stors de puteri, Otis s-a răsucit în jurul mamei lui asemenea unui pisoi, în timp ce ea scotocea prin ceea ce mai rămăsese pe tavă, repartizând cu generozitate cadouri, mângâind obrăjori şi trăgând de codiţe, în timp ce molfăia o acadea. Rezista în

continuare fără să-şi aprindă o ţigară.

— Un tort minunat, a spus una dintre mame pe drumul către ieşire.

— L-am făcut chiar eu, a zis Angela, cu o faţă inexpresivă.

Mai târziu, pe când Otis stătea pe podea deschizându-şi cadourile, ne-am retras în bucătărie, turnându-ne ultimele picături din fiecare sticlă de Prosecco şi bârfindu-le pe celelalte mame.

— Am văzut câteva exemple de foarte proastă creştere! a spus Angela, tărăgănat, privindu-l pe Otis, care lălăia în timp ce smulgea ambalajul de pe o carte cu abţibilduri Star Wars. Unul dintre ei – Tybalt sau Gawain sau ceva de genul ăsta – l-a muşcat pe un altul atât de puternic, încât ăluia i-a dat sângele. Iar mama lui s-a uitat la urma de la muşcătură şi a spus: „Problema cu copiii dotaţi e că au atât de multă *energie*".

Am chicotit, după care mi-am verificat ceasul.

— Trebuie să plec, e aproape şase şi Bobby vrea, probabil, să iasă la plimbare. Te ajut să mai strângi pe aici?

Rămăşiţele tortului robot fuseseră depozitate lângă chiuvetă. Robotul ajunsese să fie tranşat fără milă, ca să fie pus în pungile de bunătăţi.

— Nu, nu-ţi face griji, nu mai sunt multe lucruri de făcut, iar în plus, ai fost eroina zilei.

— Nu chiar, Sylvie a fost.

— I-am păstrat o felie. E un tort al naibii de bun.

— *L-am făcut chiar eu,* am spus imitând-o.

Ea mi-a făcut cu ochiul.

— Trebuie să recunoşti că merit să fiu lăudată, din moment ce al meu a sfârşit în poşeta Hermes a mamei Swinton.

Mi-am luat rămas-bun de la Otis şi am luat-o pe jos către casă, bucurându-mă de seara care devenise mai strălucitoare pe măsură ce înaintam mai mult în primăvară. Am descuiat uşa şi am intrat în casă, întâmpinată de Bobby, extaziată ca de obicei, cu Bruce Bunny atârnându-i de unul dintre colţurile gurii.

Ne-am început plimbarea şi, pentru că era o seară atât de frumoasă, am premiat-o cu o tură rapidă în jurul parcului unde putea adulmeca în voie, bucurându-se de noile arome ale anotimpului. Ca de fiecare dată, îmi doream să fi fost şi Leo aici, ca să ne bucurăm împreună, gândindu-mă la cât de mult ar fi îndrăgit-o pe Bobby, la cum ar fi ajuns să o adore la fel de mult

ca mine, cu ciudăţeniile şi poznele ei, cu felul ei de a aborda viaţa impetuos şi cu capul înainte.

Soarele a apus peste vegetaţia din ce în ce mai abundentă, iar eu am analizat evenimentele zilei, chicotind singură atunci când mi-am adus aminte cum şterpelise Horatio tortul, ceea ce a dus la periplul meu prin lumea dubioasă a patiserilor francezi. Râsul mi-a pierit de pe buze pe drumul de întoarcere, atunci când Bobby, cu un urlet brusc, care îţi îngheţa sângele în vine, s-a repezit înainte. Peste drum era o pisică, duşmanul ei de moarte, cu coada unduind în vânt în timp ce privea, impasibilă, de la înălţimea locului în care se afla cocoţată. Cu un alt mârâit sugrumat, Bobby s-a smucit în spate şi, aşa cum făcuse şi la nunta lui Mel, a scăpat din lesă, ţâşnind direct în stradă, în căutarea duşmanului.

Totul s-a derulat foarte rapid. O maşină apărută de nicăieri, Bobby un talmeş-balmeş de maro şi de galben traversând în viteză strada, orbită de strălucirea unui obiect din metal roşu aprins şi argintiu, care a izbit-o. Am rămas încremenită pe trotuar, în stare de şoc, făcând eforturi să procesez ceea ce se întâmplase. Apoi, cuprinsă de disperare, m-am prăbuşit la pământ, cu pietricelele scrâşnindu-mi sub genunchi. Maşina a oprit în scârţâit de frâne, şoferul a coborât şi a dat roată vehiculului, tot mai speriat, până ce a găsit sărmanul ei trup strivit. M-am gândit la tortul robot, care stătuse aranjat impecabil în cutia lui, şi care după aceea ajunsese sfârtecat în bucăţele, lângă chiuvetă. Intact, într-un moment; spulberat, în momentul următor. Desfăcut, eliberat, distrus.

Cineva a ţipat de pe cealaltă parte a străzii, şi am văzut o siluetă repezindu-se şi aplecându-se deasupra lui Bobby. Atunci m-am pus în mişcare; nimeni în afară de mine nu o putea atinge. Am alergat în mijlocul străzii, m-am ghemuit lângă ea, i-am luat în braţe trupul însângerat şi frânt şi am legănat-o ca pe un copil înainte de culcare, fredonând lângă urechile ei mătăsoase şi îngropându-mi pentru ultima dată faţa în coama ei lucioasă. Avea ochii deschişi; privirea aceea ciocolatie care reuşea să mă înduioşeze atunci când mă implora să-i dau bunătăţi. Trupul ei era cald încă, cel mai cald lucru din viaţa mea. Bobby a mea, câinele pe care nu l-am vrut, care numi aparţinea de drept, dar care era cu adevărat al meu într-un fel pe care nu-l mai simţisem niciodată faţă de altcineva.

— Te iubesc, te iubesc, te iubesc. Te rog, întoarce-te!

Am plâns cufundată în blana moale de pe gâtul ei, dar nu am primit niciun răspuns şi am simţit însăşi esenţa ei risipindu-se, un abur care se răsuceşte şi dispare în adierea primăverii.

Am rămas aşa o vreme, cu şoferul bâlbâind cuvinte de regret peste capetele noastre, în timp ce ne legănam împreună, petalele de flori de cireş plutind în jurul nostru asemenea fulgilor de nea. În cele din urmă cineva, să fi fost Phillip, sau, poate, Simon? – şi-a făcut apariţia şi m-a ajutat, promiţând că avea să o ducă pe Bobby acasă. În timp ce mă luau cu ei, am zărit pisica. Stătea tot acolo, uitându-se la noi şi unduindu-şi coada asemenea unei pisici-de-mare ascunse în nisip.

Capitolul 43

La o săptămână după ce Leo a primit diagnosticul, am hotărât să mergem să vedem un foc de artificii.

Petrecuserăm mai multe zile doar în casă, Leo în biroul lui, iar eu în camera de zi, rătăcind din când în când pe hol, cu mâna deasupra mânerului uşii lui, animată de dorinţa de a intra, dar fără să ştiu ce i-aş fi putut spune atunci când aveam să fiu înăuntru. Îl auzeam mişcându-se prin încăpere, mutând hârtii şi cărţi, ascultând Bach, iar câteodată un lucru îngrozitor, plângând. Ar fi trebuit să intru atunci, dar nu ştiam cu ce cuvinte să-l consolez, căci şi eu mă prăbuşisem în hău. Ce i-aş fi putut spune celui care îmi era soţ de peste cincizeci de ani, sfâşiat fără milă de această maladie îngrozitoare? Am făcut, aşadar, curăţenie în bucătărie şi am gătit nişte mâncăruri copioase, care au aromat întreaga casă, dar care nu l-au tentat să coboare să le guste.

Atât de multe lucruri nespuse între noi. În timp ce frecam şi amestecam cu furie, cuvintele îmi răsunau în creier, zbătându-se să fie rostite. Ştiam însă că nu aveau să iasă aşa cum trebuia. Le-am reprimat, după cum făcusem mereu. Când am auzit zgomotul discret al plicurilor ce cădeau în cutia poştală, am mers să iau scrisorile, să le depozitez undeva, să scap de ele. Pe preşul de la intrare am găsit ziarul local, *Gazzette.* L-am ridicat, pregătită să-l arunc la gunoi, însă m-am trezit, în schimb,

aşezându-mă pe un scaun la masa din bucătărie şi răsfoindu-l, absentă. Agitaţia şi preocupările banale ale comunităţii m-au consolat pentru o secundă – cineva, undeva, îşi făcea griji pentru şcolarii care hoinăreau prin faţa unei piscine publice; altcineva milita pentru iluminarea suplimentară a unei proprietăţi; un articol vorbea despre lipsa coşurilor de gunoi pentru câini. Viaţa mergea mai departe chiar dacă în lumea noastră totul încremenise.

O asociaţie a locuitorilor din zonă organizase un spectacol cu focuri de artificii într-o piaţă din apropiere. Pe când trăiam în Cambridge, am fost la un eveniment pus în scenă la Midsummer Common şi mi-am amintit cum mă sprijinisem de trupul reconfortant al lui Leo, amândoi cu privirile aţintite în sus, aburul respiraţiilor noastre împletindu-se în frigul înţepător. Părea o imagine încurajatoare, pe care să o păstrez, sau poate chiar una pe care să mi-o readuc în memorie. Aşadar, i-am dus ziarul şi l-am găsit la biroul lui, cu capul sprijinit în mâini. Când şi-a ridicat privirea, avea cea mai descurajată expresie pe care i-o văzusem vreodată pe chip. Am vrut să-l iau în braţe, să şterg urmele disperării şi să-i reconstruiesc conştiinţa sfărâmată într-o nouă structură, mai rezistentă, cu şuruburi şi piuliţe. În schimb, i-am fluturat ziarul prin faţa ochilor şi i-am zis:

— Ar trebui să mergem aici.

— Tot mai sus, sus, a spus Leo expresia lui preferată, doar că de data asta a rostit cuvintele în ordine inversă.

Am încercat să nu tresar.

În noaptea spectacolului, am mers agale spre piaţă având grijă să nu alunecăm pe covorul de frunze putrezite care acoperea caldarâmul. La un moment dat, Leo m-a luat de mână, dar nu mi-am dat seama dacă era ca să mă împiedice să cad sau ca să-şi găsească el un punct de sprijin.

— Ce noapte frumoasă! mi-a spus.

Am privit spre secera argintie a lunii, care strălucea în întuneric. Asemenea lui Leo, ea dispărea încetul cu încetul, până când nu avea să mai rămână decât o crăpătură îngustă prin care să pătrundă lumina. În curând avea să fie prea târziu. Şi câte lucruri rămăseseră nerostite între noi.

Când am ajuns, părea că tot cartierul îşi făcuse apariţia la locul evenimentului, fâţâindu-se prin piaţă şi ţinând în mâini pahare de plastic pline cu punci. Unii dintre cei din public ţineau

artificii, care semănau cu nişte baghete strălucitoare pe care le agitau în întuneric, asemenea unor dirijori care scăpaseră lucrurile de sub control. Simţeam miros de hotdog, de fum şi de caramele, şi eram recunoscătoare pentru acel atac asupra simţurilor. Aceleaşi mirosuri, aceleaşi tradiţii, aceleaşi aşteptări, an după an. Ceva de care să mă pot agăţa pe când celelalte lucruri scăpaseră de sub control.

Aşa cum făceam de atât de mulţi ani, din vremea în care fuseserăm îndrăgostiţi, proaspăt căsătoriţi sau tineri părinţi asaltaţi de ţipetele copiilor, şi până acum, când eram un cuplu în vârstă care încerca să se pună la adăpost de furtuna diagnosticului, ne-am sprijinit unul de celălalt şi am privit în sus atunci când cerul a început să trosnească şi să pocnească deasupra noastră. Ca întotdeauna, priveam cu uimire spectacolul, şi mi-am dat voie să mă cufund în plăcerea primitivă a acelor stele atât de strălucitoare care licăreau şi se revărsau în valuri, iar apoi dispăreau, însoţite de un abur efervescent ce se ridica în rotocoale, acompaniat de strigătele şi uralele mulţimii.

Iar când inima a început să-mi bată în acelaşi ritm cu fiecare detonare, am simţit cum un fel de demon prinsese să-şi croiască loc în sufletul meu. Focul şi caracterul imediat al acelui moment. Atât de multe lucruri rămase nespuse. Mi-am dat seama că nu puteam răbda să nu rostesc cel mai important lucru, secretul pe care îl purtasem cu mine în toţi acei ani, dintr-odată, devenise imperativ, ca lucrul care nu putea fi rostit să fie împărtăşit înainte să fie prea târziu. Cuvintele îmi stăteau pe limbă, mai trebuia doar să le rostesc. Să le rostesc. Bertie.

Numele lui îmi clocotea în gât în timp ce mă gândeam dacă să vorbesc sau nu. Puterea mi se scursese din picioare. Îl simţeam pe Leo în spatele meu, proiectându-se peste mine, şi m-am întors pe jumătate ca să-l privesc, ca să îmi dau seama dacă era într-adevăr momentul. Avea capul dat pe spate, cu ochii aţintiţi către cer, semănând atât de mult cu Leo cel din tinereţe, cel care mă părăsise, cel care n-avusese habar de dezastrul pe care îl lăsase în urmă încât m-am retras din nou de pe marginea prăpastiei.

Totul s-a încheiat în douăzeci de minute. Focul de artificii, dar şi momentul meu de nebunie. Spectacolul s-a terminat printr-o serie rapidă de pocnituri, trosnituri şi fluierături, un cor de

„Aaa!” din mulţime şi o ploaie finală de explozii orbitoare. Leo m-a luat din nou de mână şi, fără să schimbăm niciun cuvânt, am pornit înapoi, în timp ce artificiile explodau şi trosneau peste tot în jurul nostru. Încă mai resimţeam spaima confesiunii pe care fusesem atât de aproape să o fac, iar zgomotul pocnitorilor m-a făcut să îmi aduc aminte de nopţile acelea în pivniţă cu Fa-Fa, fior şi groază, întuneric şi lumină, adăpost şi pericol, ficţiune şi realitate, toate revărsându-se şi împletindu-se până când nu îţi mai puteai da seama care era una şi care era cealaltă.

Când am ajuns din nou acasă, ne-am oprit la intrarea principală, desfătându-ne cu încremenirea îngheţată a aerului şi cu bucuria unei case călduroase, dar, atunci când Leo a întins mâna ca să deschidă poarta, i-am zis, fără să vreau:

— Trebuie să-ţi spun ceva.

Mâna i-a rămas suspendată în aer şi, în fracţiunea aceea de secundă, înainte ca el să se răsucească spre mine, am simţit deodată că ştia ce avea să urmeze. Întrebarea lui plutea nerostită între noi, dar am trecut peste acest moment şi am continuat:

— A existat un copil, sau, cel puţin, începutul unei vieţi de copil.

Expresia de pe chipul lui părea la fel de indescifrabilă precum o casă cu toate ferestrele acoperite. Am continuat, bâlbâindu-mă:

— În 1956. Ai plecat. Iar eu... nu mi-am dat seama.

A luat mâna de pe poartă, dar nu a rostit încă niciun cuvânt.

— Am fost teribil de speriată. Ştii cum era în vremurile acelea. Şi am crezut că nu aveam să te mai văd niciodată. Aşa că nu am spus nimic. Apoi te-ai întors...

Ochii lui erau asemenea unor despicături în întuneric, ţăndări de semilună.

— Ce s-a întâmplat cu copilul?

Sărisem peste marginea prăpastiei, dar acum ne legănam amândoi deasupra unui hău şi mai adânc.

— Eu... noi... am făcut avort, am spus, cu un nod în gât. Eu şi cu mama. În vara aceea, după prima noastră... Am crezut că plecaseşi pentru totdeauna de lângă mine.

Şi-a apăsat degetul mare şi arătătorul pe baza nasului, încercând să înţeleagă ceea ce-i spusesem.

— De ce îmi spui toate astea acum? m-a întrebat, încovoindu-

şi umerii precum cineva care suferise o înfrângere.

— Îmi pare rău, i-am răspuns, ezitând. Trebuia să-ţi spun. Înainte... înainte să fie prea târziu.

Lacrimile mi-au inundat obrajii, iar mâinile răsuceau eşarfa.

— Numele lui era Bertie, am şoptit. Nu voi uita niciodată. Şi nici nu mă voi ierta. Dar simţeam că trebuie să ştii.

— Înainte să nu mai fiu eu, mi-a răspuns el, aspru. Ce mai urare de drum bun!

Şi-a trecut o mână peste faţă ca şi cum şi-ar fi şters informaţii din memorie.

— Îmi pare rău, am spus. Dar m-a îndurerat profund. Ceea ce am făcut. Iar apoi, am regretat că nu ţi-am spus. Nu vreau să mai fie niciun secret între noi. Îmi pare rău. Te... te iubesc!

Artificiile, dezlănţuite peste tot în jurul nostru, au încetat brusc, în aer aşternându-se o linişte în care se auzea doar respiraţia mea întretăiată. Ochii lui Leo erau închişi, după care el a oftat, asemenea unui stejar uriaş care-şi scutura ultimele frunze de toamnă.

— Îmi pare rău, a spus, privindu-mă în cele din urmă. Doar că... sunt multe informaţii de asimilat. Nu ştiu ce să spun. Nu ştiu ce vrei să spun.

Am întins mâna către el.

— Nu ştiu ce vreau să spui. Ştiu doar că aveam nevoie să îţi spun.

Pocniturile au început din nou. A ezitat o secundă, după care mi-a luat mâna şi a ţinut-o într-a lui.

— Problema noastră n-a fost lipsa scânteilor de pasiune, nu-i aşa, Missy? Problema noastră a fost mereu faptul că ar fi trebuit să fim sinceri unul cu celălalt, mi-a spus, aproape ca pentru sine.

Am aprobat din cap, căci nu ştiam dacă mai eram în stare să rostesc vreun cuvânt. El mi-a strâns degetele în mâna lui.

— Vino, hai să intrăm şi să bem ceva cald. Nu mai pot gândi limpede aici, afară.

Am intrat, tropăind şi frecându-ne mâinile ca să ni le încălzim, în timp ce ne scoteam hainele. Leo a mers să pună ceainicul pe foc şi, mai degrabă ca să am şi eu o ocupaţie, m-am îndreptat spre camera de zi şi am început să aprind focul, mototolind bucăţi de ziare şi aranjând surcelele ca şi cum o poziţionare atentă ar fi restabilit ordinea în întreg universul. Eram pe

punctul să aprind flacăra, când Leo a intrat în încăpere cu două căni aburinde, pe care le-a aşezat pe măsuţa de lângă canapea. Dându-mă într-o parte, a îngenuncheat, rigid, ca să potrivească focul, ţinându-şi mâinile cu pielea încreţită în apropierea flăcărilor săltăreţe. Mâini greoaie, exact ca ale lui Fa-Fa.

M-am ridicat, la fel de înţepenită, şi am mers să mă aşez lângă băutura mea caldă, privindu-l în timp ce-şi făcea de lucru cu vătraiul, punând încă un buştean deasupra. Apoi s-a ridicat în picioare şi şi-a frecat mâinile una de alta.

— Să bem, aşadar!

S-a aşezat lângă mine, pe canapea, şi am stat o vreme în lumina focului, sorbind din cacao. Pocniturile şi ţipetele continuau afară, dar noi stăteam confortabil în învelişul nostru protector. În cele din urmă, Leo a terminat de băut, a pus cana jos şi s-a întors spre mine, întrebător:

— Ei bine, Missy? Ce anume voiai să-mi spui?

Seria de explozii care s-a auzit afară a acompaniat şocul pe care l-am resimţit în acel moment. M-am prefăcut că îmi sorbeam băutura, deşi o terminasem de mult. Atât de multe lucruri nespuse. Apoi spuse. Apoi nepuse din nou. Un şuvoi de tristeţe şi de ruşine m-a străbătut în timp ce mi-am aţintit privirea la focul strălucitor, străduindu-mă să-mi reţin lacrimile şi întorcându-mă spre Leo cu un zâmbet fals.

— Nimic, dragul meu, am spus, prefăcându-mă din nou că luam o sorbitură. Absolut nimic.

Capitolul 44

Phillip mi-a adus-o pe Bobby acasă şi am îngropat-o în grădină, lângă trandafiri. Denzil a săpat groapa, iar noi ne-am strâns în cerc în timp ce era înmormântată. Sylvie a cumpărat un mic arbust de chiparos, pe care l-am plantat deasupra, deşi nici ea, nici eu nu aveam să stăm vreodată la umbra lui.

Angela l-a adus pe Otis, căci voia ca el să ştie ce înseamnă moartea, dar nu am putut răbda să-i văd feţişoara sfrijită privindu-ne pe când aruncam pământ cu lopata peste micuţa movilă de pământ. Aşa că am privit în jos, la un vierme care scormonea prin pământul afânat, şi m-am gândit la cum să

îndepărtez marginile sandviciurilor pe care trebuia să le ofer mai târziu.

Lui Bobby i-ar fi plăcut micul său priveghi şi ar fi rătăcit de colo colo, adulmecând în căutarea unor resturi de mâncare. Le-am servit celor câţiva oaspeţi rulouri cu şuncă şi cârnaţi, deoarece fuseseră preferatele ei, şi am vorbit despre ce câine minunat a fost, un alt lucru care i-ar fi plăcut şi ar fi stat cu capul aplecat într-o parte, aşa cum făcea când îşi auzea numele.

Cel mai groaznic moment a fost atunci când a sunat soneria, iar în pragul uşii a apărut Felicity. Angela îi telefonase că să-i dea vestea, iar durerea mea era acum amplificată de sentimentul de vinovăţie, fiind nevoită să recunosc din nou că Bobby nu era câinele meu, că fusesem *loco parentis* şi că eşuasem în îndatoririle mele. Eram îngrijorată că Felicity ar fi putut fi furioasă pe mine, dar, pe când ne priveam lung una pe cealaltă, stând nemişcate în holul casei mele, mi-am dat seama că avea obrajii brăzdaţi de urme de rimel, aşa cum fuseseră prima şi singura dată când o văzusem, şi că, ceva mai mult de atât, ea avea mâinile întinse către mine. Într-o clipă i le-am luat într-ale mele, deşi m-am temut că, dacă începea să vorbească, asta m-ar fi dărâmat complet.

— Millicent, îmi pare foarte rău.

Angela şi-a făcut apariţia din bucătărie, dar, văzându-ne, şi-a pus un deget pe buze şi ne-a făcut semn către camera de zi. Ne-am aşezat pe canapea şi, cu o voce stinsă şi precaută, i-am povestit ce se întâmplase. Nu mai era la fel de slabă pe cât mi-o aminteam şi îi dispăruse privirea aceea inexpresivă pe care o remarcasem la cafenea. Cred că eu aveam, în schimb, acea privire.

Mi-era greu să o aud exprimându-şi recunoştinţa. Îmi tot mulţumea pentru că o luasem pe Bobby, ca şi cum ar fi fost o povară imensă; ca şi cum eu i-aş fi făcut ei o favoare, şi nu invers.

— Mai e un lucru pentru care vreau să-ţi mulţumesc, mi-a spus ea, după ce Angela a intrat în vârful picioarelor, aducându-ne câte o ceaşcă de ceai. Ceea ce i-ai spus lui Adrian.

În timp ce vorbea, s-a uitat la şiragul meu de perle, dar eu m-am simţit mai degrabă jenată decât mulţumită; Missy cea care îi înfruntase soţul era o cu totul altă femeie faţă de fiinţa raţională şi rigidă care stătea acum în faţa ei. Perlele mă făceau să-mi fie

jenă gândindu-mă că eu, o bunică de optzeci de ani, stătusem în stradă, dezgolindu-mi pieptul în faţa tuturor. Doar gândul mi se părea vulgar şi fără sens. Felicity mi-a spus cât curaj îi insuflase întreaga poveste, în timp ce mie mi-a venit să intru în pământ de ruşine şi m-am întrebat dacă ar fi trebuit să mai pun nişte rulouri cu cârnaţi la cuptor.

Apoi, cum stătea aşa, răsucind un şerveţel în jurul degetelor, m-am trezit spunând, cu o voce şoptită şi răguşită, care părea să aparţină altcuiva:

— Vorbeam cu ea.

— Ce? m-a întrebat Fix, aplecându-se în faţă ca să audă mai bine.

— Vorbeam cu ea. Bobby. Bob. Vorbeam... îi spuneam totul. Mă asculta, înţelegea.

— O, Millicent, aşa *fac* cei mai buni câini.

Ceaiul se răcise. Luând o înghiţitură, m-am înecat şi m-a apucat un acces de tuse, iar lacrimile, pe care mă străduisem atât de mult să le reţin, au şiroit libere în timp ce tuşeam, luptându-mă cu senzaţia de vomă. Zgomotul a adus-o pe Angela înapoi în încăpere, ca să vadă ce se întâmplase. A scos-o pe Fix din sufragerie ca să-i facă cunoştinţă cu ceilalţi invitaţi care o iubiseră pe Bobby, lăsându-mă singură ca să-mi revin.

După ce au ieşit, am stat o vreme gândindu-mă la Leo şi la cea mai recentă scrisoare, pe care o primisem în acea dimineaţă, iar când am terminat de reflectat la aceste lucruri, m-am ridicat şi m-am întors în bucătărie, unde Angela şi Sylvie făceau curăţenie. Am pus în frigider rulourile cu cârnaţi pe care nu mai apucasem să le coc la cuptor şi am învelit în staniol nişte sandviciuri cu şuncă rămase intacte, gândindu-mă că ar fi mers servite mai târziu, la cină. Când am închis frigiderul, de pe uşă a căzut unul dintre desenele făcute recent de Otis cu mine şi cu Bobby stând în faţa casei. Cu lipsa de perspectivă specifică celor mici, câinele fusese desenat ajungând până la ferestrele celui de-al doilea etaj. Oare amintirea lui Bobby avea să se profileze la fel de mare şi în restul zilelor care îmi rămăseseră de trăit? Otis mă desenase tot cu părul lung.

Nerăbdătoare să rămân din nou singură, le-am îmbrăţişat pe Angela şi pe Sylvie de bun-rămas, abia auzind promisiunile pe care ni le-am făcut. După ce au ieşit, am revenit în bucătărie şi am scos sticla de vin, ascultând tic-tacul ceasului şi liniştea

dintre bătăi. Mi-am turnat un pahar, apoi un altul şi încă unul.

Am luat sticla şi m-am aşezat în camera de studiu a lui Leo, în scaunul lui, mângâindu-i biroul în timp ce sorbeam din vin. Dintr-odată, m-am ridicat, m-am dus spre rafturile cu cărţi şi am început să scot volumele scrise de el. *Ucigaşii unei regine*, pe care îl considera „superproducţia" lui. Scrisă la presiunea editorilor, urâse atât munca la această carte, cât şi rezultatul. Apoi, *Cele trei ambiţii ale lui Archibald*, despre Archibald Roseberry. Un alt prim-ministru din timpul reginei Victoria, despre care cu cât afla mai multe, cu atât mai mult susţinea că-l dispreţuieşte. Apoi, *Primul Victorian* biografia lui Disraeli, considerată de unii drept cea mai valoroasă lucrare a lui Leo. Le-am scos pe toate, una câte una, până când am ajuns la *Criza din budoar*, prima lui carte, cea din vânzarea căreia ne-am cumpărat canapeaua. Când am tras-o din raft, mi-a alunecat din mână, căzând pe podea, iar dintre paginile fluturânde a căzut o bucată de hârtie. Când am zărit scrisul săltăreţ al lui Leo înşirat de-a lungul paginii, am simţit cum m-au trecut sudori reci, de speranţă amestecată cu disperare, nerăbdătoare să citesc şi speriată de ceea ce aveam să descopăr.

Am dus-o la birou şi am despăturit-o pe toată lungimea ei, cu mâini tremurânde.

„Dragă Missy", am citit. M-am oprit, apoi. Scrisoarea îmi era adresată. Ultima lui scrisoare.

Capitolul 45

Dragă Missy,

Mă pot gândi la atât de multe motive pentru care mi-aş fi dorit să nu fiu nevoit să scriu această scrisoare. Primul e cel evident – trebuie să o scriu cât încă mai sunt în stare. În cele din urmă, ceaţa mă va învălui şi mă va înghiţi pe de-a-ntregul, iar apoi Leo cel pe care îl cunoşteai va dispărea definitiv. Aşa că, atât timp cât am această scurtă şi înfricoşătoare perioadă de luciditate, trebuie să spun lucrurile care trebuie spuse. Iartă-mi scrisul dezordonat, nu am avut prea mult timp la dispoziţie. Nu m-am grăbit ca să o termin mai repede, ci ca să mă asigur că e scrisă aşa cum trebuie înainte să fie prea târziu.

Mai întâi, problema banilor. Horace Simmonds va supraveghea investiţiile noastre, care ar trebui să ne fie suficiente o vreme bună de aici încolo, dar dacă va trebui să iei vreo decizie, procedează aşa cum crezi de cuviinţă. Nu-ţi face griji pentru mine, în curând nu voi mai putea lua decizii la acest capitol să ştii că oricare va fi hotărârea ta, ai binecuvântarea mea.

În al doilea rând, Melanie şi Alistair. Îmi pare rău că nu te-am avertizat de planurile lui Alistair, care pentru mine erau evidente. M-am gândit că poate nu aveau să devină realitate, dar acum, că totul e hotărât, te rog, Missy, atunci când vor pleca în cele din urmă, ia-ţi rămas-bun cu zâmbetul pe buze. În ziua în care l-am dus să se cazeze în acele groaznice cămine studenţeşti de la Selly Oak, nu-mi mai amintesc ce am mâncat la micul dejun azi-dimineaţă, dar îmi amintesc faţa ta din după-amiaza aceea, degetele tale care îl ţineau strâns de tricou. Ai zâmbit atunci, ai fost foarte curajoasă, iar acum trebuie să fii din nou. Pentru că dacă nu o faci, îl vei pierde oricum.

După ce pleacă, pune-ţi baza în Melanie. Mereu a fost fata tatei, nu-i aşa? Din momentul în care a venit pe lume, micuţul meu arici creţ. Dar ştiu că ghimpii ei te-au iritat. Ţie ţi se pare un caracter dificil din aceleaşi motive care pe mine mă fac să o admir atât de mult: îmi aminteşte de tine. Încearcă să te recunoşti în cele mai mari calităţi ale lui Mel şi bazează-te pe ele ca să te ajute să depăşeşti această situaţie. Ea va fi sprijinul tău.

Eu nu merit un astfel de elogiu. Unul dintre cele mai mari regrete ale mele este că nu ţi-am fost un soţ mai devotat şi mai sincer. Cum stau aici, printre toate cărţile pe care le-am scris, mă întreb dacă n-aş fi putut scrie mai puţin şi să fiu în schimb mai mult timp prezent. Tu ai fost mereu acolo, mereu prezentă, mereu iubitoare, oricât de mult ai încercat să o ascunzi, în timp ce eu... ei bine, poate că soarta mi-a hărăzit să fiu ceea ce trebuia să fiu, mereu absent.

Un alt mare regret – motivul principal pentru care n-aş fi dorit să scriu acest bileţel – este că te-am dezamăgit. Mi-am adus aminte de Bertie. În noaptea aceea în care mi-ai mărturisit, am procedat greşit. Şocul veştii, furia şi durerea... apoi totul a dispărut într-una dintre acele furtuni îngrozitoare, când totul se înceţoşează şi abia mă mai pot agăţa de propria-mi persoană. Dar mi-am amintit, încetul cu încetul, şi am refăcut din nou

toată povestea. Îmi amintesc, deci, că mi-ai povestit despre el. Şi îmi pare teribil de rău că nu am putut spune atunci ceea ce pot scrie acum: nu te mai gândi la asta. Vina, durerea, pierderea – toate poverile acestea nu trebuie să le duci singură. Îmi asum responsabilitatea acum, iar când nu voi mai fi, o voi lua cu mine.

Am petrecut momente atât de fericite, tu şi cu mine, şi vreau să ţi le aminteşti mereu. Ne-am descurcat mai bine de o jumătate de secol, iar acesta e un lucru pe care nu-l regret. Mereu ai fost aleasa, Missy. Cea pe care am zărit-o într-un colţ al încăperii de la petrecerea St. Botolph, sorbind din vin, atât de stingheră. Cea care se plimba pe Sidgwick Avenue, cu raze de soare în părul ondulat. Cea care se legăna în braţele mele în pivniţele de la Union, cu lacrimi pe obraji. Ai crezut că nu observ, dar am observat. Doar că n-am spus niciodată. N-am spus niciodată.

Îmi pare rău pentru toate lucrurile pe care nu le-am spus, pentru tot ceea ce nu am fost. Dar sper că nu regreţi. Nu-ţi petrece restul vieţii simţindu-te vinovată sau smerită, mergi mai departe. Sus, tot mai sus, doamnă Carmichael. Voi uita de existenţa ta, ai permisiunea să faci acelaşi lucru. Mergi mai departe. Un lucru să ţii minte: am fredonat, probabil, melodii diferite, iar câteodată am cântat fals, dar cred că ne-am armonizat destul de bine la final. Nu crezi?

Capitolul 46

Vinul de Xeres fusese mereu *nepenthe*-ul meu, cel mai bun remediu împotriva tristeţii, care amorţea orice – durere şi conflict. După ce am citit scrisoarea de la Leo, mi-am turnat încă un pahar, mi-am pus haina cea neagră, veche, nu parka pe care o primisem de Crăciun şi am ieşit din casă.

Nu era o plimbare lungă şi, de altfel, era un drum pe care îl făceam destul de frecvent. Am mers pe traseul obişnuit, de-a lungul micii alei şi pe bulevard, până când am ajuns la o clădire lungă, nu foarte înaltă, cu lambriuri de lemn la parter, iar, la al doilea etaj, cu cărămizi roşii. O aleseserăm împreună, iar Leo făcuse glume despre cărămizile roşii; încă mai glumea pe atunci. Întotdeauna m-a făcut să râd, încă de la bun început.

Chiar şi dacă eram supărată pe el mă tachina, reuşind să mă bine dispună, să-mi smulgă un zâmbet îndărătnic. Se spune că râsul e cel mai bun medicament, însă pe el nu a reuşit să-l mai salveze, în final.

— Bună seara, doamnă Carmichael.

Nu am salutat-o pe Rachel aşa cum făceam de obicei, pentru că trebuia să intru şi să fac ceea ce aveam de făcut înainte să-mi pierd curajul. Aşa că am mers drept înainte, de-a lungul culoarului cu mochetă în pătrăţele până la ultima uşă pe stânga. Fereastra mare din fund dădea spre stejar. Pe aceasta şi-o dorise. Am tras de mâner şi am intrat, inspirând aroma abia perceptibilă a narciselor pe care le adusesem săptămâna trecută. Se veştejiseră până acum.

— Bună, Leo, dragul meu.

Pentru o secundă, s-a aşezat în profil; fruntea aceea încreţită, nasul roman, proeminent, bărbia fermă. O expresie atât de puternică pe acest chip iubit. Apoi s-a întors şi mi-a zâmbit confuz, ridicând un deget de pe braţul fotoliului, apoi văzându-şi în continuare de jocul lui de cărţi. Variaţiunile Goldberg[73] se auzeau discret pe fundal; se preocupau să poată asculta mereu muzică, fusese una dintre dorinţele lui. M-am apropiat şi m-am aşezat în scaunul de lângă el. Pentru o vreme, l-am privit etalându-şi cărţile de joc, care aduceau aminte de o vagă aproximare a unui joc de solitaire, dar, bineînţeles, dacă priveai mai atent, îţi dădeai seama că nu erau aşezate după nicio logică, aşa cum nici Leo nu mai avea nicio logică.

Timp de aproape şaizeci de ani, soţul meu rămăsese la fel de frumos. Se ţinea tot drept, nu avea chelie, chiar dacă părul îi era, în cea mai mare parte, grizonant, presărat însă cu şuviţe blonde ca atunci când era tânăr. Trupul suporta bine povara bătrâneţii. O adevărată tragedie, pentru că ştiu că ar fi preferat să se întâmple invers, nu să stea aici într-un scaun, să întoarcă aceleaşi cărţi şi să se uite la acelaşi copac, zi după zi. După un timp, mi-am dres vocea şi mi-am început discursul, cu intenţia de a spune tot ceea ce aveam de spus înainte ca efectul vinului să se estompeze.

— Leo, vreau să îţi spun ceva.

El s-a întors din nou, iar ochii lui albaştri, pătrunzători, s-au fixat asupra mea pentru un moment. Nu era privirea percutantă

[73] Lucrare pentru clavecin de Johann Sebastian Bach.

din tinereţe, desigur, dar cu toate acestea era un gest neobişnuit, iar asta m-a încurajat.

— În noaptea în care am fost să vedem artificiile. Ţi-am spus... despre Bertie.

Leo s-a încruntat uşor şi a aranjat o carte rătăcită înapoi la locul ei.

— Leo, ascultă-mă.

S-a întors, ascultător, şi m-a fixat din nou cu privirea aceea albastră.

— Apoi ai uitat. Imediat după ce ţi-am spus, imediat după ce mi-am adunat toate forţele ca să-ţi fac acea mărturisire. Iar în sufletul meu s-a făcut întuneric, pentru că mi s-a părut că am dat greş. Apoi am primit câinele Bobby, ţi-am spus despre Bobby, nu-i aşa? Şi am simţit că rana s-a mai vindecat puţin. Poate că sunt şi eu demnă de a fi iubită, totuşi. Doar că acum Bobby a murit şi nu am ştiut ce să fac. Dar apoi am primit o scrisoare de la tine. Leo, îţi aduseseşi aminte! Îţi aduseseşi aminte! Şi mi-ai scris, iar scrisoarea aceea, scrisoarea aceea... a fost totul pentru mine.

— Nucă, a spus Leo, cu tristeţe în glas.

— Ce?

— Nucă, a repetat el. Seacă precum o nucă.

— Îl chema Bertie, am spus, cu vocea tremurându-mi din cauza efortului. I-am spus Bertie. Întotdeauna m-am gândit că ar fi fost un băieţel. Care să aibă ochii tăi.

— Bertie, a repetat el.

M-a privit cu ochii aceia, acei ochi frumoşi şi goi, apoi, brusc, mi-a luat mâna într-a lui, un gest pe care nu-l mai făcuse de luni întregi, de ani, poate. Mi-a ţinut mâna şi mi-a mângâiat-o, apoi mi-a spus:

— Te iubesc, Missy, ştii asta, nu-i aşa?

Am privit spre stejarul lui, încadrat de rama ferestrei. Se uita la acest copac în fiecare zi, iar în timp ce oamenii veneau şi plecau, frunzele se desprindeau, se răsuceau şi cădeau, trunchiul rămânea neclintit. Te puteai prinde de el atunci când totul scăpa de sub control.

— Şi eu te iubesc, Leo. Foarte, foarte mult.

Nu părea că mai aveam şi alte lucruri să ne spunem, l-am mângâiat, la rândul meu, şi am stat aşa, ţinându-ne de mâini până când orele de vizită sau încheiat. Când a sosit timpul, i-am

desprins cu delicateţe degetele dintr-ale mele şi i-am dat drumul, lăsându-l în scaunul lui, asemenea unui salcâm galben şi strălucitor, care privea pe fereastră la stejarul lui verde.

Capitolul 47

Fiindu-mi atât de dor de vechiul Leo, simţeam în permanenţă un nod în gât; îl vizitam pe cel nou doar în speranţa că aş fi putut regăsi vreo urmă din bărbatul care fusese odinioară. Odată, pe când îi aranjam florile, pălăvrăgind vrute şi nevrute, s-a uitat brusc la mine şi mi-a spus:

— Missy, te rog! Termină cu vorbăria!

Asta mi-a adus aminte atât de mult de felul în care spunea lucrurile pe vremuri, că am fost şocată şi am strâns în mână trandafirii de grădină până când spinii mi-au străpuns degetele. Mi-am supt sângele de pe ele şi l-am fixat pe Leo cu privirea sperând la mai mult, dar el s-a întors la cartea pe care o citea. Încă mai citea cărţi; avea un mic teanc pe masa de lângă el şi îşi petrece timpul dând paginile cu grijă şi respect. Câteodată le ţinea invers. Lumina se stinsese şi nu era nimeni acasă, indiferent de cât de des aş fi ciocănit la uşă.

Câteodată, după ce plecam de la el, lăsam lacrimile înţepătoare să curgă în voie şi plângeam tot drumul spre casă, înapoi în locuinţa aceea pustie şi tăcută, plină de amintiri oriunde m-aş fi uitat. Dar în noaptea în care i-am mărturisit lui Leo adevărul, iar el a spus că mă iubea, am plecat spre casă fără nicio lacrimă în ochi. Când am trecut prin dreptul recepţiei, Rachel a strigat în urma mea:

— Doamnă Carmichael!

Dar nu am băgat-o în seamă, aşa cum ignorasem, timp de luni întregi, toate acele scrisori şi telefoane de la Horrace Simmonds. Ştiam că nu mai erau bani, dar, aşa cum procedam şi în alte situaţii, m-am gândit că poate dacă priveam în altă parte, atunci totul avea să fie bine. *Semper eadem.* Deşi nimic nu rămânea neschimbat, nu-i aşa, părul se scurta, prăjitura se mânca, iar câinii alergau în mijlocul străzii. Aşa că trebuia să accept că fondurile se terminaseră şi să înţeleg ceea ce presupunea acest lucru.

Aveam să fiu nevoită să-mi vând casa. Proprietatea mea imensă, în cea mai bună zonă din Stoke Newington, trebuia să fie scoasă la vânzare ca să plătesc costurile îngrijirii lui Leo. Trebuia să-mi cumpăr un apartament minuscul undeva, probabil că destul de departe, dacă era să mă iau după preţurile locuinţelor din zonă şi să folosesc diferenţa de bani ca să plătesc datoriile şi să păstrez preţiosul status quo al lui Leo. Trebuia să fac o schimbare pentru ca el să îşi poată continua existenţa.

Nu mă împăcăm cu ideea de a-mi pierde locuinţa. Ştiam că avea să se vândă ca pâinea caldă şi că avea s-o cumpere vreo familie inteligentă şi ambiţioasă, cu doi până la patru copii, o maşină hibridă şi un căţel cockapoo. Aşa cum citisem în revistele lui Sylvie, aveau să dărâme bucătăria şi să monteze module elegante, înlocuind peretele din spate cu sticlă securizată şi să facă placări cu ceramică potrivită atât pentru interior, cât şi pentru exterior, care face ca spaţiul să devină „fluid”. Iar în timpul ăsta, eu aveam să fiu captivă în vreun loc uitat de Dumnezeu din nordul Londrei, pe care agenţii imobiliari îl denumesc cu optimism „de viitor”, într-un apartament faţă de care cel al Angelei ar fi părut, într-adevăr, imens.

Aveam să-mi pierd toţi prietenii. Nimeni nu s-ar mai fi deranjat să bată drumul până la mine, aşa că aş fi fost condamnată să mă ofilesc acolo, iar, din când în când, să vin înapoi în cartier ca să-mi vizitez soţul care nu mă recunoştea şi care mă striga cu numele fostelor lui iubite. Gândindu-mă la această perspectivă sumbră, nu era de mirare că încercam să pretind că ea nu exista.

Dar n-a contat cât de multe eforturi am făcut ca să nu mă gândesc, căci se pare că mi-a stat tot timpul mintea la asta şi că aveam totul plănuit. Aşa că am ajuns acasă – era destul de aproape, de fapt eram destul de norocoşi – şi m-am dus ţintă la sticla de vin. Am luat sticla şi un pahar, am mers în sufragerie şi m-am aşezat pe canapea privind la culcuşul lui Bobby, de lângă şemineu. Pătuţul acela minunat şi elegant pe care mi-l dăruiseră stăpânii de câini. Materialul păstrase urma trupului ei. Am băut un pahar şi încă unul, iar apoi am mers în bucătărie şi am luat doi saci pentru gunoi dintr-un sertar.

Revenind în sufragerie, am îndesat pătuţul lui Bobby într-unul dintre aceştia, împingându-l cu putere ca să încapă cu totul. L-am dus în pod şi, când m-am întors, am procedat la fel cu

mărunţişurile acelea stupide pe care Sylvie le răspândise prin încăpere – fotografii, vaze, creioane, ornamente –, le-am vârât pe toate în celălalt sac pentru gunoi şi le-am cărat în pod. Camera era din nou curată. Toată dezordinea aceea. Toată meschinăria aceea. Stăteam în mijlocul camerei, respirând cu greutate, încă ameţită de la alcool, când am auzit soneria de la uşă. Mi-am imaginat-o pe Bobby lătrând furioasă, ţopăind pe hol, extaziată, dar în acelaşi timp indignată de intruziune. A sunat încă o dată şi am ignorat-o din nou, scrutând camera în căutarea altor obiecte pe care să le duc în pod.

Vocea Angelei s-a auzit prin deschizătura cutiei poştale:

— Missy! Deschide! Ştiu că eşti acolo.

M-am aşezat pe canapea şi mi-am turnat un alt pahar de vin, în timp ce m-am gândit la următoarea mişcare. Nu eram sigură că puteam căra biroul în pod de una singură, dar trebuia să dispară.

— Văd lumina de la bec! Lasă-mă să intru, pentru numele lui Dumnezeu!

Am privit portretul tatălui meu, chipul lui inteligent, sensibil, zâmbindu-mi discret. Pe acesta l-aş fi putut lua cu mine în noua mea locuinţă. Nimic altceva, însă. Trebuia să mă descotorosesc de restul lucrurilor.

— Am vorbit cu Sylvie. Mi-a spus despre Leo. De ce nu mi-ai zis?

Probabil că Desi Haber fusese cea care îi spusese lui Sylvie despre Leo. Îmi închipui că lumea istoricilor era o comunitate destul de mică. Nu că ar mai fi contat acum. Mi-am amintit de cearta teribilă pe care o avusesem cu Melanie. N-am vorbit luni întregi după aceea, dar într-o zi m-a sunat, iar eu îmi revenisem suficient de mult ca să fiu în stare să port o conversaţie. Însă ea n-a putut rezista să nu aducă din nou vorba despre îngrijirea lui Leo, refuzând să creadă că dispuneam de suficiente economii ca să acoperim costurile şi propunându-mi să-l mut la un cămin pe care îl găsise în Cambridge, iar apoi să cumpere un apartament în apropiere pentru mine. O locuinţă socială, aşa îi spusese. I-am închis telefonul.

— Putem găsi o soluţie, Missy. Îţi promit.

Am stins lumina din sufragerie şi am stat în întuneric până când Angela a plecat. Apoi am înfăşurat covorul Aubusson, aşa cum făcusem în urmă cu mulţi ani, şi l-am cărat în pod. Când am

terminat, transpiraţia mi se prelingea printre coaste şi începuse să mă supere o durere de cap. Am coborât la parter ca să mă pregătesc de culcare, luând preventiv un paracetamol pentru inevitabila mahmureală. A doua zi aveam treabă. Deşi Bobby nu mai era aici, nu am făcut efortul să verific dulapurile. Cui îi mai păsa ce se găsea în dulapuri? După ce m-am băgat în pat şi mi-am întins picioarele, am simţit o umflătură sub plapumă şi, întinzând mâna, am dat de iepurele lui Bobby. Ar fi trebuit să-l îngropăm împreună cu ea. Acum era prea târziu. În schimb l-am ridicat în mâini, jucându-mă cu umbra lui proiectată pe perete până când s-a făcut prea întuneric ca să mai întrezăresc ceva.

Capitolul 48

Nu am ieşit din casă timp de trei zile, stând în capot pe canapea şi uitându-mă îndelung la portretul tatei, citind alte scrisori de-ale mamei şi privind o mulţime de fotografii cu Arthur. Voiam să absorb toate informaţiile despre trecutul meu ca să mă ajute să mă împac cu lucrurile care mă aşteptau. Din când în când, cineva ciocănea la uşă sau striga prin deschizătura pentru scrisori, dar am învăţat să ignor totul, iar când o faţă apărea la fereastră, trăgeam pur şi simplu draperiile, şi îmi vedeam de ale mele.

Am mâncat resturile de la masa de priveghi, sandviciuri cu şuncă şi rulouri reci cu cârnaţi. Foitajul era unsuros şi fără gust; bucăţi din el se răspândeau pe canapea, iar Bobby nu mai era aici ca să le aspire cu botul. Eram singură, aşa cum fusesem dintotdeauna, destrămată şi într-o continuă schimbare, un amestec de gânduri încâlcite şi de impulsuri aleatorii. Alcoolul se terminase, laptele la fel. După ce am isprăvit sandvişurile şi rulourile cu cârnaţi, am mâncat cereale uscate şi am sunat agentul imobiliar ca să-l rog să se ocupe de o evaluare de preţ. Când i-am sesizat entuziasmul din voce la auzul adresei, gândul că saliva la comisionul pe care avea să-l încaseze m-a făcut să-l abordez pe un ton neobişnuit de tăios la telefon. Apoi, a trebuit să merg şi să fac şmotru în bucătărie, ştergând violent corpurile de mobilier şi frecând podeaua până ce întreaga încăpere a devenit curată lună.

Când am terminat, se înserase. Simţind cum mă cuprindea epuizarea, m-am îndreptat spre pod, atrasă de vechile cufere ale mamei. În lumina aceea palidă, am scormonit printre nişte rochii, trecându-mi degetele peste mătăsuri şi şifoane şi lăsând penele şi mărgelele să-mi alunece printre degete. Ca să-mi satisfac un capriciu, am ales o rochie lungă, cu guler înalt, în stil edwardian, şi am pus-o pe lângă mine, privindu-mă în oglinda înclinată din colţ. Era mov pal, culoarea dimineţii. Ignorând cămaşa de noapte, am tras cu grijă rochia peste cap; s-a revărsat în falduri mătăsoase în jurul umerilor, aşezându-se peste adânciturile şi curbele corpului meu ca şi cum ar fi fost croită special pentru mine. În întuneric, semănăm cu mama, cu mâinile neliniştite care trăgeau de faldurile fustei. Jette şi maşina ei de cusut Singer, distrasă de bătaia şi de zumzetul maşinii, încercând să ignore fantoma dinlăuntrul ei. Nu a funcţionat. În cele din urmă, singurul lucru care a funcţionat era să faci durerea să dispară cu totul. Ca Jette. Ia pilulele, fă să dispară fantoma.

— Missy!

Speriată, am privit în oglindă şi am zărit imaginea reflectată a Angelei, cu faţa albă şi cu ochii roşii. M-am răsucit, iar ea era chiar acolo, în podul meu.

— Cum ai ajuns aici?

Fără să spună niciun cuvânt, ţinea în mână o cheie – cea pe care i-o dădusem lui Sylvie. Apoi am auzit un zornăit în sus pe scări. Şi-au făcut apariţia chiar Sylvie şi, am tras iute aer în piept, Melanie. A aruncat o privire în jurul camerelor, înainte să se oprească la rochia pe care o purtam peste cămaşa de noapte.

— Vino la parter şi haide să vorbim, mi-a spus ea.

Mă gândeam cum ar fi fost să refuz să vin la parter şi să-mi petrec restul vieţii hoinărind prin camerele din pod, precum unul dintre strigoii de teama căruia verificam dulapurile, dar, văzând feţele hotărâte pe care le afişau Sylvie şi Angela, mi-am dat seama că erau în stare să mă înşface şi să mă târască până la parter. Aşa că mi-am ridicat trena şi am trecut pe lângă ele, ţanţoşă şi cu capul sus.

Jos, în bucătărie, m-am apucat să pregătesc ceaiul, după care mi-am adus aminte că nu aveam lapte. Remarcându-mi ezitarea, Melanie a mers la masă, a scotocit în poşetă şi a scos o

cutie de lapte. Am luat cutia, supărată. În timp ce ele trei vorbeau despre vremea frumoasă, am fiert apa în ceainic şi am pus totul pe o tavă, pe care am dus-o în camera de zi. Când a intrat acolo, Sylvie a aruncat o privire iute la pereţii goi, dar nu a făcut nicio remarcă.

— Vrea cineva ceai?

Gazdă perfectă în rochia mea elegantă de zi, am turnat câte o ceaşcă pentru fiecare şi m-am aşezat înapoi pe canapea, pregătindu-mă să ascult prelegerea care avea să urmeze. După ce plecau, aveam să sun un alt agent imobiliar, e mai bine să ai mai multe evaluări înainte să fixezi un preţ. Am ridicat din sprâncene privind cu surprindere la Melanie, care, pentru prima dată, părea că nu ştie ce să spună.

Sylvie a fost cea care şi-a pus ceaşca pe masă, s-a ridicat şi a mers către şemineu ca să privească portretul tatălui meu.

— William Jameson, a spus ea, mângâind rama. Am citit despre el. Nu mi-ai zis că a fost erou de război.

Ceaşca de ceai îmi tremura în dreptul buzelor.

— Nu voia să se facă prea multă vâlvă, am spus, apoi am luat o înghiţitură ca să mă liniştesc, arzându-mă la limbă.

— A salvat douăzeci şi trei de soldaţi britanici şi americani dintr-un hambar, în Ucraina. Au scăpat cu toţii, dar el a fost împuşcat de un paznic rus. Războiul era aproape pe terminate. S-ar fi putut întoarce acasă. Dar a rămas, a spus Sylvie.

— A rezistat, am şoptit.

— Şi mama ta, Helena Jameson. A ţinut cursuri de autoapărare şi de condus pentru femei în secret, astfel încât soţii lor să nu afle. A învăţat sute de femei să şofeze şi să se apere. Nu a cerut niciodată bani. Toate acele femei, mai în siguranţă şi mai independente datorită ei. Şi ea a fost un erou.

— Ce vrei să spui?

Lacrimile pândeau în colţul ochilor, dar am reuşit să mi le stăpânesc luând o altă înghiţitură de ceai fierbinte.

Angela mi-a luat ceaşca din mână şi mi-a ţinut-o ea.

— Încearcă să spună că ei au ajutat alţi oameni. Oamenii ajută alţi oameni. Tu m-ai ajutat. Acum şi noi vrem să te ajutăm.

— Nu mă poate ajuta nimeni.

— Greşit, a spus Sylvie. Am o idee şi, după cum bine ştii, ideile mele sunt mereu excelente.

— E prea târziu, nu vă puteţi închipui în ce dezastru mă aflu.

— Din contră. Ştiu exact în ce fel de dezastru eşti, şi ştiu exact cum să te scot din el.

— Le-am spus totul, mamă, a intervenit Melanie din fotoliul tatălui ei.

— Am mai avut discuţia asta, i-am spus, săgetând-o cu privirea. Nu mă mut în nu ştiu ce bungalou mizer din Cottenham, ca să joc bridge cu nişte babe şi să merg cu autobuzul la mare.

— O, Doamne, nu, a spus Sylvie, din toată inima. Melanie, trebuie să-ţi mărturisesc că aşa ceva ar fi fost un plan groaznic. Al meu e mult mai bun.

— Costurile cu întreţinerea tatei sunt uriaşe, a explicat Melanie. Eu şi Ali am fi bucuroşi să putem contribui, dacă ne-ar lăsa, dar chiar şi aşa...

Chiar şi aşa, nu ne-am putea permite. Făcusem calculele atunci când am început să primesc scrisorile, şi ştiam că nu ne puteam permite.

— Nu vreau să-l mut, am şoptit. E fericit acolo, în felul lui.

— Nu va trebui să-l muţi, a spus Sylvie. Poate să rămână acolo unde este. Şi la fel poţi şi tu.

Mi-am trecut o mână prin părul scurt şi am auzit cum rochia mi s-a rupt la subraţ.

— Cum?

— Totul începe cu podul, a spus Sylvie, zâmbind.

Mereu m-am gândit la casa mea ca la o proprietate care putea fi valorificată doar dacă era vândută. Sylvie avea o altă perspectivă. Toate camerele acelea, tot spaţiul de acolo. Putea fi folosit de alţi oameni.

— O să-ţi renovăm podul, m-a anunţat ea. Am pregătit toate contractele, muncitorii, decoratorii. O să fac proiectul chiar eu. O să facem o mică baie acolo, apoi îl poţi închiria, iar cu banii plăteşti costurile pentru îngrijirea lui Leo.

— Dar cine o să locuiască în el? am întrebat.

— Eu, a spus Angela. Eu şi Otis ne mutăm la tine. Sunt sătulă de fostul meu proprietar. Aş prefera să-ţi plătesc ţie chirie. În plus, aş avea o bonă la îndemână, iar Otis ar avea o rezervă constantă de biscuiţi şi, cel mai important...

S-a oprit şi m-a privit pe sub sprâncene.

— Cum adică cel mai important?

— Putem lua un câine, a zâmbit ea.

Dintr-odată, mi-am simţit inima umflându-se asemenea unui balon şi mi-am tras răsuflarea, înmărmurită.

— Un câine? Doar al meu?

— Şi mai e şi camera de oaspeţi, a continuat Sylvie. O putem dichisi un pic şi ai putea lua un student în ea. Mai mulţi bani. Mai mulţi oaspeţi.

— Dar cum o să plătesc pentru toate astea? Nu am bani ca să renovez un pod sau să redecorez, sau să adaug băi, sau... orice altceva. Nu mai am nicio leţcaie.

M-am prăbuşit pe scaun, descurajată din nou. Pentru o clipă, nutrisem un sâmbure de speranţă.

— Tu *vei* plăti pentru toate. La început, Denzil îţi va da nişte bani cu împrumut. Nu, aşteaptă! m-a oprit ea, ridicând un deget. Un împrumut. Îşi permite, iar, în plus, o să i-l restitui. O să vindem obiecte. Toate lucrurile din pod, pentru început. Şi cărţile lui Leo.

— Cărţile lui Leo? Dar...

— Fără niciun dar. Banii îţi sunt mai de folos decât biblioteca. Phillip Kingston este un anticar care se ocupă cu vânzări, are un magazin în Charing Cross şi o să-ţi obţină un preţ bun pentru toate. Valorează o avere. Simon Charles este constructor, iar soţia lui, Maddie, este instalator. Aşteaptă să măsoare locul şi să vadă ce pot face. Toată lumea e pregătită.

— Aşteaptă...?

— Da, sunt cu toţii afară, la tine în grădină. Mergi şi aruncă o privire.

M-am ridicat şi am ieşit din cameră, am mers prin hol, am intrat în bucătărie, apoi am ajuns la uşa din spate. Am deschis-o, iar pe peluză, lângă chiparosul lui Bobby, erau o mulţime de oameni şi de câini: Denzil cu Badger şi Barker, Phillip şi Dexter, Simon şi Maddie cu Tiggy şi cu micuţul Timothy. Stăteau cu toţii şi pălăvrăgeau în lumina soarelui. Mai erau şi alţii: doamna Anthony şi Horace, Hanna şi, bineînţeles, Otis cu Decca şi cu Nancy, care ieşiseră şi ei la plimbare. Când m-au văzut în pragul uşii, mi-au făcut cu mâna şi au ovaţionat. Inima mi s-a înmuiat din nou şi mi-am pus mâna la gură. Acesta era nodul meu gordian, dezlegat cu nonşalanţă, eliberat, distrus dintr-o singură lovitură de oamenii pe care îi iubeam şi care mă iubeau, la rândul lor. Nu o spuneau; nu era nevoie, pentru că iubirea lor strălucea în tot ceea ce făceau.

— Vezi? mi-a spuse Sylvie, la ureche. E un plan destul de bun, nu-i aşa? Ce crezi? Pot intra?

Ea, Angela şi Melanie s-au uitat cu toatele la mine, nerăbdătoare, aşteptând un răspuns. Dar nu puteam vorbi, puteam doar privi. Feţele lor, luminate de încântare şi de afecţiune, entuziasmate de idei şi de proiecte. Mi-am privit toţi prietenii din grădină, dispuşi să-mi ofere din timpul şi priceperea lor. Ajutorul era la uşă şi tot ce trebuia să fac era să-l las să intre.

— Cred, am spus într-un final, întorcându-mă, zâmbind către Mel şi prinzându-i obrajii în mâini în timp ce îmi regăseam încetul cu încetul vocea, că vom avea nevoie de mai mult lapte...

Capitolul 49

— Aşa că ultimul etaj a fost transformat în întregime, e incredibil cât de diferit arată acum. Doar spălatul ferestrelor a schimbat totul – erau absolut mizerabile. Dar acum strălucesc, iar locul e mult mai luminos. Am transformat o latură în dormitoare pentru Angela şi Otis, au fiecare câte unul acum, deşi Otis e destul de mititel. Apoi, pe cealaltă latură, sunt o mică sufragerie şi o baie. Totul arată pur şi simplu minunat, Sylvie e atât de pricepută.

Am terminat de aranjat florile lui Leo – caprifoi din grădină – şi am făcut un pas în spate, ca să le admir în vază. Stătea în fotoliul lui, privind pe fereastră ca de obicei şi bătând cu un deget ritmul preludiului care se auzea pe fundal. Ştiam că mă putea auzi, pentru că, uneori, atunci când mă opream din vorbit, mă apuca de braţ şi făcea o mişcare circulară cu mâna, ca şi cum ar fi spus:

„Continuă.”

Aşa am şi făcut.

— Iar la parter am zugrăvit camera de oaspeţi. Maddie a instalat o chiuvetă nouă şi totul e pregătit pentru când va veni tânărul Aleksander. Am sperat să-i închiriez camera Hannei, dar tocmai s-a mutat într-un alt loc, împreună cu iubitul ei. Aleksander e un prieten al ei, studiază la Academia Regală de

Muzică şi cântă la violoncel. Trebuie să recunosc, va fi destul de drăguţ să mai fie din nou un bărbat în casă, deşi el are doar douăzeci de ani. Ne-am făcut griji că ar putea exersa zi şi noapte, dar Hanna spune că repetă la facultate şi că îşi doreşte doar un loc în care să doarmă şi să mănânce. Poate că ne va cânta în unele seri, ar fi drăguţ.

După ce i-am preparat băutura, am strâns cărţile lui Leo într-un teanc, le-am aşezat pe masa de lângă el şi am deschis o fereastră ca să las să intre nişte aer proaspăt. Era cald încă şi mai rămăseseră câteva ore de lumină naturală. Dându-i părul ciufulit pe spate, i-am sărutat fruntea şi am ridicat o carte căzută podea, aranjând-o într-unul dintre şirurile de cărţi de pe masă. M-am aşezat apoi pe patul lui şi, pentru că se apropia ora de culcare, am început să-i citesc o poveste.

— Apollo era un zeu frumos, obişnuit ca toată lumea să-i facă pe plac.

Afară, briza şi-a schimbat direcţia, ca şi cum zeii îmi dădeau semne că erau de partea mea, încurajându-mă să continui.

— Eleni era o fată tânără şi frumoasă, dar foarte timidă, iar într-o zi, pe când mergea în pădure, s-a întâlnit cu Apollo, care ieşise să vâneze. Zeul nu reuşise să doboare niciun animal până la acel moment al zilei, dar, aruncând o privire spre Eleni, se hotărî să o facă să se îndrăgostească de el. O săgetă cu unul dintre arcurile sale, iar fata se îndrăgosti dintr-odată, urmându-l peste tot şi oferindu-i daruri. După o vreme, Apollo se plictisi de devotamentul ei şi plecă din locurile acelea, lăsând-o pe Eleni singură. Devastată de pierderea iubitului, Eleni îşi pierdu vocea, iar din acea zi, nu mai fu în stare să rostească niciun cuvânt.

Mi-am şters o lacrimă neascultătoare care ameninţa să coboare pe obraz şi am continuat:

— Când îi era foame, nu putea cere de mâncare. Când îi era sete, nu putea cere apă. Când era singură, nu putea chema un prieten.

Leo s-a lăsat pe spate, cu mâinile nemişcate.

— Eleni rătăci prin pădure, devenind tot mai slabă, mai însetată şi mai nefericită. Până când, într-o zi, dădu de un câine pe nume Skyla. Skyla era un câine de vânătoare bun şi credincios şi i se alătură lui Eleni, mergând amândoi prin pădure. Când lui Eleni i se făcea foame, Skyla lătra la fermieri până când aceştia îi dădeau ceva de mâncare. Când lui Eleni îi

era sete, Skyla o conducea către un izvor, ca să poată bea apă. Când Eleni era singură, Skyla se ghemuia lângă ea şi dormeau împreună, la lumina lunii. Încetul cu încetul, Eleni căpătă mai multă putere. Ea şi Skyla deveniră inseparabile. Dar Apollo, privind din înalturi, deveni gelos. Aruncă o săgeată către pământ, iar Skyla muri în braţele lui Eleni. Dar pe când plângea deasupra trupului câinelui, îi reveni vocea. O zeiţă care trecea pe acolo, Achelois, îi auzi plânsetele şi se opri ca să asculte.

Am tras adânc aer în piept.

— Mâniată de aroganţa lui Apollo, Achelois a transformat-o pe Skyla într-o constelaţie, iar, dacă te uiţi noaptea la cer, poţi zări „Steaua Câinelui” chiar şi acum...

În cele din urmă, pleoapele lui Leo au început să se închidă, iar respiraţia i s-a stabilizat într-un ritm regulat, aşa că am rostit cuvintele cu o voce din ce în ce mai şoptită, până când glasul meu a devenit doar o vibraţie în cosmos. Iubitul meu Leo, a cărui săgeată îmi străpungea şi acum trupul, o rană cu care aveam să trăiesc mereu. Iar Bobby, steaua mea călăuzitoare. Ambii alinându-mă şi fredonându-mi cântecul inimii mele, pentru totdeauna.

Pentru o vreme, am stat lângă el privindu-l cum dormea şi ascultând cum frunzele stejarului uriaş de afară suspinau în vânt. Îmi imaginam spiritul lui Leo strecurându-se, într-o zi, afară din încăpere ca să se alăture vibraţiei universale, răsucindu-se spre ceruri, în sfârşit liber. Înainte ca lacrimile să mă podidească, am ieşit din cameră şi m-am îndreptat din nou spre culoar, făcându-i cu mâna lui Rachel şi păşind în seara înmiresmată de vară.

Scormonind prin poşetă, am dat de cartea poştală care sosise în acea dimineaţă. Sylvie îşi îngrijea în continuarea mama în sudul Franţei, iar operaţia fusese un succes. Mă invita să vin la ea şi să stau cu ele timp de o săptămână, şi m-am gândit că, după ce avea să se instaleze Aleksander, o excursie în Provenţa ar fi putut fi exact tipul de aventură de care aveam nevoie. Cu gândul la pâinea şi la brânza franţuzeşti, stomacul a început să-mi ghiorăie, şi mi-am adus aminte că Angela promisese să încerce să gătească o friptură în seara aceea. Era drăguţ din partea ei, deşi, după ce termina, bucătăria arăta mereu ca în urma unui bombardament.

Nu am reuşit să luăm un câine, deşi Angela a cercetat cu

regularitate paginile de internet ale adăposturilor şi mi-a arătat fotografii cu cei care îi plăceau cel mai mult. Între timp, am adoptat o pisică pe care Angela a adus-o acasă într-una din seri, după ce se mutaseră la mine. O familie care locuia în apropiere se pregătea să se mute în nord şi nu dorea să-l scoată pe bătrânul motan din mediul lui şi să-l facă să renunţe la tabieturi. Era un motan enorm, roşcat, cu ochi sălbatici şi galbeni şi cu o crestătură la o ureche, dovadă a vreunei isprăvi de vitejie. Îl chema Sourpuss[74], iar numele îl descria foarte bine – distant, neprietenos şi, din când în când, agresiv. Cu toţii îl slujeam cu devotament. Eu îmi voiam în continuare câinele. Nu ştiam cum avea să reacţioneze Sourpuss trezindu-se cu un intrus în casă, dar trebuia, pur şi simplu, să înveţe să convieţuiască.

Am mers pe aleea din faţa casei mele casei noastre şi m-am oprit pentru o clipă ca să-mi adun gândurile. „Mergi mai departe”, îmi spusese Leo în scrisoarea lui. „Desprinde-te”. *Luó,* a dezlega, a elibera. Eram atât de aproape.

— Bună, am ajuns!

Când am deschis uşa de la intrare, l-am auzit pe Otis imitând sunetele scoase de un motor, aşa cum se juca şi Alistair. Băieţeii sunt cu toţii la fel. Mi-am pus haina în cuier, am aruncat cheile pe masa din hol şi am mers să văd ce puneau la cale. I-am găsit în sufragerie; covorul era rulat şi împins într-o parte, iar ei erau amândoi în patru labe, cu bucăţele de cretă în mâini. Podeaua de lemn era acoperită cu dâre albe. M-am uitat în jur, încercând să înţeleg, şi mi-am dat seama că desenaseră o pistă de curse enormă, care dădea înconjurul camerei.

— Uite! a ţipat Otis. Am desenat drumuri pentru maşinuţe.

— Nu-ţi face griji, mi-a spus Angela. Se curăţă uşor.

— E un progres important, am spus, suflecându-mi mânecile. Acum, cine îmi dă şi mie o maşinuţă, ca să ne putem întrece?

— *Vrum!* a mârâit Otis, împingând o maşinuţă către mine.

Şi am pornit la drum.

[74] Morocănos, îmbufnat.

virtual-project.eu